

E – ศึกษาศาสตร์

ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารโดยการเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง Student-Centered Learning Effectiveness in Computer for Communication Class

ชัยวุฒิ รื่นเรือง^{1*}
Chaiwoot Ruenroeng¹

¹อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
¹Faculty of Communication Arts, Panyapiwat Institute Management
E-mail: chaiwoottrue@pim.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทดลองใช้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับนักศึกษาในรายวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร โดยการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียน วิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร ประชากรที่ใช้ คือ นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา CMA2006 คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร จำนวน 20 คน เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติพื้นฐาน และใช้ t-test เปรียบเทียบข้อมูลก่อนเรียน และหลังเรียน

ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นักศึกษาส่วนใหญ่มีความชอบในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เคยเรียนมาแล้ว รองลงมาคือ ชอบวิเคราะห์กันในกลุ่มกับเพื่อน ๆ และชอบค้นคว้าด้วยตนเอง นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้อาจารย์ผู้สอนใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร คือ เป็นผู้วิเคราะห์ หรือวิจารณ์ผลงาน รองลงมาต้องการให้อาจารย์ผู้สอนเป็นที่ปรึกษาคอยให้คำปรึกษา ผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบก่อนเรียนน้อยกว่าการทดสอบหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอนโดยประเมินผลจากสำนักวิจัยและพัฒนา หลังการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.70 โดยด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโดยแบบประเมินผลจากสำนักวิจัยและพัฒนา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.71 ด้านความพึงพอใจโดยรวมต่อการสอนของอาจารย์โดยแบบประเมินผลจากสำนักวิจัยและพัฒนา มีความพึงพอใจอาจารย์ผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.83 สรุปภาพรวมทุกด้านของการประเมินความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร นักศึกษามีความพึงพอใจทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.71

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ วิธีการเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to experiment student-centered learning strategy employed in the Computer for Communication's students, 2) to study the learning achievement of the Computer for Communication's students by focusing on the student-centered learning strategy, and 3) to study the satisfaction in learning of the second year's students of Faculty of Communication Arts, in Computer for Communication Class (CMA2006). The focus group included 20 second-year students of Faculty of Communication Arts. The tool was a questionnaire and an interview with qualitative and quantitative analysis.

The study indicated that the student-centered strategy built up students' satisfaction the most. Secondly, the students were satisfied with discussing with peers, and self-studying was the least favored method. It is also found that most of the students preferred the teacher or lecturer to criticize their work or assignment, while fewer of them preferred the instructor to act as a facilitator or supervisor. According to the achievement of teaching and learning, it was found that the difference between the teacher and student was statistically significant at the 0.05 level that the mean value is less than the test results prior to the test after school.

Based on the instructor, the achievement of teaching and learning system was stated that after learning computers for communication, the achievement of teaching and learning activities (evaluated by the Evaluation of Research and Development Office) was at the highest level with overall average 4.71. Overall satisfaction with the teaching methods (evaluated by the Evaluation of Research and Development Office) was at the highest overall average of 4.83. Overview of all aspects of satisfaction of the student was at the highest level, with an average 4.71

Keywords: Effectiveness Student-Centered Learning

บทนำ

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ที่เน้นให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในสถาบันการศึกษา โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างเต็มรูปแบบ (1) กล่าวถึง หัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ คือการปฏิรูปจากการยึดวิชาเป็นตัวยึด มายึดมนุษย์หรือผู้เรียนเป็นตัวยึด หรือที่เรียกว่าผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาริเริ่มสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้ ที่สร้างความเข้มแข็งทางปัญญา โดยมาเพิ่มการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ทางด้านการเรียนรู้ การสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวทางที่ครูจะจัดการเรียนการสอน ด้วยการให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองสร้างสรรค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติจากการเรียนรู้ ส่วน (2) จะหมายถึงผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบ ในการเรียนรู้ของตนเอง ตั้งแต่การวางแผน (planning) การจัดระเบียบ (organizing) การลงมือปฏิบัติ (implementation) และการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง (evaluation) ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบนี้เป็น การเรียนรู้ของส่วนบุคคล

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมุ่งเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นการบ่งบอกถึงความสามารถในการเรียน ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเป็นผลที่เกิดจากปัจจัยหลายประการในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เป็นส่วนสำคัญที่จะบ่งบอกถึงผู้เรียนว่ามีความรู้ ความเข้าใจ ในรายวิชานั้นๆ มากน้อยเพียงใด นั้นหมายถึงการบ่งบอกถึงคุณภาพการศึกษา ดังที่ กู๊ด (Good, 1973: 7, อ้างถึงใน อรรถนันทนามแก้ว, 2583: 49) ได้กล่าวถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่า ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ที่ได้เรียนมาแล้วที่ได้จากผลการสอนของครูผู้สอน ซึ่งอาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่ได้ หรือคะแนนที่ได้จากงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำ หรือทั้งสองอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับ ไพศาล หวังพานิช (2526: 89) ที่ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าหมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรมหรือการสอบ จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของบุคคลว่าเรียนแล้วมีความรู้เท่าใด สามารถวัดได้โดยการใช้แบบทดสอบต่างๆ เช่น ใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ข้อสอบวัดผลภาคปฏิบัติ

รายวิชา CMA 2006 คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร (Computer for Communication) เป็นอีกวิชาหนึ่งที่คณะนิเทศศาสตร์ได้กำหนดให้เป็นรายวิชาพื้นฐานของนิเทศศาสตรบัณฑิต สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ โดยเนื้อหาในรายวิชาดังกล่าวเน้นศึกษาระบบปฏิบัติการและการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์เพื่องานสื่อสาร โดยเน้นการฝึกปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เพื่อผลิต ออกแบบกราฟิก และภาพเคลื่อนไหว โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งเป็นประโยชน์ต่องานวารสารสนเทศ การสื่อสารแบรนด์ และการสื่อสารองค์กร รวมทั้งรูปแบบการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารในลักษณะสังคมเครือข่าย (social network) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่นักศึกษาต้องค้นคว้าผลงานต่างๆ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และระดมสมองกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนเพื่อทำการศึกษาให้เกิดงานที่สร้างสรรค์ตามโจทย์ที่ผู้สอนกำหนด เพราะในอนาคตนักศึกษาต้องทำงานเกี่ยวกับมวลชนทั้งด้านสื่อสารมวลชน ด้านประชาสัมพันธ์ หรือการตลาด ทักษะด้านคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารควรจะต้องโดดเด่น จึงมีความสำคัญกับนักศึกษาเป็นอย่างมากโดยเฉพาะเรื่องการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ลงในเนื้องานที่มีความโดดเด่นแตกต่างไม่จำเจ

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงนักศึกษามีพื้นฐานความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ที่มีความแตกต่างหลากหลาย อีกทั้งนักศึกษาไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเองในการแนะนำหรือวิจารณ์งานของผู้อื่น ทำให้นักศึกษายังไม่กล้าที่จะแสดงออกทางความคิดเท่าที่ควร อีกทั้งเพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการเรียนให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเรียน และตอบสนองต่อนโยบายของคณะนิเทศศาสตร์ที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาคิดเป็น ทำเป็น และตอบสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ รายวิชาดังกล่าวนี้จะทำให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนก่อนลงมือทำ และมีกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งนำมาซึ่งความคิดสร้างสรรค์โดยผสมผสานกับวิธีการเรียนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แครร์รอต (Carroll 1963: 723-733) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลขององค์ประกอบต่างๆ ที่มีต่อระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยการนำเอาครู นักเรียน และหลักสูตรมาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ โดยเชื่อว่าวันเวลาและคุณภาพของการสอนมีอิทธิพลโดยตรงต่อปริมาณความรู้ที่นักเรียนจะได้รับ ผู้สอนจะใช้วิธีการระดมสมอง การแสดงความคิดเห็นและกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักศึกษา กล้าที่จะคิดนอกกรอบก่อนลงมือปฏิบัติ พร้อมอภิปรายเหตุผลในการแสดงความคิดเห็นได้เป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาได้ทบทวนกระบวนการและวิธีคิด เพื่อให้นักศึกษาเหล่านี้เกิดความพึงพอใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร อีกทั้ง เป็นต้นแบบในการปฏิบัติกับรายวิชาอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทดลองใช้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับนักศึกษา ในรายวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร โดยการเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียน วิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้ประชากรในการศึกษา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการสื่อสารองค์กร คณะนิเทศศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา CMA 2006 คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร (Computer for Communication) ในภาคเรียนที่ 2.1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 กลุ่ม รวมนักศึกษาประมาณ 21 คน โดยมีช่วงอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 20.33 ปี ประกอบด้วย เพศชาย จำนวน 10 คน และเพศหญิง จำนวน 11 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย มีดังนี้

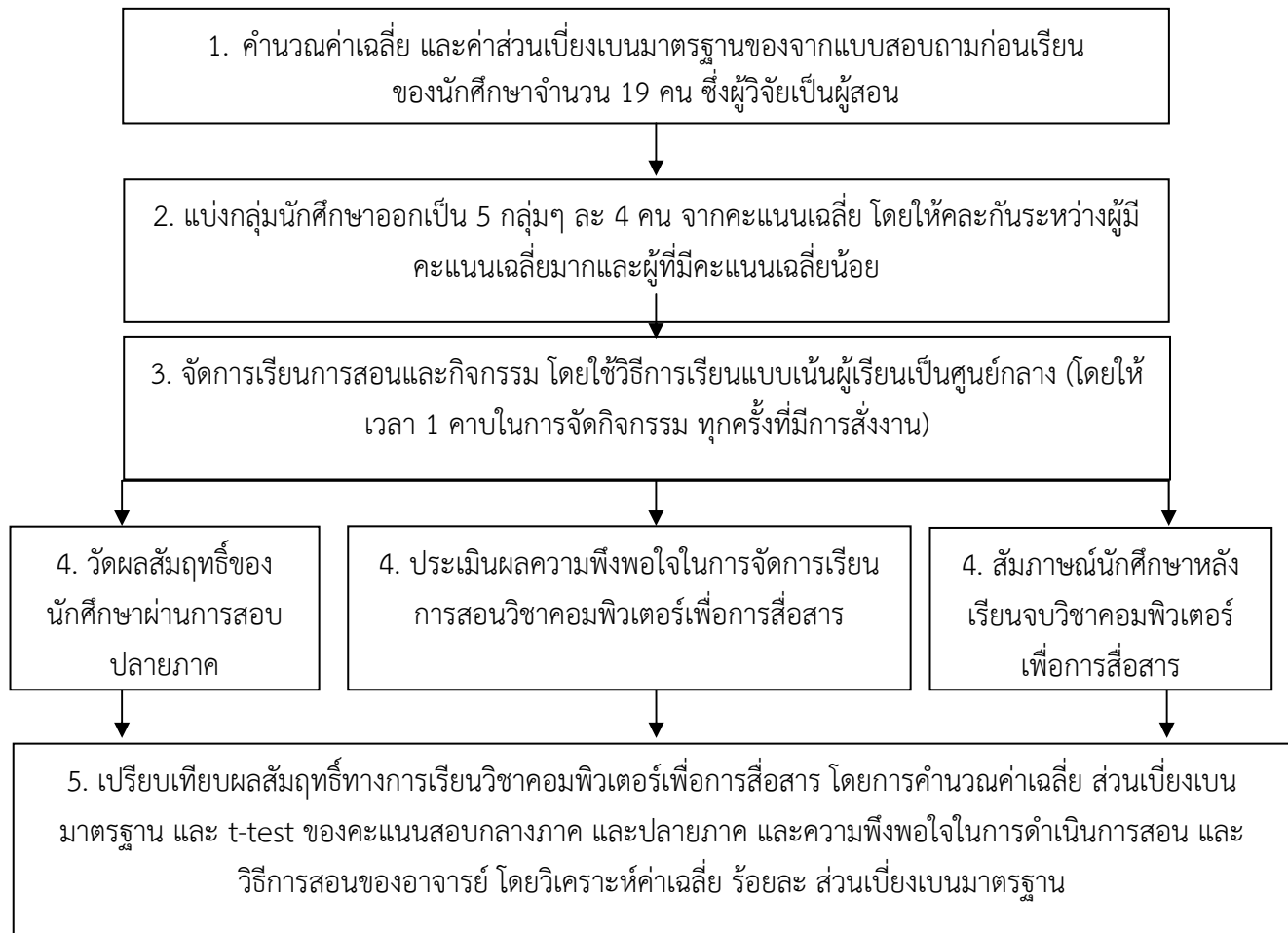
1. แบบประเมินผลก่อนการเรียน และหลังเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อสอบถามถึงศักยภาพความพร้อมของผู้เรียน และวัดความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนการสอนก่อนเรียน ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการสอน ตอนที่ 3 สอบถามผลสัมฤทธิ์ต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของผู้เรียน ตอนที่ 4 สอบถามผลสัมฤทธิ์ต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของผู้สอน ตอนที่ 5 สอบถามนักศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์จากการเรียน
2. แบบสัมภาษณ์นักศึกษาหลังเรียนจบวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร (ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง) เพื่อสอบถามความพึงพอใจในการเรียนเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ่งสามารถนำผลการสัมภาษณ์มาประกอบรายงานผลการวิจัยเรื่องนี้ได้ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิดโดยการสัมภาษณ์
3. แบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน (แบบประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 โดยสำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์) โดยตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน และเป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบประเมินผลก่อนเรียน เพื่อสอบถามนักศึกษา นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน ชั่วโมงแรกของการเรียน โดยให้นักศึกษาทำแบบสอบถามแล้วส่งกลับคืน หลังจากเรียนจบได้ทำการเก็บข้อมูลหลังจากเรียนโดยใช้แบบประเมินผลหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามชุดเดียวกัน และทางสำนักวิจัยและพัฒนาทำการเก็บข้อมูลในส่วนของความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก มีการสัมภาษณ์นักศึกษาโดยสอบถามผลสัมฤทธิ์ และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลังจากเรียนจบรายวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

รูปที่ 1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า เป็นเพศชายจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45 เพศหญิง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55 และมีอายุ 19 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35 อายุ 20 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40 อายุ 21 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 40 อายุ 22 ปี และอายุ 27 ปี จำนวนอย่างละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5 สำหรับผลการเรียนนักศึกษามีเกรดต่ำกว่า 2.00 และเกรดเฉลี่ย 2.01 – 2.50 จำนวนเท่ากันคือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 เกรดเฉลี่ย 2.51 – 3.00 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 เกรดเฉลี่ย 3.01 – 3.50 และ 3.51 – 4.00 จำนวนเท่ากันคือ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30 การศึกษาที่นักศึกษาจบมาจากสายวิทย์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 จากสายศิลป์ จำนวน 8 คน เป็นร้อยละ 40 จากสายอาชีพ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50

นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการสื่อสารองค์กร คณะ
นิเทศศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 100

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อทดลองใช้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับนักศึกษา ในรายวิชา CMA 2006 คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร (Computer for Communication)

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความชอบในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เคยเรียนผ่าน คือ ให้อาจารย์อธิบายเพื่อให้เกิดความเข้าใจ (ความเข้าใจ) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ชอบรองลงมาคือ ชอบวิเคราะห์กันในกลุ่มกับเพื่อนๆ และชอบค้นคว้าด้วยตนเอง (ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์) ส่วนรูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่ถูกเลือกคือ การอ่านเองเพื่อให้เกิดการจดจำ (ความรู้ความจำ) และการนำเสนองาน

นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีความต้องการให้ครูผู้สอนใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอน คือเป็นผู้วิเคราะห์ หรือวิจารณ์ผลงาน หรือการเรียนของนักศึกษา รองลงมาต้องการให้ครูผู้สอนเป็นที่ปรึกษาคอยให้คำปรึกษา ส่วนความต้องการให้ครูผู้สอน เป็นผู้นำทางความคิดไม่ได้ถูกเลือก

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลสัมฤทธิ์จัดการเรียนของนักศึกษาในรายวิชารายวิชา CMA 2006 คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร (Computer for Communication) โดยการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ด้านผู้เรียน เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของผู้เรียน ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบก่อนเรียนน้อยกว่าการทดสอบหลังเรียน

ด้านผู้สอน เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของผู้เรียน ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบก่อนเรียนน้อยกว่าการทดสอบหลังเรียน

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเรียนของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 12.5750 และหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 20.6000แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของผู้เรียนและผู้สอนก่อนเรียนและหลังการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร

ด้านผู้เรียน โดยการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม พบว่า ผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 3.62 ผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 4.28 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบก่อนเรียนน้อยกว่าการทดสอบหลังเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ความพึงพอใจในการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับดี

ด้านผู้สอน โดยการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม พบว่า ผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 3.81 ผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 4.19 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบก่อนเรียนน้อยกว่าการทดสอบหลังเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ความพึงพอใจในการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับดี

ด้านผู้สอน โดยแบบประเมินผลจากสำนักวิจัยและพัฒนา พบว่า ผลการประเมินการสอนผู้สอนด้านอาจารย์ผู้สอนหลังการเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.70 นักศึกษามีความพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาจารย์มีความตั้งใจ กระตือรือร้นในการสอน รองลงมา คือ อาจารย์มีความเมตตา ให้ความสนใจนักศึกษา คอยดูแลเอาใจใส่ และช่วยเหลือด้านการเรียน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยแบบประเมินผลจากสำนักวิจัยและพัฒนา พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.71 นักศึกษามีข้อที่สูงสุดที่สุด คือ อาจารย์ในใช้เอกสาร/ตำรา/อุปกรณ์และสื่อการสอนที่เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา และอาจารย์มีกิจกรรมในชั้นเรียนที่กระตุ้นให้นักศึกษาได้คิด วิเคราะห์ นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยพัฒนาความสามารถในการคิด การแก้ไขปัญหา และการต่อยอดความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันอยู่ที่ 4.83

ด้านความพึงพอใจโดยรวมต่อการสอนของอาจารย์

โดยแบบประเมินผลจากสำนักวิจัยและพัฒนา พบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ มีความพึงพอใจอาจารย์ผู้สอน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.83

สรุปภาพรวมทุกด้านของการประเมินความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา CMA 2006 คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร (Computer for Communication) นักศึกษามีความพึงพอใจทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.71

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในชั้นเรียน เรื่องผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรายวิชา CMA 2006 คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร (Computer for Communication) โดยการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีประเด็นนำมาอภิปรายดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อทดลองใช้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับนักศึกษา ในรายวิชา คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร

ผลการวิจัย พบว่า ก่อนการเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่มีความชอบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เคยเรียนผ่านมา คือให้อาจารย์อธิบายเพื่อให้เกิดความเข้าใจ (ความเข้าใจ)นั้นหมายถึงนักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในรูปแบบการศึกษาเดิมๆ คือครูเป็นผู้สอนและอธิบายให้เข้าใจในประเด็นต่างๆ ให้นักศึกษาเข้าใจ และจดจำ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของมาลี สิ้นเสื่อ (2544, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของครูโรงเรียน ประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ครูผู้สอนยังใช้รูปแบบการสอนที่เป็นแบบเดิม เนื่องจากเคยชิน และทำการสอนมานาน จึงทำการสอนที่อธิบายหน้าชั้นเรียนให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และจดจำ

จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาในแต่ละกลุ่มมีความเข้าใจเรื่องการเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคล้ายกัน โดยส่วนใหญ่คิดว่าการเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคือการที่ให้นักศึกษาแลกเปลี่ยน หรือแสดงความคิดเห็น หรือเปิดโอกาสให้ซักถาม มีการทดลองทำ และลงมือปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้เกี่ยวกับ วิชาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เพิ่มทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในโปรแกรมต่างๆ เช่น การออกแบบต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาประกอบเป็นอาชีพในอนาคตได้ คือ มีการเรียนและปฏิบัติ สร้างผลงาน พร้อมทั้ง วิจารณ์ผลงานของผู้อื่นเพื่อให้ทราบว่ามีจุดดี จุดด้อยอย่างไร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริชัยญา ปิยะมงคล (2543: 30) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพ ความต้องการและปัญหาของการจัดการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์ในระดับปริญญาตรี สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า วิธีการเรียนการสอนที่อาจารย์ผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์ใช้ในปัจจุบัน โดยส่วนมากอาจารย์ใช้วิธีการบรรยายประกอบการให้ นักศึกษาปฏิบัติไปพร้อมๆ กัน รองลงมาใช้วิธีการบรรยายอย่างเดียว และน้อยที่สุดคือใช้วิธีแบบอื่นๆ เช่น ให้นักศึกษาทำกรณีศึกษาเป็นกลุ่มในห้องเรียนและให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าจาก Internet

สำหรับอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นักศึกษาส่วนใหญ่คิดว่าอุปสรรค คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่พร้อมใช้งาน สัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ช้า และ โปรแกรมที่ใช้งานบางโปรแกรมที่ไม่สมบูรณ์ทำให้เสียเวลาในการดำเนินการติดตั้งให้สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริชัยญาปิยะมงคลกุล (2543, หน้า30) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพ ความต้องการและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ในระดับปริญญาตรี สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่าความต้องการของอาจารย์ผู้สอน ด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ อุปกรณ์ประเภทสื่อการสอนซอฟต์แวร์ และการดูแลซ่อมบำรุงเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ จากผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งความต้องการในระดับมากคือ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูง การจัดหาอุปกรณ์ประเภทสื่อการสอนที่ทันสมัย จัดหาซอฟต์แวร์ที่ทันสมัย และมีการดูแลซ่อมบำรุงเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อย่างสม่ำเสมอ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลสัมฤทธิ์จัดการเรียนของนักศึกษาในรายวิชารายวิชา CMA 2006 คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร (Computer for Communication) โดยการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ผลวิจัย พบว่า นักศึกษามีส่วนใหญ่มองมีความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการเรียนในบทบาทของการเรียนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีโอกาสเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ซึ่งตรงกับพันธกิจของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ที่เน้นเสริมสร้างประสบการณ์การทำงานให้แก่นักศึกษาอย่างจริงจังและครบถ้วน เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งในเชิงวิชาการและสามารถปฏิบัติงานได้จริง โดยเน้นหลักสูตรการเรียนทฤษฎีควบคู่กับการเรียนปฏิบัติ หรือฝึกงานที่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนจริง (work based learning) รวมถึงสิ่งที่นักศึกษาพอใจคือได้มีโอกาสวิจารณ์ผลงานของตนเองและเพื่อนอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ อำนวนย เดชชัยศรี (2544: 11) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไว้ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง (construct) แสวงหาข้อมูล ศึกษาทำความเข้าใจคิดวิเคราะห์ ตีความ แปลความ สร้างความหมายแก่ตนเอง สังเคราะห์ข้อมูล สรุปความรู้
2. ให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด (participation)
3. ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน และได้เรียนรู้จากกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด และประสบการณ์แก่กันและกันมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (interaction)
4. ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการควบคุมไปกับผลงาน/ข้อสรุปที่ได้ (process/ product)
5. ให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (application)

และ วัฒนาพร ระงับสุข (2541:11) กล่าวถึงหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนสำหรับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ควรไปอย่างมีชีวิตชีวา ผู้เรียนควรมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากแหล่งต่างๆ กัน ประสบการณ์ความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของแต่ละบุคคลถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ
3. การเรียนรู้ที่ดีจะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง จะช่วยในการจดจำและสามารถใช้การเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ได้
4. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญ เพราะเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และแสวงหาคำตอบที่ตนต้องการ

ซึ่งทั้งหมดนี้จากการวิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายวิชา CMA 2006 คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร (Computer for Communication) โดยการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิชาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เพิ่มทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในโปรแกรมต่างๆ เช่น การออกแบบต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาประกอบเป็นอาชีพในอนาคตได้ รองลงมา คือ มีการเรียนและปฏิบัติสร้างผลงาน พร้อมทั้งวิจารณ์ผลงานของผู้อื่นเพื่อให้ทราบว่ามีจุดดี จุดด้อยอย่างไร ภาพของผู้สอนหลังการเรียนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ คือ ครูผู้สอนมีเป็นกันเองทำให้ลดความเกร็งต่อนักศึกษา และทำให้ไม่เกิดความน่าเบื่อในการเรียน สอนสนุก ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในเรื่องการเรียน ไม่เบื่อหน่าย นักศึกษาอยากเรียน เกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาเรียน และสามารถเรียนได้ประสบผลสำเร็จในที่สุด วัฒนาพร ระงับสุข (2541:11) กล่าวว่าความสำคัญประการหนึ่งของการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ ผู้เรียนจะต้องสนุกสนานในการเรียน เพราะต้องทำกิจกรรมกับเพื่อนๆ พยายามหาคำตอบให้ได้คำถามต่างๆ เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน และแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

การที่นักเรียนถูกกระตุ้นให้ทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการอภิปรายแสดงความคิดเห็น แนวคิด ของคริส ซิงสกา และแคมเบล (Kryszevska and Compbell, 1992 cited in Tudor, 1996: 13) และอัลทาล และ ทรอมบี้ (Alta and Trombly, 2001: 29) อ้างใน Durham E-Theses ที่กล่าวว่าในการเรียนด้วยวิธีเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การที่นักเรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น ร่วมกันในการทำกิจกรรมต่างๆ ในห้องจะช่วยให้เด็กนักเรียนรู้จักตนเอง มีความเข้าใจในตนเอง และพัฒนาทักษะการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น เพราะมีบรรยากาศในการเรียนเป็นตัวช่วยเสริม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษารายวิชา CMA 2006 คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร (Computer for Communication) พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยรวมอยู่ในระดับดีทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในรายวิชาอย่างลึกซึ้งที่มีความสนใจและตั้งใจเรียนศึกษาหาความรู้ในวิชาอยู่เสมอทำแบบฝึกหัดใบงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ค้นคว้าหาข้อมูลจากระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนในวิชาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียน รายวิชา CMA 2006 คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร (Computer for Communication)

จากผลการประเมินการสอนของอาจารย์ผู้สอนโดยนักศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอนหลังการเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์มีความตั้งใจ กระตือรือร้นในการสอน รองลงมาคือ อาจารย์มีความเมตตา ให้ความสนใจนักศึกษา คอยดูแลเอาใจใส่ และช่วยเหลือด้านการเรียน ซึ่งส่งผลให้นักศึกษามีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียน ชอบที่จะเรียน และมีความตั้งใจเพิ่มมากขึ้นในการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของ Maslow (1970: 69-80) ซึ่งกล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่กระตุ้นให้นักศึกษาทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก หรือให้คำปรึกษา

จากผลการวิจัยด้านกิจกรรมการเรียนการสอนนักศึกษามีความพึงพอใจอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ อาจารย์ในใช้เอกสาร/ตำรา/อุปกรณ์และสื่อการสอนที่เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา และอาจารย์มีกิจกรรมในชั้นเรียนที่กระตุ้นให้นักศึกษาได้คิด วิเคราะห์ นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยพัฒนาความสามารถในการคิด การแก้ไขปัญหา และการต่อยอดความรู้ Maslow (1970: 69-80) กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันบรรลุผลสำเร็จจึงต้องคำนึงถึงบรรยากาศและสถานที่ รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์การ

เรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของนักเรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลด้านความรู้สึกของนักเรียน เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่างๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น (อรทัย มูลคำ, 2546: 56) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความร่วมมือ และการแข่งขันทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น สนใจเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ ผู้เรียนยังต้องเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรม ทุกคนมีหน้าที่ จึงทำให้ไม่เกิดความเบื่อหน่าย สนุกสนานเพลิดเพลิน ส่วนด้านบรรยากาศการเรียนรู้นั้น เป็นบรรยากาศการเรียนรู้อันมีชีวิตชีวา สนุกสนานเป็นกันเอง มีเสียงหัวเราะ ผู้เรียนสามารถเคลื่อนไหวในชั้นเรียนได้อย่างอิสระ ผู้สอนจะเป็นกัลยาณมิตรของผู้เรียน มีความรัก ความเอื้ออาทร พร้อมทั้งจะช่วยเหลือ ทำให้การทำงานและการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนเกิดสัมพันธภาพที่ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจ ของการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. ควรทำวิจัยศึกษาปัจจัยสำคัญของการเพิ่มคุณภาพการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

เอกสารอ้างอิง

- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- มาลี สีนเสื่อ. (2544). การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร. คุรุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วัฒนาพร ระจิบทุกษ์. (2541). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร: แอล ที เพรส.
- คันสนีย์ ไปบน. (2545). สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี. คุรุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2555, จากกระทรวงศึกษาธิการ เว็บไซต์: [http://www.moe.go.th/edtechfund/fund/images/stories/laws/prb_study\(final\).pdf](http://www.moe.go.th/edtechfund/fund/images/stories/laws/prb_study(final).pdf).
- สิริชัยญา ปิยะมงคลกุล. (2543). การศึกษาสภาพ ความต้องการ และปัญหาของการจัดการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. (2546). 19 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- อรทัย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ. (2554). CHILD CENTRED: STORYLINE METHOD การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- อรัญญา นามแก้ว. (2538). ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียน เจตคติต่อการเรียน คณิตศาสตร์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัด

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.

อำนาจ เดชชัยศรี. (2544). นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำคुरुสภา.

Carroll, J.B. (1963,723-733). A Model of School Learning. Teacher College Record.

Chalauisaeng, Bussabarnintra. Durham E-Theses. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2556, จาก

<http://etheses.dur.ac.uk/> เว็บไซต์: http://etheses.dur.ac.uk/3681/1/3681_1242.pdf.

Maslow Abraham Harold. (1970). Motivation and Personalit. 2nd edited. New York: Harper &
Row.

การพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมในรายวิชา RTM 6401 การสื่อสารทางการตลาด
ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
THE DEVELOPMENT IN RTM 6401 MARKETING COMMUNICATION OF 2nd YEAR
BUSINESS ADMINISTRATION POST-GRADUATE STUDENT, PANYAPIWAT
INSTITUTE OF MANAGEMENT

ดร.อุราเพ็ญ ยิ้มประเสริฐ^{1*}
พานูวัฒน์ กลับศรีอ่อน^{2**}

¹รองคณบดี คณะวิทยาการจัดการ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
*Corresponding author, *E-mail: uraphenyim@pim.ac.th
²อาจารย์ประจำ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
**E-mail: panuwatkl@pim.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาในรายวิชา RTM 6401 การสื่อสารทางการตลาด และ 2) ศึกษาความรับผิดชอบของนักศึกษาต่องานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชา RTM 6401 การสื่อสารทางการตลาด กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ในรายวิชา RTM 6401 การสื่อสารทางการตลาด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามและเครื่องมือวัดผลโดยรวมข้อมูลด้วยแบบบันทึกการสังเกตการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า การทำงานเป็นกลุ่มทำให้มีความกระตือรือร้นและมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 การทำงานเป็นกลุ่มทำให้เกิดความต้องการร่วมทำกิจกรรมเนื่องจากการเพิ่มทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 การทำงานเป็นกลุ่มทำให้มีความตั้งใจทำงานและมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 การทำงานเป็นกลุ่มทำให้มีความร่วมมือในการทำงาน และมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 และการทำงานเป็นกลุ่มทำให้มีความรับผิดชอบและมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87

คำสำคัญ : การพัฒนาทักษะ การทำงานเป็นทีม

Abstract

The purposes of this research were to 1) develop students' skill set of team working in RTM 6401 marketing communication and 2) study student's responsibility toward assignment in RTM 6401 marketing communication. The sample is 25 graduate students in the faculty of Business Administration, studying RTM 6401 marketing communication in the second semester of academic year 2556. Research tools are questionnaire and score-recoded sheet for observation. Data analysis was conducted by a statistical computer program.

Results are found as follow:- Team working results in security and working skills ($M = 4.48$, $SD = 0.87$). Team working leads to job intention and working skills ($M = 4.40$, $SD = 0.86$). Team working leads to job participation and skills in working process ($M = 4.40$, $SD = 0.86$) and team working leads to responsibility and skillful process of teamwork ($M = 4.44$, $SD = 0.87$).

Keywords: Skill development, Team working

บทนำ

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งของประเทศที่มีเจตนารมณ์ในการจัดการศึกษาโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นความเชี่ยวชาญในด้านวิชาชีพของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของชาติที่มุ่งให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองสูงสุด ตามกำลังหรือศักยภาพของแต่ละคน แต่เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และยังมียากษะพื้นฐานอันเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะใช้ในการเรียนรู้ได้แก่ ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ความสามารถทางสมอง ระดับสติปัญญา และการแสดงผลของการเรียนรู้ออกมาในลักษณะที่ต่างกัน จึงควรมีการจัดการที่เหมาะสมในลักษณะที่แตกต่างกัน ตามเหตุปัจจัยของผู้เรียนแต่ละคน (นวลจิตต์ เขาวีรติพงศ์ และคณะ, 2554: 9)

สิ่งสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนการสอน คือต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ซึ่งระบุในมาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้ (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และการอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

จากแนวคิดในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพข้างต้น สถานศึกษาต้องจัดให้มีการวิจัยในชั้นเรียน โดยเริ่มจากการประเมินผู้เรียนในด้านพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งได้รับมอบหมายให้สอนในรายวิชา RTM 6401 การสื่อสารทางการตลาด ของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ซึ่งการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการ RTM 6401 สื่อสารทางการตลาด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556

สืบเนื่องจาก ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้งที่ให้นักศึกษาทำงานกลุ่ม โดยร่วมกันคิดวิเคราะห์กรณีศึกษาต่างๆ ในชั้นเรียนนั้น แต่จะมีนักศึกษาส่วนหนึ่งขาดทักษะในการทำงานเป็นทีม ขาดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงนักศึกษาไม่ได้รับการฝึกทักษะและนิสัยที่ดีในการทำงาน ด้วยสาเหตุนี้จึงทำให้มีนักศึกษาส่วนหนึ่งไม่ได้รับการฝึกทักษะ เนื่องจากนักศึกษาแต่ละคนมีพื้นฐานการเรียนรู้ที่ไม่เหมือนกัน ผู้สอนจึงจัดทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนโดยให้นักศึกษา จัดทำโครงการร่วมกัน ซึ่งโครงการที่นักศึกษาร่วมกันจัดทำนี้เป็น โครงการการจัดทำแผนกลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาด ซึ่งเป็นการบูรณาการโครงการร่วมกับการเรียนการสอนในรายวิชา RTM 6401 การสื่อสารทางการตลาด ทั้งนี้ นักศึกษาจะได้มีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีมและเกิดประสบการณ์การเรียนรู้นอกห้องเรียน อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันของนักศึกษาในด้านวิชาชีพ มีภาวะผู้นำและการแก้ปัญหา สำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมในรายวิชา RTM 6401 การสื่อสารทางการตลาดของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาและคณะต่อไป

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังต่อไปนี้
การทำงานเป็นทีม

ในการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้องค์กรหรือหน่วยงานบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ นั้น ทีมงานมีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง การทำงานเป็นทีมที่ประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยระยะเวลาและการพัฒนาอย่างมีขั้นตอน ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ระยะปรับตัว 2) ระยะประลองกำลัง 3) ระยะทดลอง 4) ระยะแสดงผลงาน และ 5) ระยะสมบูรณ์

แนวความคิดและทักษะในการสร้างทีม

ทีมงานที่มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลในหน่วยงานดังนั้นการเตรียมบุคคล จึงเป็นสิ่งที่จะช่วยให้เกิดความพร้อมในการสร้างทีม ซึ่งประกอบด้วยความรู้ ทักษะและแสดงออกถึงความสามารถของทีม

1. ความรู้ทักษะในการสร้างทีม (The Knowledge and skills of the team building)
 - 1.1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างทีม ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและเข้าใจถึงกระบวนการสร้างทีมมากขึ้น 1.2
 - 1.2 ความรู้เกี่ยวกับการเจริญเติบโต เพื่อเตรียมการและการวางแผนการสร้างทีมได้ดีขึ้น
 - 1.3 การอธิบายหรือสรุปสั้นๆ ในการสร้างทีมได้ด้วยการพูดคุยนหรืออธิบายจุดที่สำคัญทำให้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้
 - 1.4 ประสบการณ์ที่มีความหมาย ในการช่วยเหลือกลุ่มเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น
 - 1.5 ทักษะการป้อนข้อมูลย้อนกลับ ช่วยทำให้การเสนอข้อมูลต่อเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นมา
 - 1.6 การยอมรับสภาพของบุคคล ช่วยทำให้การสร้างทีมสำเร็จ เป็นการยอมรับซึ่งกันและกัน
 - 1.7 การให้ความช่วยเหลือ ทำให้เกิดทักษะการทำงานเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพมากขึ้น
 - 1.8 การเปิดเผย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต้องมีการเผชิญหน้ากันระหว่างกันในสมาชิกทีมงาน เพื่อเป็นการพัฒนากลุ่มให้มีคุณภาพมากขึ้น

2 การแสดงออกถึงความสามารถของทีม (The Approach of the Competent team building)
ลักษณะของทีมจะดูได้จาก

- 2.1 การยอมรับของหน่วยงาน
- 2.2 การยืดหยุ่นและการยอมรับอย่างเปิดเผย
- 2.3 การมีเป้าหมายชัดเจน
- 2.4 การมีเหตุผล ความเป็นจริง และยอมรับความช่วยเหลือจากภายนอก
- 2.5 การได้รับอนุญาตให้ทำงาน ในการทำงานของผู้ถูกพัฒนาจากความเข้าใจ สมาชิกยินดีด้วยความเต็มใจ
- 2.6 การมองเห็นความสำคัญของงานประจำวัน มีการตรวจสอบ การแบ่งงานและการตัดสินใจ
- 2.7 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มอื่น
- 2.8 การทบทวนความสามารถของกลุ่มด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ยอมรับเมื่อทำผิด เป็นต้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาในรายวิชา RTM 6401 การสื่อสารทางการตลาด
2. เพื่อศึกษาความรับผิดชอบของนักศึกษาต่องานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชา RTM 6401 การสื่อสารทางการตลาด

วิธีการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีกที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา RTM 6401 การสื่อสารทางการตลาด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 25 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินการทำงานเป็นทีมที่พัฒนาโดยคณะผู้วิจัย
 - แบบบันทึกการสังเกตการทำงานที่พัฒนาโดยคณะผู้วิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ผล
เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ในรายวิชา RTM 6401 การสื่อสารทางการตลาด ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 25 คน
ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปผลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินการทำงานเป็นทีม การบันทึกการสังเกต และกระบวนการทำงานของนักศึกษาโดยใช้ค่าสถิติพรรณนาพื้นฐาน

ตารางที่ 1 การแจกแจงความถี่และร้อยละความเห็นของกลุ่มประชากรที่มีต่อการทำงานเป็นกลุ่ม (N = 25)

ความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
ความคิดเห็นต่อรูปแบบในการทำงาน		
ชอบทำงานกลุ่ม	22	88
ไม่ชอบทำงานกลุ่ม	1	4
ชอบทำงานคู่	-	-
ชอบทำงานรายงานบุคคล	2	8
รวม	25	100
เหตุผลในการทำงานกลุ่ม		
สามารถระดมความคิดเห็นได้หลากหลาย	14	56
สามารถแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	5	20
สามารถช่วยกันจัดหาอุปกรณ์หรือปัจจัยต่างที่ใช้ในการทำงาน	6	24
อื่นๆ	-	-
รวม	25	100
เหตุผลที่ไม่ชอบทำงานกลุ่ม		
เพื่อนในกลุ่มเกียจคร้านและเห็นแก่ตัว	3	12
เพื่อนในกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือและไม่ร่วมทำงานตามเวลานัดหมาย	17	68
มีความรู้สึกที่ตนเองไม่ได้ช่วยงานเพื่อน	2	8
อื่นๆ	3	12
รวม	25	100

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อการทำงานเป็นกลุ่ม พบว่า รูปแบบการทำงานที่ประชากรส่วนใหญ่ชอบ คือ การทำงานกลุ่ม จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 88 รองลงมาคือการทำงานรายบุคคล จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8 และไม่ชอบทำงานกลุ่มอีก 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4 เหตุผลที่กลุ่มประชากรชอบทำงานกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่ชอบเพราะสามารถระดมความคิดเห็นได้หลากหลาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมาคือ สามารถช่วยกันจัดหาอุปกรณ์หรือปัจจัยต่างๆ ที่ใช้ในการทำงานร่วมกัน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24 และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20

เมื่อวิเคราะห์ถึงเหตุผลที่กลุ่มประชากรไม่ชอบทำงานกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าเพื่อนในกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือและไม่ร่วมทำงานตามเวลานัดหมาย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 68 รองลงมาคือ เพื่อนในกลุ่มเกียจคร้านและเห็นแก่ตัว จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12 และมีความรู้สึกที่ตนเองไม่ได้ช่วยงานเพื่อน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8 นอกจากนี้มีเหตุผลอื่นๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ดังผลในตารางที่ 1

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของการประเมินคุณภาพการทำงานเป็นทีม มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะการกระจายและการแจกแจงของตัวแปรแต่ละตัว ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยพบว่า การทำงานเป็นกลุ่มทำให้มีความกระตือรือร้นและมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .87 การทำงานเป็นกลุ่มทำให้เกิดความต้องการร่วมทำกิจกรรมเนื่องจากการเพิ่มทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .87 การทำงานเป็นกลุ่มทำให้มีความตั้งใจทำงานและมีทักษะกระบวนการ

ทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .86 การทำงานเป็นกลุ่มทำให้มีความร่วมมือในการทำงาน และมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .86 และการทำงานเป็นกลุ่มทำให้มีความรับผิดชอบและมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .87 ดังที่แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินคุณภาพการทำงานเป็นทีม

การประเมินคุณภาพการทำงานเป็นทีม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- การทำงานเป็นกลุ่มทำให้มีความกระตือรือร้นและมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม	4.48	0.87
- การทำงานเป็นกลุ่มทำให้เกิดความต้องการร่วมทำกิจกรรมเนื่องจากการเพิ่มทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม	4.44	0.87
- การทำงานเป็นกลุ่มทำให้มีความตั้งใจทำงานและมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม	4.40	0.86
- การทำงานเป็นกลุ่มทำให้มีความร่วมมือในการทำงานและมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม	4.40	0.86
- การทำงานเป็นกลุ่มทำให้มีความรับผิดชอบและมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม	4.44	0.87

ในส่วนของผลการวิเคราะห์การสังเกตการทำงานกลุ่มจากแบบบันทึกการทำงานกลุ่ม โดยวิธีการให้คะแนนของอาจารย์ผู้สอนในรายวิชา RTM 6401 การสื่อสารทางการตลาด พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบในการทำงานมากที่สุดรองลงมาคือมีความกระตือรือร้นในการทำงาน และลำดับสุดท้ายคือการทำงานร่วมกัน จากผลการสังเกตการณ์ขณะที่อาจารย์ผู้สอนได้ทำการบันทึกภาพของการทำงานกลุ่มของนักศึกษาเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการวิจัย พบว่านักศึกษามีความกระตือรือร้นในการทำงานเป็นทีมมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับการให้คะแนนของอาจารย์ผู้สอน

ในการสัมภาษณ์นักศึกษาแต่ละกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่พึงพอใจกับวิธีการเรียนแบบร่วมมือและการทำงานเป็นทีม ซึ่งมีกิจกรรมที่สนุกมากกว่าการเรียนรู้แบบเดิมตามหนังสือ หากไม่เข้าใจเนื้อหาตรงไหนก็สามารถสอบถามจากเพื่อนผู้รู้ และได้คำตอบที่เข้าใจง่าย นอกจากนี้ยังมีการทดสอบท้ายคาบเรียน ถ้าไม่ตั้งใจเรียนก็จะทำให้คะแนนของกลุ่มไม่ดี การเรียนแบบนี้ยังช่วยให้การทำงานต่างๆเป็นไปอย่างมีระบบ คือมีการมอบหมายงานที่ชัดเจนมากขึ้นทำให้งานในกลุ่มสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด และเป็นการฝึกทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

แต่ถึงอย่างไร นักศึกษาบางคนยังคงชอบการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม เพราะคิดว่าการเรียนแบบร่วมมือนั้นใช้เวลาเยอะ ส่วนการเรียนแบบเดิมนั้นอาจารย์จะคอยอธิบายประเด็นสำคัญๆ ทำให้ได้รับเนื้อหาครบถ้วนและถูกต้องกว่า

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. จากแบบสอบถามความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม จากกลุ่มประชากรจำนวนทั้งหมด 25 คน พบว่ารูปแบบการทำงานที่ประชากรส่วนใหญ่ชอบ คือ การทำงานกลุ่ม จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 88 รองลงมา คือการทำงานรายบุคคล จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8 และไม่ชอบทำงานกลุ่มอีก 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4 เหตุผลที่กลุ่มประชากรชอบทำงานกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่ชอบเพราะสามารถระดมความคิดเห็นได้หลากหลาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมาคือ สามารถช่วยกันจัดหาอุปกรณ์หรือปัจจัยต่างๆ ที่ใช้ในการทำงานร่วมกัน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24 และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20 เมื่อวิเคราะห์ถึงเหตุผลที่กลุ่มประชากรไม่ชอบทำงานกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าเพื่อนในกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือและไม่ร่วมทำงานตามเวลานัดหมาย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 68 รองลงมาคือ เพื่อนในกลุ่มเกียจคร้านและเห็นแก่ตัว จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12 และมีความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้ช่วยงานเพื่อน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8 นอกจากนี้ยังมีเหตุผลอื่นๆ อีกจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12

2. เมื่อวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของการประเมินคุณภาพการทำงานเป็นทีม มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ลักษณะการกระจายและการแจกแจงของตัวแปรแต่ละตัว ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า การทำงานเป็นกลุ่มทำให้มีความกระตือรือร้นและมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 การทำงานเป็นกลุ่มทำให้เกิดความต้องการร่วมทำกิจกรรมเนื่องจากการเพิ่มทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 การทำงานเป็นกลุ่มทำให้มีความตั้งใจทำงานและมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 การทำงานเป็นกลุ่มทำให้มีความร่วมมือในการทำงาน และมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 และการทำงานเป็นกลุ่มทำให้มีความรับผิดชอบและมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87

3. จากแบบบันทึกการทำงานกลุ่ม โดยวิธีการให้คะแนนของอาจารย์ผู้สอนในรายวิชา RTM 6401 การสื่อสารทางการตลาด พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบในการทำงานมากที่สุด รองลงมาคือมีความกระตือรือร้นในการทำงาน และลำดับสุดท้ายคือการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ จากการสังเกตจากภาพถ่ายที่อาจารย์ผู้สอนได้ทำการบันทึกในขณะที่นักศึกษาทำงานกลุ่มเปรียบเทียบระหว่างช่วงก่อนที่จะทำการวิจัยและขณะทำการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการทำงานเป็นทีมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการให้คะแนนของอาจารย์ผู้สอนและผลการวิจัยจากแบบบันทึกการทำงานกลุ่มสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อ 1. คือ เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม ของนักศึกษาในรายวิชา RTM 6401 การสื่อสารการตลาดได้

4. จากการสัมภาษณ์นักศึกษาแต่ละกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ พบว่านักศึกษาพอใจกับวิธีการเรียนแบบร่วมมือ และการทำงานเป็นทีมซึ่งมีกิจกรรมที่สนุกมากกว่าการเรียนแบบเดิมตามหนังสือ หากไม่เข้าใจเนื้อหาตรงไหนก็สามารถสอบถามจากเพื่อนผู้รู้ และได้คำตอบที่เข้าใจง่าย นอกจากนี้ยังมีการทดสอบท้ายคาบเรียน ถ้าไม่ตั้งใจเรียนก็จะทำให้คะแนนของกลุ่มไม่ดี การเรียนแบบนี้ยังช่วยให้การทำงานต่างๆเป็นไปอย่างมีระบบ คือ มีการมอบหมายงานที่ชัดเจนมากขึ้นและนักศึกษามีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายมากขึ้น ทำให้งานในกลุ่มสำเร็จตามเวลาที่กำหนด และเป็นการสอนที่ฝึกทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดีอีกด้วย ซึ่งจากการสัมภาษณ์นักศึกษาแต่ละกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อ 2. คือ เพื่อให้นักศึกษามีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชา RTM 6401 การสื่อสารการตลาดได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. อาจารย์ผู้สอนสามารถค้นหาวิธีการสอนที่สามารถพัฒนาหรือเสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมวิธีอื่นๆได้อีก เช่น การสอนแบบบทบาทสมมติ การอภิปรายกลุ่ม การใช้ทีมห้องหรือการสัมมนา เป็นต้น
2. อาจารย์ผู้สอนควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักศึกษา และให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการทำงานเป็นทีม หรือการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยอาจทำการวิจัยผู้เรียนเกี่ยวกับการพัฒนางานเป็นรายบุคคล โดยใช้เทคนิคการสอน นวัตกรรมหรือวิธีการสอนที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายบุคคลด้วย เช่น การเรียนแบบคิดวิเคราะห์จากกรณีศึกษาเป็นรายบุคคลเพื่อฝึกการคิด และการเรียนที่เน้นการนำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- นวลจิตต์ เขาวงกตพิงศ์ และคณะ (2554). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. สำนักงานปฏิรูปการศึกษา .กรุงเทพมหานคร ,
- สิทธิโชค วรรณสันติกุล. (2546). จิตวิทยาสังคม: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้. บริษัทซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด(มหาชน). มัลลิกา วิชชูกรศรี. (2553). การศึกษาการทำงานของพนักงานครูเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ชลบุรี.มหาวิทยาลัยบูรพา .ม.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2546). สถิติเพื่อการวิจัย. ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- สุรีพร พิงพุดคุณ. (2550). การบริหารจัดการ. กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เนท.
- สุนันทา เลานนท์. (2556). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร : ธนการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องระบบอุดมศึกษาไทย, โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี กรุงเทพมหานคร.
- Bandura, A. (1986). Social foundations of thought and action: A social cognitive theory. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1997). Self-efficacy: The exercise of control. Page 22 . New York: W.H. Freeman
- Robbins. S.P., & Coulter, M. (2003). Management.(7th ed.) Pearson Education .
- Maslow, A. (1970). Motivation and Personality. New York : Harper and Row Publishers. ที่มา <http://www.learners.in.th/blogs/posts/> มกราคม 11สืบค้นเมื่อวันที่ 512178 2556

ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของบุคลากร
ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
Learning Organization of University as Perceived by Personal
in King Mongkut's University of Technology Thonburi

ณัฐกฤช อัสนี¹, ณัฐพงศ์ เหลืองนฤตม^{2*}

¹สาขาวิศวกรรมพลังงาน คณะเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

¹Department of Energy Engineering, Faculty of Technology, Siam Technology College

²สาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ คณะเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

²Department of Computer Technology, Faculty of Technology, Siam Technology College

*Corresponding author, E-mail: neo.solo.one@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยเปรียบเทียบ 3 กลุ่มประเภทตัวแปร ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล, ประสบการณ์การทำงาน และ ตำแหน่งและหน้าที่การงาน ในกระบวนการวิจัยนั้น เครื่องมือแบบสอบถามถูกประยุกต์ใช้มาจากการดัดแปลงแบบสอบถามความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ของสุพรรณี กุลภา (2547) ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรีมีค่าเฉลี่ยของการรับรู้ของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อยู่ 3.75 และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.49 นอกจากนี้ยังพบว่าอาจารย์มีการรับรู้ของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย และบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 20 ปี มีการรับรู้ของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่ำกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี

คำสำคัญ: องค์กรแห่งการเรียนรู้ การรับรู้ สถาบันการศึกษา และ มหาวิทยาลัย

ABSTRACT

This paper is to study learning organization of university as perceived by personal in King Mongkut's University of Technology Thonburi by comparison people in 3 different categories; personal background, work experience and work position. In methodology, the questionnaire tool is applied from the study of learning organization of school under the jurisdiction of Loei Educational Service Areas Office by Supanee Kulapa. As a result, the personal in King Mongkut's University of Technology Thonburi has the average of the perception of learning organization at 3.78 score average and 0.49 standard deviations. In addition, the lecture has less the perception of learning organization than the administrators and the staffs with more than 20 years work experience has less the perception of learning organization than the staffs with more than 20 years work experience.

Keyword: Learning Organization; Perception; Academic Institution and University.

บทนำ

จากสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วและทันสมัย อีกทั้งด้านสภาวะแวดล้อมและวัฒนธรรมต่าง ๆ ในปัจจุบันกำลังเป็นไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลกระทบให้ทุกองค์กรจะต้องมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เป็นความท้าทายต่อองค์กร ก่อให้เกิดทั้งโอกาสและข้อจำกัดต่อการดำเนินงานขององค์กร และมีผลต่อความสามารถในการแข่งขัน ปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสามารถในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันใหม่ ๆ จึงอยู่ที่ความสามารถในการแข่งขันและความสามารถในการเรียนรู้ของบุคลากรในองค์กร หากบุคลากรขององค์กรได้มีการเรียนรู้ที่รวดเร็วกว่าเพื่อน้ององค์กรไปสู่ความสามารถในการเสริมสร้างความสามารถทางการแข่งขันได้ดีเท่านั้น (พสุ เดชะรินทร์, 2541)

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยก็นับเป็นองค์กรการศึกษาที่มีหน้าที่บริการอย่างหนึ่ง ที่มีบุคลากรในการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษา ในแง่ขององค์กรที่จะต้องมีการจัดการศึกษาในด้านการสร้างความเป็นเลิศในด้านทักษะความรู้ด้านวิชาการ ทักษะด้านวิชาชีพ ในแง่ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม ดังนั้นจะเห็นว่ามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรทางการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของประเทศชาติอย่างยิ่ง

จากข้อมูลที่กำลังอ้างอิงมาในเบื้องต้น ในฐานะผู้วิจัยเป็นบุคลากรคนหนึ่งในองค์กรการศึกษา (นักศึกษาปริญญาเอก คณะพลังงาน สิ่งแวดล้อม และวัสดุ) จึงทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและสนใจศึกษาเกี่ยวกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของบุคลากรมหาวิทยาลัยตามแนวคิดของเซงเก้ (Senge, 1999) ว่าอยู่ระดับใดและมีความแตกต่างหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับประสบการณ์ทำงานและตำแหน่งหน้าที่ ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อเป็นข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ในการพิจารณากำหนดนโยบายเพื่อมุ่งสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พร้อมทั้งสามารถใช้เป็นแนวทางและรูปแบบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งในระดับองค์กรและระดับชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของบุคลากรโดยทำการเปรียบเทียบตัวแปรประสบการณ์ทำงาน และตัวแปรตำแหน่งงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และศึกษาปัจจัยเปรียบเทียบของการรับรู้ของบุคลากรสำหรับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยตามประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งงาน โดย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ถูกกำหนดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ในปีการศึกษา 2554 จำนวน 1,053 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ในปีการศึกษา 2554 กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) อ้างถึงในประยูร อาษานาม 2543 : หน้า 167) ได้จำนวน 280 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอิสระ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ จะถูกดัดแปลงมาจากแบบสอบถามความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ของสุพรรณิ กุลภา (2547) เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุดประกอบด้วย 2 ตอน คือ แบบสอบถามสถานภาพผู้ตอบ และ แบบสอบถามความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัย

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ผลการวิจัย

ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจากบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จำนวน 280 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 75 ช่วงอายุต่ำกว่า 35 ปี ร้อยละ 43 ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 20 ปี ร้อยละ 67 แต่มีสัดส่วนระหว่างตำแหน่งอาจารย์ ร้อยละ 54 และเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 46 ที่ใกล้เคียงกัน

จากการวิเคราะห์ระดับของการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่า

1.1 บุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49

1.2 เมื่อพิจารณาการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในแต่ละด้าน พบว่า บุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามคุณสมบัติเฉพาะตัวรายบุคคล ได้แก่ ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ด้านการมีแบบแผนการคิด และ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ มีคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก แต่ในด้านการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามคุณสมบัติร่วมกันของกลุ่มทำงานของบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าตามความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามคุณสมบัติเฉพาะตัวรายบุคคล พบว่าด้านการสร้างวิสัยร่วมกัน มีคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก ขณะที่ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มีคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับปานกลาง

1.3 เมื่อพิจารณาการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในรายชื่อของแบบสอบถาม พบว่า รายชื่อที่ได้คะแนนเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ท่านมุ่งปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และ ท่านสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ วารสาร Internet ของด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ โดยได้คะแนนเฉลี่ย 4.34 และ 4.33 ตามลำดับ รายชื่อที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยสุดได้แก่ มหาวิทยาลัยที่ท่านปฏิบัติงานมักนำความรู้ได้อบรมมาด้วยกันมาทดลองปรับปรุงระบบการทำงานให้ดีขึ้น ในมหาวิทยาลัยที่ท่านปฏิบัติงานมีการจัดระบบบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ตัดสินใจแก้ปัญหาร่วมกัน และ ผู้บริหารและคณะบุคลากรมีการทำงานแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันและแก้ปัญหาร่วมกัน ของด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โดยได้คะแนนเฉลี่ย 3.10, 3.11 และ 3.11 ตามลำดับ

1.4 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการรับรู้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของบุคลากรมหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรีจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า กลุ่มบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 20 ปี มีคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่ง

การเรียนรู้สูงกว่า กลุ่มบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี โดยกลุ่มบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 20 ปีมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี เกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการมีแบบแผนความคิด คะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 20 ปี และกลุ่มบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คะแนนเฉลี่ยของด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ระหว่างกลุ่มบุคลากร 2 กลุ่มนี้ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ และด้านการมีแบบแผนความคิด ระหว่างกลุ่มบุคลากร 2 กลุ่มนี้ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.5 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการรับรู้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของบุคลากรของมหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรีจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า มีคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สูงกว่า กลุ่มอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน และ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม กลุ่มเจ้าหน้าที่มีความโดดเด่นเหนือกว่ากลุ่มอาจารย์ ทั้งสองด้านที่กล่าวถึง กลุ่มเจ้าหน้าที่มีคะแนนเฉลี่ยของระดับการรับรู้ที่ระดับมาก ขณะที่กลุ่มอาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยของระดับการรับรู้ที่เพียงระดับปานกลาง โดยด้านของการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สูงตามคุณสมบัติเฉพาะตัวรายบุคคล ได้แก่ ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ด้านการมีแบบแผนความคิด และ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ กลุ่มอาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มเจ้าหน้าที่ แต่คะแนนเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่มใน 3 ด้านนี้ไม่แตกต่างกันมาก คะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มอาจารย์ และ กลุ่มเจ้าหน้าที่ ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีเพียงด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมเท่านั้น ระหว่างกลุ่มบุคลากร 2 กลุ่มนี้ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. อภิปรายผลการวิจัย

2.1 ผลการวิจัยเรื่องความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี แสดงให้เห็นว่าการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามคุณสมบัติเฉพาะตัวรายบุคคลของบุคลากรอยู่ระดับมาก แต่การรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามคุณสมบัติร่วมกันของกลุ่มทำงานของบุคลากรอยู่ระดับปานกลาง โดยเฉพาะคะแนนเฉลี่ยรายข้อคำถาม 3 ข้อ คำถามได้แก่ มหาวิทยาลัยที่ท่านปฏิบัติงานมักนำความรู้ได้อบรมมาด้วยกันมาทดลองปรับปรุงระบบการทำงานให้ดีขึ้น ในมหาวิทยาลัยที่ท่านปฏิบัติงานมีการจัดระบบบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ตัดสินใจแก้ปัญหาร่วมกัน และ ผู้บริหารและคณะบุคลากรมีการทำงานแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันและแก้ปัญหาร่วมกัน ที่มีคะแนนต่ำสุด การพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีจึงควรเน้นไปด้านเรียนรู้ตามคุณสมบัติร่วมกันของกลุ่มทำงานของบุคลากร

2.2 เมื่อนำผลการวิจัยเรื่องความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มาเปรียบเทียบกับ ผลการวิจัยของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ของ สุพรรณิ กุลภา (2547) พบว่า คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ของบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (3.78) ต่ำกว่า คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย แต่พบว่าทั้งบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้

ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ และ ด้านการมีแบบแผนความคิด สูงกว่า 4.00 แต่ความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กับ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย คือคะแนนเฉลี่ยด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน และ ด้านการคิดเป็นระบบ ที่บุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.4 กับ 3.55 แต่ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.96 – 4.00 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการรับรู้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของบุคลากรมหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรีจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าทั้ง 2 งานวิจัยให้ผลแตกต่างกัน งานวิจัยของสุพรรณิ กลภา (2547) ให้ผลวิจัยว่า ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี ให้คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สูงกว่า ในขณะที่งานวิจัยนี้ บุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 20 ปี ให้คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สูงกว่า

2.3 ผลการวิจัยเปรียบเทียบการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี ให้คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่ำกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 20 ปี ผลวิจัยนี้อาจเป็นผลมาจากบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี ยังยึดติดรูปแบบทำงานแบบราชการ แม้ว่ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีจะออกนอกระบบราชการ แต่ในขณะที่บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 20 ปี เริ่มทำงานเมื่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีจะออกนอกระบบราชการ หรือ มีการปรับตัวได้ดีกว่าในการออกนอกระบบราชการ ที่มีการประเมินผลปฏิบัติงานอย่างมีระบบ โดยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีออกนอกระบบราชการและเปลี่ยนชื่อเป็น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2541 จึงมีความโดดเด่นของการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของบุคลากรเหนือกว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี เกือบทุกด้าน แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีจำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมเท่านั้น ระหว่างกลุ่มบุคลากร 2 กลุ่มนี้ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจาก ตำแหน่งหน้าที่อาจารย์ มีส่วนรับผิดชอบทำงานร่วมกันเป็นทีม น้อยกว่ากลุ่มเจ้าหน้าที่ โดยจะเห็นได้ว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มอาจารย์ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมอยู่เพียงระดับปานกลาง แต่คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มอาจารย์ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมอยู่ระดับมาก อย่างไรก็ตาม ถ้าระดับคะแนนคะแนนเฉลี่ยด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมของอาจารย์อยู่ระดับไม่สูงมาก อาจมีผลสำหรับการบูรณาการทางความร่วมมือด้านวิชาการและงานวิจัย ซึ่งอาจส่งผลถึงคะแนนของเกณฑ์การประเมินของมหาวิทยาลัยได้

สรุปผลการวิจัย

1. แม้คะแนนเฉลี่ยของรายข้อ ของการแลกเปลี่ยนความรู้โดยวิธีการต่างๆ เช่น การประชุม การแนะนำการปรึกษา จะอยู่ระดับสูง แต่พบว่า รายข้อในภาคปฏิบัติ การตัดสินใจร่วมกัน การวิเคราะห์ปัญหา และหาวิธีทำงานร่วมกัน และการทำงานร่วมกัน ในการแก้ปัญหา มีคะแนนเฉลี่ยอยู่เพียงระดับปานกลาง ดังนั้นถ้ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีต้องการพัฒนาการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จึงควรมุ่งเน้นที่ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมในภาคปฏิบัติ

2. ในการศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีต่อไป ควรทำการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการรับรู้ความเป็น

องค์กรแห่งการเรียนรู้ของบุคลากรดังต่อไปนี้ เช่น ความพึงพอใจในงาน การมีส่วนร่วมในงาน ความผูกพันต่อองค์กร เป็นต้น

3.

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณสภาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และ ชมรมข้าราชการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ที่อำนวยความสะดวกสำหรับการเก็บข้อมูล พร้อมนำข้อมูลนี้เป็นฐานข้อมูลสำหรับองค์กรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ประยูร อาษานาม. (2543). คู่มือการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. หน้า 167
- พสุ เดชะรินทร์. (2541) ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจภายใต้ความท้าทายใหม่ๆ. จุลาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ 75. หน้า 23 - 46
- สุพรรณิ กุลภา. (2548). ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามการรับรู้ของข้าราชการ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- Senge, P.M. (1999). The fifth discipline: The art and practice of the learning organization. London: Random House Business Books.

ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การจัดการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Educational responsibility for results based development of basic schools

ดร. ปิยะดา วรธนสาร^{1*}
Dr. Piyada Wattanasan¹

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา
¹Faculty of Humanities and Social Sciences , St Theresa International College
*Email: piyada@stic.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์ในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ ศึกษา 1) สภาพทั่วไปในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การจัดการศึกษา 2) รูปแบบการสร้างควมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์ในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการศึกษาโดยวิธีการวิเคราะห์เอกสาร การดำเนินการและเอกสารการประเมินตนเอง การสัมภาษณ์ระดับลึกกับผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และศิษย์เก่า การประชุมกลุ่ม(Focus Group) ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา นักการศึกษา และนักวิชาการ ตลอดจนการใช้เทคนิค Delphi กับนักวิชาการ และผู้บริหารหลักสูตรการบริหารการศึกษา จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 86 ราย เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักรวม 33 ราย ทำการศึกษาใน 3 ขั้นตอนคือ สภาพทั่วไป รูปแบบการสร้างควมรับผิดชอบ และการพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยนำมาทำการตรวจสอบแบบสามเส้า ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพทั่วไปในการจัดการศึกษายังไม่ได้มีการประเมินผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดจากการจัดการศึกษาด้วยวิธีการที่ชัดเจน 2) รูปแบบการสร้างควมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา พบว่ารูปแบบที่สำคัญต้องกำหนดผลลัพธ์ในการจัดการศึกษาที่วัดได้ ควบคู่กับการกำหนดผู้รับผิดชอบในผลลัพธ์ที่จัดการศึกษาทุกผลลัพธ์ที่กำหนดด้วยสถานศึกษา หรือชุมชน ที่เกิดผลกระทบกับความเป็นอยู่ของคนในสังคม ที่ยกระดับคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น 3) การพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การจัดการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 กลุ่ม คือความรับผิดชอบในระดับผู้บริหารการศึกษา ความรับผิดชอบในระดับคณะกรรมการสถานศึกษา ความรับผิดชอบในระดับผู้บริหารสถานศึกษา และความรับผิดชอบในระดับผู้สอนตามชั้นปี

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ผลลัพธ์การจัดการศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

This research paper is designed to: 1) study present context of educational responsibility for results based development of basic schools 2) study model of educational responsibility for results based development of basic schools 3) create educational responsibility indicators for results based development of basic schools. This is a qualitative research project conducted by the researcher through document analysis, work

implementation, Self Assessment Report; in-depth interviews with community leaders, parents, alumni; focus group technique with educational administrators, school directors; scholars and academics by using Delphi technique. There were 86 samplings, 33 out of this number were the key performances that provided main data. The 3 steps to the research methodology are categorized into; study present context, study model of educational responsibility and create indicators for educational responsibility. The data collected and used by the researcher were subsequently brought for investigator triangulation. Then, the research study, has found that 1) there is not any clear assessment for the result based development 2) educational responsibility model must have results and responsible persons that effect to life-being of people in society and their quality of life 3) educational responsibility indicators for results based development of basic schools, which consist of 4 responsible groups are educational administrator, school administrative committee, school director, and teachers.

Keyword: educational responsibility, results based development, basic school

บทนำ

ปัญหาคุณภาพการศึกษา เป็นปัญหาเรื้อรังของประเทศไทยมานาน ถึงแม้ว่าจะมีความพยายามในการปฏิรูปมากกว่า 10 ปี ตั้งแต่รอบแรกในปี พ.ศ. 2542 คนจำนวนไม่น้อยเชื่อว่าความล้มเหลวในการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา มีสาเหตุมาจากความขาดแคลนทรัพยากร แต่ความเชื่อนี้ไม่ถูกต้อง เพราะในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา งบประมาณกระทรวงศึกษาธิการเพิ่มขึ้นประมาณ 2 เท่า จนปัจจุบันสัดส่วนงบประมาณการศึกษาต่อจีดีพี และต่องบประมาณรวมของไทยอยู่ที่ร้อยละ 4 และร้อยละ 20 ตามลำดับ ซึ่งไม่ต่ำกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกันแล้ว (อัมมาร สยามวารา, 2555) ในขณะที่เงินเดือนเฉลี่ยของครูโรงเรียนรัฐบาลก็เพิ่มจากประมาณ 1.5 หมื่นบาทในปี พ.ศ. 2544 มาเป็น ประมาณ 2.4 หมื่นบาทในปี พ.ศ. 2553 (การสำรวจภาวะแรงงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2553) นอกจากนี้นักเรียนไทยยังใช้เวลาเรียนในห้องเรียนมากกว่านักเรียนประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน แต่ผลการเรียนของนักเรียนโดยรวมกลับตกต่ำ ไม่ว่าจะวัดจากข้อสอบมาตรฐานในประเทศ เช่น O-NET หรือ ระหว่างประเทศ เช่น PISA, TIMSS มีแนวโน้มลดลง และต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ยกเว้นอินโดนีเซีย (อัมมาร สยามวารา, 2555)

ปัญหาคุณภาพการศึกษาเป็นปัญหาที่สำคัญ แม้แต่ประเทศสหรัฐอเมริกาที่เคยเกิดปัญหาที่ผลการสอบ PISA , TIMSS ในปี ค.ศ. 2006 ตกต่ำกว่าในปี ค.ศ. 2003 และคะแนนต่ำกว่าหลายประเทศ รวมทั้งรายงานของ PHI Delta Kappan ประเมินว่านักเรียนอเมริกันทำคะแนนได้ต่ำที่สุดในโจทย์แก้ปัญห (Bellanca & Brandt, 2010; DeJarnette, 2012) นักเรียนไม่มีความพร้อมและศักยภาพมากเพียงพอที่จะไปแข่งขันในระบบเศรษฐกิจโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้ นักการศึกษาอเมริกันจึงได้ผลักดันให้เกิดการออกกฎหมายในการพัฒนาเพื่อลดช่องว่างทางการศึกษาดังกล่าว

การแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาที่สำคัญก็คือ ต้องมีกลไกในการสร้างความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่ชัดเจน(อัมมาร สยามวารา, 2555) ผ่านการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ที่ให้ความสำคัญกับผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ท้องการจะต้องมีการจัดระบบการตรวจวัดผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยมีตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน(ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2543) ผู้วิจัยเห็นว่าควรศึกษาการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยศึกษาในส่วนของความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์ในการจัด

การศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นประโยชน์ทั้งในระดับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการลดปัญหาคุณภาพทางการศึกษาที่ยั่งยืนตามบริบทของการศึกษาไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อ ศึกษา

1. สภาพทั่วไปในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การจัดการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. รูปแบบการสร้างควมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์ในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. การพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การจัดการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการศึกษาโดยวิธีการวิเคราะห์เอกสารการดำเนินการและเอกสารการประเมินตนเอง การสัมภาษณ์ระดับลึกกับผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และศิษย์เก่า การประชุมกลุ่ม (Focus Group) ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา นักการศึกษา และนักวิชาการ ตลอดจนการใช้เทคนิค Delphi กับนักวิชาการ และผู้บริหารหลักสูตรการบริหารการศึกษา จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 86 ราย เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักรวม 33 ราย โดยศึกษาใน 3 ขั้นตอนคือ สภาพทั่วไป รูปแบบการสร้างควมรับผิดชอบ และการพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา

การศึกษาสภาพทั่วไปในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การจัดการศึกษา ผู้วิจัยทำการศึกษาโดยวิธีการ วิเคราะห์เอกสารในการดำเนินการจัดการศึกษา เช่นคู่มือครู คู่มือนักเรียน และเอกสารการประเมินตนเองของโรงเรียน ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 6 โรงเรียน ในจังหวัดทางภาคกลาง โดยเป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่สามแล้ว

การศึกษารูปแบบการสร้างควมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์ในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยทำการศึกษา เป็นสองขั้นตอนย่อย โดยขั้นตอนแรก ทำการศึกษาควมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่สังคมชุมชนคาดหวัง วิธีการศึกษาในขั้นตอนนี้คือ การสัมภาษณ์ระดับลึกกับผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และศิษย์เก่า มีผู้ให้ข้อมูลหลักรวม 15 ราย ขั้นตอนที่สอง ได้นำเอาความคาดหวังที่ชุมชนสังคมคาดหวัง มาสร้างรูปแบบควมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ด้วยการประชุมกลุ่ม (Focus Group) กับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา นักการศึกษา และนักวิชาการ รวม 8 คน

การพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การจัดการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยทำการศึกษา โดยการใช้เทคนิค Delphi กับนักวิชาการ และผู้บริหารหลักสูตรการบริหารการศึกษา จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 18 ราย

ข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยนำมาตรวจสอบแบบสามเส้า

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยมีดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพทั่วไปในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การจัดการศึกษา ในแต่ละโรงเรียนที่ทำการศึกษา มีการระบุเป้าหมายในการจัดการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนผลผลิตที่ได้จากการศึกษา

มีการทดสอบผลการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด แต่ยังไม่ได้มีการกำหนด ผลลัพธ์การจัดการศึกษา วิธีการประเมินผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดจากการจัดการศึกษาด้วยวิธีการที่ชัดเจน

2. ผลการศึกษารูปแบบการสร้างควมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการศึกษาความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่สังคมชุมชนคาดหวัง พบว่า สังคมมีความคาดหวังให้นักเรียน บุตรหลานที่เข้าสู่วัยศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถอ่านออก เขียนได้ คิดเลข คำนวณได้ ที่เป็นพื้นฐานให้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นในอนาคตได้ ถ้ามีโอกาสในภายหลัง หากนักเรียนยังไม่สามารถอ่านออก เขียนได้ คิดเลขยังไม่ได้ โรงเรียนควรมีการแสดงความรับผิดชอบด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งให้นักเรียนสามารถอ่านออก เขียนได้ คิดเลขได้ ก่อนให้สำเร็จการศึกษา ออกจากโรงเรียนไปทั้งๆที่ยังไม่มีความรู้

ผลการศึกษากับผู้ที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาทุกภาคส่วน เพื่อตอบสนองความคาดหวังของชุมชน ในการประชุมกลุ่มได้ข้อสรุปว่า ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของโรงเรียนคือ การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนก่อนสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นที่โรงเรียนรับผิดชอบต้องสามารถ อ่าน เขียน และคำนวณได้ ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่สำคัญที่กระทบความเป็นอยู่ทั้งในปัจจุบัน และมีผลกระทบถึงคุณภาพชีวิตในอนาคตด้วย

รูปแบบการสร้างควมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่สำคัญคือ

1) โรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาต้องกำหนด ผลลัพธ์ในการจัดการศึกษาหลักคือ ความสามารถในการอ่าน เขียน คำนวณ และความสามารถในการดำรงชีวิตที่เป็นเรื่องคุณลักษณะของคนไทย ในแต่ละระดับที่วัดได้อย่างชัดเจน

2) กำหนดผู้รับผิดชอบในผลลัพธ์ต่างๆที่กำหนด ในทุกระดับชั้นเรียน และระดับการบังคับบัญชา

3) ระบุวิธีการรับผิดชอบในการจัดการศึกษาทุกผลลัพธ์ หากผู้เรียนยังไม่บรรลุตามระดับความสามารถที่สถานศึกษา หรือชุมชนกำหนด เช่น การสอนเพิ่มเติมโดยไม่มีค่าตอบแทน เป็นต้น

4) มีมาตรการลงโทษ หากดำเนินการถึงที่สุดแล้วยังไม่บรรลุผลที่กำหนด เนื่องจากความสามารถดังกล่าวนี้เกิดผลกระทบกับความเป็นอยู่ของคนในสังคมอย่างมาก เป็นการเสียโอกาสในการยกระดับคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น และเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติในภาพรวม

3. ผลการศึกษาการพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการศึกษาพบว่า การสร้างตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ในการพัฒนาผลลัพธ์การจัดการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประเด็นที่สำคัญดังนี้

1) ต้องสร้างตัวชี้วัดให้ครอบคลุมทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 4 กลุ่ม คือ ความรับผิดชอบในระดับผู้บริหารการศึกษา ความรับผิดชอบในระดับคณะกรรมการสถานศึกษา ความรับผิดชอบในระดับผู้บริหารสถานศึกษา และความรับผิดชอบในระดับผู้สอนตามชั้นปี

2) ตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในระดับผู้บริหารการศึกษา เป็นกลุ่มตัวชี้วัดเพื่อวัดจำนวนสถานศึกษาในความรับผิดชอบ ที่ไม่สามารถบรรลุผลลัพธ์การจัดการศึกษา ของสถานศึกษาได้

3) ตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในระดับคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นกลุ่มตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เชิงนโยบาย การกำกับติดตามประเมินผล ให้สามารถบรรลุผลลัพธ์การจัดการศึกษา ของสถานศึกษาได้ทุกผลลัพธ์

4) ตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในระดับผู้บริหารสถานศึกษา เป็นกลุ่มตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ให้สามารถบรรลุผลลัพธ์การจัดการศึกษา ของสถานศึกษาได้ ทุกชั้นปีในการจัดการเรียนการสอน

5) ตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในระดับผู้สอนตามชั้นปี เป็นกลุ่มตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ให้สามารถบรรลุผลลัพท์การจัดการศึกษา ของสถานศึกษาได้ในรายวิชา และ/หรือชั้นปีที่รับผิดชอบ

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า

1. สภาพทั่วไปในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลผลิตที่ได้จากการศึกษา มีการทดสอบผลการศึกษามากกว่าที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด แต่การพัฒนาผลลัพท์ของการจัดการศึกษา ยังไม่ได้มีการกำหนด วิธีการประเมินผลลัพท์ และผลกระทบที่เกิดจากการจัดการศึกษาด้วยวิธีการที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัมมาร สยามวารา.(2555). ที่พบว่ายังมีปัญหาคุณภาพการศึกษาที่สำคัญคือ ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่ชัดเจน

2. รูปแบบการสร้างความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พบว่าโรงเรียน และเขตพื้นที่การศึกษาต้องกำหนด ผลลัพท์การจัดการศึกษาในแต่ละระดับที่วัดได้อย่างชัดเจน กำหนดผู้รับผิดชอบในผลลัพท์ต่างๆที่กำหนด ระบุวิธีการรับผิดชอบในทุกผลลัพท์ และหากผู้เรียนยังไม่บรรลุผลลัพท์ตามระดับที่กำหนด ต้องมีมาตรการลงโทษ นั้น สอดคล้องกับ ทศพร ศิริสัมพันธ์.(2543). ที่ระบุว่า การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ต้องให้ความสำคัญทั้งผลผลิตและผลลัพท์ที่เกิดจากการปฏิบัติงาน โดยองค์กรจะต้องมีการจัดระบบการตรวจวัดผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

3. การพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พบว่า ตัวชี้วัดความรับผิดชอบ ต้องสร้างตัวชี้วัดให้ครอบคลุมทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ สมถวิล ชูทรัพย์.(2550). ที่พบว่า การพัฒนาตัวชี้วัดคุณลักษณะของผู้บริหารต้องครอบคลุมทุกด้าน ทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทักษะ และคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม

สรุปผลการศึกษา

สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. สภาพทั่วไปในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพท์การจัดการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในแต่ละโรงเรียนที่ทำการศึกษายังไม่ได้มีการกำหนด ผลลัพท์การจัดการศึกษา วิธีการประเมินผลลัพท์ และผลกระทบที่เกิดจากการจัดการศึกษาด้วยวิธีการที่ชัดเจน

2. รูปแบบการสร้างความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพท์ในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนต้องรับผิดชอบว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสามารถ อ่าน เขียน และคำนวณได้ รูปแบบการสร้างความรับผิดชอบประกอบด้วย 1) โรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาต้องกำหนด ผลลัพท์ในการจัดการศึกษาที่สำคัญ 2) กำหนดผู้รับผิดชอบในผลลัพท์ต่างๆ ในทุกระดับชั้นเรียน 3) ระบุวิธีการรับผิดชอบ หากผู้เรียนไม่บรรลุความสามารถตามระดับ ที่สถานศึกษาหรือชุมชนกำหนด 4) มีมาตรการลงโทษหากดำเนินการถึงที่สุดแล้วยังไม่บรรลุผลที่กำหนด

3. การพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อวัดความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพท์การจัดการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวชี้วัดความรับผิดชอบ ควรประกอบด้วยผู้รับผิดชอบใน 4 กลุ่ม คือ 1) ความรับผิดชอบในระดับผู้บริหารการศึกษาเช่น เขตพื้นที่ประถมศึกษา 2) ความรับผิดชอบในระดับคณะกรรมการสถานศึกษา 3) ความรับผิดชอบในระดับผู้บริหารสถานศึกษา 4) ความรับผิดชอบในระดับผู้สอนตามชั้นปี

เอกสารอ้างอิง

- ทศพร ศิริสัมพันธ์.(2543).การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์. เอกสารอัดสำเนา
- สมถวิล ชูทรัพย์.(2550). การพัฒนาเครื่องมือและตัวชี้วัดคุณลักษณะผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ. การบริหาร
การศึกษาดุสิตบัณฑิต.มหาวิทยาลัยศิลปากร:กรุงเทพฯ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2553).การสำรวจภาวะแรงงาน.สำนักงานสถิติแห่งชาติ:กรุงเทพฯ
- อัมมาร สยามวารา.(2555).ปัญหาคุณภาพการศึกษาไทย.สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย:กรุงเทพฯ
- Bellanca,J., & Brandt, R.(2010). 21st Century skills rethinking how students learn.
Bloomington, Solution Tree Press.
- Dejarnette,(2012). America's children: providing early exposure to STEM
(science, technology, engineering and math) initiatives. Education,133 (1) , 77-84.

แนวทางการพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย Development Guideline for Information System Management in the Libraries of Lab Schools Project in Thailand

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร^{1*}, ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายสุดา ปันตระกุล²
Asst. Prof.BoonyalakTumnanchit¹, Asst. Prof. Saisuda Pantrakool²

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

¹Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Dusit Rajabhat University.

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

²Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Dusit Rajabhat University.

*E-mail: boonyalaks@gmail.com, saisuda_pan@dusit.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือ ครู/อาจารย์ที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ จำนวน 400 คน โดยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามชุดที่สมบูรณ์ ได้จำนวน 365 ชุด และใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนในฝัน จำนวน 400 คน โดยคัดเลือกเฉพาะแบบสัมภาษณ์ชุดที่สมบูรณ์ ได้จำนวน 310 คน เครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามแนวทางการพัฒนาการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย ซึ่งได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .915 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณค่าสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเบื้องต้นของข้อเสนอแนะนำมาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและสังเคราะห์เนื้อหาด้วยการจัดหมวดหมู่และจัดลำดับ แล้วนำมาเขียนแจกแจงเป็นความถี่ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการสารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย บรรณารักษ์ครูผู้ดูแลห้องสมุดส่วนใหญ่มีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการทำงานและบริการ 1-5 เครื่อง มีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานของแหล่งการเรียนรู้โดยเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้อินเทอร์เน็ตและมีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในแหล่งการเรียนรู้ประเภทห้องสมุด ซึ่งมีวัตถุประสงค์การใช้อินเทอร์เน็ตของห้องสมุดเพื่อการศึกษา บรรณารักษ์ครูผู้ดูแลห้องสมุดส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด รองลงมาคือ อินเทอร์เน็ตเอ็กพลอเรอร์และโปรแกรมไมโครซอฟต์เอ็กเซล มีการใช้โปรแกรมการจัดการระบบสารสนเทศของห้องสมุด โดยส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ของห้องสมุด ส่วนใหญ่ใช้โปรแกรมห้องสมุดทำงานด้านการยืมคืนรายการสารสนเทศ และนำเสนอข้อมูลด้านการส่งเสริมการอ่าน ด้านปัญหาพบว่าส่วนใหญ่มีจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอและปัญหาด้านโปรแกรมห้องสมุดในการลงรายการไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร บรรณารักษ์ครูผู้ดูแลห้องสมุดส่วนใหญ่มีแผนพัฒนาบุคลากร แผนพัฒนาบุคลากรโดยมีการพัฒนาครูและนักเรียนเพื่อการใช้บริการของห้องสมุดโดยภาพรวมพบว่าบรรณารักษ์ครูผู้ดูแลห้องสมุดส่วนใหญ่มีการใช้สารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านประเภทสิ่งพิมพ์ ด้านประเภทสิ่งไม่ตีพิมพ์และด้านประเภทเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ 2) ด้านแนวทางการพัฒนาการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย พบว่าแนวทางการพัฒนาการ

จัดการสารสนเทศประเด็นที่ 1 ด้านแผนงานการจัดการสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ประเภทห้องสมุด ประเด็นที่ 2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประเด็นที่ 3 ด้านโปรแกรมการจัดการระบบสารสนเทศแหล่งเรียนรู้และประเด็นที่ 4 ด้านปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศ

คำสำคัญการจัดการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียน โรงเรียนในฝัน

ABSTRACT

This study was mixed method research which to study the guidelines of information management in lab school library in Thailand. The quantitative samplings of this research were 400 people of teachers and librarians and completed selection on 365 questionnaires. In-depth interview was used for qualitative method from 400 samplings of school directors and also completed selection on 310 questionnaires. The quantitative research tools of this study were the questionnaires for the guidelines of information management in the dream library in Thailand with .915 of reliability. The statistics for data analysis were percentage, mean and standard deviation. The qualitative research tool was in-depth interview for the guidelines of information management in lab school library in Thailand with content synthesis by categories with the frequency distribution. The research results are as follows: 1) The status of information management in the dream library in Thailand, found that: librarians in one library had the computer for theirs work about 5 machines for learning resources management. Most computers connected to the Internet. Most of librarians is able to use computer application especially the library management system and also Microsoft Word and Internet Explorer for internet surfing and Microsoft Excel. Most of computer used for circular system and reading extension. There were problems of the lack of computers and the incomplete of cataloging. Most of them were planed for personal development and planed for library services promotion. On the overview, the used of information system management in the library were in the moderate on the printed matted, non-printed matter and electronic media. 2) The guidelines for information system management in the lab school on Thailand are as follows: 2.1) Every school had the plan of information management system for library and they action followed the plan. 2.2) Technology issue: they used computer for library data storage, library materials registration, circular system and library usage statistic. 2.3) The application of learning management: 2.4) The problem of management information system.

Keywords:Information System Management, Library School, Schools in the Lab School Project

บทนำ

โรงเรียนในฝันเป็นเป้าหมายของการจัดประกายการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในมิติของการสร้างโอกาสทางการศึกษาและยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กไทยที่จะนำไปสู่การขยายผลไปยังชุมชนทั่วประเทศในอนาคต การมุ่งมั่นดำเนินงานตามเจตนารมณ์และทิศทางแผนหลักของโครงการ “หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” ให้ปรากฏเป็นรูปธรรม นอกจากจะต้องอาศัยการวางแผนกลยุทธ์ การกำกับติดตามและการประเมินผลที่ชัดเจนแล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมพัฒนา ร่วมสนับสนุนและร่วมรับผิดชอบเพื่อสร้างโอกาสและสานฝันให้เด็กและเยาวชนไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ปัจจุบันการดำเนินงานตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันยังเป็นนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนา โรงเรียนให้มีคุณภาพเท่าเทียมกันอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพสร้างคามเข้มแข็งด้านคุณภาพ การศึกษาโดยมุ่งเน้นให้โรงเรียนใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology - ICT) ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) การเพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีเป็นตัวเชื่อมโยงการเรียนการสอนและการบริหารจัดการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จอันดับสอง การพัฒนาระบบ ICT ของต้นแบบโรงเรียนในฝันปรากฏชัดเจนในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และห้องปฏิบัติการกลุ่มสาระต่างๆ ในห้องสมุดของโรงเรียนซึ่งนักเรียนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีมีทักษะความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นความรู้ กิจกรรมด้านการเรียนรู้และการพัฒนาของบุคลากรเพื่อเข้าสู่ความเป็นมืออาชีพและการได้รับการช่วยเหลือจากสถาบันอุดมศึกษาใกล้เคียงถูกจัดไว้เป็นอันดับที่สี่ ครูอาจารย์ ที่ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มต้นแบบโรงเรียนในฝันและกลุ่มที่ยังไม่ได้รับการประเมินจำนวน 394 โรงเรียน ได้รับการอบรมด้านการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ 15,828 คน ด้านการประยุกต์ใช้ ICT 17,284 คน และกลุ่มครู-อาจารย์ ที่สามารถใช้ ICT พัฒนางานได้ จำนวน 1,511 คน แต่ในด้านความช่วยเหลือจากสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงไม่เป็นไปตามที่คาดหวังเนื่องจากขาดแรงจูงใจในการดำเนินงานและงบประมาณดำเนินการไม่เพียงพอ ด้านผลผลิตหรือตัวผู้เรียนนั้นได้ พบว่า มีคุณสมบัติที่พึงปรารถนา คือ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีมารยาทสังคม และมีวินัยสำหรับความคิดเชิงวิเคราะห์นั้น จำเป็นต้องอาศัยเวลาในการพัฒนาต่อไป (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนในฝันส่วนใหญ่ของประเทศไทย พบว่ามีนโยบายหรือโครงการส่วนใหญ่ในการสนับสนุนเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงานทางการศึกษาของโรงเรียนสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอนและการจัดฐานข้อมูล/สืบค้นข้อมูล(ณฐนนท์ ป้องวัน, 2550) และพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นต่อระบบการใช้แหล่งเรียนรู้โรงเรียนในฝัน 5 ด้าน คือ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยแหล่งเรียนรู้ที่มีการใช้มากที่สุด คือ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนนั้นคือห้องสมุดโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ที่มีระดับการใช้ที่น้อยที่สุด คือ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ผู้ใช้แหล่งเรียนรู้ขาดจิตสำนึกในการดูแลรักษา หรือใช้อย่างเห็นคุณค่าและปัญหาการขาดงบประมาณในการสร้าง จัดซื้อ ดูแล ปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน (พิศิษฐ์ ทิพย์อักษร, 2551) โดยพบว่าครูมีการบูรณาการเรียนรู้อยู่แต่ไม่เน้นการใช้สื่อ ICT ในการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีการพัฒนาให้ดีขึ้น แต่ไม่ครอบคลุมทุกแหล่ง เรียนรู้ ยังมีคอมพิวเตอร์ชำรุดและไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพยังขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญในการดูแลระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยียังขาดความต่อเนื่อง (ไกรสี ตูนา, 2550) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิทย์ เพชรสลักแก้ว (2552) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำสุดในการบริหารเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนตามโครงการ

โรงเรียนในฝันของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัด นราธิวาส คือ การใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ โดยขาดแคลนอาคารสถานที่และบุคลากรที่มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ ขาดการวางระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาและครูผู้สอนไม่ได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยข้างต้นพบว่าการพัฒนาโรงเรียนในฝันให้สมบูรณ์นั้น ปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้โรงเรียนมีความพร้อมในการเป็นโรงเรียนในฝัน ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเองซึ่งเรื่องนี้ได้มีกฎหมายการศึกษากำหนดให้รัฐสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ทุกรูปแบบทั้งในโรงเรียนและนอกห้องเรียนเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนในชาติ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ไว้ในมาตรา 25 ว่ารัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่าง พอเพียงและมีประสิทธิภาพจากการสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในประเทศไทย พบว่ามีการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้อย่างมากมายทั้งที่เป็นของภาครัฐและเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเป็นการเฉพาะแตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นพิพิธภัณฑ์ หอสมุด อุทยานประวัติศาสตร์หรือแม้แต่สวนพฤกษศาสตร์ เป็นต้น แหล่งเรียนรู้ ส่วนใหญ่จะอยู่ในการดูแลของรัฐ เช่น แหล่งเรียนรู้สังกัดกรมการศึกษา นอกโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และที่สังกัดกรมศิลปากร ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ/ประจำจังหวัด หอสมุดแห่งชาติและหอจดหมายเหตุ ศูนย์ศึกษา แหล่งและอุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น ที่สังกัดกรมการศาสนา ได้แก่ วัด และศาสนสถานทั่วประเทศ ส่วนแหล่งเรียนรู้ที่ดำเนินการโดยเอกชน ได้แก่ พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง แหล่งหัตถกรรมเครื่องถม ศูนย์ผลิตภัณฑ์ผ้าขิด ศูนย์สืบทอดศิลปะผ้าจก เป็นต้น (สมคิด ดวงจักร์ และฐานันท์ แจ่มจันทร์, 2552) สำหรับแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนนั้น ได้แก่ ห้องสมุดประจำโรงเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นต้น แหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนดังกล่าวย่อมจะส่งเสริมศักยภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนในฝันได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะโรงเรียนในฝันที่รัฐบาลพยายามผลักดันให้เป็นโรงเรียนต้นแบบในการพัฒนาโรงเรียนอื่นๆ ต่อไป นอกจากนี้โรงเรียนในฝันได้เน้นเรื่องการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการจัดการการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้ได้นักเรียนที่มีคุณภาพซึ่งจะเป็นผลให้เกิดโรงเรียนที่มีคุณภาพเครื่องมือที่จะช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ของครูและนักเรียนให้มีคุณภาพอันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนในปัจจุบัน ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารนั่นเองซึ่งเป็นเครื่องมือที่จะช่วยสนับสนุนการพัฒนาระบบสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ให้เป็นชุมชนเครือข่ายเดียวกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน ซึ่งปัจจุบันครูและนักเรียนโรงเรียนในฝันมีการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนการสอนมากขึ้น มีการจัดเก็บสารสนเทศแหล่งเรียนรู้อยู่บ้างแล้วด้วยระบบมือ (manual) และในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมาได้มีการสนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนในฝันอย่างเร่งด่วนเพื่อเป็นโรงเรียนตัวอย่างและเป็นการนำร่องเพื่อการพัฒนาโรงเรียนอื่นๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง คณะผู้วิจัยจึงมีประเด็นที่จะศึกษาว่าโรงเรียนในฝันมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดอย่างไรบ้างและต้องการหาแนวทางของลักษณะที่พึงประสงค์ของการจัดการสารสนเทศของแหล่งเรียนรู้ประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์ของการใช้/การจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู/อาจารย์ที่ให้บริการการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น 2,626 คน สังกัดโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันของประเทศไทย (เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ ครู/อาจารย์ที่ให้บริการการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝัน จำนวน 400 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Taro Yamane (ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ, 2547) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ซึ่งใช้ครู/อาจารย์ที่ให้บริการการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝัน (1 คน/1 โรงเรียน) โดยคิดเทียบตามสัดส่วน ประชากรจำแนกตามโรงเรียนในฝันของแต่ละจังหวัดเป็นหน่วยในการแบ่งชั้นแล้วจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth interview) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในฝัน จำนวน 400 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Taro Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ซึ่งใช้ผู้บริหารของโรงเรียนในฝัน (1 คน/1 โรงเรียน) โดยคิดเทียบตามสัดส่วน ประชากร จำแนกตามโรงเรียนในฝันของแต่ละจังหวัดเป็นหน่วยในการแบ่งชั้นแล้วจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. ขั้นตอนการวิจัย

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

2.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพการณ์ของการใช้/การจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย และตอนที่ 3 การประสบปัญหาจากการใช้/การจัดการสารสนเทศ

2.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดส่งแบบสอบถามพร้อมส่งซองจดหมายเพื่อให้ครู/อาจารย์ที่ให้บริการการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝัน และผู้บริหารโรงเรียนในฝันส่งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กลับมา และคัดเลือกเฉพาะชุดที่สมบูรณ์ ได้แบบสอบถาม จำนวน 365 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.25 และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 360 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90

2.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปประเด็นสำคัญ

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 สร้างข้อคำถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในฝันเพื่อประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth interview) โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 และข้อเสนอแนะเป็นแนวทางสร้างข้อคำถามประกอบการสัมภาษณ์

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth interview) เพื่อการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจำนวน 400 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารของโรงเรียนในฝัน 4 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ แล้วคัดเลือกแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนในฝันเฉพาะ ชุดที่สมบูรณ์ จำนวน 310 ชุด คิดเป็นร้อยละ 78 เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย โดยการสังเคราะห์เนื้อหาด้วยการจัดหมวดหมู่และจัดลำดับ 5 ประเด็นข้างต้น โดยนำผลการวิจัยเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามและผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพกำหนดศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. สภาพการณ์การจัดการสารสนเทศ/การใช้สารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย ประเด็นที่ 1 สภาพการจัดการสารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย พบว่า บรรณารักษ์/ครูผู้ดูแลห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการทำงานและบริการในแหล่งการเรียนรู้โดยใช้สำหรับการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต มีวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาเนื่องจากในปัจจุบันเป็นยุคของการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของคนเพื่อให้คนไปช่วยพัฒนาประเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตจึงเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพสูงในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการจัดทำข้อมูล สารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการ ช่วยเพิ่มความเร็วและแม่นยำในการจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การเก็บรักษาและการเรียกใช้ในกิจกรรมต่างๆ ในงานจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยการเรียนการสอนและมีการใช้โปรแกรมการจัดการระบบสารสนเทศของห้องสมุดทำงานด้านการยืม-คืนรายการสารสนเทศ (Circulation) การลงรายการทรัพยากรสารสนเทศนำเสนอข้อมูลด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ส่งเสริมในการพัฒนาครูและนักเรียนเพื่อการใช้บริการของห้องสมุด เนื่องจากข้อมูลสารสนเทศเป็นตัวเสริมสำคัญที่ช่วยเพิ่มคุณค่าของระบบเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ครูและนักเรียนควรช่วยกันแสวงหาแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่มีเนื้อหาสาระตรงกับหลักสูตรหรือสนองความสนใจของผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการรวบรวมแหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้บริการแก่ครูและนักเรียนสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิเศษฐ์ ทิพย์อักษร (2551) พบว่าระดับการใช้แหล่งเรียนรู้โรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียนโรงเรียนในฝันมีความคิดเห็นต่อระดับการใช้แหล่งเรียนรู้โรงเรียนในฝันทั้ง 5 ด้าน คือ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคลไม่แตกต่างกัน โดยแหล่งเรียนรู้ที่ใ้มากที่สุด คือ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ที่ใช้น้อยที่สุด คือ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเด็นที่ 2 การใช้สารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย พบว่า บรรณารักษ์/ครูผู้ดูแลห้องสมุดส่วนใหญ่มีการใช้สารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) ด้านสิ่งพิมพ์มีการใช้หนังสือพิมพ์มากที่สุด ซึ่งบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนในฝันควรกำหนดให้มีจำนวนที่ใกล้เคียงและสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาที่กำหนดให้มีหนังสือพิมพ์ 3 ชื่อ ชื่อละ 1 ฉบับ ต่อนักเรียน 400 คน หากมีนักเรียนมากกว่า 400 คน ให้เพิ่มได้ตามความเหมาะสม (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2556) ห้องสมุดโรงเรียนในฝันควรจัดหาหนังสือพิมพ์เพื่อให้บริการทั้งหนังสือพิมพ์ในส่วนกลางและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ซึ่งห้องสมุดควรพิจารณาบอกรับทั้ง 2 ประเภท เพื่อให้ครูและนักเรียนได้รับทราบข่าวสารที่เกิดขึ้นทั้งภายในประเทศ ต่างประเทศและในท้องถิ่นของตนเอง รับทราบถึงความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม 2) ด้านสิ่งไม่ตีพิมพ์ พบว่า มีการใช้รูปภาพมากที่สุด ซึ่งห้องสมุดโรงเรียนในฝันควรจัดหาให้มีจำนวนเพียงพอตามความต้องการผู้ใช้บริการ บรรณารักษ์ต้องทำการคัดเลือกรูปภาพให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้และความเหมาะสมของช่วงวัย บูรณาการการเรียนรู้ผ่านการเล่นโดยใช้รูปภาพ ซึ่ง การเรียนของเด็กผ่านอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมจะช่วยส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาทักษะ เจตคติที่ดีต่อการใช้สื่อและอุปกรณ์เทคโนโลยี ผักให้เกิดกระบวนการคิดแก้ปัญหา สร้างสรรค์จินตนาการ 3) ด้านเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า มีการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด เนื่องจากในปัจจุบันเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากในสังคม จนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ไปสู่สังคมเครือข่ายออนไลน์ ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน เห็น ความสำคัญและประโยชน์อันเกิดจากการนำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ในโรงเรียนและชีวิตประจำวันมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ครูและผู้บริหารจึงเห็นความสำคัญของการใช้อินเทอร์เน็ตในการทำงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการข้อมูล การบริหารงานการจัดการเรียนการสอน ทำให้การทำงานเกี่ยวกับการสอนมีความสะดวก รวดเร็ว ข้อมูลทันสมัยและสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนได้อีกด้วย สอดคล้องกับกับผลการศึกษาของMargie and Richard (2000)ที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับเด็ก ผลการศึกษา พบว่า อันดับแรกต้องมั่นใจว่าเด็กได้รับทักษะที่จำเป็นและแนวทางในการใช้งานอย่าง ถูกต้อง ซึ่งครอบคลุม ครู และผู้ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดเสนอแนวทางที่ถูกต้องเมื่อเด็กใช้คอมพิวเตอร์ และการเลือกหาซอฟต์แวร์ออนไลน์

2. แนวทางการพัฒนาการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย

ประเด็นที่ 1 ด้านแผนงานการจัดการสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ประเภทห้องสมุด โรงเรียนส่วนใหญ่มีแผนพัฒนาระบบสารสนเทศของแหล่งเรียนรู้ประเภทห้องสมุดและมีการปฏิบัติตามแผนพัฒนาระบบสารสนเทศของแหล่งเรียนรู้ประเภทห้องสมุดในรูปของแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนระยะยาว 5 ปี ซึ่งเมื่อพิจารณาด้านปริมาณและคุณภาพของห้องสมุดโรงเรียนในฝัน พบว่า ด้านปริมาณ ควรมีวัสดุสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือสารานุกรม หนังสือสารคดี หนังสือบันเทิง หนังสืออ่านเพิ่มเติม นิตยสาร วารสาร หนังสือหรือเอกสารที่นักเรียน ครู บุคคลทั่วไปหรือหน่วยผลิต หนังสือ เอกสารสาระความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นตามเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดโรงเรียน และวัสดุไม่ใช่สิ่งพิมพ์ ได้แก่ ลูกโลก แผนที่ เกมส์ ของเล่นเสริมทักษะ แถบบันทึกเสียง ชุดภาพพลิก ชุดการเรียน ชุดการสอน ชุดแผ่นโปรงใส ชุดสไลด์ วีดิทัศน์ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อินเทอร์เน็ตให้บริการได้อย่างเพียงพอตามเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดโรงเรียน และด้านคุณภาพควรจัดหาหนังสือที่มีสาระและคุณค่า สอดคล้องกับความต้องการในการเรียนรู้ มีการบริหารและการจัดการห้องสมุดที่ส่งผลต่อ การเรียนรู้ นักเรียนและครูใช้ห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ นักเรียนและครูมีทักษะในการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตามแผนการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน คือ การนำกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์ริเริ่มในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตรงตามเป้าหมายของโครงการมากำหนดเป็นแผนงานหลัก 5 แผนงาน ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนได้ศึกษาและนำไปเป็นแนวทางในการนำกรอบกลยุทธ์ที่กำหนดไปสู่การปฏิบัติ และสามารถนำไปพัฒนาปรับใช้ภายใต้บริบทของเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

ประเด็นที่ 2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ห้องสมุดโรงเรียนในฝันมีเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อจัดการระบบสารสนเทศในการปฏิบัติงานโรงเรียนส่วนใหญ่มีการนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้จัดเก็บข้อมูลของห้องสมุด จัดการ ลงทะเบียนหนังสือ ระบบยืม-คืน การสืบค้นข้อมูลและจัดเก็บสถิติเข้าใช้ห้องสมุด ซึ่งเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน ครู ค้นคว้าข้อมูลทำผลงานวิชาการรายงาน และศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ใช้เป็นแหล่งสืบค้นข้อมูลให้ผู้ต้องการใช้ประโยชน์ ในค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ตเพื่อให้บริการแก่สมาชิกค้นคว้าข้อมูลข่าวสารต่างๆเพิ่มเติม พิมพ์งาน และใช้ส่งงานทาง e-mail, facebook สอดคล้องตามแผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2555) ที่มีการดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้โรงเรียนในฝันมีระบบการบริหารจัดการโดยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลของสถานศึกษากับหน่วยงานในทุกระดับตลอดทั้งรายงานผลได้โดยโรงเรียนจะมีคู่มือการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นของตนเอง แผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนในฝันนั้นจะส่งผลให้โรงเรียนสามารถใช้ระบบเครือข่ายอุปกรณ์และศูนย์การเรียนรู้พื้นฐาน ชุดมัลติมีเดียและศูนย์การเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ มีสื่อดิจิทัล เช่น E-Library, E-book, E-Learning ฯลฯ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สามารถ พัฒนาเว็บไซต์เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนความรู้และเผยแพร่สู่สาธารณชนมีเครือข่ายในการดูแลรักษา

ประเด็นที่ 3 ด้านโปรแกรมการจัดการระบบสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ พบว่า การใช้โปรแกรมแหล่งการเรียนรู้มีวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ในการหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน วิเคราะห์สารสนเทศ บันทึกข้อมูล ลงทะเบียนหนังสือ ค้นหาหนังสือ บริการยืมคืน จัดเก็บสถิติต่างๆ รวมถึงการทำบัตรสมาชิกห้องสมุด รวบรวมข้อมูลของแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนที่หลากหลาย สัมพันธ์กับแนวคิดของ ฌ็อง-ฌัก บัววัน (2550) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียน ล้วนมีความสำคัญต่อระบบการใช้โปรแกรมการจัดการระบบสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนในฝัน 5 ด้าน คือ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดย แหล่งเรียนรู้ที่มีการใช้มากที่สุด คือ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนนั้นคือห้องสมุดโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริม ศักยภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนในฝันได้เป็นอย่างดี โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ในระบบการเรียนรู้นักเรียน สนับสนุนการพัฒนาระบบ สารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ให้เป็นชุมชนเครือข่ายเดียวกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน

ประเด็นที่ 4 ด้านปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศ พบว่า ห้องสมุดโรงเรียนในฝันส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องอัตราค่าจ้างครูบรรณารักษ์ขาดครู ผู้รับผิดชอบและเจ้าหน้าที่ดูแลประจำ ห้องสมุดโรงเรียนในฝันต้องการให้ครูบรรณารักษ์เป็นผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านบรรณารักษ์โดยตรงทำหน้าที่รับผิดชอบห้องสมุดโรงเรียนในการดำเนินงานห้องสมุดให้ประสบความสำเร็จ สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการ ทำหน้าที่วางแผนและดำเนินงานห้องสมุดให้สอดคล้องกับนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโรงเรียน เลือกและจัดหาหนังสือ วารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์โสตทัศนวัสดุต่าง ๆ ที่ใช้เป็นอุปกรณ์การศึกษาเข้าห้องสมุด ปฏิบัติงานเทคนิคต่างๆ เช่น จัดหมวดหมู่หนังสือ จัดชั้นหนังสือ ทำกฤตภาค ตอบคำถามและช่วยค้นคว้าให้บริการข่าวสารและบทความทางวิชาการที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ สอนวิธีใช้ห้องสมุดจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมการอ่าน เช่น เล่านิทาน เล่าเรื่องจากหนังสือ เชิดหุ่น จัดประกวดต่างๆ แนะนำหนังสือใหม่ ซึ่งในทางปฏิบัติจริงครูบรรณารักษ์ต้องต้องทำหน้าที่สอนเหมือนกับครูกลุ่มสาระอื่นทำให้มีเวลาจำกัดในการปฏิบัติงานห้องสมุด

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการณ์ของการใช้/การจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการสารสนเทศประเภทห้องสมุดโรงเรียนในฝันของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครู/อาจารย์ที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ จำนวน 400 คน และผู้บริหารโรงเรียนในฝัน จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณค่าสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสังเคราะห์เนื้อหาและจัดเข้าหมวดหมู่

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินงานห้องสมุดตามความเหมาะสมกับขนาดของห้องสมุดโรงเรียนในฝันให้มากขึ้น

2. ควรสรรหาหรือบรรจุครูบรรณารักษ์เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมาช่วยงานห้องสมุดในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่

3. ควรกระตุ้นและสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนใช้ห้องสมุดประกอบการเรียนการสอนให้มากขึ้นโดยการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่องเพราะห้องสมุดเป็นแหล่งรวมข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะระดับประถมศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในเชิงปริมาณและคุณภาพ

2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการสารสนเทศห้องสมุดโรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). แผนหลักโครงการ “หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน”. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). รายงานประจำปี 2553 กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

ไกรสี ตูนา. (2550). การศึกษาความยั่งยืนของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนในฝัน: การศึกษาแบบข้ามกรณีโรงเรียนต้นแบบ. ปรินซ์นิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2554). โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน. จาก http://www.curric.net/one_school.pdf.

ณัฐนันท์ ป่องวัน. (2550). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน เขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2. ปรินซ์นิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

แผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2555). จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/>.

- พรวิทย์ เพชรสลับแก้ว. (2552). สัมฤทธิผลการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนตาม
โครงการโรงเรียนในฝันของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนราธิวาส. ปรินญาณิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิศิษฐ์ ทิพย์อักษร. (2551). ระดับการใช้แหล่งเรียนรู้โรงเรียนในฝันสังกัดพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3. ปรินญา
นิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). นโยบายโครงการโรงเรียนในฝัน. จาก[http:// www.
curric.net/seminar/Dr.Chinapat_25Aug.ppt](http://www.curric.net/seminar/Dr.Chinapat_25Aug.ppt).
- ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. (2547). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :
บุญศิริการพิมพ์.
- สมคิด ดวงจักร์ และฐานิณี แจ่มจันทร์. (2552). การจัดการสารสนเทศของแหล่งเรียนรู้ประเภทห้องสมุดของ
โรงเรียนในฝัน จังหวัดราชบุรี. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- Margie, K., and Richard, E.B. (2000). Children and computer technology : Analysis and
remommendations. The Future of Children.10(autumn-winter), 4-30.

การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค การคิดแบบหมวกหกใบ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1

The Development of Ability in Critical Thinking by Using Six-Thinking Hats Technique of the First Year Student Approach.

รุ่งทิพย์ เกตมีเงิน^{1*}

Rungtip Kendmeengern¹

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

¹Phranakhon Rajabhat University

*E-mail : rungtipsam@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 240 คน ซึ่งการจับเป็นแบบคละความสามารถ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ห้อง 6 วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ที่มีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 4.48 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.08 2) แบบวัดความสามารถในการการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75 และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.92 สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ มีการคิดวิจารณ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การคิดอย่างมีวิจารณญาณ, เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ

ABSTRACT

The purpose of this research were 1) to compare the critical thinking ability of students at the vocational certificate level 1 before and after implementing the learning management by using the six-hat thinking technique and 2) to study the opinions of these students towards this technique of learning management. The population of this research is

240 students who are studying in the 2nd semester of 2013 at the vocational certificate level 1, Business Computer Major, Borihanturakit Samutprakarn Technological College. The sample used in this study is forty students who are studying in the 2nd semester of 2013 at the vocational certificate level 1, room 6, Borihanturakit Samutprakarn Technological College, which are derived by group random. The research tool is the learning management using 1) the six-hat thinking technique with a very reasonable level of quality. The mean ($\bar{x}$) is 4.48 and the standard deviation (S.D.) is 0.08. 2) the critical thinking measurement the reliability of 0.75. and 3) the questionnaire to obtain opinions towards the learning management based on the six-hat thinking technique has the index of consistency (IOC) of 0.92. The data are analyzed by package software. Basic statistics, mean, standard deviation and independent T-test.

Research result

1) Students at the vocational certificate level 1 who are given the learning management based on the six-hat thinking technique have higher level of critical thinking after their learning than the level before their learning with a statistical significance of 0.05.

2) Students have opinions towards the learning management based on the six-hat thinking technique.

Keyword: Critical Thinking, Six Thinking Hats Technique

บทนำ

ทักษะการคิด เป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิต คนไทยโดยรวมยังขาดทักษะการคิด ทำให้ความสามารถในการแข่งขันในด้านต่างๆ อยู่ในระดับต่ำไม่ว่าจะเทียบระหว่างคนในภูมิภาคเอเชียด้วยกันหรืออารยประเทศอื่นๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 11) โดยเฉพาะการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญมากทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เป็นทักษะการคิดพิจารณาเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในสังคมที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในด้านข้อมูลข่าวสาร การรับข่าวสารจำเป็นต้องใช้การคิดให้รอบคอบ ละเอียดลออ การพิจารณาให้ถี่ถ้วนเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้อง จุดมุ่งหมายของการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความคิดอย่างมีวิจารณญาณ จัดเป็นทักษะที่คาดหวังด้านหนึ่งที่มีผู้พัฒนาตัวบุคคล โดยเป็นการคิดที่ได้ประเมินอย่างรอบคอบต่อข้ออ้างและหลักฐาน เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นไปได้อย่างแท้จริง ตลอดจนการพิจารณาองค์ประกอบทั้งหมดและใช้กระบวนการทางตรรกศาสตร์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นสิ่งจำเป็นมากในการพัฒนากระบวนการคิดและตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล (วรรณณี แซ่มเชื้อ. 2548 : 1-2)

การจัดการศึกษาที่เน้นความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะทำให้ผู้เรียนแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้ด้วยตนเอง (เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์. 2537 : 1) เป็นการเตรียมคนให้ก้าวไปให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างสมดุลและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม (สุธาสนี นุชพินิจ. 2553 : 1) โลกมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและอื่นๆ ผู้ที่จะดำรงอยู่ในกระแสของความเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุขต้องพัฒนาทั้งร่างกายจิตใจ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้รับกับสภาวะที่

เปลี่ยนแปลงนั้น สิ่งสำคัญคือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นปัจจุบัน เพื่อนำข้อมูลนั้นมาปรับใช้แก้ปัญหาได้ถูกต้องและทันทั่วทั้ง ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี มีคุณประโยชน์เชิงข่าวสารอย่างมาก ส่วนหนึ่งต้องยอมรับว่าเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารนั้น มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนในสังคมโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นไม่น้อยเยาวชนส่วนหนึ่งที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารและใช้เทคโนโลยีโดยไม่ผ่านการคิดอย่างไตร่ตรองรอบคอบ ขาดเหตุผลและขาดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหานานับประการตามมา ทั้งนี้ทุกประเทศทั่วโลกมีโอกาสนในการรับรู้ข้อมูล ความรู้เช่นเดียวกัน แต่ศักยภาพในการแปรข้อมูลความรู้ให้เป็นประโยชน์นั้นแตกต่างกันเนื่องมาจากคุณภาพของประชาชนนั่นเอง ประชากร ที่มีคุณภาพ มีทักษะ การคิด สามารถคิดวิเคราะห์ และใช้ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณได้ดี จะสามารถจัดการกับข้อมูลเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มศักยภาพและประเทศนั้นก็จะมีคุณภาพก้าวหน้า (สุทธาทิพย์ จันทิมางกูร. 2553 : 1)

การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ หลักสูตรมุ่งเน้นไปที่ทักษะในการจัดการและพัฒนาอาชีพให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ขาดการเน้นทักษะการคิด (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2545 : 2) ทำให้ผู้เรียนซึ่งอยู่ในกลุ่มวัยรุ่น เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญของชีวิต ขาดเหตุผลและขาดการคิดอย่างมีวิจารณญาณทำให้เกิดปัญหาตามมาเนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมเพื่อน สื่อมวลชน และสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ข้อมูลจากฝ่ายกิจการนักเรียน/นักศึกษา และจากอาจารย์ที่ปรึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2553 พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่ยังเป็นปัญหาต่อตนเอง และสังคม ไม่ว่าจะเป็นปัญหายาเสพติด ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาเมาสุรา ติดเกม การใช้ความรุนแรง แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นต้น นอกจากนี้ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนรายวิชาเพศศึกษาในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 (ปวช.1) พบว่านักเรียนส่วนหนึ่งต้องลาออกกลางคันเนื่องจากปัญหาดังกล่าวโดยสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการส่งเสริมทักษะการคิดในกระบวนการจัดการเรียนรู้นำให้นักเรียนคิดไม่เป็น ขาดทักษะการคิด ไม่รู้จักการคิดโดยใช้วิจารณญาณ (สมปอง ฉิมเวช และคณะ. 2553 : 12)

การคิดอย่างมีวิจารณญาณสัมพันธ์กับการคิดหลายแบบ เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดจำแนกประเภท การคิดแบบโยงความสัมพันธ์ การคิดแบบแก้ปัญหาและการคิดแบบเทคนิคหมวกหกใบ เป็นต้น (สุทธาทิพย์ จันทิมางกูร. 2553 : 2) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา การฝึกคิดแบบหมวกหกใบ (Six thinking hats) ของเอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน (Edward De Bono) ซึ่งเป็นกระบวนการคิดที่เป็นระบบและคิดอย่างหลากหลายแง่มุม เน้นให้ผู้เรียนคิดรอบด้าน และช่วยจัดระบบในการคิดให้คิดที่ละด้านป้องกันความสับสนและลดความขัดแย้งทางความคิดในคนกลุ่มมาก โดยใช้สีของหมวกเป็นสัญลักษณ์แทนการคิดในแต่ละด้าน เมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการเรียนการสอนจะมีส่วนสนับสนุนให้ผู้เรียนรู้จักคิด มีความไตร่ตรองรอบคอบ รวบรวมข้อมูลความรู้ วิเคราะห์หาเหตุผลเพื่อแก้ปัญหาให้ลุล่วง ดังที่สุพัตรา แยมคลี (2548 : 59) สมันดา วีรกุล (2548 : 90) และ สุทธาทิพย์ จันทิมางกูร (2553 : 55) ได้ใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น หลังจากได้รับการฝึกคิดโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ในขณะที่ ยุวดี สมศรี (2551 : 80) และสุธาสินี นุชพินิช (2553 : 77) ได้ใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบมีความสามารถด้านกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น และนักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ เนื่องจากเป็นกิจกรรมการ

จัดการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน โดยใช้สีหมวกทั้งหกสีแทนการคิดแบบต่างๆ นักเรียนทุกคนมีโอกาสดำเนินการความคิดเห็นอย่างมีอิสระทำให้นักเรียนกล้าคิด กล้าแสดงออกและนำเสนอความคิดในมุมมองที่แปลกใหม่มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ พบว่าเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบมีผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ทดลองกับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ในรายวิชาเพศศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนคิดพิจารณาหลากหลายด้าน ไตร่ตรองด้วยความรอบคอบและมีเหตุผล เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิต มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และลดปัญหาสังคมต่างๆ ที่จะตามมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการทดลองที่มีชื่อว่า One-Group pretest-posttest design คือ มีกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 240 คน โดยจัดห้องเรียนเป็น 6 ห้อง ซึ่งการจัดเป็นแบบคละความสามารถทั้ง 6 ห้อง หน่วยการวิเคราะห์ คือ นักเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ห้อง 6 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ จำนวน 7 แผน

2. แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดตามแนวคิดของ เดรสเซลและเมย์ฮิว (Dressel and Mayhew. 1957: 179 - 181) โดยกำหนดจุดมุ่งหมายในการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วยความสามารถ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการนิยามปัญหา 2) ด้านการรวบรวมข้อมูลสำหรับการแก้ปัญหา 3) ด้านการจัดระบบข้อมูล 4) ด้านการตั้งสมมติฐาน และ 5) ด้านการประเมินสรุปอ้างอิง เป็นแบบวัดชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง .20 ถึง .80 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 ถึง .80 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .76

3. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ จำนวน 31 ข้อ มีค่า (IOC) .92

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีขั้นตอน ดังนี้

1. ก่อนสอนทำการทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แล้วบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน

2. ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยทดลองสอนในสาระรายวิชาเพศศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เรื่อง ฝึกฝนตนเอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างขึ้นด้วยตนเอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 แผนเตรียมพร้อมเรื่องเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องคุณค่าของฉัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องคุณค่าความรัก แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องรู้ทันสถานการณ์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องรู้ทันสื่อ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องการสื่อสารแบบสร้างสรรค์ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องแผนที่ชีวิต ในเวลาเรียนปกติ โดยใช้ระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวม 14 ชั่วโมง

3. ทดสอบหลังเรียนเมื่อสิ้นสุดการสอนแล้ว ด้วยแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณชุดเดียวกันกับที่ทดสอบก่อนเรียนและตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ

4. ตรวจผลการทดสอบ นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน และสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ระหว่างก่อนกับหลังการเรียน โดยใช้สถิติ t - test แบบ dependent
3. หาค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ และเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินของ บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 111) แปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระดับ	4.51 – 5.00	หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระดับ	3.51 – 4.50	หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระดับ	2.51 – 3.50	หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระดับ	1.51 – 2.50	หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระดับ	1.00 – 1.50	หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบการคิดวิจารณ์ระหว่างก่อนกับหลังการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ และตอนที่ 2 การวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการคิดวิจารณ์ระหว่างก่อนกับหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 : การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย คะแนน ในการคิดวิจารณ์ระหว่างก่อนกับหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิด แบบหมวกหกใบ

คะแนนการคิดวิจารณ์	n	$\bar{x}$	S.D.	t
คะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้	40	14.55	3.73	10.511*
คะแนนหลังการจัดการเรียนรู้	40	17.52	3.63	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนมีคะแนนการคิดวิจารณ์ เฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 14.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.73 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 17.52 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.63 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีการคิดวิจารณ์หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการคิดแบบหมวกหกใบ ผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
1.1 ชี้แจงภาพรวมเกี่ยวกับวิธีการและบทบาท ของนักเรียน	4.45	0.64	มาก
1.2 ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างชัดเจน	4.70	0.52	มากที่สุด
1.3 ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	4.63	0.54	มากที่สุด
1.4 มีการกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และซักถาม	4.60	0.55	มากที่สุด
1.5 ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	4.68	0.57	มากที่สุด
1.6 งานที่มอบหมายมีความเหมาะสม	4.48	0.68	มาก
1.7 ปลุกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม	4.65	0.53	มากที่สุด
1.8 มีจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบครบ 5 ขั้นตอน	4.58	0.5	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.60	0.06	มากที่สุด
2. ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้			
2.1 เป็นเรื่องใกล้ตัวของวัยรุ่น	4.95	0.22	มากที่สุด
2.2 มีความน่าสนใจ	4.80	0.46	มากที่สุด
2.3 ทันสมัยและทันเหตุการณ์	4.60	0.55	มากที่สุด
2.4 มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน	4.80	0.41	มากที่สุด
2.5 ส่งเสริมให้เกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	4.55	0.6	มากที่สุด
2.6 เหมาะสมกับความรู้เดิมของนักเรียน	4.65	0.58	มากที่สุด
2.7 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.73	0.55	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.73	0.13	มากที่สุด
3. ด้านสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้			
3.1 มีความน่าสนใจ	4.75	0.44	มากที่สุด
3.2 ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจดีขึ้น	4.53	0.6	มากที่สุด
3.3 มีความหลากหลาย	4.63	0.54	มากที่สุด
3.4 มีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน	4.68	0.53	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.65	0.07	มากที่สุด
4. ด้านการวัดและประเมินผล			
4.1 มีการตั้งเกณฑ์วัดและประเมินผลที่ชัดเจน	4.33	0.73	มาก
4.2 ชี้แจงหลักเกณฑ์ในการประเมินผลให้	4.43	0.64	มาก
4.3 นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.45	0.75	มาก
4.4 สามารถตรวจสอบการประเมินผลได้	4.38	0.67	มาก
4.5 สะท้อนให้เห็นความสามารถของนักเรียน	4.50	0.55	มาก
รวมเฉลี่ย	4.42	0.08	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
5. ด้านบทบาทและความสามารถของครูผู้สอน			
5.1 การวางตนเหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดี	4.80	0.52	มากที่สุด
5.2 ดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคน	4.68	0.53	มากที่สุด
5.3 มีความตรงต่อเวลาในการจัดการเรียนรู้	4.83	0.45	มากที่สุด
5.4 ช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีปัญหาในชั้นเรียน	4.65	0.53	มากที่สุด
5.5 การสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้	4.58	0.59	มากที่สุด
5.6 มีความพร้อมในการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี	4.88	0.33	มากที่สุด
5.7 ให้กำลังใจนักเรียนและให้โอกาสนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้	4.78	0.53	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.74	0.08	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.63	0.11	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ (ค่าเฉลี่ย 4.63) ซึ่งเป็นความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านบทบาทและความสามารถของครูผู้สอน (ค่าเฉลี่ย 4.74) รองลงมาคือ ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.73) และน้อยที่สุดคือ ด้านการวัดและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 4.42)

1. ด้านบทบาทและความสามารถของครูผู้สอน โดยภาพรวมพบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.74) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูมีความพร้อมในการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย 4.88) รองลงมาคือ ครูมีความตรงต่อเวลาในการจัดการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.83) และน้อยที่สุดคือ การสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.58)

2. ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ โดยภาพรวมพบว่ามีค่าเฉลี่ยรองลงมา (ค่าเฉลี่ย 4.73) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดทุกรายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป็นเรื่องใกล้ตัวของวัยรุ่น (ค่าเฉลี่ย 4.95) รองลงมาคือ มีความน่าสนใจ เท่ากันกับ มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน (ค่าเฉลี่ย 4.80) และน้อยที่สุดคือ ส่งเสริมให้เกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (ค่าเฉลี่ย 4.55)

3. ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมพบว่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.42) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดทุกรายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สะท้อนให้เห็นความสามารถของนักเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.50) รองลงมาคือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 4.45) และน้อยที่สุดคือ มีการตั้งเกณฑ์วัดและประเมินผลที่ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 4.33)

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ มีการคิดวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดสอบ สมมติฐาน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ มีคะแนนการคิดวิจารณ์ญาณหลังเรียนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.52 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.63 สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.73 และค่าสถิติที (t) 10.511 แสดงให้เห็นว่านักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ มีการคิดวิจารณ์ญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพัตรา แยมคลี (2548 : 46) พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนั้นผลของการวิจัยยังสอดคล้องกับ ประยุทธ์ ไทยธานี (2551 : 53) ยุวดี สมศรี (2551 : 79) สุทธาทิพย์ จันทิมางกูร (2553 : 53) ที่พบว่าการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสุธาสินี นุชพินิจ (2553 : 76) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบมีความสามารถด้านกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลของการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ เป็นวิธีการที่สามารถพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ให้สูงขึ้นได้ อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ มีการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้มาเป็นอย่างดี โดยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นการรวบรวมข้อมูล ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดปัญหา ขั้นที่ 3 ขั้นเสนอทางเลือก ขั้นที่ 4 ขั้นตัดสินใจเลือกทางเลือก และขั้นที่ 5 ขั้นวางแผนและกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนได้ฝึกให้นักเรียนคิดตามสี่ของหมวกแต่ละใบ จึงทำให้สามารถพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนได้เป็นอย่างดี และขั้นตอนในการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ ผ่านการตรวจสอบและประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.48) อีกทั้งกิจกรรมในทุกแผนจัดการเรียนรู้มีความน่าสนใจ นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่องใกล้ตัว ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้เป็นไปด้วยความสนุกสนาน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการวิจัยในครั้งนี้มีข้อสังเกตของการค้นพบในขณะทดลอง คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ นักเรียนไม่เคยเรียนรู้ด้วยกระบวนการนี้มาก่อน โดยเฉพาะกระบวนการคิด 5 ขั้นตอน ที่มีการคิดอย่างเป็นระบบต่อเนื่องกัน ผู้วิจัยจึงต้องใช้เวลาในระยะแรกมาก เพื่อช่วยให้นักเรียนได้คิดในการรวบรวมข้อมูล กำหนดปัญหา เสนอทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางเลือก และวางแผนกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติ ซึ่งพอเริ่มจัดการเรียนรู้ผ่านไปถึงครั้งที่ 3 ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการมากขึ้น จึงทำให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่น และการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบได้จัดให้นักเรียนได้เรียนรู้เป็นกลุ่ม มีข้อดีคือ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการกลุ่ม รู้จักรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นมากขึ้น ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ซึ่งแต่ละคนได้เสนอความคิดเห็นของตนแล้วร่วมกันอภิปราย ถกเถียงหาข้อสรุป ซึ่งบางคนอาจคิดแตกต่างกัน แต่ก็หาข้อสรุปร่วมกันได้ นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนอีกด้วย อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้คิด ได้แสดงออก ส่วนข้อจำกัดคือ สถานที่จำกัด ครูต้องเสียเวลาในการติดตั้งสื่ออุปกรณ์ และการจัดกลุ่มแต่ละกลุ่มใกล้ชิดกัน เมื่อนักเรียนแสดงความคิดเห็นแล้วถกเถียงเพื่อหาข้อสรุปอาจควบคุมเรื่องเสียงได้ไม่เท่าที่ควร การจัดการเรียนรู้ได้ฝึกให้นักเรียนคิด

ตามสถานการณ์ต่างๆ จากหนังสือ กระดาษ และภาพข่าวเพื่อฝึกฝนตนเองในทักษะชีวิตด้านเพศศึกษาอย่างถูกต้องเหมาะสม อีกทั้งยังทำให้นักเรียนมีทักษะที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น

2. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.63) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านบทบาทและความสามารถของครูผู้สอน (ค่าเฉลี่ย 4.74) รองลงมาคือ ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.73) และน้อยที่สุดคือ ด้านการวัดและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 4.42)

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ โดยรวมพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.63) ซึ่งสอดคล้องกับ ประภาศรี รอดสมจิตร (2542 : 49-51) สมันตา วีรกุล (2548 : 90) และ ยุวดี สมศรี (2551 : 80) ได้ใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบในการพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ เนื่องจากเป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน โดยการใช้สีของหมวกทั้งหกสีแทนการคิดแบบต่างๆ นักเรียนทุกคนมีโอกาสดำเนินการแสดงความคิดเห็นอย่างมีอิสระ ทำให้นักเรียนกล้าคิดกล้าแสดงออกและนำเสนอความคิดในมุมมองที่แปลกใหม่มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้วิจัยพบว่า การฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามกระบวนการนี้ต้องใช้เวลามากในระยะแรก เพราะนักเรียนไม่เคยเรียนรู้ด้วยกระบวนการนี้มาก่อน ฉะนั้นควรเพิ่มเวลาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในการปูพื้นฐานของนักเรียน ให้นักเรียนคุ้นเคยกับการจัดการเรียนรู้แบบนี้ในระยะเริ่มต้น

1.2 ครูหรือผู้ที่สนใจจะใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบในรายวิชาใดก็ตามไม่ควรเร่งรีบ หรือจำกัดเวลาในการคิด ครูควรพยายามซักถามเพิ่มเติมให้นักเรียนสามารถคิดเชื่อมโยงความรู้เดิมกับปัญหาที่พบเพื่อที่จะให้นักเรียนค้นหาคำตอบให้ได้ และควรฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการกลุ่มรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งจะส่งผลให้บรรยากาศการเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่น

1.3 ในการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้ง ครูควรเพิ่มกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิดตามสถานการณ์ต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อฝึกฝนตนเองในทักษะชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสม อีกทั้งยังทำให้นักเรียนมีทักษะที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัย โดยประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบสำหรับนักเรียนชั้นอื่นๆ

2.2 ควรเพิ่มกลุ่มเปรียบเทียบ ระหว่างกลุ่มทดลองจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ กับกลุ่มที่ไม่ได้ทดลองจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ เพื่อให้เห็นความแตกต่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ที่มีต่อตัวแปร อื่น ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
- ประภาศรี รอดสมจิตร์. (2542). การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดหมวกหกใบ ของเดอโบโน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยุทธ์ ไทยธานี. (2551). ผลของการใช้การตั้งคำถามตามแนวคิดหมวกหกใบที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาครู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- เพ็ญพิศุทธิ์ เนคนานรักษ์. (2537). ผลของการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาครู. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุวดี สมศรี. (2551). การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคหมวกหกใบ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรรณณี แซ่มะเชื้อ. (2548). การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 1 โดยการสอนคิดแบบโยนิโสมนสิการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สมปอง ฉิมเวช และคณะ. (2553). รายงานสรุปผลการปฏิบัติงานฝ่ายกิจการนักเรียนและนักศึกษา. สมุทรปราการ : วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ.
- สมันตา วีรกุล. (2548). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวรรณคดีไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนตามแนวคิดหมวกหกใบของหมวกหกใบกับวิธีสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานรัฐมนตรี. (2544). ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2545). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2545 ปรับปรุง พ.ศ. 2546. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2553 จากเว็บไซต์ <http://www.pfcollege.com>.
- สุทธาทิพย์ จันทิมางกูร. (2553). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุธาสนี นุชพินิช. (2553). ผลการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบที่มีต่อความสามารถทางการเรียนการอ่านจับใจความภาษาไทยและความสามารถด้านกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สุพัตรา แยมคลี. (2548). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี THE OPINIONS OF STUDENTS ON RESIDENTIAL HALL SERVICES AT KING MONGKUT'S UNIVERSITY OF TECHNOLOGY THONBURI

นางสาวจิราภรณ์ ปกรณ¹

¹บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ภูมิภาค และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามวิธีของนียมาน (Neyman Allocation) โดยการประมาณค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 95 ข้อ และในตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้านมีคำถามปลายเปิด โดยแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.976 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามีทัศนะต่อการจัดบริการหอพักนักศึกษา โดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านกิจกรรมภายในหอพัก และด้านการรักษาความปลอดภัย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการบริการและสวัสดิการ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีทัศนะต่อการจัดบริการหอพักนักศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชายและหญิง มีทัศนะต่อการจัดบริการหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการบริการและสวัสดิการ และด้านการรักษาความปลอดภัย ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านกิจกรรมภายในหอพัก นักศึกษาชายและหญิง มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีทัศนะต่อการจัดบริการหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีต่างกันมีทัศนะต่อการจัดบริการหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีทัศนะต่อการจัดบริการหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกายภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

5. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนะต่อการจัดบริการหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยรวมและในแต่ละด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทัศนะของนักศึกษา การจัดบริการหอพัก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

Abstract

The purposes of this research was to study and compare the opinions of students about residence hall services at King Mongkut's University of Technology Thonburi classified by gender, class level, hometown and achievement. The samples were 394. A five-point rating scale questionnaire with 95 items and open-ended questions was used to collect data. The reliability of the questionnaire was 0.976. The results of the study were as follow :

1. The students rated the services of the residence hall in overall at a high level. When each aspect was considered, it was found that the services at King Mongkut's University of Technology Thonburi Residence Hall in the aspects of building and facility, administration, activity and security were rated at a high level except the aspect of service and welfare was rated at a moderate level.

2. There was no significant difference between the opinions of male and female students about the service of the residence hall in overall. When each aspect was considered, there was no significant difference in the building and facility, administration, service and welfare and security aspects but there was a significant difference in the aspect of activity at the level of .05.

3. There was significant difference among the opinions of the students studying in different class level about the service of the residence hall in overall. When each aspect was considered, it was found that there were a significant differences in all five aspects at the level of .05.

4. There was no significant difference among students who had different hometown on the service of the residence hall in overall. When each aspect was considered, there was a significant difference on the building and facility but not on the other aspects.

5. There were significant differences among the opinions of the students who had different achievement about the services of the residence hall in overall and each aspect at the level of .05

Keywords: The opinions of students, residence hall services, King Mongkut's University of Technology Thonburi

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ อันได้แก่ การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม ดังที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พุทธศักราช 2555-2559 ได้กำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่าง

ยั่งยืน มุ่งเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกันเพื่อเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในคุณธรรม จริยธรรม มีความเพียร และรู้คุณค่าความเป็นไทย มีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่กับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมและสถาบันทางสังคมให้เข้มแข็งและเอื้อต่อการพัฒนาคน เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย โดยยึดแนวความคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ซึ่งเป็นแนวความคิดพัฒนาสู่ความพอเพียงที่ปรับจากการมุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจมาเป็นการพัฒนาที่ยึด “คน” เป็นตัวตั้ง ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์และความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนเป็นหลัก และใช้การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดี สอดคล้องกับการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล สร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และพัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 :18)

นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกที่จะย้ายเข้ามาศึกษาในกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยบางแห่งตั้งอยู่ในเขตเมืองและมีนักศึกษาที่มาจากต่างจังหวัดจำนวนมาก จึงมีความจำเป็นต้องหาที่อยู่อาศัยใกล้สถาบันการศึกษาของตน ซึ่งหอพักของสถาบันการศึกษาก็มีอยู่อย่างจำกัด สามารถรองรับนักศึกษาได้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ส่วนนักศึกษาที่ต้องเดินทางไปเรียนก็จะประสบปัญหาการจราจรติดขัด ดังนั้น ที่พักอาศัยของนักศึกษานั้นจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ นักศึกษา มีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน ให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านวิชาการ สติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจ ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม

หอพักนักศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อนักศึกษาและสถาบัน กล่าวคือ เป็นที่พักอาศัยที่ สะดวกสบาย ปลอดภัย ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ช่วยด้านการศึกษาของนักศึกษาและ ส่งเสริมการพัฒนาในด้านต่างๆ อาทิ ด้านความประพฤติ ด้านความเป็นตัวของตัวเอง ทักษะทางสังคม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีความสำคัญต่อสถาบันที่ช่วยให้การเรียนการสอนของสถาบันมีประสิทธิภาพ อันเนื่องมาจากความพร้อมทางด้านสุขภาพกายและจิตใจของนักศึกษา (สำเนา ขจรศิลป์. 2537 : 167-168)

มหาวิทยาลัยมหาวชิราลงกูเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จัดให้มีบริการด้านหอพักนักศึกษามี ลักษณะเป็นศูนย์การศึกษา และอาศัย(Living & Learning Center) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา ทั้ง ด้านการเรียนและที่พักอาศัยมีบริการต่างๆ ให้ตามความเหมาะสมและเป็นเครื่องมือในการพัฒนานักศึกษาใน ด้านต่างๆ ทั้งการใช้ชีวิต สุขภาพ สังคม วิชาการ และให้เกิดการบูรณาการระหว่างกิจกรรมการพัฒนานักศึกษากับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อการพัฒนานักศึกษาร่วมกันโดยมีกิจกรรมตลอดทั้งปี นักศึกษาสามารถเดินเท้าหรือใช้รถจักรยานในการเดินทางไปเรียนในคณะวิชา/ภาควิชาของตนเองได้อย่าง สะดวกสบาย หอพักมีระบบ สารธารณูปโภคทันสมัย ลิฟท์ ระบบเตือนภัย และบันไดหนีไฟ การเข้า - ออก บริเวณหอพักใช้ระบบ Key Card โดยมีการบริหารงานหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เป็นอิสระจากระบบราชการ สามารถดำเนินงานในลักษณะให้พึ่งตนเองทั้งระบบ ซึ่งต้องบริหารและ ดำเนินการภายใต้ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาวชิราลงกูเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ว่าด้วยหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2545 (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. 2549:212)

จากสภาพของที่พักอาศัยของสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบันต้องมีการพัฒนาอีกมาก การดำเนินงานของหอพักส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่หลายประการ เช่น ปัญหาด้านปริมาณของหอพักไม่เพียงพอ กับความต้องการของนิสิตนักศึกษา การจัดนักศึกษาให้อยู่รวมกันอย่างแออัด ปัญหาด้านบุคลากรขาดการฝึกฝน พัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน เช่น ทักษะการให้คำปรึกษา ทักษะการบริหารจัดการหอพัก ขาด

บุคลากรที่มีความรู้มาจัดสภาพแวดล้อมของหอพักนักศึกษาและบุคลากรภายในองค์กร ปัญหาด้านงบประมาณ ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา (สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2539: 103-104) สอดคล้องกับ มนตรี แย้มกสิกร (2542 : 2-5) กล่าวถึงปัญหาการบริหารจัดการหอพักนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ไว้ ดังนี้

1. ปัญหาด้านปริมาณหอพักไม่เพียงพอกับความต้องการของนิสิตนักศึกษา เนื่องจากปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สามารถรับนิสิตนักศึกษาได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 ในขณะที่เดียวกัน สถาบันอุดมศึกษา เอกชนสามารถรับนิสิตนักศึกษา ได้ต่ำกว่า ร้อยละ 10 จึงทำให้นิสิตนักศึกษาบางส่วนจะต้องไปพักอาศัยใน หอพักเอกชน ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถควบคุมดูแลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักศึกษาได้
2. ปัญหาด้านบุคลากร ขาดการฝึกฝนพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน เช่น ทักษะการให้ คำปรึกษา ทักษะการบริหารจัดการหอพักบุคลากรทำงานไม่ตรงกับสายงาน และมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการดูแลนักศึกษาในหอพัก และสถานภาพของบุคลากรไม่มั่นคง ขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน
3. ปัญหาด้านงบประมาณ ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา และขาด งบประมาณที่จะใช้ซ่อมแซม บำรุงรักษา
4. ปัญหาด้านการจัดการเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา ได้แก่ การจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนานิสิต นักศึกษายังไม่เป็นไปตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัย เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ
5. ปัญหาด้านผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องยังขาด ความรู้ ความเข้าใจและยังมองไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการมีหอพักนิสิตนักศึกษา
6. ปัญหาด้านการออกแบบหอพักไม่เอื้อต่อแนวคิดการจัดการหอพักแบบศูนย์ศึกษาและอาศัย

จากสภาพการณ์ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการศึกษาทัศนะของนักศึกษาต่อการ จัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ในด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการ บริการและสวัสดิการ ด้านกิจกรรมภายในหอพัก และด้านการรักษาความปลอดภัย ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษา ครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องกับการหอพักในการปรับปรุงและ พัฒนาการดำเนินงานหอพักนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาเป็นการ จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี 5 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการบริการและสวัสดิการ ด้านกิจกรรมภายในหอพัก และด้านการรักษาความปลอดภัย
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้า ธนบุรี โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ภูมิภาค และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1- ชั้นปีที่ 4 และสูงกว่าที่พักในหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ภาคการศึกษาที่ 2 ปี การศึกษา 2555 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามวิธีของนียมาน (Neyman Allocation) โดยการประมาณ ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นนักศึกษาชาย จำนวน 98 คน และนักศึกษาหญิง จำนวน 296 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 394 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของ นักศึกษาต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ใน 5 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านบริการและสวัสดิการ ด้านกิจกรรมภายในหอพัก และด้านการรักษาความปลอดภัย จำนวน 95 ข้อ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วย ด้าน กายภาพ 19 ข้อ ด้านการบริหาร 19 ข้อ ด้านการบริการและสวัสดิการ 19 ข้อ ด้านกิจกรรมภายในหอพัก 19 ข้อ และด้านการรักษาความปลอดภัย 19 ข้อ และในตอนท้ายของแบบสอบถามแต่ละด้านมีข้อความ ปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความ เชื่อมั่นเท่ากับ .976

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปทั้งหมดจำนวน 394 ฉบับ และได้รับฉบับที่ สมบูรณ์คืน จำนวน 394 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด และให้คะแนนตามค่าน้ำหนักของตัวเลือกการ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายข้อ 1 เพื่อศึกษาทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดบริการหอพัก ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 5 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการบริการ และสวัสดิการ ด้านกิจกรรมภายในหอพัก และด้านการรักษาความปลอดภัย และโดยรวมโดยการหาค่า คะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6. การวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายข้อ 2 เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดบริการ หอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยรวมและในแต่ละด้านจำแนกตามเพศ และ ภูมิภาค โดยการใช้การทดสอบที (t-test) ส่วนตัวแปร ชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการใช้การ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Ferguson.1981: 308)

7. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด โดยผู้วิจัยใช้วิธีแจกแจงความถี่และนำเสนอผลเชิง บรรยาย

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการศึกษาทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. นักศึกษามีทัศนะต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยรวมว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านกิจกรรมภายในหอพักและด้านการรักษาความปลอดภัย มีความเหมาะสมในระดับมาก ยกเว้นด้านการบริการและสวัสดิการมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีทัศนะต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมภายในหอพัก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างกัน

3. นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีทัศนะต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีทัศนะต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกายภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างกัน

5. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนะต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยรวมและเป็นรายด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านกิจกรรมภายในหอพัก และด้านการรักษาความปลอดภัย ว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก เพราะหอพักมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีข้อได้เปรียบในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านกายภาพ ทำเลที่ตั้งหอพักอยู่ภายในมหาวิทยาลัย สามารถเดินทางไปเรียนหรือเดินทางไปทำกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยได้สะดวก ทั้งภายในหอพักและบริเวณโดยรอบยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาหอพัก ด้านการบริหาร นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานหอพัก และมีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการ ด้านกิจกรรมภายในหอพัก การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและการสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักศึกษา เพื่อพัฒนานักศึกษา ด้านการรักษาความปลอดภัย การติดตั้งกล้องวงจรตามจุดต่างๆ เพื่อป้องกันอันตรายและแก้ปัญหาสิ่งของหาย ทำให้ทัศนะของนักศึกษาต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ในด้านการจัดบริการและสวัสดิการอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการจัดบริการหอพักเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญทั้งต่อนักศึกษาและสถาบัน ช่วยด้านการศึกษาของนักศึกษาและส่งเสริมการพัฒนาในด้านส่วนด้านบริการและสวัสดิการ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหอพักมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ต้องจัดบริการและสวัสดิการให้กับนักศึกษาอย่างทั่วถึง ให้บริการในเรื่องต่างๆ อย่างครบวงจร และอำนวยความสะดวกการใช้ชีวิตในหอพัก ซึ่งในการ

จัดบริการและสวัสดิการในด้านต่างๆ จึงยังอาจมีข้อบกพร่อง เช่น การให้บริการห้องส่วนรวมมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา การให้บริการอินเทอร์เน็ตไม่ครอบคลุมอาคารหอพัก การซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ชำรุดดำเนินการล่าช้า ทำให้ทัศนคติของนักศึกษาต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ในด้านการจัดบริการและสวัสดิการอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการจัดบริการหอพักเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญทั้งต่อนักศึกษาและสถาบัน ช่วยด้านการศึกษาของนักศึกษาและส่งเสริมการพัฒนาในด้านต่างๆ ผู้วิจัยจึงขอเสนอการอภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านกายภาพ จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ด้านกายภาพ โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาคารหอพักตั้งอยู่ในทำเลที่อยู่ภายในมหาวิทยาลัยสะดวกในการเดินทาง เช่น ไปอาคารเรียน หอสมุดกลาง ห้องคอมพิวเตอร์ และที่อื่นๆ เป็นต้น โดยมีสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่นสวยงาม สภาพอาคารมีการปรับปรุงใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ พิมพ์ทอง (2546 : 83) เกี่ยวกับทัศนคติของนิสิตต่อการจัดบริการหอพักนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่านิสิตชายมีทัศนคติต่อการให้บริการหอพักในด้านกายภาพว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งในเรื่องของอาคารหอพัก และมีสภาพแวดล้อมที่สวยงามมีความสะดวกในการเดินทางไปอาคารเรียน ส่วนนิสิตหญิงมีทัศนคติต่อการให้บริการหอพักในด้านดังกล่าวว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง เพราะอาคารหอพักนิสิตหญิงมีอายุการใช้งานมากแสงสว่างภายในอาคารไม่เพียงพอ ขนาดห้องพักไม่เป็นไปตามขนาดของทบวงมหาวิทยาลัย ที่ได้กำหนดไว้ว่า ขนาดของห้องพักและจำนวนนิสิตนักศึกษาที่พักอาศัยในห้องควรมีความเหมาะสม และไม่จัดให้นักศึกษาอยู่อย่างแออัด

1.2 ด้านการบริหาร จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ด้านการบริหาร โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหอพักมีโครงสร้างที่ชัดเจน มีคณะกรรมการดำเนินงานที่มาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้พักอาศัย เช่น หัวหน้างานบริการและสวัสดิการ และนิสิตหอพัก เป็นต้น นอกจากนี้หอพักได้จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถจำนวนเพียงพอเพื่อให้บริการแก่นักศึกษา ได้แก่ คณาจารย์ที่ให้ความรู้และประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาและบริหารงาน ทั้งนี้บุคลากรดังกล่าวก็พักประจำอยู่ในอาคารหอพัก ทำให้นักศึกษาสามารถเข้าพบเพื่อปรึกษาและให้ความช่วยเหลือได้สะดวกยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำพร เดชก้อง (2533 : 89) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานหอพักของมหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ พบว่าการจัดบุคลากรหอพักนักศึกษาแบ่งออกเป็นฝ่ายจัดที่พักและฝ่ายที่ปรึกษาให้คำแนะนำ และมีอาจารย์ประจำหอพักอย่างน้อยหอพักละ 1 คน ทั้งนี้อาจารย์ที่ปรึกษาและเจ้าหน้าที่ประจำหอพักควรพักอยู่ในหอพักนักศึกษา

1.3 ด้านบริการและสวัสดิการ จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ด้านบริการและสวัสดิการ โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกประจำหอพักต่อจำนวนนักศึกษา ยังมีจำนวนไม่เพียงพอกับนักศึกษา อีกทั้งอุปกรณ์บางชิ้นยังชำรุดเสียหายและไม่ได้มาตรฐาน และการให้บริการซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ชำรุดล่าช้า การจัดบริการจำหน่ายอาหารในหอพักที่บางส่วนยังไม่สะอาดและมีพื้นที่นั่งไม่เพียงพอโทรศัพท์ภายในหอพักยังมีจำนวนน้อย นักศึกษายังมีความต้องการใช้ช่องต่อพ่วงเครื่องคอมพิวเตอร์เพิ่มมากขึ้น เพื่อใช้สำหรับการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้การให้บริการน้ำดื่มที่ยังไม่ค่อยสะอาด การจัดบริการห้องส่วนรวมสำหรับดูโทรทัศน์ยังให้บริการได้ไม่ทั่วถึง อาหารที่จำหน่ายภายในหอพักบางร้านยังไม่ได้มาตรฐาน รสชาติไม่ดี และอาหารขาดความหลากหลาย ระบบอินเทอร์เน็ตยังไม่ทั่วถึง ภายในหอพักจุดสำหรับให้บริการน้ำดื่มยังมีไม่ครบทุกชั้น การจัดห้องสำหรับให้บริการนักศึกษาเพื่อทบทวนบทเรียน และศึกษา

ค้นคว้าด้วยตนเองมีบรรยากาศที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆประจำห้องพัก เช่น โต๊ะอ่านหนังสือ ชั้นวางรองเท้า ฯลฯ ยังไม่ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิमित โออุไร (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับที่พักอาศัยของนิสิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในแขวงหัวหมาก เพื่อสำรวจปัญหาที่เกี่ยวข้องกับที่พักอาศัยของนิสิตรามคำแหงพบว่า นิสิตเกือบทั้งหมดมีความต้องการให้ปรับปรุงการบริการตามลำดับ ดังนี้คือ ราคาอาหาร บริการโทรศัพท์ หนังสือพิมพ์รายวัน โทรทัศน์ และการรักษาความสะอาด

1.4 ด้านกิจกรรมภายในห้องพัก จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการจัดบริการห้องพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กิจกรรมภายในห้องพัก โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีปัจจัยในการเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ การสนับสนุนจากอาจารย์ที่ปรึกษา มีสถานที่เพื่อให้นักศึกษาจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสม มีแผนการจัดกิจกรรมกำหนดจำนวนกิจกรรมเกณฑ์การให้คะแนนและรูปแบบกิจกรรมในแต่ละปีการศึกษาไว้ล่วงหน้า เช่น กิจกรรมปฐมนิเทศให้กับนักศึกษาใหม่ที่จะเข้าพัก เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบถึงโครงสร้างการดำเนินงาน กฎระเบียบข้อบังคับของห้องพัก เพื่อให้นิสิตได้ใช้ชีวิตในห้องพักอย่างมีความสุข และมีกิจกรรมที่หลากหลายเช่น กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมด้านวิชาการ และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ นอกจากนี้ห้องพักสนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม จึงทำให้กำหนดวัน เวลา รูปแบบกิจกรรมเอื้อต่อการเรียนและพัฒนานักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอำพร เดชก้อง (2533 :101) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ พบว่า กิจกรรมในหอพักนักศึกษาควรประกอบด้วย กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ บำเพ็ญประโยชน์ ศิลปวัฒนธรรมและกิจกรรมวิชาการส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยมีการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาเข้าร่วมได้ตามความสนใจและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาด้วย

1.5 ด้านการรักษาความปลอดภัย จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการจัดบริการห้องพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ด้านการรักษาความปลอดภัย โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาคารหอพักมีเวรยามรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง ประตูที่ประตูทางเข้าและที่อาคารหอพัก มีระบบป้องกันอัคคีภัยโดยมีบันไดหนีไฟ ถังดับเพลิง สัญญาณเตือนภัยในทุกอาคาร และมีการจัดอบรมป้องกันอัคคีภัยให้นักศึกษา นอกจากนี้ยังมีการป้องกันบุคคลภายนอกเข้า สอดคล้องกับที่ มนตรี แยมกสิกร(2542 : 70) ได้ศึกษารูปแบบนักศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยในประเทศไทยพบว่า หอพักจำเป็นต้องจัดระบบควบคุมความปลอดภัยในการเข้า-ออกหอพักตลอด 24 ชั่วโมง

2. เปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาต่อการจัดบริการห้องพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา ภูมิสำเนา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

2.1 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดบริการห้องพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ อาคารหอพักนักศึกษาชายและอาคารหอพักนักศึกษาหญิงอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน และแต่ละหอพักได้รับการจัดบริการในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ต่างๆภายในห้องพัก เช่น การจัดตู้ โต๊ะ เก้าอี้ เตียง ที่นอน น้ำดื่ม น้ำใช้ ตลอดจนอุปกรณ์อำนวยความสะดวกประจำห้องพักที่มีรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน อีกทั้งการจัดดำเนินงานหอพักนักศึกษาชายและหอพักนักศึกษาหญิง โดยทั่วไปได้มีการใช้กฎระเบียบเดียวกัน เช่น เกณฑ์ในการพิจารณานักศึกษาเข้าพักในหอพัก กำหนดเวลาเปิดปิดห้องพัก บทลงโทษในกรณีที่นักศึกษากระทำความผิดกฎของหอพัก เป็นต้นสำหรับการจัดบริการด้านกิจกรรมภายในห้องพัก ทางหอพักได้ดำเนินการจัดกิจกรรมในรูปแบบเดียวกันคือ รูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ รูปแบบกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม รูปแบบ

กิจกรรมด้านวิชาการ และรูปแบบกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ส่วนในเรื่องของการจัดบริการด้านการรักษาความปลอดภัย แต่ละหอพักมีมาตรฐานในการให้บริการด้านการรักษาความปลอดภัยในระดับเดียวกันนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงในแต่ละหอพักมีความคิดเห็นตรงกันว่า ควรปรับปรุงการให้บริการในเรื่องเดียวกัน เช่น ควรมีการซ่อมหนีไฟประจำปีการศึกษา ควรเพิ่มประสิทธิภาพการจัดระบบป้องกันอัคคีภัยภายในหอพัก ดังที่ทบวงมหาวิทยาลัย (2541:14) ได้กำหนดมาตรฐานกิจการนักศึกษา ว่าหอพักต้องจัดอุปกรณ์ประจำห้องพัก เช่น เตียง ที่นอน และตู้เสื้อผ้า ที่มีคุณภาพดีพอสมควรและมีจำนวนเท่ากับนักศึกษาที่พักในห้อง และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกประจำหอพัก เช่น คอมพิวเตอร์โทรทัศน์ และน้ำดื่มที่สะอาด เป็นต้น ส่วนในเรื่องของการรักษาความปลอดภัย ซึ่งต่างจากงานวิจัยของ พักตร์วิภา ศุภโกศล(2546 : 58) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการให้บริการงานหอพักมหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิง มีความพึงพอใจต่อการให้บริการงานหอพักโดยรวมแตกต่างกันอย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดบริการหอพักแพทย์ ด้านการบริหาร แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาหญิงเป็นเพศที่มีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมรอบๆตัวได้ดีกว่านักศึกษาชาย ทำให้เพศหญิงรู้สึกมีความสุขกับการดำเนินชีวิตภายในหอพักมากกว่าเพศชาย

2.2 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีทัศนคติต่อการจัดบริการหอพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่ 1, ชั้นปีที่ 2, ชั้นปีที่ 3, ชั้นปีที่ 4 และสูงกว่า พักอาศัยอยู่ในหอพักระยะเวลาไม่เท่ากัน นักศึกษาชั้นปี 1 มีความต้องการที่พักรออาศัยอย่างมาก โดยเฉพาะหอพักของมหาวิทยาลัยที่เป็นที่คาดหวังของผู้ปกครองว่ามีความปลอดภัยสูง สะดวกในการเดินทางและบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดี อีกทั้งนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ยังไม่คุ้นเคยกับพื้นที่และเส้นทางรอบมหาวิทยาลัย เมื่อนักศึกษาขึ้นชั้นปีที่ 2 เคยพักอาศัยอยู่ในหอพักมาแล้ว 1 ปี เกิดการเปรียบเทียบหอพักของมหาวิทยาลัยกับหอพักบริเวณใกล้เคียงมหาวิทยาลัย จะมีการใช้ชีวิตได้อย่างอิสระมากกว่า มีกฎเกณฑ์ที่น้อยกว่า ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 -4 และสูงกว่า ได้พักอยู่ในหอพักนักศึกษาเป็นระยะเวลาที่นานพอสมควร ทำให้เกิดความผูกพัน คิดว่าหอพักเหมือนบ้านของตน ไม่อยากย้ายหอพัก อีกทั้งใกล้จะจบการศึกษา ยังต้องการความสะดวกในการเดินทาง และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะเป็นต่อการเรียน ในช่วงที่เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นหอพักมหาวิทยาลัยอยู่ในช่วงเปลี่ยนผู้บริหารใหม่ ซึ่งต้องใช้เวลาในการศึกษาและพัฒนางานหอพักจึงทำให้ผลการศึกษาด้านบริการและสวัสดิการอยู่ในระดับปานกลาง ได้รับการจัดการอำนวยความสะดวกและได้รับการบริการในเรื่องของการจัดกิจกรรมและการรักษาความปลอดภัยตลอดระยะเวลาการพักอยู่ในหอพัก ทำให้นักศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดบริการหอพักนักศึกษาต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยต่างจากงานวิจัยของ ณฤมล ประภัสสร (2547 :128) ที่ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมหอพักโครงการเพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตชั้นปีต่างกันมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพัก โดยรวมแตกต่างกันอย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดบริการหอพักแพทย์ ด้านการบริหาร แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ยังมองสภาพปัญหาการดำเนินงานภายในมหาวิทยาลัยยังไม่ชัดเจนและอยู่ในช่วงของการปรับตัวเพื่อเข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคมภายในมหาวิทยาลัย จึงทำให้นักศึกษาชั้นปีที่1 มีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎระเบียบได้มากกว่านักศึกษาชั้นปีอื่นๆ ซึ่งต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ซึ่งผ่านทักษะในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยมาแล้วช่วงหนึ่ง จากการพักอาศัยและการศึกษาเล่าเรียนทำให้นักศึกษามองภาพรวมของการจัดดำเนินงานในหอพักได้ชัดเจนขึ้น และมีการปรับตัวที่จะใช้ชีวิตภายในหอพักได้ดีขึ้น

2.3 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดบริการห้องพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพและปริมณฑล และต่างจังหวัด ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางกายภาพของที่ตั้ง วัฒนธรรม และฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาเหล่านี้ก็มาอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน นอกจากนี้ นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพและปริมณฑล และต่างจังหวัด มีความต้องการห้องพักที่จัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน การให้บริการในด้านต่างๆ เหมือนกัน นักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย มีระดับสติปัญญาและช่วงอายุที่ใกล้เคียงกัน จึงมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน ซึ่งสุพัตรา สุภาพ (2541 : 41) กล่าวว่า นิสิตส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายมีช่วงอายุระหว่าง 17-21 ปี จึงมีความคิดเห็น ความรู้สึกและวุฒิทางอารมณ์ที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลให้นิสิตชายและนิสิตหญิงที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญญ ศักดิ์เพชร(2541 : 3) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยทักษิณที่มีต่อห้องพักเอกชนและห้องพักมหาวิทยาลัยปีการศึกษา 2539 ด้านการบริหาร ด้านการควบคุมนิสิต ด้านการบริการและสวัสดิการ และด้านการจัดกิจกรรม พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองและนอกเมืองมีทัศนคติต่อห้องพักมหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 4 ด้าน

2.4 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดบริการห้องพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นกลุ่มที่สนใจวิชาการ มีความต้องการให้ได้ผลการเรียนดี จึงใช้เวลาเพื่อการศึกษาเล่าเรียนมากกว่าการทำกิจกรรมอื่น ย่อมมีความตั้งใจ ความสนใจ ใส่ใจ กับทุกเรื่อง ทุกสถานการณ์ รวมถึงการพักอาศัยในห้องพัก ต่างจากนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ย่อมมีความสนใจ ใส่ใจ น้อยกับเรื่องต่างๆ (สำเนา ขจรศิลป์. 2537:39):39 ซึ่งสอดคล้องกับคลีคและโทรว์(ประกอบ บุรัตน์. 2530: 183-184; อ้างอิงจาก Clark and Trow. 1963) กล่าวว่า นักศึกษากลุ่มสนใจใฝ่วิชาการ จะสนใจใฝ่ศึกษา สนใจความคิดเชิงวิชาการ และขณะเดียวกันก็สนใจในการเรียนในชั้นเรียน ความมุ่งมั่นของนักศึกษากลุ่มนี้ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เป็นกลุ่มที่ชอบความอิสระ ไม่ค่อยมีวินัยในตนเองเท่าใดนัก มักใช้เวลาในการเข้ากลุ่มเพื่อน เทียวเตร่ ดูหนัง ฟังเพลง สอดคล้องกับทีนิวโคมบ์และคนอื่นๆ (สุชาติ มัคโคตี. 2528 : 19; อ้างอิงจาก Newcomb and other. 1967) ที่กล่าวว่านักศึกษาที่ไม่ระเบียบจะไม่สนใจวิชาการ มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ค่อยฉลาด สนใจแต่ความสนุกสนาน ชอบงานรื่นเริง ทำตัวเด่นอยู่เสมอ รักความอิสระและมักทำอะไรตามความพอใจ จึงส่งผลให้มีทัศนคติแตกต่างกัน

สรุป

จากผลการวิจัยเรื่อง ทัศนคติของนักศึกษาต่อการจัดบริการห้องพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สรุปได้ดังนี้

1.1. ด้านกายภาพ นักศึกษามีทัศนคติของนักศึกษาต่อการจัดบริการห้องพักในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ภายในอาคารห้องพัก และการรักษาความสะอาดบริเวณโรงอาหารห้องพักว่ามีความเหมาะสมในระดับน้อย ดังนั้นจึงควรมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องพักให้มากขึ้น เช่น ควรเพิ่มจุดต่อคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา เพราะส่วนใหญ่นักศึกษาใช้คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กส่วนตัว เพื่อให้นักศึกษาจะได้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตในการศึกษาค้นคว้าได้อย่างเต็มที่ และควรให้เจ้าหน้าที่ทำความสะอาดบริเวณโรงอาหารห้องพักให้สะอาดขึ้น นอกจากนี้ในเรื่องของการให้แสงสว่างบริเวณรอบอาคารหรือระหว่าง

หอพัก นักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรมีการติดตั้งไฟฟ้าบริเวณโดยรอบหอพัก โดยเฉพาะบริเวณที่อาจเกิดอันตราย

1.2. ด้านการบริหาร นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดบริการว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง เพื่อให้การบริหารหอพักมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการจัดประชุมระหว่างอาจารย์ประจำหอพักที่ทำหน้าที่ให้บริการด้านให้คำปรึกษาและดูแลนักศึกษา กับนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการบริหารงานหอพัก แต่นักศึกษาไม่ให้ความร่วมมือเข้าประชุมควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารดึงดูดความสนใจและให้นักศึกษาตระหนักถึงการให้ความร่วมมือกับหอพักให้มากขึ้น ควรจัดระบบซ่อมบำรุงอุปกรณ์เครื่องใช้และสิ่งอำนวยความสะดวกภายในหอพักให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น ส่วนในเรื่องของกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆของหอพัก ควรมีการยืดหยุ่นได้ตามหลักเหตุและผล เช่น กำหนดเวลาเปิด-ปิดหอพักประจำวัน กำหนดเวลาในการชำระค่าธรรมเนียมห้องพัก บทพิจารณาในการลงโทษนักศึกษา เป็นต้น

3. ด้านการบริการและสวัสดิการ นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดบริการเกี่ยวกับจำนวนโทรศัพท์ภายในหอพักต่อจำนวนนักศึกษาที่พัก การจัดบริการจุดเชื่อมต่ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษา การจัดบริการห้องส่วนรวมสำหรับดูโทรทัศน์ และการจัดจำหน่ายอาหารในโรงอาหารหอพักว่ามีความเหมาะสมในระดับน้อย ดังนั้นจึงควรจัดให้มีการบริการและสวัสดิการแก่นักศึกษาในด้านต่างๆ ให้ทั่วถึงและเหมาะสม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่นักศึกษาพึงได้รับ เช่น การจัดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกภายในหอพัก การจัดบริการคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

4. ด้านกิจกรรมภายในหอพัก นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดบริการเกี่ยวกับงบประมาณจากทางหอพักสำหรับทำกิจกรรมของนักศึกษา ซึ่งทางหอพักมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบกิจกรรมภายในหอพัก แต่การส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของหอพักว่ามีความเหมาะสมในระดับน้อย ดังนั้นจึงควรสร้างความตระหนักในการเข้าร่วมกิจกรรมและเข้าร่วมในกิจกรรมภายในหอพักด้วยความสมัครใจ

5. ด้านการรักษาความปลอดภัย นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดบริการเกี่ยวกับการซ่อมหนีไฟ ประจำปีการศึกษาภายในอาคารหอพักว่ามีความเหมาะสมในระดับน้อย ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการจัดฝึกซ้อมหนีไฟอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ส่วนในเรื่องของพนักงานรักษาความปลอดภัย ควรมีการฝึกอบรมก่อนการปฏิบัติงานจริง ควรเพิ่มการติดตั้งไฟฟ้าเพื่อให้แสงสว่างบริเวณทางเดินรอบๆหอพักหรือจุดที่อาจเกิดอันตราย และควรมีถังดับเพลิงประจำในแต่ละชั้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรต่อการจัดบริการหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
2. ควรศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาและบุคลากรต่อการจัดบริการหอพักนักศึกษาของเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
3. การวิจัยครั้งนี้ยังมีตัวแปรที่ไม่ได้นำมาศึกษาอีกหลายด้าน เช่น รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เป็นต้น ดังนั้นควรที่จะเพิ่มตัวแปรเหล่านี้ หรือตัวแปรอื่นๆเข้าไปในการศึกษาการจัดบริการหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ในครั้งต่อไปเพื่อจำทำให้ผลการวิจัยมีประโยชน์กว้างขวางยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมประชาสัมพันธ์. (2541). “หอพักเอกชนกับคุณภาพชีวิตนักเรียน นักศึกษา.”
กรมประชาสัมพันธ์. 4(41) : 26 -33.
- ณฤมล ประภัสสร. (2547). ปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหอพักโครงการ
เพชรในตม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาโท กศ.ม.(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2541). มาตรฐานกิจการนักศึกษา. กรุงเทพฯ : กองบริการการศึกษา
ทบวงมหาวิทยาลัย.
- นิภา วงษ์พิพัฒน์พงษ์. (2532). การนำเสนอแนวทางการพัฒนาหอพักในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- นิมิต โออุไร. (2538). การศึกษาความต้องการที่พักอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงในแขวง
หัวหมาก. วิทยานิพนธ์ คพ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- ประกอบ คูปรัตน์; และคณะ. (2533). โครงการวางแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (2531-2545)
โครงการวิจัยที่ 4.1: เรื่องบทบาทอุดมศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : สำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- พัทตร์วิภา ศุภโกศล. (2546). ความพึงพอใจของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการให้บริการงานหอพัก
มหาวิทยาลัยบูรพา. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ภิญญา ศักดิ์เพชร. (2541). การศึกษาทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ที่มีต่อหอพักเอกชนและหอพัก
มหาวิทยาลัยปีการศึกษา 2539 สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- มนตรี แยมกสิกร. (2542). รายงานผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบของหอพักนักศึกษาสำหรับ
มหาวิทยาลัยในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. (2545). รายงานประจำปี 2549. กรุงเทพฯ : งานวิจัยสถาบัน
และสารสนเทศ กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี.
- _____. (2555). คู่มือนักศึกษาหอพัก ประจำปีการศึกษา 2555.
กรุงเทพฯ : สำนักงานหอพัก
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2525). การบริหารงานด้านหอพัก นิสิตนักศึกษา : หลักการปัญหาและ
แนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ศิริวรรณ พิมพ์ทอง. (2546). ทัศนะของนิสิตต่อการจัดการหอพักนิสิตในจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ปริญญาโท กศ.ม.กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา สุภาพ. (2541). สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

- สำเนา ขจรศิลป์. (2537). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1 : พื้นฐานและการบริการนักศึกษา.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2539). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 : การพัฒนานิสิตนักศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุชาติ ไม้โอเอ. (2528). การสำรวจแนวบทบาทนักศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำพร เดชก้อง. (2533). รูปแบบการบริหารงานหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต
พระราชวังสนามจันทร์. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- Colwell, W.B.; & Gallagher, K.A. (1999, Winter). From Sparks to Flames : The Legal
Aspects of Fire Safety in Residence Hall, Higher Education Abstracts. 34(2) : 226.
- Decoster. David A. and Phyllis Mable. (1974). Student Development and Education in
College Residence Halls. Washington D.C. : American College Personnel Association.
- Ferguson, George A. (1981). Statistical Analysis in Psychology and Education. 5 ed.
Auckland : Mcgraw – Hill.
- Packwood, W.T. (1977). College Student Personnel Service. Springfield, Illinois : Spring
Field, Branner Stone House.

การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้ ผังกราฟิกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

The Development of analytical thinking ability and learning achievement in
social studies by using graphic organizers of Matthayomsuksa 2 students

สุภาพร เสียมสกุล^{1*}
Suphaporn Siemsakul¹

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
¹Phranakhon Rajabhat University
*E-mail : nansocial@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกกับเกณฑ์ที่กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 10 ห้องเรียน ที่จัดนักเรียนแบบละความสามารถ รวมนักเรียนทั้งหมด 415 คน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน 44 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ t-test แบบ dependent

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก การคิดวิเคราะห์

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) compare analytical thinking ability of Matthayomsuksa 2 students before and after learning through graphic organizers and 2) to compare learning achievement in social studies of Matthayomsuksa 2 students after learning through graphic organizers with the required criterion . The population consisted of 415 students from 10 mixed – ability classes of Rittiyawannalai 2 school under the Secondary Educational Service Area Office 2 in the first semester of the academic year 2013. The

sample , derived by cluster random sampling , comprised 44 Matthayomsuksa 2 students from 1 class . The research instruments were lesson plans based on graphic organizers , the analytical thinking ability test and the learning achievement test . The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation and dependent t-test .

The research results revealed that:

1. Analytical thinking ability of Matthayomsuksa 2 students after learning through graphic organizers was significantly higher than before learning through it at the statistical level of .05.
2. Their learning achievement after learning through graphic organizers was higher than the required criterion.

บทนำ

สังคมยุคข่าวสารเทคโนโลยีที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันสูง ดังเช่นสภาพของสังคมไทยปัจจุบัน ซึ่งเป็นสังคมที่เปิดรับวัฒนธรรมและค่านิยมต่าง ๆ จากต่างประเทศ ผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือสื่ออินเทอร์เน็ต สื่อเหล่านี้สามารถเสนอข้อมูลได้ทั้งด้านดีและไม่ดี มีประโยชน์และไม่มีประโยชน์ ผู้รับสารจึงควรรับสารด้วยการพินิจพิจารณาให้ถี่ถ้วนถึงผลดี ผลเสียที่ได้จากข่าวนั้น ผู้รับข้อมูลข่าวสารคนใดรู้จักวิเคราะห์ แยกแยะ ข้อเท็จจริง ความเป็นเหตุเป็นผล เลือกรับและเลือกใช้ข้อมูลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ย่อมจะเป็นผู้ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในยุคข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีความสุข (สกุลการ สังข์ทอง. 2548 : 1) ดังนั้นทุกคนในสังคมไทยจึงควรได้รับการส่งเสริมในด้านการคิดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง “การคิดวิเคราะห์” เพราะ เป็นการคิดที่เกี่ยวข้องกับการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบและทำความเข้าใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น ทำให้เข้าใจสิ่งนั้นอย่างแจ่มแจ้ง สมเหตุสมผล ไม่ด่วนสรุปกับข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ อันจะนำไปสู่การตัดสินใจและแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

นโยบายการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดของกระทรวงศึกษาธิการในทุกระดับชั้น การศึกษาเป็นไปตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้กำหนดแนวทางการศึกษาไว้ในหมวด 4 มาตรา 24 ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมีการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ สามารถเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา โดยฝึกปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.2545 :8) สำหรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้เห็นความสำคัญของการคิดโดยกำหนดเป็นสมรรถนะด้านความสามารถในการคิดไว้ว่า เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 6) และกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเกณฑ์การประเมินการเลื่อนชั้น และการจบการศึกษาของระดับชั้นต่างๆว่า ผู้เรียนจะต้องมีผลการประเมินผ่าน 4 รายการตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดซึ่ง 1 ใน 4 รายการเป็นการประเมิน ในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีลักษณะเป็นสหวิทยาการโดยนำวิชาต่าง ๆ ในสาขา สังคมศาสตร์มาหลอมรวมเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ จริยธรรม

ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญาและศาสนา จุดมุ่งหมายของสังคมศึกษา คือ ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าถึงการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลาตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 148) เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายดังกล่าวการส่งเสริมความสามารถในการวิเคราะห์ให้กับผู้เรียนจึงมีความจำเป็น เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนรู้ข้อเท็จจริง รู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมาของเหตุการณ์ต่างๆ เป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา การประเมินและตัดสินใจเรื่องต่างๆในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์.2546 : คำนำ) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงกำหนดคุณภาพผู้เรียนในการเรียนสังคมศึกษาเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไว้ข้อหนึ่งว่า ผู้เรียนต้องรู้และเข้าใจแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคต สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและวางแผนดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 150) จะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาในปัจจุบัน ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างก็ให้ความสำคัญกับการคิดวิเคราะห์ และเป็นหนึ่งในคุณสมบัติของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 ที่สังคมอยากเห็น และในการจัดการศึกษาหากจะตัดสินว่าสถานศึกษาใดมีคุณภาพดีหรือไม่ นั้น จะต้องผ่านการประเมินคุณภาพจากภายนอก จากการประเมินในรอบที่ผ่านมา จนถึงปัจจุบันซึ่งเป็นการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) ได้กำหนดตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ทุกสถานศึกษาต้องมี และปฏิบัติได้ทั้งสิ้น 12 ตัวบ่งชี้ และในด้านที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนมีการกำหนดตัวบ่งชี้ด้านการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งได้แก่ ตัวบ่งชี้ข้อ 4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และตัวบ่งชี้ ข้อ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน . 2555: 17) แสดงว่า การคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2 ต้องพัฒนาคุณภาพของนักเรียนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการโดยให้ความสำคัญกับคุณภาพของนักเรียนในด้านความรู้วิชาการ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะและการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ (รายงานประจำปีโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2 . 2555:100) แต่จากการประเมินคุณภาพระดับเขตพื้นที่ (Local Assessment System : LAS) ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปีการศึกษา 2555 ผลการประเมินพบว่า นักเรียนร้อยละ 66.17 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อยู่ในระดับพอใช้ (รายงานประจำปีโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2 . 2555 : 148) แนวทางในการวัดและประเมินผลในปัจจุบันไม่ได้เน้นเฉพาะการท่องจำเนื้อหา แต่ข้อสอบจะเน้นการคิดวิเคราะห์มากขึ้น ดังนั้นการที่นักเรียนคิดวิเคราะห์ไม่เป็น น่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนทำข้อสอบไม่ได้ และจากการประเมินผลตามโครงการการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Program for International Student Assessment) หรือ PISA ซึ่งเป็นการประเมินด้านการอ่าน คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของนักเรียนอายุ 15 ปี จาก 67 ประเทศผลการประเมินตามโครงการ PISA ในปี พ.ศ.2555 และผลการประเมินการรู้เรื่องการอ่านของ PISA ในปี พ.ศ.2552 พบว่านักเรียนไทยมีคะแนนการอ่านเฉลี่ย 421 คะแนน อยู่ในตำแหน่งช่วงระหว่าง 47-51 จาก 65 ประเทศ มีนักเรียนเพียงร้อยละ 43 ที่มีความรู้และทักษะการอ่านสูงกว่าระดับพื้นฐาน และเกือบจะไม่มีนักเรียนรู้เรื่องการอ่านระดับสูงมากเลย (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2554 : 61-77) เมื่อผู้วิจัยพิจารณาลักษณะของข้อสอบการรู้เรื่องการอ่าน พบว่าเป็นข้อสอบที่ต้องอาศัยการคิดวิเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา 30,100 โรงเรียน

ทั่วประเทศในรอบ 5 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2544-2548 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านความสามารถของผู้เรียนในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ และความคิดสร้างสรรค์ มีคุณภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับปรับปรุง และมีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้ระดับดี เพียงร้อยละ 10.4 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2550 : 9 ,อ้างถึงใน ปานรวิ ยงยุทธวิชัย. 2548: คำนำ) จากข้อมูลดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนส่วนมากไม่ได้รับการสอนการคิด ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ยังจัดการเรียนการสอนโดยไม่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แต่กลับยึดตัวครู หลักสูตร เนื้อหาวิชา สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลจึงมุ่งเน้นเนื้อหาและความจำ ทำให้ผู้เรียนไม่ได้พัฒนาสมอง ไม่ได้ใช้ความคิดไม่ได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (รุ่ง แก้วแดง. 2540: 90-117, อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี. 2553 : 185) ดังนั้นในปัจจุบัน ครูจึงต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องฝึกคิดวิเคราะห์ ฝึกปฏิบัติ แก้ปัญหา และให้นักเรียนเป็นผู้สรุปความรู้ด้วยตนเอง ซึ่ง วิธีการในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์มีหลายวิธี ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT เทคนิคการคิดแบบ หมวกหกใบ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และการใช้ผังกราฟิก เป็นต้น ผังกราฟิก (Graphic organizer) พัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของ ออซูเบล (Asubel) ที่เสนอการจัดโครงสร้างความคิดล่วงหน้าก่อนที่จะเรียน โดยการเรียนรู้อาจเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งที่จะเรียนเข้ากับความรู้เดิมที่มีในโครงสร้างทางปัญญา (สุราง ไคว์ตระกูล. 2540 : 32) การจัดระบบความรู้จะช่วยปรับระบบโครงสร้างความคิดของผู้เรียนให้เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ และความจำ ข้อมูลที่รับมาใหม่ในสาขาเดียวกันอย่างมีความสัมพันธ์กัน ถ้าระบบโครงสร้างความคิดได้มีการจัดลำดับไว้เหมาะสมชัดเจนอยู่แล้ว การเรียนรู้สิ่งใหม่จะเกิดขึ้นและจำได้แม่นยำขึ้น สิ่งที่จะช่วยทำให้เกิดโครงสร้างระบบความคิดให้ผู้เรียนนี้ เรียกว่า ออแกไนเซอร์ (Organizer) ผู้สอนต้องทำความเข้าใจกับสิ่งที่จะสอน เตรียมบทเรียน จัดเรียงเรียงข้อมูลอย่างเป็นระบบก่อนที่ผู้สอนจะสอนสิ่งใหม่ และมีหน้าที่ในการจัดกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนจัดระบบและเชื่อมโยงข้อมูลใหม่ให้เข้ากับข้อมูลที่เขา มีอยู่ โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างตัวแทนด้วยตนเองว่าเขาได้เรียนอะไรไป (Asubel 1963,อ้างถึงใน โชติ จันทรวิง.2547 : 2-3) และวลัย พานิช (2549:83) กล่าวว่า ผังกราฟิกสามารถพัฒนาการคิดให้ผู้เรียนได้ โดยฝึกการรู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเชื่อมโยงสัมพันธ์ของข้อมูลหรือโน้ตต่าง ๆ ที่เหนือกว่าสิ่งอื่นใดคือ ได้พัฒนาการฝึกนำตนเอง รู้ตนเองว่าทำอะไร บังคับตนเองไปในทิศทางตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ มองเห็นทิศทาง หรือ มิติต่างๆที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องในสิ่งที่ตนกำลังค้นคว้า ศึกษาหรือแก้ปัญหา คือ การเกิดเมตาคอกนิชัน (Metacognition) ด้วยสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนสังคมศึกษา มีความสนใจที่จะนำผังกราฟิกมาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชา ส 22101 สังคมศึกษา สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ผู้วิจัยจึงทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้ผังกราฟิกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีความเชื่อว่าการใช้ผังกราฟิกควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา น่าจะสามารถส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ให้นักเรียนและอาจจะนำไปสู่การพัฒนาการคิดในลักษณะอื่นๆต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก กับ เกณฑ์ที่กำหนด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi - experimental research) โดยใช้แบบแผนการทดลองที่มีชื่อว่า One-group pretest-posttest design คือ มีกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม วัดผลก่อนและหลังการทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 10 ห้องเรียน รวมเป็นนักเรียนทั้งหมด 415 คน ซึ่งจัดห้องเรียนแบบความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน
2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง ม.2/3 จำนวน 44 คนซึ่งศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ได้มาโดยการสุ่มแบบเป็นกลุ่ม (Cluster sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เพราะนักเรียนทุกห้องมีการจัดห้องเรียนแบบความสามารถในระดับเก่ง ปานกลาง และอ่อนในห้องเดียวกัน
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัย การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้ผังกราฟิกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก จำนวน 5 แผน เวลา 12 ชั่วโมง มีขั้นตอนการสร้าง คือ
 - 1.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ และศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2 โดยวิเคราะห์มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้เพื่อกำหนดหน่วยการเรียนรู้ของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้
 - 1.2 ศึกษารูปแบบของผังกราฟิก เทคนิคการใช้ผังกราฟิกแบบต่างๆ และกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกโดยงานวิจัยนี้มีผังกราฟิกที่ผู้วิจัยเลือกใช้ ได้แก่ Venn diagram Web diagram T-chart Concept Map Spider map Fish bone Y-chart PMI Mind map และ Problem and Solution
 - 1.3 ศึกษาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จากเอกสาร ตำรา งานวิจัยและดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ ขั้นสร้างความสนใจและชี้แจงจุดมุ่งหมายของบทเรียน ขั้นนำเสนอความรู้ใหม่ ขั้นผู้เรียนเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ ขั้นคิดวิเคราะห์จากปัญหาหรือสถานการณ์ ขั้นสรุปและจัดระเบียบความรู้
 - 1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกที่แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมโดยใช้แบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท นำคะแนนที่ได้มาหาคุณภาพได้คุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.1 แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จำนวน 1 ฉบับ คือ แบบทดสอบก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้ มีลักษณะข้อคำถามเป็นวัดสถานการณ์ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 1 ฉบับ คือ แบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการสร้าง คือ ศึกษาแนวทางการวัดและประเมินผล การสร้างข้อสอบจาก เอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ จากนั้นเขียนแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตามแนวคิดของมาร์ซาโนและเขียนแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้ครอบคลุมตามความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทั้ง 5 ด้าน เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการวัด นำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการวัด ประเมินและผล 3 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องเหมาะสม ผู้วิจัยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 ขึ้นไปเก็บไว้ และนำไปทดสอบใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้ววิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และ ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 จากนั้นนำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีขั้นตอน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แล้วบันทึกผลการสอบไว้เป็น คะแนนก่อนเรียน
2. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยทดลองสอนด้วยตนเองในเวลาเรียนปกติ ใช้เวลาในการทดลอง ทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง
3. ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อน เรียน และทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน แล้วบันทึกผลการสอบไว้
4. ตรวจสอบผลการทดสอบ นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน และสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระหว่างก่อนกับหลังการ จัดการเรียนรู้ โดยใช้สถิติ t - test แบบ Dependent

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้เรียงตามลำดับดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก โดยนำคะแนนที่ได้จากการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนการจัดการเรียนรู้มาเปรียบเทียบกับความแตกต่างกับคะแนนที่ได้จากการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สถิติ t – test แบบ dependent ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 : ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คะแนนการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนกับหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก

คะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์	n	$\bar{x}$	S.D.	t
คะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้	44	13.68	4.413	6.743*
คะแนนหลังการจัดการเรียนรู้	44	16.73	4.020	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.68 และ 16.73 คะแนนตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก กับเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก กับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 75 ซึ่งหมายถึง นักเรียนจะต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 22.5 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และต้องมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 33 คน ขึ้นไป จึงจะผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 2 : ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ผังกราฟิก (รายบุคคล)

คนที่	คะแนนหลังเรียน	เทียบกับเกณฑ์ (ร้อยละ 75)	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	15		✓
2	25	✓	
3	19		✓
4	23	✓	
5	23	✓	
6	16		✓
7	26	✓	
8	24	✓	
9	17		✓
10	24	✓	
11	26	✓	
12	19		✓
13	23	✓	
14	19		✓
15	24	✓	
16	23	✓	
17	24	✓	
18	16		✓
19	18		✓
20	24	✓	
21	15		✓
22	16		✓
23	23	✓	
24	24	✓	
25	25	✓	
26	26	✓	
27	24	✓	
28	25	✓	
29	23	✓	
30	24	✓	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

คนที่	คะแนนหลังเรียน	เทียบกับเกณฑ์ (ร้อยละ 75)	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน
31	27	✓	
32	24	✓	
33	25	✓	
34	23	✓	
35	25	✓	
36	23	✓	
37	26	✓	
38	24	✓	
39	23	✓	
40	25	✓	
41	24	✓	
42	26	✓	
43	23	✓	
44	24	✓	
รวม		34	10

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 คือ เป็นจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 77.30 และมีนักเรียนจำนวน 10 คนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 22.70 นั้นแสดงว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1.จากผลการวิจัยที่พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก สูงวก่อก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก เป็นวิธีการที่สามารถพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้แทรกกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกแต่ละประเภทตามที่ผู้วิจัยได้ออกแบบให้สอดคล้องกับการคิดวิเคราะห์ของ มาร์ซาโน (Marzano. 2001 : 57-61) 5 ด้าน คือ การจำแนก การจัดประเภท การวิเคราะห์ข้อผิดพลาด การสร้างหลักการ การคาดการณ์ ทำให้นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์และเห็นความคิดของตนเองได้อย่างชัดเจน ว่าเข้าใจเนื้อหาถูกต้องหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สूरังค์ ไคว์ตระกูล (2548 : 302) ที่ว่า ผังกราฟิกมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย ของ ออซูเบล ที่เน้นความสำคัญของการเรียนรู้ที่มีความเข้าใจและความหมาย การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้เชื่อมโยงสิ่งที่เรียนใหม่เข้าไปในโครงสร้างทางปัญญาหรือความรู้เดิมที่มีในสมองของผู้เรียนและพัซรี แพนลันฟ้า (2549 : 88) กล่าวว่า ผังกราฟิกจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยฝึกวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ เป็นการสร้างรูปแบบการ

คิดที่เป็นระบบ ทำให้มองเห็น องค์ประกอบและความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรม ทำให้นักเรียนมองเห็นภาพของความคิดของตนได้ชัดเจน จึงสามารถจัดระบบความคิดของตนเองได้เป็นอย่างดี ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สกฤตกร สังข์ทอง (2548 : 79) ซึ่งพบว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ตามสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้ผังกราฟิกกับกลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้โดยไม่ใช้ผังกราฟิก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ตามสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้ผังกราฟิกสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้โดยไม่ใช้ผังกราฟิก และผลการวิจัยของ ฮัสหะนี ปือราเหิง (2549 : 67) ซึ่งพบว่า นักเรียนกลุ่มที่สรุปบทเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้ผังกราฟิกแบบผังก้างปลา มีความคิดเชิงสาเหตุและผลสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่สรุปบทเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่สรุปบทเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และผลงานวิจัยของ ประถมพร โคตา (2554 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เขียนแผนผังมโนมิตี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ วิทวัส อินทมานนท์ (2554 : 108) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า การนำผังกราฟิกมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จึงมีส่วนช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม ซึ่งแสดงว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก เป็นวิธีการที่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นไม่ได้เน้นวัดความรู้ความจำเพียงอย่างเดียวแต่เป็นแบบทดสอบที่เน้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ เมื่อนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาการคิดจึงสามารถทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ได้ในระดับดี ประกอบกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดระบบการคิด เปรียบเทียบ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์กับเนื้อหา ทำให้เห็นโครงสร้างภาพรวมของเนื้อหาและความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ในเนื้อหานั้นๆ ทำให้ง่ายต่อการเข้าใจจึงส่งผลให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาโดยรวมดีขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐ ลิ้มธัมมพันธ์ (2551 : 96) ซึ่งพบว่า ผลการเรียนรู้เรื่อง การเมืองการปกครองของนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนการสอน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 70 และสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถในการสร้างแผนผังกราฟิกของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่งานวิจัยของ สายพิน มาวรรณ (2551 : 84) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ประกอบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนจำนวนร้อยละ 75 ของนักเรียนทั้งหมด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความสามารถในการนำเสนอผลงานทางวิทยาศาสตร์ หลังเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รชนุช รัตนสาร (2555 : 122) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเทคนิคผังกราฟิก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาโดยใช้ผังกราฟิกสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น อันเป็นเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

1.2 ครูควรฝึกให้นักเรียนคุ้นเคยกับวิธีการสอน และฝึกการใช้ผังกราฟิกแบบต่าง ๆ ก่อนการทดลอง และครูต้องเตรียมการเป็นอย่างดีเพื่อให้การสอนราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

1.3 นักเรียนต้องอาศัยการวิเคราะห์และสรุปเนื้อหาจากการอ่านตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ครูกำหนดให้ ดังนั้นครูควรช่วยแนะนำการใช้ผังให้เหมาะสมกับการคิดวิเคราะห์ และพยายามซักถามเพิ่มเติมให้นักเรียนสามารถคิดเชื่อมโยงความรู้เดิมกับปัญหาที่พบ เพื่อที่จะให้นักเรียนค้นหาคำตอบให้ได้ ตลอดจนครูต้องตรวจงานและให้ข้อเสนอแนะกับนักเรียนอย่างใกล้ชิด

1.4 นักเรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้ตามเวลาที่กำหนด และครูควรสร้างกำลังใจในการเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่ขาดทักษะการเขียนและขาดทักษะการคิดขั้นสูง

1.5 การเขียนสถานการณ์เพื่อเป็นคำถามให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยควรเขียนสถานการณ์ทั้งด้านบวกและด้านลบ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนคิดวิเคราะห์จากตัวอย่างที่หลากหลายในสภาพสังคมปัจจุบัน

1.6 ควรจัดกิจกรรมกลุ่มบ้างตามความเหมาะสม เพื่อให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จะทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานและสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น โดยครูต้องควบคุมบริหารเวลาให้ดี และดูแลนักเรียนที่อาจก่อวุ่นหรือไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม เพื่อไม่ให้กระทบกับการเรียนการสอนของห้องอื่น ๆ หากเป็นไปได้ควรจัดกิจกรรมโดยใช้เวลาสองชั่วโมงติดต่อกันในแต่ละครั้งของการจัดการเรียนรู้เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัย โดยประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกไปทดลองกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

2.2 ควรมีการวิจัยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก โดยศึกษากับตัวแปรอื่น ๆ เช่น การคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความคงทนต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นต้น

2.3 ควรมีการวิจัยโดยนำเอาผังกราฟิกประเภทต่าง ๆ มาสร้างเป็นแบบฝึกมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2546. **การคิดเชิงวิเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร : ชัคเชส มีเดีย จำกัด.
- โชติ จันทรวงศ์. 2547. **ผลของการใช้เทคนิคการจัดข้อมูลด้วยแผนภาพในการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้ และความสามารถในการนำเสนอข้อมูลทางคณิตศาสตร์ด้วยแผนภาพของนักเรียนเตรียมทหาร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐ สิมะธัมมกันต์. 2551. **การพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคแผนผังกราฟิก เรื่องการเมืองการปกครอง ของนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตินา แคมมณีและคณะ. 2553. **ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทด้านสู่ทธาการพิมพ์ จำกัด.
- ประณมพร โคตา. 2554. **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการเขียนผังมโนทัศน์**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา มหวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปานรวี ยงยุทธวิชัย. (2548). **นวัตกรรมการศึกษาชุด การอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.
- พัชรี แพนล้นฟ้า. 2549. **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ โดยใช้เทคนิคการสร้างแผนภูมิโน้ตค้น กับการสอนแบบซินติเคทโดยใช้เทคนิคศึกษากรณีตัวอย่าง**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา มหวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รณนุช รัตนสาร. 2555. **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบ 4 MAT กับการสอนแบบเทคนิคผังกราฟิก**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา มหวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2. 2555. **รายงานประจำปี**. กรุงเทพมหานคร: เอกสารอัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2543. **เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณพร ยิ้มงาม . 2544. **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิกในวิชาวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- วลัย พานิช. 2549. **การใช้แผนผังกราฟิกในประมวลบทความกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทวัส อินทมานนท์. 2554. **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกกับการจัดการเรียนรู้แบบซินติเคท**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา มหวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาบันการส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.(2554). ผลการประเมิน PISA 2009

- การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร. ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์.
- สกุลการ สังข์ทอง. 2548. การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ตามสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเทคนิคการใช้และไม่ใช้ผังกราฟฟิก. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถิตย์ นาคนาม. 2553. การพัฒนาแผนการจัดการ เรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟฟิกเพื่อเสริมสร้าง ทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สายพิน มาวรณ. 2551. ผลการใช้แผนผังมโนทัศน์ประกอบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการนำเสนอผลงานทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์นิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 .พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.กรุงเทพมหานคร. บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา องค์กรมหาชน. 2555. คู่มือการประเมิน คุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา (แก้ไข เพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554). กรุงเทพมหานคร. ออฟเซ็ทพลัส.
- สุปรียา ต้นสกุล. 2540. ผลของการใช้รูปแบบการสอนแบบการจัดข้อมูลด้วยแผนภาพที่มีต่อสัมฤทธิ์ผล ทางการเรียนและความสามารถทางการแก้ปัญหา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา จิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. 2548. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ยัสหะ ปือราเหิง. 2549. ผลของการสรุปบทเรียนโดยใช้ผังกราฟฟิกที่มีต่อความคิดเชิงสาเหตุและผล และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์.
- Marzano,Robert J. 2001. Designing A New Taxonomy of Educationnal. Objectives Carifornia Corwin Press, Inc

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศาสตร์ระหว่างการจัดการ
เรียนรู้แบบปกติกับการจัดการเรียนแบบออนไลน์ CAI วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
A Comparison of the Effectiveness of the Study of Ethics
Between Normal Study in the Classroom and the System of Online
Study Through Siam Technology College's CAI

กิตสาดายุทธ์ สังข์ทอง^{1*}
Kitsadayut Sangthong¹

¹Faculty Of Basic Education, Siam Technology College

*E-mail: yut200828@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังการเรียนของกลุ่มนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติและการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ CAI 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนระหว่างกลุ่มของนักศึกษาที่เรียนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติและการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ CAI 3) เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของกลุ่มนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติและการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ CAI และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนแบบออนไลน์ CAI ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม สาขาเทคโนโลยียานยนต์ เทคโนโลยีไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ การโรงแรม นิเทศศาสตร์ ดิจิทัล คอมพิวเตอร์ธุรกิจ และการตลาด การบัญชี โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมละ 75 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้วิชาจริยศาสตร์แบบออนไลน์ด้วย CAI

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และแบบออนไลน์ CAI ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า มีผลคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องจริยธรรมกับบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ CAI พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ CAI มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ วิชาจริยศาสตร์ เรื่องจริยธรรมกับบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาด้วยแบบปกติ พบว่า มีค่าเฉลี่ย = 0.14 แสดงว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นและแบบออนไลน์ CAI มีค่าเฉลี่ย = 0.53 แสดงว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน
4. นักศึกษาที่เรียนด้วยระบบการจัดการเรียนวิชาจริยศาสตร์แบบออนไลน์ CAI มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน/ ซีเอไอ (คอมพิวเตอร์ช่วยสอน)/ วิชาจริยศาสตร์

ABSTRACT

The objectives of this research were as follows: 1) to compare the Ethics Academic Achievement in the pre-test period and the post-test period between groups of students who studied in the formal classroom and the students who studied via CAI online; 2) to compare the difference of the Ethics Academic Achievement in the post-test period between groups of the students who studied in the formal study in the classroom and the students who studied via CAI; 3) to know the validity of the Ethics Academic Achievement of the students who studied in the formal study in the classroom and the students who studied via CAI online ; and 4) to study the students' satisfaction towards the Ethics study via CIA online.

The subjects were first year undergraduate students of Siam Technology College belonging to the faculties of Automotive Technology, Electrical and Electronics Technology, Computer Technology, Hotel Studies, Communication Arts Digital Media, Business Computer, Marketing and Accounting. They were divided into control group and experimental groups; each group having 75 in number. The instruments used in collecting data were 1) the Ethics Academic Achievement tests and 2) questionnaire on students' satisfaction towards the Ethics study via CAI online. The used statistics were descriptive statistics, frequency, percentage, mean, standard deviation and inferential statistics including t-test.

The results of research were found as follows:

1. The Ethics Academic Achievement of the students who studied in the formal classroom and the students, who studied via CAI online, had statistic difference between the pre-test period and the post-test period at the level of average .05.

2. The results of the comparison of difference of the Ethics Academic Achievement entitled “The Morality and Role and Duties of the Students Between the Students Who Studied in the Formal Classroom and the Students Who Studied via CAI Online” were found that the second group of students who studied via CAI online had a higher level of average than the first group of students who studied in the formal classroom at the level of average .05.

3. The validity of the Ethics Academic Achievement entitled “The Morality and Roles and Duties of Students” who studied in the formal classroom had the level of average 0.41; which meant that the students in this group made a progress in the study in 14 percent increase. The validity of the Ethics Academic Achievement entitled “The Morality and Roles and Duties of Students” of the students who studied via CAI online had the level of average 0.53; which meant that the students in this group made a progress in the study in 53 percent increase.

4. The students who studied Ethics via CAI online had satisfaction towards the study in the whole view of the highest level.

Keywords: Effectiveness of the Study/ CAI (Computer Assisted Instruction)/ Ethics

บทนำ

ปัจจุบันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ มีส่วนช่วยทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่างๆ เพื่อใช้เป็นแหล่งรวบรวม ค้นคว้าและเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้กับผู้ที่สนใจในการแสวงหาความรู้ สามารถเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเต็มศักยภาพ ระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วย CAI มีทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงและยังมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนได้ จึงเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนากระบวนการคิด การวิเคราะห์ของผู้เรียนควบคู่กันไปได้ด้วย ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาของชาติ ใน มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตาม เช่น ข้อที่ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การจัดการเรียนการสอนในลักษณะ ดังกล่าวจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพได้โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology) มาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี

วิชาจริยศาสตร์เป็นศาสตร์สาขาหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาทุกระดับชั้น แต่การเรียนการสอนวิชาจริยศาสตร์ในปัจจุบันยังประสบปัญหาอยู่หลายประการ อาทิการจัดกลุ่มเรียนเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ทำให้นักศึกษาต้องประสบปัญหาจากสภาพแวดล้อมของการเรียน ผู้เรียนขาดการสื่อสารโต้ตอบกับผู้สอน ผู้เรียนไม่อาจติดตามการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เพื่อนำไปใช้ช่วยในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการใช้การจัดการเรียนแบบออนไลน์ CAI เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหานี้ได้ เพราะระบบการจัดการเรียนแบบออนไลน์ CAI ทำให้นักศึกษามีโอกาสได้ทบทวนเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนปกติด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของสิริพร ทิพย์สูงเนิน (2547) ว่า การเรียนการสอนด้วยระบบอีเลิร์นนิ่ง มีผลการวิจัยสนับสนุนว่าสามารถนำมาทดแทนหรือใช้เสริมระบบการเรียนแบบเดิม(Tradition instruction) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงและสอดคล้องกับแนวคิดของมนต์ชัย เทียนทอง(2545 :บทคัดย่อ)และถนอมพร เลหาจรัสแสง (2549)กล่าวว่า การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ในระบบอีเลิร์นนิ่งเน้นผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนสามารถควบคุมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จากสถานที่ใด ณ เวลาใดก็ได้ ตลอดทั้ง 7 วัน และวันละ 24 ชั่วโมง การบริหารจัดการเรียนการสอน เช่น การสร้างเนื้อหา สื่อการเรียน การนำเสนอเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน ใช้ซอฟต์แวร์ประยุกต์เฉพาะด้าน (Application Software) เป็นเครื่องมือซึ่งเรียกว่า ระบบบริหารจัดการรายวิชา(Course Management System: CMS) หรือระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ (Learning Management System: LMS) ทำให้การบริหารจัดการเรียนการสอนในระบบอีเลิร์นนิ่งสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม มีนโยบายนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(ICT Based) มาเป็นฐานข้อมูลในการเรียนรู้ และได้มีการสนับสนุนให้หลายหน่วยงานจัดทำสื่อการเรียนการสอน อาทิเช่น ศูนย์บริการ E-Learning เพื่อดำเนินการผลิตสื่อการเรียนแบบออนไลน์ด้วย CAI รูปแบบต่างๆออกมาเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อให้มีการพัฒนาการผลิตการเรียนแบบออนไลน์ด้วย CAI ดำเนินไปในแนวทางที่ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่จัดการเรียนแบบออนไลน์ CAI เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนในรายวิชาจริยศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังการเรียนของกลุ่มนักศึกษาที่ได้รับการจัดเรียนรู้แบบปกติและการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ CAI

2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนระหว่างกลุ่มของนักศึกษาที่เรียนได้รับการจัดเรียนรู้แบบปกติและการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ CAI

3) เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของกลุ่มนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติและการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ CAI

4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนแบบออนไลน์ CAI

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ ศิลปศาสตร์ บัญชี และคณะเทคโนโลยี จำนวน 150 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ ศิลปศาสตร์ บัญชีและคณะเทคโนโลยี โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 75 คนซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ - วิธีการจัดการเรียนรู้ แบบปกติ

- การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ CAI

ตัวแปรตาม ได้แก่ - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- ความพึงพอใจต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ CAI

3. ระยะเวลาในการทดลอง

ระยะเวลาที่ผู้วิจัยใช้ในครั้งนี้ จำนวน 12 คาบ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ครั้งนี้ได้แก่

4.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อระบบการจัดการเรียนวิชาจริยศาสตร์แบบออนไลน์ CAI

5. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

5.1. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีขั้นตอนดังนี้

5.1.1 ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล ของวิชาจริยศาสตร์และเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ โดยศึกษาเทคนิคการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบอิงเกณฑ์

5.1.2 วิเคราะห์หลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบทดสอบให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์

5.1.3 สร้างแบบทดสอบ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก ให้ครอบคลุมเนื้อหาและเหมาะสมของการใช้ภาษา

5.1.4 นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโดยการหาความตรงเชิงเนื้อหา หรือค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วนำมาทำการวิเคราะห์ โดยทำการทดสอบกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 50 คน

5.1.5 วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) และหาอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบรายข้อโดยใช้เทคนิค 50% (บุญชุม ศรีสะอาด: 2543) แล้วคัดเลือกเอาข้อสอบที่มีระดับความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ข้อใดที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์ก็ปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

5.1.6 นำแบบทดสอบที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

5.1.7 นำแบบทดสอบที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง

5.2 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนวิชาจริยศาสตร์แบบออนไลน์ CAI มีขั้นตอนดังนี้

5.2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมิน แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำ จากหนังสือพื้นฐานการวิจัยการศึกษา

5.2.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจโดยกำหนดระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ

5.2.3 นำแบบทดสอบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อระบบการจัดการเรียนวิชาจริยศาสตร์แบบออนไลน์ CAI ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (IOC) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5.2.4 นำแบบทดสอบความพึงพอใจไปใช้กับกลุ่มทดลอง

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

5.1 ทดสอบก่อนและหลังการเรียน โดยให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องจริยธรรมกับบทบาทหน้าที่ของนักศึกษา

5.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนวิชาจริยศาสตร์แบบออนไลน์ CAI ให้นักศึกษาตอบแล้วนำผลมาวิเคราะห์

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

6.1 ค่าร้อยละ (%)

6.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

6.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

6.4 การวิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผล (E.I.)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล/Results and Discussion

การวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศาสตร์ เรื่องจริยธรรมกับบทบาทหน้าที่ของนักศึกษา ระหว่างการจัดการเรียนรู้ปกติกับการจัดการเรียนแบบออนไลน์ CAI” สามารถนำประเด็นมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดเรียนรู้แบบปกติและการจัดการเรียนแบบออนไลน์ CAI ในวิชาจริยศาสตร์ เรื่องจริยธรรมกับบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน เมื่อนำแบบทดสอบไปทำการสอบนักศึกษาในกลุ่มทดลอง พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา มีผล

คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่านักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ที่ได้รับการเรียนรู้ของแบบปกติกับแบบออนไลน์ CAI มีพัฒนาการการเรียนรู้เพิ่มสูงขึ้นได้ แต่เมื่อพิจารณาจากผลคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า การจัดการเรียนแบบออนไลน์ CAI มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการจัดการเรียนรู้ปกติ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ CAI เป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศาสตร์ เรื่องจริยธรรมกับบทบาทหน้าที่ของนักศึกษา ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบปกติกับการจัดการแบบออนไลน์ CAI พบว่านักศึกษา ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติกับการจัดการเรียนแบบออนไลน์ CAI มีผลคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่า ที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนแบบออนไลน์ CAI เป็นวิธีการเรียนรู้ที่นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้จากการใช้เทคโนโลยี การสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ด้วยการนำเสนอเพื่อสร้างประสบการณ์ โดยมีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง ที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง อาจสรุปได้ว่าการจัดการเรียนแบบออนไลน์ CAI เป็นวิธีการเรียนการสอนที่มีศักยภาพ สามารถช่วยแก้ปัญหาในด้านของข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลา และสถานที่ศึกษาของผู้เรียน เป็นการส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมกันทางการศึกษา ช่วยส่งเสริมแนวคิดในเรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เปลี่ยนจากห้องเรียนที่เหลื่อมไปสู่โลกกว้างแห่งการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆได้ สนับสนุนการเรียนรู้ที่กระตือรือร้นเอื้อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ 2 รูปแบบ คือ ปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน เปิดโอกาสสำหรับผู้เรียนในการเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถาบันจากในประเทศและต่างประเทศทั่วโลก เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานของตน สู่สายตาผู้อื่นอย่างง่ายดาย ผู้สอนสามารถปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตร ให้ทันสมัยได้อย่างสะดวกสบาย

3. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดเรียนรู้แบบปกติ วิชาจริยศาสตร์ เรื่องจริยธรรมกับบทบาทหน้าที่ของนักศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.14 มีหมายความว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 14 และดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนแบบออนไลน์ CAI วิชาจริยศาสตร์ เรื่องจริยธรรมกับบทบาทหน้าที่ของนักศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.53 มีหมายความว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 53 สรุปได้ว่าการจัดการเรียนแบบออนไลน์ CAI หรือคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นการใช้คอมพิวเตอร์ให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ส่วนบุคคล ผู้เรียนได้โต้ตอบกับเนื้อหา สร้างความตื่นตัวในการรับรู้ สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเองมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหามากขึ้นกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติหรือจากบทเรียนเพียงอย่างเดียว ช่วยให้การเรียนมีคุณภาพและมีทัศนคติต่อการเรียน เป็นผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ดังนั้นหากได้มีการจัดการเรียนแบบออนไลน์ CAI หรือคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาจริยศาสตร์ จะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

4. นักศึกษาที่เรียนด้วยระบบการจัดการเรียนวิชาจริยศาสตร์แบบออนไลน์ CAI มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เนื่องจากบทเรียนคอมพิวเตอร์จัดการการเรียนการสอนผ่านเว็บ สร้างโดยอาศัยหลักการใช้สิ่งเร้าเพื่อให้เกิดการตอบสนอง มีการโต้ตอบซักถามปัญหา ในขณะที่เรียน ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดและปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตรงกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากผลการวิจัยในการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อระบบการจัดการเรียนแบบออนไลน์ CAI พอสรุปได้ว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจมากถึงมากที่สุด ที่บทเรียน CAI สามารถโต้ตอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน ในขณะที่เรียนมากกว่าสื่อการเรียนการสอนประเภทอื่น ๆ บทเรียน CAI สนับสนุนการเรียนแบบรายบุคคล (Individualization) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเวลาใดก็ได้ตามต้องการ พร้อมกันนั้นบทเรียน CAI ยังสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากบทเรียน CAI ใช้

คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ในการนำเสนอบทเรียน เป็นสิ่งแปลกใหม่ มีการปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนตลอดเวลา ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย ทำให้ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วย และท้ายสุด บทเรียน CAI ยังให้ผลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเองได้ทันที

สรุป

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และแบบออนไลน์ CAI ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า มีผลคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องจริยธรรมกับบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ CAI พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ CAI มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ วิชาจริยศาสตร์ เรื่องจริยธรรมกับบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาด้วยแบบปกติ พบว่า มีค่าเฉลี่ย = 0.14 แสดงว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น และแบบออนไลน์ CAI มีค่าเฉลี่ย = 0.53 แสดงว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน
4. นักศึกษาที่เรียนด้วยระบบการจัดการเรียนวิชาจริยศาสตร์แบบออนไลน์ CAI มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- กระทรวงศึกษาธิการ. ประกาศราชกิจจานุเบกษา เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552.
- มนชัย เทียนทอง.(2554)“WBI (Web-Based Instruction),WBT (Web-Based Training)”พัฒนาเทคนิคการศึกษา.13 (27):72-78; มกราคม-มีนาคม.
- ศิริชัย นามบุญ. (2550) รายงานการวิจัย“การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของผู้เรียนโดยใช้กิจกรรม หนังสืออิเล็กทรอนิกส์และบทเรียนสำเร็จรูปอิเล็กทรอนิกส์ในสภาพแวดล้อมแบบอีเลิร์นนิ่ง ผ่านโปรแกรม Moodle”. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สิริพร ทิพย์สูงเนิน.(2547) การสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียน e-Learning เรื่อง "ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต" สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา. ปริญญาบัตรการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2548) พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์.(2538) วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541) การพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.

- Arvanitis, Theodoros N. (1997). Web site structure: SIMQ tutorial (Issue 2). [On-Line]. Available: http://www.cogs.susx.ac.uk/users/theoa/simq/tutorial_issue2, .
- Bill, Conrad. G. Effects of Structure and Interactivity on Internet-Based Instruction. Paper Presented at Inter Service/Industry Training, Simulation, and Education Conference.p15, Orland, EL : December 1-4, 1996-1997.
- Camplese, C. and Camplese, K. (19100). Web-Based Education. [On-Line]. Available: <http://www.higherweb.com/497/>
- Clark, G. (1996) Glossary of CBT/WBT Terms. [On-Line]. Available: <http://www.clark.net/pub/nractive/alt5.htm>
- Dillon, A., and Zhu, E. Designing web-based instruction: a human-computer interaction perspective. In Badrul H. Khan (Ed.), Web-based instruction (pp. 221-224). Englewood Cliffs, NJ: Educational Technologies Publications, 1997.
- Goodman, Fletcher and Schneider. (Effectiveness Index: E.I.) 1980 : 30-34.

การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

The Operate of Supervision in School Administration According to Administrator
and Teacher of Saraburi Primary Educational Service Area Office.

นางสาวทัศนิกา โพธิ์คำ¹
Miss. Tantika Pocum¹

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
¹Thepsatri Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีปีการศึกษา 2555 จำนวน 348 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 125 คน และครู 223 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญและมีค่าความเชื่อมั่น 0.980 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี พบว่าในภาพรวมและทุกรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาบุคลากรเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษาที่สังกัด

คำสำคัญ: การนิเทศภายใน, การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา

ABSTRACT

This project is to study 1) the administrators and teachers educational Supervision at the Saraburi Primary Educational Service Area Office. And 2, to compare the implementation of supervision by the administrators and teachers in school. The Saraburi Primary Educational Service Area Office takes into consideration a person's gender, age, marital status, and educational background. The example groups, the administrators and teachers at

Saraburi Primary Educational Area Office academic years of 2012. All 348 people. The administrators groups 125 people and teacher 223 people. All this project T-test from Scheffe's method.

1) The opinions of the administrators and teachers about educational at Saraburi Primary Saraburi Educational Area Office. Saw everything and something, help and advice made teachers professional. Skill development and work groups.

2) This results comparing the view of the administrators and teachers about the educational supervision at Saraburi Primary Educational Area Office. Did not differ statistically significant at the .05 level on education by gender and age. The size of the institution is affiliated.

Keywords: Supervision, Operate of Supervision.

บทนำ

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ และการศึกษา เป็นเหตุให้วิถีชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนได้เปลี่ยนแปลงจากความเรียบง่าย ไปสู่ความสับสน มีการแข่งขันสูง ความนิยมในวัตถุมีอิทธิพลสูง คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเคยควบคุมแนวคิดแนวปฏิบัติของเด็กและเยาวชนถูกละเลยหรือลืมเลือนไป และสภาพครอบครัวส่วนใหญ่ไม่ได้ทำหน้าที่ขัดเกลาจิตใจ และปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับเด็กและเยาวชนได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นความรับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน จึงตกเป็นภาระหน้าที่ของโรงเรียนในการอบรม สั่งสอน ปลูกฝัง ฝึกฝนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่เด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพและคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการของสังคม (อัมพร พงษ์กัสนนันท์, 2551 : 33)

หลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ในหมวด 6 มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก สะท้อนให้เห็นว่าการที่สถานศึกษาจะดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่บิดามารดา ผู้ปกครองและชุมชน สถานศึกษาจะต้องมีระบบการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จนั้น ต้องอาศัยกระบวนการบริหาร กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญและเป็นกระบวนการหลักของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการนิเทศภายในโดยเฉพาะนั้น มีกำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดการกำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาของผู้บริหารไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ยังได้กำหนดให้การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมินด้วย (ธีระ รุญเจริญ, 2550 : 8-25)

การนิเทศภายในเป็นกระบวนการดำเนินงานภายในโรงเรียนที่จะพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้จัดให้มีการพัฒนาบุคลากร ให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการนิเทศภายในต้อง

ตั้งอยู่บนหลักการด้านวิชาการ เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมทั้งด้านความคิดเห็นและการกระทำ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีประสบการณ์ความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของหลักสูตร สิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จในการพัฒนาครู คือ การนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารและคณะครูร่วมมือกันค้นหาหรือสืบข้อมูลที่จะนำมาพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน การนิเทศภายในจะทำให้ครูรู้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง และทำให้มีบรรยากาศการนิเทศเป็นกันเอง รู้ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขได้ตรงจุด ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม กำหนดให้การนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องปฏิบัติอย่างจริงจังอย่างต่อเนื่องถูกต้องและครบกระบวนการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้มีการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพต่อไป และถือเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะต้องหาทางแก้ไขและพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ และเกิดความร่วมมือร่วมใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากรทุกคนในโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : 179-180)การจัดการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดนั้น ครูจะต้องมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสูงตามมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และสถานศึกษามีศักยภาพในการบริหารจัดการโดยองค์กรร่วมสู่ระบบประกันคุณภาพการศึกษา การนิเทศช่วยเหลือ(coaching)อย่างต่อเนื่องที่เอื้อให้การทำงานของครูและสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพในการทำงานของครูและสถานศึกษาที่ยั่งยืน (กรมวิชาการ, 2544:1)ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแบบขยายโอกาสทางการศึกษานั้นมีกระบวนการที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สอดคล้องกับความคิดเห็นของแก้วตาเล็กกระจ่าง (2545:1) ได้ให้ความคิดเห็นว่า การนิเทศจะเป็นการช่วยเหลือสนับสนุนแนะนำและให้บริการเพื่อให้การปฏิบัติงานราบรื่น ผู้บริหารจึงต้องใช้การบริหารและการนิเทศโดยเฉพาะการนิเทศภายใน ซึ่งการนิเทศจะเป็นเครื่องมือเสริมให้การบริหารได้ผลดีควบคู่กันไปเสมอ ในการจัดการศึกษานั้นจะประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 3 ประการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศการศึกษาในเรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษาได้เป็นที่ยอมรับแล้วว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะเกื้อหนุนการจัดการศึกษาของประเทศไทยในทุกระดับการศึกษา

การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษานั้น เป็นความร่วมมือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์และบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามแนวคิดของกลิคแมน (Glickman, 1985 : pp.7-9) กำหนดขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ 5 งาน ดังนี้ 1) การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง (direct assistance) 2) การพัฒนาบุคลากรเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ (staff development) 3) การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม (group development) 4) การพัฒนาหลักสูตร (curriculum development) 5) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) เพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ชุมชนตอบสนองความต้องการของสังคมตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เป็นหน่วยงานที่อยู่ใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย2เขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ทั้ง 2 เขตพื้นที่การศึกษามีสถานศึกษาทั้งสิ้น 272 โรงเรียน ผู้บริหาร 313 คน ครู 2,441 คน นักเรียน 48,294 คน และมีผลสัมฤทธิ์จากการประเมินคุณภาพทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (o-net) ปีการศึกษา

2553 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสาระวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทยค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 29.56 และ 42.69 ตามลำดับ คณิตศาสตร์ค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 33.47 และ 24.52 ตามลำดับ วิทยาศาสตร์ค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.58 และ 28.60 ตามลำดับ ภาษาอังกฤษค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 16.23 และ 15.57 ตามลำดับ สังคมศึกษาค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 47.05 และ 41.84 ตามลำดับ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาสระบุรี เขต 1, 2554, หน้า 15-25) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสาระวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทยค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.75 และ 41.84 ตามลำดับ คณิตศาสตร์ค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 33.16 และ 23.42 ตามลำดับ วิทยาศาสตร์ค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.00 และ 28.75 ตามลำดับ ภาษาอังกฤษค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 21.12 และ 14.71 ตามลำดับ สังคมศึกษาค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.29 และ 39.67 ตามลำดับ ผลการปฏิบัติงานการนิเทศภายในสถานศึกษาของกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา พบว่าการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ทุกระดับยังไม่เป็นระบบชัดเจนการนิเทศภายในยังไม่ตอบสนองปัญหาและขาดการประเมิน ขาดข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนา สถานศึกษาบางแห่งไม่สามารถติดตามกำกับได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามเป้าหมาย การปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาทุกระดับยังไม่ทั่วถึงและสม่ำเสมอ รูปแบบการนิเทศภายในยังไม่มีประสิทธิภาพดีพอ จึงส่งผลให้การปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาไม่เป็นไปตามระบบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2, 2554 :1-2)

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานนิเทศ อันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงจำเป็นที่ผู้บริหารและครูต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาด้านการนิเทศภายใน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนัก และเห็นความสำคัญ ถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เพื่อเป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้อง ได้นำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แนวทางในการบริหารจัดการ ปรับปรุงพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิ การศึกษา ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษาที่สังกัด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 2,754 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1, 2555 :7), (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2, 2555 :5)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 348 คน โดยใช้สูตรของยามานะ(Yamane) และทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีโดยมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาทางทฤษฎีจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ระเบียบวิธีการวิจัย และมีประสบการณ์ทางการวิจัย จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามและตัวแปรที่ต้องการวัด แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence:IOC) รายข้อมีค่าระหว่าง 0.60-1.00 และได้มีการปรับปรุงในเรื่องความชัดเจนของข้อคำถามและภาษาที่ใช้ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปดำเนินการทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.980

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรีถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต 1 และ เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

2. ขออนุญาตจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 1 และ เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารและครูผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน ตามความมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) และร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.) การเปรียบเทียบโดยการทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี พบว่าในภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้

1.1 ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงภาพรวมและทุกรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียง 3 ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) มีการวางแผนระหว่างผู้บริหารร่วมกับครูผู้สอนก่อนให้ความช่วยเหลือ 2) มีการนิเทศภายในสถานศึกษาสัมพันธ์กับปฏิบัติจริงและ 3) มีการใช้สื่อ เครื่องมือ นวัตกรรมในการให้ความช่วยเหลือครูผู้สอน รายข้อลำดับสุดท้าย คือ มีการสรุปวางแผนการตรวจสอบการช่วยเหลือการปฏิบัติงาน

1.2 ด้านการพัฒนาบุคลากรเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ภาพรวมและทุกรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียง 3 ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การพัฒนาความสามารถในการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบต่างๆ 2) การจัดกิจกรรมสัมมนาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการสรุปวางแผนการตรวจสอบการช่วยเหลือการการและ 3) พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม มาตรฐานวิชาชีพครู รายข้อลำดับสุดท้าย คือ การสำรวจความจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอน

1.3 ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และทุกรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียง 3 ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การประเมินผลทักษะการทำงานกลุ่ม, และมีการจัดหาคู่มือ สื่อ เอกสารต่างๆให้ครูรวมกลุ่มศึกษาและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2) มีการวางแผนและดำเนินงานตามแผนแก้ปัญหาของทีม และ 3) ส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าให้ครูทุกคนด้วยความยุติธรรม รายข้อลำดับสุดท้าย คือ มีการกำหนดปัญหาและเป้าหมายของการแก้ปัญหาพร้อมกัน

1.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ภาพรวมและทุกรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียง 3 ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรในการเรียนการสอน 2) มีการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในด้านความตระหนักของการเขียนหลักสูตร และ 3) มีการส่งเสริมให้มีการใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น รายข้อลำดับสุดท้ายคือ มีการสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา

1.5 ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ภาพรวมและทุกรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียง 3 ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ครูให้ทราบถึงวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล 2) การอำนวยความสะดวกในเรื่องเอกสาร และการค้นคว้าข้อมูลประกอบการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน และ 3) การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน รายข้อลำดับสุดท้าย คือ การกำหนดวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนหรือวิธีการหาคำตอบหรือวิธีการแก้ปัญหาหรือพัฒนางาน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี มีดังนี้

2.1 ครูที่มี เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง อายุ และขนาดของสถานศึกษาที่สังกัด มีความเห็นต่อการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาในภาพรวมและด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีความเห็นต่อการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาบุคลากรเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีผู้วิจัยมีหัวข้อในการอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และ เขต 2 ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนา ปรับปรุง การดำเนินงานและการบริหารงานทุกอย่างในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันจากการนิเทศภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา ทองไทย (2542: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษาในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีเรือน ลิขิตเดชาโรจน์ (2545:บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาอานวยวิทย์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาอานวยวิทย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการวางแผนระหว่างผู้บริหารร่วมกับครูผู้สอนก่อนให้ความช่วยเหลือ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการนิเทศภายในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ทำให้รู้ขั้นตอนการดำเนินงาน เพื่อนำมาปรับใช้ในการวางแผนและคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยนันท์สมบัติ (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษาชุมชนบ้านแม่ข้าวต้มหลวง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษาชุมชนบ้านแม่ข้าวต้มหลวง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ตามขอบข่ายของกระบวนการนิเทศภายในของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ กิจกรรมการนิเทศภายในที่คณะครูมีความต้องการในระดับมาก

1.2 ด้านการพัฒนาบุคลากรเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาความสามารถในการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบต่างๆ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีการเสริมสร้างความรู้ความสามารถให้กับบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผลสะท้อนคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชาย บุตรโคตร (2547: บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย พบว่า มีสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามกระบวนการนิเทศพบว่าขั้นศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นการวางแผนและกำหนดทางเลือก และขั้นการปฏิบัติการนิเทศ ส่วนขั้นการประเมินผลและรายงานผล และขั้นการสร้างสื่อและเครื่องมือเฝ้าติดตามอยู่ในระดับกลาง

1.3 ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประเมินผลทักษะการทำงานกลุ่ม, และมีการจัดหาคู่มือ สื่อ เอกสาร

ต่างๆให้ครูรวมกลุ่มศึกษาและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การบริหารงานในสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการให้ความสำคัญด้านทรัพยากรในสถานศึกษา เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพตามเป้าหมายตามที่ต้องการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมหมายสร้อยนาคพงษ์ (2549:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรในการเรียนการสอน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากการนิเทศเพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้เกิดคุณภาพของสถานศึกษา และเป็นที่ยอมรับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยนันท์สมบัติ (2548:บทคัดย่อ) การพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษาชุมชนบ้านแม่ข้าวต้มหลวง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษาชุมชนบ้านแม่ข้าวต้มหลวง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ตามขอบข่ายของกระบวนการนิเทศภายในของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ กิจกรรมการนิเทศภายในที่คณะครูมีความต้องการในระดับมากที่สุด คือ ศึกษาข้อมูลการฝึกอบรม การเข้าร่วมประชุม สัมมนาของคณะครู เพื่อพัฒนาสถานศึกษาด้านหลักสูตร

1.5 ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ครูให้ทราบถึงวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้เป็นเพราะว่า จากการประเมินการนิเทศหลายครั้ง ทำให้ผู้บริหารรู้ถึงปัญหาและจุดบกพร่องของบุคลากรแต่ละคน ดังนั้นผู้บริหารจึงคอยให้คำแนะนำเพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์เศวตสุพร (2549:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี พบว่า

2.1 ครูที่มี เพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษาที่สังกัด มีความเห็นต่อการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บทบาทความรับผิดชอบด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาทุกคนในสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบ เพื่อให้สถานศึกษามีมาตรฐานเพื่อรองรับการนิเทศภายใน ดังนั้นบทบาทและความรับผิดชอบจึงถูกกระจายออกไปอย่างสมดุลภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์เศวตสุพร (2549:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบการนิเทศ

ภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทราเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมชาย บุตรโคตร (2547:บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดเลย พบว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับปัญหาการ ดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

2.2 ครูที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน สถานศึกษาในภาพรวมและด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การ พัฒนาหลักสูตร และการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีความเห็นต่อการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกันส่วนด้านการพัฒนาบุคลากรเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาวะความเครียดต่อบทบาทหน้าที่ทำให้มีผลกระทบ ต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนั้นสถานภาพการสมรสที่แตกต่างกันจึงทำให้มีความ คิดเห็นต่อการนิเทศภายในแตกต่างกันออกไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชาย บุตรโคตร (2547:บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดเลย พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสภาพการนิเทศ ภายในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อ พิจารณาเป็นรายชั้นสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในแล้วปรากฏว่า ชั้นการวางแผนและกำหนดทางเลือกชั้น การปฏิบัติการนิเทศมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และชั้นการสร้างสื่อและ เครื่องมือนิเทศมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป

จากผลการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับสุดท้าย คือ มีการสรุป วางแผนการตรวจสอบการช่วยเหลือการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศ ภายในมาวิเคราะห์ เพื่อทำการหาข้อสรุปถึงสิ่งที่บุคลากรในสถานศึกษาต้องการขอความช่วยเหลือมากที่สุด เพื่อค้นหาวิธีการในการให้บุคลากรในสถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างราบรื่น ไร้ปัญหา

2. ด้านการพัฒนาบุคลากรเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับ สุดท้าย คือ การสำรวจความจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญต่อการสำรวจความต้องการของครู ถึงสิ่งที่จำเป็นต้องใช้ เกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษา ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

3. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับสุดท้าย คือ มีการกำหนด ปัญหาและเป้าหมายของการแก้ปัญหาาร่วมกันซึ่งจากปัญหาดังกล่าวพบว่าปัจจุบันบุคลากรในสถานศึกษาขาด ความสามัคคี ขาดความร่วมมือในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมี

ความสามารถในการบริหารบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถทำงานเป็นทีม เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาสิ่งที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับสุดท้าย คือ มีการสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญของบทสรุปต่อหลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน การสรุปหลักสูตรที่ได้ทำการจัดการเรียนการสอนเพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไข พัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับสุดท้าย คือ การกำหนดวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน หรือวิธีการหาคำตอบหรือวิธีการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นที่พึงพอใจ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). แนวทางการนิเทศช่วยเหลือโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- แก้วตา เล็กกระจ่าง. (2545). การส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- นิตยา ทองไทย. (2542). การดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปิยนันท์ทสมบัติ. (2548). การพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ข้าวต้มหลวง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ศรีเรือน ลิขิตเดชาโรจน์. (2545). การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนอานวยวิทย จังหวัดสมุทรปราการ. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมชาย บุตรโคตร. (2547). สภาพและปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมศักดิ์เศวตสุพร. (2549). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนา โรงเรียนทั้งระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- สมหมายสร้อยนาคพงษ์. (2549). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1. (2554). รายงานผลการทดสอบO-NET) ปีการศึกษา 2553.สระบุรี : โรงพิมพ์การตูนการยาง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1. (2555). จำนวนนักเรียน ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2555.สืบค้นเมื่อ 8สิงหาคม 2555. จากเว็บไซต์ : www.srb1.go.th/plan/student-55.xps.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. (2554). คู่มือการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2555. จากเว็บไซต์:www.saraburi2.org/nited.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. (2555). ข้อมูล 10 มิ.ย.55.สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2555. จากเว็บไซต์: www.saraburi2.org/data100655.xls.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา.กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์.
- อัมพร พงษ์กังสนันท์. (2551). การศึกษาของไทย. วารสารการศึกษาไทย, 4(44),11-33.
- Glickman.C.D. (1985).Supervision of Instruction Development Approach.Massachusetts :Allyn and Bacon.

การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เพื่อนำเสนอเนื้อหาการเรียนการสอน ในรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่อง ระบบการพิมพ์

Development of Online Learning Model for Applied Digital Print Media:
Printing Systems.

อมร เจริญทักษิณายน^{1*}
Amorn Raintaksinayan¹

¹สาขาวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ คณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

¹Department of Digital Media, Faculty of Arts, Siam Technology College.

*E-mail : amorn.net@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อพัฒนาเนื้อหาและรูปแบบบทเรียนออนไลน์ สำหรับใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในรายวิชา สื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่องระบบการพิมพ์ (2) เพื่อเพิ่มช่องทางการศึกษาค้นคว้า หรือทบทวนบทเรียนให้กับนักศึกษา ในรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่องระบบการพิมพ์ (3) เพื่อพัฒนาเว็บไซต์การเรียนการสอนรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่องระบบการพิมพ์ให้กับ นักศึกษาสาขาวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ คณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม และ นักเรียนนักศึกษาทั่วไปที่สนใจ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา นักศึกษาในหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ คณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล คือ แบบทดสอบ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีผลการเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบหลังการเรียนได้ดีขึ้นโดยมีผลคะแนนเพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ย 11.61 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 38.70 นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก ช่วยให้ทบทวนบทเรียนได้สะดวกในเวลาที่ต้องการ รวมทั้งการมีบทเรียนออนไลน์ วิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาบทเรียน ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด รูปแบบการเรียนกระตุ้นความสนใจ นำติดตาม ความชัดเจนในการเข้าถึงเนื้อหาวิชาในแต่ละบทเรียน ความยาวในการนำเสนอแต่ละหน่วย /ตอนเหมาะสม การสื่อความหมายของภาษา ตัวอักษร และภาพประกอบ การออกแบบมีความเหมาะสมสวยงาม ง่ายต่อการใช้ การยกตัวอย่างสอดคล้องกับบทเรียน และช่วยให้บรรลุเป้าหมายของการเรียน ในระดับความพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ อยู่ในระดับความสำคัญ คือ พึงพอใจมาก โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 0.40 และค่าเฉลี่ย 4.22

คำสำคัญ บทเรียนออนไลน์, รายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์, ระบบการพิมพ์

Abstract

The objective of this research was to (1) to develop content and lessons online. For use as a medium of instruction in the course. Application of digital media The printing system (2) to increase the study. Or reviewing lessons to students In the course of digital media applications The printing system (3) to develop a website for teaching courses digital

media applications. The printing system to Subject Digital Media Faculty of Liberal Arts Siam Technology College and students who are interested.

This was a survey research. The sample consisted of 100 student in the Bachelor of Arts course Department of Digital Media Faculty of Arts Siam Technology College. The instrument of this study was a questionnaire. Descriptive statistics were used and then presented by percentage, the mean, and standard deviation.

The results revealed that the Student learning outcomes of the test scores have improved by an average increase of 11.61 percent, 38.70 points, most students are very satisfied. Allows easy lesson in time. Including the online learning Department of Applied Digital Media Help them understand the lesson content level of satisfaction possible. Study stimulate interest, appeal, clarity of access to the material in each lesson, the length of each presentation units / when appropriate, the meaning of language, the text and illustrations, the design is more suitable. Easy to use, for example, corresponds to a lesson. And help to achieve the goals of the class Level of satisfaction was very satisfied with the standard deviation (S.D.) were 0.40 and the mean of 4.22

Keywords : Online Learning, Applied digital print media, Printing systems.

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การนำอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ในระบบการศึกษา เป็นการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาใช้โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาในประเทศไทย โครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย ซึ่งศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2538 โดยเป็นการเชื่อมต่อโรงเรียนในประเทศไทยเข้าสู่อินเทอร์เน็ต เพื่อใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยยกระดับการศึกษาและคุณภาพของเยาวชนไทย โดยใช้เปลี่ยนบรรยากาศจากการเรียนที่จำกัดเพียงในหนังสือเป็นความรู้จากโลกกว้าง สามารถรับรู้ ความเคลื่อนไหวของเทคโนโลยี สังคม และวัฒนธรรมของที่อื่นๆ และใช้เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นระหว่างกัน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการยกระดับการศึกษาของไทยให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ (ยีน ภู่วรรณ,2546:66)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ประเทศไทยเคยเป็นผู้นำทางด้านอีเลิร์นนิ่งในอาเซียน แต่ถึงปลายปี พ.ศ. 2555 และต้นปี พ.ศ. 2556 มีผู้กล่าวหาว่า ประเทศไทยจะเป็นประเทศด้อยพัฒนาด้านอีเลิร์นนิ่ง ฉะนั้น ท่านผู้ที่เกี่ยวข้องน่าจะช่วยกันระดมสมองหาทางแก้ไขให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาเป็นผู้นำ อีเลิร์นนิ่งในอาเซียนต่อไป (ศรีศักดิ์ จามรมาน,2556) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการส่งเสริมให้สถานศึกษาได้ใช้การเรียนออนไลน์ มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากรายงานผลสำรวจเรื่อง “อีเลิร์นนิ่งระดับปริญญาผุดขึ้นมามากมาย : การศึกษาออนไลน์ในสหรัฐอเมริกา พ.ศ.2548” ได้ผลการสำรวจเพิ่มขึ้นจาก 1.60 ล้านคน เป็น 1.98 ล้านคน นั่นคือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.75 สถานศึกษาพากันมองโลกในแง่ดีว่าจะมีจำนวนนักศึกษาแบบอีเลิร์นนิ่งเพิ่มมากขึ้นในอนาคต (ศรีศักดิ์ จามรมาน,2548 : 3)

ทั้งนี้ แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (ฉบับที่ 2) ของประเทศไทย พ.ศ. 2552-2556 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 3 เขียนไว้ว่า “พัฒนา และบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน สารสนเทศและการสื่อสาร ให้มีการกระจายอย่างทั่วถึง ไปสู่ประชาชนทั่วประเทศ รวมถึงผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

และมีระบบสารสนเทศและโครงข่ายที่มีความมั่นคงปลอดภัย ทั้งนี้ให้ผู้ประกอบการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานที่มีศักยภาพทันกับวิวัฒนาการของเทคโนโลยี เพื่อรองรับการขยายตัวของความต้องการของผู้บริโภค สามารถให้บริการมัลติมีเดียธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และบริการใด ๆ ที่เป็นประโยชน์ ต่อวิถีชีวิตสมัยใหม่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ ” โดยมาตรการที่ 3.3 มุ่งเน้น “พัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานสารสนเทศและ การสื่อสารเพื่อยกระดับการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน”

การพัฒนาบทเรียนผ่านสื่อการเรียนการสอนออนไลน์หรือเว็บไซต์ จึงนับเป็นสิ่งที่สำคัญในการ นำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และเป็นไปตามแผนแม่บทดังกล่าว ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าศึกษาเนื้อหาในบทเรียนได้ไม่จำกัดจำนวนครั้ง เวลา และสถานที่ โดยปัจจุบันระบบอินเทอร์เน็ต มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง และมีผู้ใช้เพิ่มมากขึ้น ในประเทศไทยเริ่มการใช้อินเทอร์เน็ตครั้งแรก เมื่อ พ.ศ.2530 เริ่มจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในสถาบันการศึกษา ซึ่งจากข้อมูลทางสถิติ ของ NECTCE รายงานว่า ปี พ.ศ.2534 มีจำนวนผู้ใช้ 30 คน จนถึงสิ้นปี พ.ศ.2553 มีผู้ใช้งานถึง 21,000,000 คน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ และความนิยมใช้ระบบอินเทอร์เน็ตมากขึ้น (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. 2553 อังโน ดวงขวัญ สาครชลธาร)

ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสื่อดิจิทัล คณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม สามารถตอบสนองและส่งเสริม ความต้องการของผู้ใช้ระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเรียนรู้ ให้มีความอิสระในการค้นคว้า ผู้วิจัยจึงศึกษาหัวข้อวิจัย “การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เพื่อนำเสนอเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชา สื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่องระบบการพิมพ์”

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเนื้อหาและรูปแบบบทเรียนออนไลน์ สำหรับใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในรายวิชา สื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่องระบบการพิมพ์
2. เพื่อเพิ่มช่องทางการศึกษาค้นคว้า หรือทบทวนบทเรียนให้กับนักศึกษา ในรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่องระบบการพิมพ์
3. เพื่อพัฒนาเว็บไซต์การเรียนการสอนรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่องระบบการพิมพ์ให้กับนักศึกษาสาขาวิชาสื่อดิจิทัล คณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม และ นักเรียนนักศึกษาทั่วไปที่สนใจ

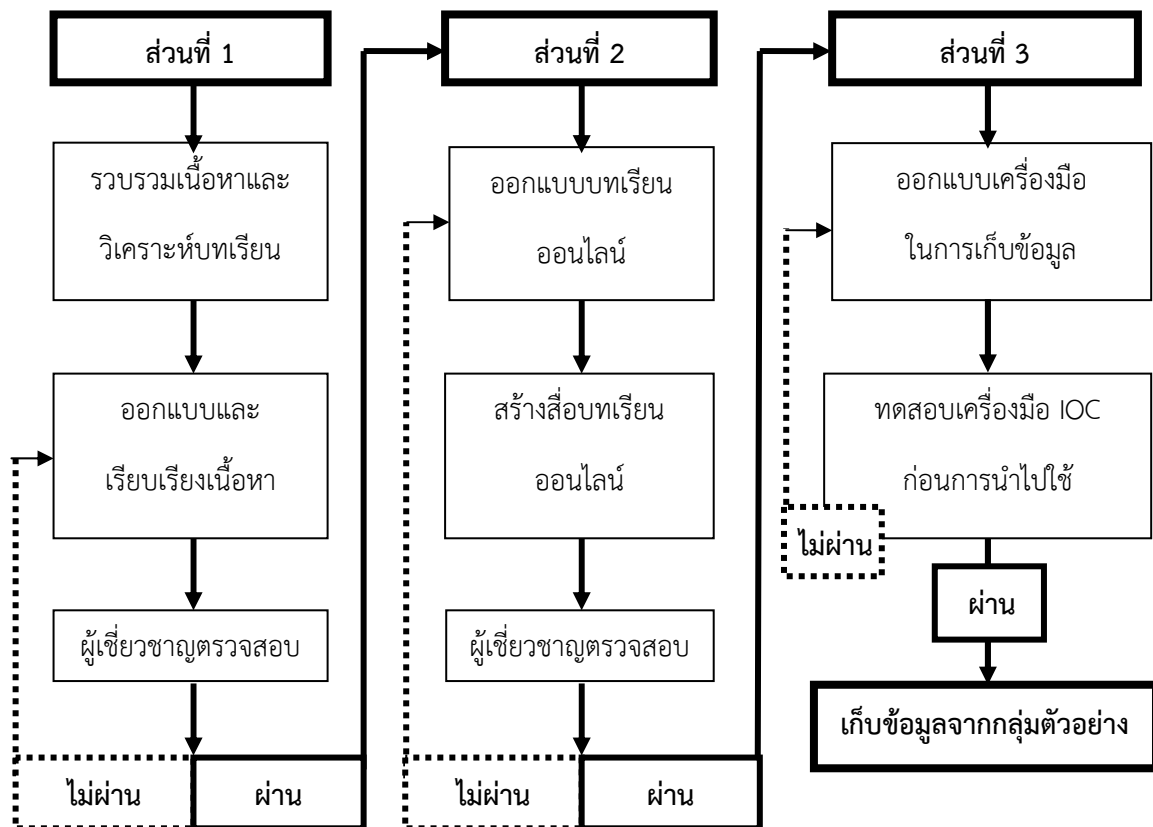
วิธีดำเนินการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา พัฒนาบทเรียนออนไลน์ รายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่องระบบการพิมพ์ โดยศึกษาจากตำรา และเอกสารการสอน ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เรื่องระบบการพิมพ์ ตามหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสื่อดิจิทัล คณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม โดยเป็นไปตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
2. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาบทเรียนและด้านการจัดการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
 - ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 3 ท่าน
 - ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำนวน 3 ท่าน

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาในหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสื่อดิจิทัล คณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม จำนวน 126 คน (นักศึกษารหัส 53 – 56)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสื่อดิจิทัล คณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม โดยการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) ด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) ให้ได้จำนวน 100 คน

3. ด้านระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย เริ่มตั้งแต่ เดือนมีนาคม 2556 ถึง เดือน ธันวาคม 2556 รวมระยะเวลา 10 เดือน โดยมีขั้นตอนและกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ภาพที่ 1: ขั้นตอนและกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย เรื่อง “การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เพื่อนำเสนอเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่องระบบการพิมพ์” ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลการประเมินความสมบูรณ์ด้านเนื้อหาบทเรียนรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์

ความสมบูรณ์ของเนื้อหาบทเรียนรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ ในบทเรียนที่ 1 และ 2 โดยใช้แบบประเมิน เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาบทเรียน ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 3 ท่าน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ค่าเฉลี่ย ผลที่ได้มีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลการประเมินความสมบูรณ์ด้านเนื้อหาบทเรียนรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์

หัวข้อความสมบูรณ์ของ เนื้อหาบทเรียนรายวิชา สื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ ในบทเรียนที่ 1 และ 2	ความสมบูรณ์	
	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
คำอธิบายรายวิชา	4.00	สมบูรณ์
วัตถุประสงค์ ของบทเรียน	5.00	สมบูรณ์มาก
ขอบข่ายเนื้อหา ของบทเรียน	4.67	สมบูรณ์มาก
แบบทดสอบก่อนเรียน	3.67	สมบูรณ์
เนื้อหาบทเรียน	4.67	สมบูรณ์มาก
เอกสารประกอบการเรียน	4.67	สมบูรณ์มาก
แหล่งค้นคว้า	3.67	สมบูรณ์
วิธีการวัดผลและประเมินผล	4.33	สมบูรณ์มาก
แบบฝึกหัด / การบ้าน	4.00	สมบูรณ์
แบบทดสอบหลังเรียน	3.67	สมบูรณ์
	4.23	สมบูรณ์

จากตารางที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาบทเรียน ได้ประเมินบทเรียนที่ 1 และ 2 ซึ่งใช้ในการวิจัย “การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เพื่อนำเสนอเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่อง ระบบการพิมพ์” พบว่า คำอธิบายรายวิชา แบบทดสอบก่อนเรียน แหล่งค้นคว้า แบบฝึกหัด/การบ้าน และ แบบทดสอบหลังเรียน มีความสมบูรณ์ สำหรับ วัตถุประสงค์ของบทเรียน ขอบข่ายเนื้อหาของบทเรียน เนื้อหาบทเรียน เอกสารประกอบการเรียน วิธีการวัดผลและประเมินผล มีความสมบูรณ์มาก

ตารางที่ 2 ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะ	แปลความหมาย
แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ในระดับ ปริญญาตรี ควรเน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ซึ่งจะ เหมาะกับการทดสอบข้อเขียนมากกว่าแบบปรนัย	แบบสอบในระดับปริญญาตรี ควรให้มีข้อสอบแบบ ข้อเขียนที่วัดผลด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ซึ่งหาก ใช้ข้อสอบแบบให้เลือกคำตอบหรือปรนัย จะวัดผลเชิง วิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ยากกว่า
แหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม ไม่จำเป็นต้องมีแต่ตำราเท่านั้น	ควรระบุแหล่งเรียนรู้นอกตำราเรียน ที่เกี่ยวข้องให้กับ นักศึกษาได้รู้จักมากขึ้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการประเมินคุณภาพบทเรียนออนไลน์ รายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์

คุณภาพบทเรียนออนไลน์ รายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ ในบทเรียนที่ 1 และ 2 โดยใช้แบบ
ประเมิน เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำนวน 3 ท่าน
แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ค่าเฉลี่ย ผลที่ได้มีรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลการประเมินคุณภาพบทเรียนออนไลน์ รายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์

หัวข้อคุณภาพบทเรียนออนไลน์ รายวิชา สื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ ในบทเรียนที่ 1 และ 2	คุณภาพ	
	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
สามารถสร้างความสนใจ ให้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น	4.33	ดี
สามารถดึงดูดผู้เรียน ให้ติดตาม	4.00	ดี
ความชัดเจนในการเข้าถึงเนื้อหาวิชาในแต่บทเรียน	5.00	ดีมาก
ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	4.33	ดี
ความยาวในการนำเสนอเนื้อหาแต่ละหน่วย/ ตอน เหมาะสม	4.67	ดีมาก
ความเหมาะสมของตัวอักษรที่ใช้	4.00	ดี
ความเหมาะสมของพื้นหลังกับภาพและตัวอักษร	4.00	ดี
ความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลในบทเรียน	4.67	ดีมาก
การออกแบบมีความเหมาะสม สวยงาม ง่ายต่อการดู	4.67	ดีมาก
ความชัดเจนของภาพประกอบ	4.67	ดีมาก
ความเร็วในการแสดงผลมีความเหมาะสม	3.67	ดี
โครงสร้างสื่อ มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน	4.33	ดี
	4.36	ดี

จากตารางที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านด้านการจัดการเรียนการสอน บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้ประเมินบทเรียนที่ 1 และ 2 ซึ่งใช้ในการวิจัย “การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เพื่อนำเสนอเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่องระบบการพิมพ์” พบว่า สามารถสร้างความสนใจ ให้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น สามารถดึงดูดผู้เรียน ให้ติดตาม ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ ความเหมาะสมของตัวอักษรที่ใช้ ความเหมาะสมของพื้นหลังกับภาพและตัวอักษร ความเร็วในการแสดงผลมีความเหมาะสม และโครงสร้างสื่อมีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี สำหรับ ความชัดเจนในการเข้าถึงเนื้อหาวิชาในแต่บทเรียน ความยาวในการนำเสนอเนื้อหาแต่ละหน่วย/ ตอน เหมาะสม ความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลในบทเรียน การออกแบบมีความเหมาะสม สวยงาม ง่ายต่อการดู และความชัดเจนของภาพประกอบ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 4 ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะ	แปลความหมาย
ควรจัดทำให้ครบทุกบทเรียน	ต้องจัดทำให้สมบูรณ์ ทุกบทเรียนของรายวิชา
ตัวอักษร บางช่วงเล็กไปสำหรับการอ่าน	ขนาดตัวอักษร บางช่วงต้องปรับขนาดให้อ่านง่ายขึ้น
คุณภาพอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้งานมีผลกับ วิดีโอที่นำเสนอ จึงควรมีข้อมูลที่เป็นอักษรและภาพ เพื่อให้ผู้เรียนใช้ทดแทน การดูวิดีโอ ที่เปิดไม่ได้	บทเรียนที่นำเสนอรูปแบบวิดีโอ จะมีผลต่อผู้ใช้งานที่เลือกบริการอินเทอร์เน็ตคุณภาพต่ำ จึงต้องมีข้อมูลแบบอักษร และภาพประกอบให้ผู้เรียนได้ศึกษา

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ ซึ่งใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน ในบทเรียนที่ 1 และ 2 ของรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ จำนวน 30 ข้อ โดยมีนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 79.37 ของนักศึกษาทั้งหมด จำนวน 126 คน แล้วนำผลทดสอบที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ t-test วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ผลที่ได้มีรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ค่าการวิเคราะห์	ผลคะแนนก่อนเรียน	ผลคะแนนหลังเรียน	ความแตกต่างของผลคะแนนแต่ละคู่
คะแนนต่ำสุด	7 (23.33)	17 (56.67)	7 (23.33)
คะแนนสูงสุด	16 (53.33)	28 (93.33)	15 (50.00)
ค่าเฉลี่ย (ร้อยละ)	10.67 (35.57)	22.28 (74.27)	11.61 (38.70)

จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักศึกษามีผลการเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบได้ดีขึ้น โดยมีคะแนนทดสอบก่อนเรียนเฉลี่ย คือ 10.67 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 35.57 (จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน) และมีคะแนนทดสอบหลังเรียนเฉลี่ย คือ 22.28 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 74.27 โดยมีผลคะแนนเพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ย 11.61 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 38.70

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ จำแนกเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	31	31.00
หญิง	69	69.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 6 การสำรวจกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 69.00 และเพศชาย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา

ชั้นปีที่กำลังศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	33	33.00
ชั้นปีที่ 2	42	42.00
ชั้นปีที่ 3	10	10.00
ชั้นปีที่ 4	15	15.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 7 การสำรวจกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 อันดับที่ 2 กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 อันดับที่ 3 กำลังศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และอันดับที่ 4 กำลังศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย ของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ต่อบทเรียนออนไลน์ จำนวน 100 คน

ที่	ประเด็นความเห็น	ระดับความพึงพอใจ					SD.	ค่าเฉลี่ย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)		
1	การมีบทเรียนออนไลน์ วิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์	59 (59.00)	35 (35.00)	6 (6.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0,61	4.53 (5)
2	รูปแบบการเรียนกระตุ้นความสนใจ น่าติดตาม	28 (28.00)	48 (48.00)	19 (19.00)	5 (5.00)	0 (0.00)	0.82	3.99 (4)
3	ความชัดเจนในการเข้าถึงเนื้อหาวิชาในแต่บทเรียน	31 (31.00)	49 (49.00)	16 (16.00)	3 (3.00)	1 (1.00)	0.83	4.06 (4)
4	ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาบทเรียน	60 (60.00)	34 (34.00)	4 (4.00)	2 (2.00)	0 (0.00)	0.67	4.52 (5)
5	ความยาวในการนำเสนอเนื้อหาแต่ละหน่วย/ ตอน เหมาะสม	50 (50.00)	39 (39.00)	7 (7.00)	2 (2.00)	2 (2.00)	0.85	4.33 (4)
6	ช่วยให้ทบทวนบทเรียนได้สะดวกในเวลาที่ต้องการ	61 (61.00)	34 (34.00)	5 (5.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0.59	4.56 (5)
7	การสื่อความหมายของภาษาตัวอักษร และภาพประกอบ	39 (39.00)	39 (39.00)	18 (18.00)	3 (3.00)	1 (1.00)	0.88	4.12 (4)
8	การออกแบบมีความเหมาะสมสวยงาม ง่ายต่อการใช้	33 (33.00)	35 (35.00)	24 (24.00)	5 (5.00)	3 (3.00)	1.02	3.90 (4)
9	การยกตัวอย่างสอดคล้องกับบทเรียน	26 (26.00)	53 (53.00)	21 (21.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0.69	4.05 (4)
10	ช่วยให้บรรลุเป้าหมายของการเรียน	32 (32.00)	47 (47.00)	19 (19.00)	2 (2.00)	0 (0.00)	0.77	4.09 (4)
ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ อยู่ในระดับความสำคัญ คือ พึงพอใจมาก							0.40	4.22

จากตารางที่ 8 การสำรวจความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก โดยมีประเด็นความเห็นที่พึงพอใจมากที่สุด คือ ช่วยให้ทบทวนบทเรียนได้สะดวกในเวลาที่ต้องการ รองลงมา การมีบทเรียนออนไลน์ วิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ และช่วยให้เข้าใจเนื้อหาบทเรียน

อภิปรายผล

1. งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เพื่อนำเสนอเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่องระบบการพิมพ์” ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินเนื้อหาบทเรียนในหัวข้อ วัตถุประสงค์ของบทเรียน, ขอบข่ายเนื้อหาของบทเรียน, เนื้อหาบทเรียน, เอกสารประกอบการเรียน วิธีการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับการประเมินความสมบูรณ์มาก สอดคล้องกับสปริงทอลล์และสปริงทอลล์ (Sprinthall & Sprinthall, 1990 : 8-9) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ เนื้อหาวิชา ประกอบด้วยโครงสร้างที่สำคัญ แนวคิดพื้นฐานของเนื้อหาที่จะสอน ลำดับของเนื้อหา การเลือกเนื้อหาในการสอน ระดับความสำคัญของเนื้อหาแต่ละส่วน ซึ่งสอดคล้องกับการนำทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มปัญญานิยม ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ทราบถึงภาพรวมและเป้าหมายของสิ่งที่จะสอน ก่อนที่จะไปลงรายละเอียดส่วนย่อยๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ชาญชัย สุกใส (2544) องค์ประกอบที่สำคัญของบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ วัตถุประสงค์ของรายวิชา ขอบข่ายของเนื้อหาวิชา แผนการเรียน เอกสารประกอบการเรียน

2. งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เพื่อนำเสนอเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่องระบบการพิมพ์” ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินบทเรียนออนไลน์ในหัวข้อ ความชัดเจนในการเข้าถึงเนื้อหาวิชาในแต่ละบทเรียน, ความยาวในการนำเสนอเนื้อหาแต่ละหน่วย/ ตอน เหมาะสม, ความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลในบทเรียน, การออกแบบมีความเหมาะสม สวยงาม ง่ายต่อการรู้, และ ความชัดเจนของภาพประกอบ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก สอดคล้องกับสุวิษ ธีระโคตร (2544 : 199-200) การจัดเตรียมเนื้อหาข้อมูลและการจัดระบบข้อมูลจะช่วยสร้างความเข้าใจ ตลอดจนอธิบายและควบคุมการรับรู้ข้อมูลของผู้ใช้ การจัดระบบเนื้อหาในเว็บไซต์มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ใช้งานเว็บค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่างสะดวกและตรงกับความต้องการ

3. งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เพื่อนำเสนอเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่องระบบการพิมพ์” การประเมินประสิทธิผลของบทเรียนออนไลน์ โดยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีคะแนนทดสอบหลังเรียน สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของรอร์เจอร์ ที่ว่า มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองได้ดีหากอยู่ในสภาวะที่ผ่อนคลายและเป็นอิสระ การจัดการเรียนแบบออนไลน์ทำให้ผู้เรียนมีอิสระและมีบรรยากาศการเรียนที่ผ่อนคลาย เนื่องจากผู้เรียนเลือกเวลาและสถานที่เรียนได้ ซึ่งงานวิจัยของ กิรติ ชยะกุลศิริ 2555 พบว่าผลการเรียนรู้จากแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนพบว่านักศึกษามีผลการเรียนดีขึ้นมากหลังจากผ่านกระบวนการเรียนการสอนแบบ e-Learning

4. งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เพื่อนำเสนอเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่องระบบการพิมพ์” ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เนื่องจากจำนวนนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรมี จำนวนนักศึกษาเพศหญิงมากกว่าทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นศึกษาเพศหญิง และนักศึกษาในชั้นปีที่ 2 มีจำนวนมากที่สุด จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 มากที่สุด

5. งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เพื่อนำเสนอเนื้อหาการเรียนการสอนในรายวิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์ เรื่องระบบการพิมพ์” บทเรียนออนไลน์ที่มีประเด็นความเห็นอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือ การมีบทเรียนออนไลน์ วิชาสื่อสิ่งพิมพ์ดิจิทัลประยุกต์, ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาบทเรียน, ช่วยให้ทบทวนบทเรียนได้สะดวกในเวลาที่ต้องการ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของมาสโลว์ (ทฤษฎี ข้ามมณี, 2550) กล่าวคือ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะรู้จักตนเองและพัฒนาตนเอง หลักการจัดการเรียนการสอน

ตามทฤษฎีนี้เน้นการเข้าถึงความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนและตอบสนองความต้องการพื้นฐานนั้นอย่างพอเพียงให้อิสระภาพและเสรีภาพแก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แนวมนุษยนิยม (Milhollan & Forisha, 1972) กล่าวว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อผู้เรียนรู้สึกเป็นอิสระ ภูมิใจและมั่นใจในตนเอง ไม่รู้สึกว่าจะถูกควบคุม บังคับ เยาะเย้ย วิพากษ์วิจารณ์

เอกสารอ้างอิง

Charmonman, S., Thirakomen R., and Mongkhonvanit, P. "Social Media in eLearning." Invited Paper presented to the Eighth International Conference on eLearning for Knowledge-Based Society. Organized by the College of Internet Distance Education, Assumption University. At Assumption University, Suvarnabhumi Campus, Thailand. 23 February 2012.

Milhollan, F. Forisha. From Skinner to Fogers. Lincoln, Nebraska : Professional Educations Publication, 1972.

Ross, C.C. and Stanley, J.C. Measurement in Today's School. Englewood Cliffs,. N.J. : Prentice-Hall Inc. 1967

Waterhouse, S. The Power of E-learning : The essential guide for teaching in the digital age. Boston, MA: Pearson Education, Inc. 2005.

Zimmerman, B. J., & Schunk, D. H. (Eds.). (2001). Self-regulated learning and academic achievement: Theoretical perspectives (2nd ed.). Mahwah, NJ: Erlbaum.

กัลยาณี ยะสานติทิพย์ และพิสุทธา อารีราษฎร์. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่องระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์. งานวิจัยคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 2552.

คชาภรณ์ เหลี่ยมไธสง. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากบทเรียนโปรแกรมการเรียนการสอนผ่านเว็บที่มีโครงสร้างต่างกันของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาเทคโนโลยีการศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

จินตวิทย์ คล้ายสังข์. อิเลิร์นนิ่งคอร์สแวร์ แนวคิดสู่การปฏิบัติสำหรับการเรียนการสอนอิเลิร์นนิ่งในทุกๆระดับ. กรุงเทพฯ : บริษัท วี.พี. (1991) จำกัด .2555

ทรงศักดิ์ บรรจงมณี. คัมภีร์ออกแบบเว็บเพจอย่างมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดเคชั่น, 2542.

บุญชม ศรีสะอาด. วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.

ประสิทธิ์ สารภี. ไมโครคอมพิวเตอร์. วิทยานิพนธ์ ว.ม. กรุงเทพฯ : ภาลกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

เย็น ภู่วรรณ และสมชาย นำประเสริฐชัย. ไอซีทีเพื่อการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดเคชั่น, 2556.

ศรีศักดิ์ จารมรณ. แปลและเรียบเรียง. "อิเลิร์นนิ่งระดับปริญญาตรีขึ้นมามากมาย การศึกษาออนไลน์ในสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2548" สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ 2548

Journal Vol. 21, No. 970. 1-15 October 2013. Page 16.

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2

The Development of Computer Assisted Instruction on Global Warming for Vocational Certificate Grade 2 Students

วัลลภา แซ่ตั้ง¹
Wallapa Saetung¹

¹ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
¹Master of Education (Curriculum and Instruction). Dhonburi Rajabhat University.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ให้มีคุณภาพระดับดีมาก 2) พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับ การเรียนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ปีการศึกษา 2556 วิทยาลัย เทคโนโลยีพระนครพนิชยการ จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน ของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 มีคุณภาพในระดับดีมาก 2) ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ของนักเรียนมีค่าเท่ากับ 81.07/81.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 และ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ภาวะโลกร้อน

Abstract

The purposes of this research were to: 1) develop a computer assisted instruction program on global warming for vocational certificate grade 2 students, 2) develop the computer assisted instruction program to meet the efficiency criterion 80/80, and 3) compare students learning achievement, between those using the computer assisted instruction program and the conventional approach. The sample group was 60 students in 2 classes of vocational certificate grade 2 students, Pranakorn College of Technology, during the academic year 2013. The research instruments were the computer assisted instruction program, assessment computer assisted instruction program, and achievement test.

The results of this research showed that: 1) the created computer assisted instruction program meet a very good quality level, 2) the efficiency of the computer

assisted instruction program was 81.07/81.50, which was higher than the required criterion, and 3) the students' learning achievement, taught by the computer assisted instruction program was higher than those taught by the conventional approach at a statistical significance .05

Keyword: computer assisted instruction, global warming

บทนำ

ปัจจุบันนี้ วิกฤติภาวะโลกร้อนเป็นเรื่องใกล้ตัวจนยากปฏิเสธ อากาศที่ร้อนขึ้นมากและรังสีแผดเผาของดวงอาทิตย์ที่เราสัมผัสได้ทุกวันเป็นเพียงบทพิสูจน์หนึ่งของปัญหา หลายฝ่ายเริ่มจริงจังกับการหันมาแก้ปัญหาโลกร้อนกันมากขึ้นและประชาชนก็ตื่นตัวที่จะเฝ้าระวังโลกยิ่งกว่าครั้งใดๆ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา คำว่า “โลกร้อน” “ก๊าซเรือนกระจก” และ “การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ” ดูจะเป็นคำที่นิยมพูดกันอย่างหนาหู ทั้งจากนักการเมือง ข้าราชการ ทหาร ดารา นักแสดง สื่อมวลชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป สาเหตุสำคัญก็คือ ช่วงปี พ.ศ.2458 จนถึง 2555 นี้ เป็นช่วงที่สภาพอากาศของโลกมีความแปรปรวนมากกว่าปกติ มีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพอากาศมากมาย นับตั้งแต่พายุเฮอริเคนแคทรีนาที่พัดถล่มเมืองนิวออร์ลีนส์ คลื่นความร้อนที่คร่าชีวิตคนไปหลายร้อยในยุโรปและอินเดีย จนถึงโคลนถล่มที่อุตรดิตถ์ น้ำท่วมที่ราบภาคกลาง และวิกฤตการณ์หมอกควันในภาคเหนือของประเทศไทย และล่าสุดที่เกิดเหตุการณ์ในประเทศเพื่อนบ้านของไทยเราคือ พายุ Parma ที่พัดเข้ามาในประเทศฟิลิปปินส์เป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย ในด้านทรัพยากรและประชาชน เหตุการณ์เหล่านี้แม้จะยังพิสูจน์ไม่ได้อย่างชัดเจนว่าเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศหรือจากโลกร้อน แต่ก็มีผลทางความคิดที่รุนแรงพอที่จะทำให้สังคมเริ่มมองสภาพอากาศในมุมที่ต่างไปจากเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมจะเริ่มขาดความเชื่อมั่นว่าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆ เช่นการพยากรณ์อากาศ สิ่งก่อสร้างทางวิศวกรรมเพื่อป้องกันและลดความรุนแรงของภัยพิบัติต่างๆ นั้น จริงๆ แล้วอาจจะไม่เป็นไปอย่างที่เคยมีการอ้าง และถ้าระดับความรุนแรงของสภาพอากาศในอนาคตเพิ่มขึ้นกว่าในปัจจุบัน เราจะมั่นใจได้อย่างไรว่าเทคโนโลยีจะปกป้องเราได้ เพราะแม้แต่ประเทศสหรัฐอเมริกาที่เชื่อกันว่ามีเทคโนโลยีต่างๆ ดีที่สุด ยังโดนพายุถล่มเสียหายยับเยิน (บัณฑิต คงอินทร์, 2550, หน้า 10-15)

จากเหตุการณ์ต่าง ๆ จากธรรมชาติที่ผ่านมาทำให้ทราบได้ว่าภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นนั้นนับวันยิ่งอยู่ใกล้ตัวเรามาก การที่มนุษย์ยังคงไม่ใส่ใจต่อธรรมชาตินั้น ก็ยิ่งส่งผลให้ภัยธรรมชาติเกิดความรุนแรงขึ้น การที่จะปลูกจิตสำนึกให้มนุษย์หันมาใส่ใจในธรรมชาติ สภาพแวดล้อมเพื่อที่จะป้องกันไม่ให้เกิดภัยพิบัตินั้นนับว่าเป็นเรื่องที่ยาก เนื่องจากในยุคปัจจุบันมนุษย์มีการดำเนินชีวิตที่ต้องใส่ใจต่อการทำงาน ไม่มีเวลาที่จะสนใจต่อสิ่งต่างรอบตัวมากนัก กว่าที่เรารู้สึกตัวก็เกิดภัยเข้ามาใกล้ตัวเราแล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงตระหนักได้ว่าการจะปลูกจิตสำนึกให้เกิดความรู้สึกที่ต้องช่วยกันรักษาธรรมชาติให้คงอยู่เพื่อที่จะลดภาวะโลกร้อน และ ลดภัยพิบัติจากธรรมชาตินั้น จะต้องมีการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก เพราะเด็กเป็นวัยที่เริ่มมีการเรียนรู้ และจดจำ การนำสิ่งเหล่านี้ไปสอนให้พวกเขาจดจำและนำความรู้ที่มีไปบอกต่อ แก่คนใกล้ชิด บุคคลในครอบครัว ตลอดจนเพื่อน ๆ การที่จะนำเสนอให้เรื่องราวน่าติดตามและไม่น่าเบื่อ นั้น ผู้วิจัยเห็นสมควรว่าควรจะนำเสนอเป็นการตูนแอนิเมชัน เพราะเด็กในวัยนี้ เป็นวัยที่มีจินตนาการ มีความเพ้อฝัน เหมาะแก่การนำเรื่องราวนี้ไปเป็นการตูนเพื่อให้เด็กสนใจ และจดจำเป็นเรื่องราวได้ง่าย

ทั้งนี้ การ์ตูนเป็นสื่อที่คนจะรู้สึกเข้าถึงง่าย และยังมีประโยชน์แฝง มีคติสอน มีวิธีคิด ที่เด็กสามารถซึมซาบได้มีต้นแบบในการดำเนินชีวิตผู้ที่สัมผัสใกล้ชิดจึงชื่นชอบได้ไม่ยากการ์ตูนเป็นสื่อที่มีอิทธิพลสูง ในการกำหนดพฤติกรรม ความคิดและทัศนคติของเด็ก เนื่องจากการ์ตูนเป็นสื่อที่มีทั้งภาพและ เสียงจึงสามารถดึงดูดความสนใจและสร้างแรงกระตุ้นให้กับเด็กได้เป็นอย่างดีผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศปรากฏว่าเด็กชอบอ่านหนังสือการ์ตูนมากที่สุดกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการได้รายงานการสำรวจความสนใจ และรสนิยมในการอ่านของเด็กและเยาวชนว่า หนังสือการ์ตูนเป็นหนังสือที่เด็กนักเรียน ระดับประถมศึกษาชอบมากที่สุด ร้อยละ 96.48 และนักเรียนมัธยมศึกษาชอบอ่านร้อยละ 94.91 (รัตนา ภาณุฤทธิ์, 2534, 102-103) และผลการวิจัยของ “กีเซลล์” ในเรื่องของความสนใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนของเด็กพบว่าเด็กวัย 5-16 ปี สนใจอ่านการ์ตูนมากกว่าวัยอื่นๆ

จากงานวิจัยของต่างประเทศได้พบว่า สื่อที่นำความสนใจในการรับชมสื่อต่างๆ ผ่านทางหน้าจอโทรทัศน์และคอมพิวเตอร์มีผลกับความนิยมของผู้รับชม กล่าวไว้ว่า มีสารเคมีทางกระแสประสาทที่เกี่ยวข้องกับแรงผลักดันทางใจที่ทำให้ชื่นชอบสื่อและเครื่องเล่นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ปาล์ม รวมไปถึงโทรทัศน์ ส่งผลต่อการทำงานของ โดปามีน (dopamine) ซึ่งเป็นตัวส่งผ่านกระแสประสาทซึ่งเกี่ยวข้องกับรางวัลและการกระตุ้น (stimulus and reward) เมื่อคนเราถูกกระตุ้นให้มองดูสื่อและเครื่องเล่นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ นักจิตวิทยาเชื่อว่าสมองอาจกำลังผลิตโดปามีน ออกมาเพื่อให้เราสนใจสิ่งเหล่านั้นอย่างตื่นตัว นักจิตวิทยายังกล่าวว่า คนเราอาจมีความสนใจสื่อและเครื่องเล่นสื่อ รวมถึงกิจกรรมที่ทำกับสื่อบนพื้นฐานของ Web-based อย่างมากหรือมากเกินไปจนติดปกติได้ รวมทั้งจากคุณสมบัติทางแม่เหล็กของหน้าจอเครื่องเล่นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการพัฒนาการเรียนการสอนโดยการนำเสนอสื่อผ่านทางคอมพิวเตอร์ให้แก่เด็กที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 17 – 18 ปีนั้น จะเป็นการสื่อสารกับเด็กในวัยนี้ได้รวดเร็วกว่า ทั้งนี้เนื่องจากสื่อที่นำเสนอให้กับเด็กเป็นสื่อทางคอมพิวเตอร์ใช้ระยะเวลาในการสื่อสารสั้นกว่า และมีการเคลื่อนไหวของตัวละคร ทำให้มีความน่าสนใจกว่าที่จะเป็นสื่อที่ใช้อ่าน

ในงานวิจัยนี้ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของสื่อการ์ตูนแอนิเมชันที่จะมาช่วยกระตุ้น และสร้างความรู้ความเข้าใจในบทเรียนของนักเรียน เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ให้สาระและความรู้ได้รับการถ่ายทอดไปสู่กลุ่มเด็กซึ่งจะเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากสิ่งที่ผู้ใหญ่ในอดีตและในปัจจุบันได้สร้างขึ้น เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีในการช่วยกันชะลอปัญหาโลกร้อนโดยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่างๆ ออกสู่บรรยากาศ นอกเหนือจากการเปลี่ยนไปใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เป็นมิตรกับบรรยากาศแล้วยังชักชวนให้เด็กปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคและการใช้ชีวิตที่ลดความฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็น ซึ่งสิ่งนี้ได้ตรงกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงชี้แนะพระราชทานไว้ เพื่อให้เด็กที่เป็นกำลังของชาติที่ดีในอนาคต โดยอาศัยความน่าสนใจและอิทธิพลของสื่อแอนิเมชันมาช่วยในการนำเสนอเพื่อให้เกิดความน่าสนใจและเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อเด็กและสังคม

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเลือกประชากรเป็นกลุ่มเด็กที่มีอายุในช่วง 17 – 18 ปี มาใช้ในการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาลักษณะของการ์ตูนแอนิเมชัน 3 มิติให้ตรงกับลักษณะความต้องการของเด็กที่มีอายุช่วงระหว่าง 17 – 18 ปี เหตุผลที่เลือกเด็กในช่วงนี้เนื่องจากเป็นวัยที่มีจิตนาการ และมีความสนใจเกี่ยวกับสัจธรรม เริ่มที่จะมองเห็นตัวเองเป็นพระเอก ผู้วิจัยจึงศึกษาและค้นคว้าหารูปแบบลักษณะของการ์ตูนของเด็กวัยนี้ให้เหมาะสมขึ้นมาเพื่อให้ได้รูปแบบคาแรคเตอร์การ์ตูนตรงกับเรื่องราวที่จะนำเสนอให้เกี่ยวกับสภาวะโลกร้อนและสอดคล้อง สิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยนำเรื่องภาวะโลกร้อนมาเป็นการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เนื่องจากปัจจุบันนี้สภาวะโลกร้อนที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวมาก แต่ทุกคนยังมองข้ามเลยไม่นึกถึงปัญหาที่ตามมาไม่ว่าจะเป็นภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละประเทศ ไม่

เว้นแต่ประเทศไทย เด็กในช่วง 17 – 18 ปี เป็นช่วงเด็กที่กำลังเติบโต เริ่มมีความคิดเป็นของตนเอง เนื่องจากเด็กในวัยนี้ความสนใจในสังคม จึงเป็นการง่ายที่จะทำให้เด็กในวัยนี้สนใจถึงปัญหาภาวะโลกร้อนที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อให้เด็กได้เล็งเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน พร้อมกันนี้จะสามารถทำให้เด็กในช่วงอายุ 17 – 18 ปีนี้ มีจิตสำนึกที่ดีและพร้อมที่จะเป็นตัวกระตุ้นเป็นแรงผลักดัน และถ่ายทอดสิ่งที่มีความรู้ให้บุคคลอื่น ๆ หันมาสนใจเกี่ยวกับภัยธรรมชาติที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ให้มีคุณภาพระดับดีมาก
2. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับการเรียนแบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีพระนครพนิชการ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีพระนครพนิชการ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 180 คน
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีพระนครพนิชการ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 60 คน ใน 2 ห้องเรียน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ จำนวน 30 คน โดยแต่ละกลุ่มจะเป็นเด็กนักเรียนแบบความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา เรื่อง ภาวะโลกร้อน แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ความหมายของภาวะโลกร้อน ปรากฏการณ์เรือนกระจก ปัจจัยที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน และการป้องกัน และการแก้ไขภาวะโลกร้อน

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภาวะโลกร้อน เพื่อวัดความรู้โดยจำแนกประเภทระดับของพฤติกรรมทางสมอง ที่สามารถวัดด้านความรู้-ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์

2.3 แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้านเนื้อหา และแบบประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้านเทคโนโลยี

3. การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา โดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้ในการสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 มีขั้นตอนดังนี้

3.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน

3.1.1 ขั้นการศึกษาวิเคราะห์

3.1.1.1 วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อดำเนินการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยเลือกเนื้อหาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 เรื่อง ภาวะโลกร้อน

3.1.1.2 กำหนดจุดประสงค์รายวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เรื่อง ภาวะโลกร้อน ให้เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละบท

3.1.1.3 วิเคราะห์สภาพปัญหาในการเรียนการสอน รายวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เรื่อง ภาวะโลกร้อน ซึ่งสภาพปัญหาที่พบ คือ ลักษณะเนื้อหาสาระของวิชาเป็นเรื่องน่าเบื่อและเข้าใจยาก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใช้สื่อแบบเดิมๆ นักเรียนไม่ค่อยสนใจในบทเรียน รู้สึกเบื่อหน่าย รู้สึกท้อแท้ในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ

3.1.1.4 วิเคราะห์ลักษณะนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีพระนครพนชชยการที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ซึ่งมีลักษณะดังนี้ เป็นนักเรียนชาย และหญิง อายุระหว่าง 17-18 ปี

3.1.1.5 ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของเนื้อหาที่จะนำมาสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3.1.1.6 ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาให้มีความเหมาะสมตามที่ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาให้คำแนะนำ

3.1.2 ขั้นการออกแบบ

3.1.2.1 ออกแบบลักษณะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา และจุดประสงค์รายวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เรื่อง ภาวะโลกร้อน

3.1.2.2 ออกแบบการสอนโดยนำหลักการสอนของกาเย่ (Gagne) มาประยุกต์ใช้ เช่น การสร้างความสนใจให้ผู้เรียนอยากเรียน ด้วยการใชภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว สี หรือเสียง การบอกวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนทราบความคาดหวังของบทเรียน การทบทวนความรู้เดิมก่อนนำเสนอความรู้ใหม่ การนำเสนอเนื้อหาใหม่ด้วยคำอธิบายสั้นๆ ง่าย แต่ได้ใจความ หรือด้วยภาพหรือเสียง การชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ด้วยการจัดระบบเนื้อหาที่ดี และสัมพันธ์กับความรู้หรือประสบการณ์เดิมของผู้เรียน การกระตุ้นการตอบสนองบทเรียนด้วยการทำแบบฝึกหัด การให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยการแจ้งระดับคะแนน การทดสอบความรู้ใหม่ด้วยการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสรุปและนำไปใช้ ผู้เรียนสามารถทบทวนความรู้และบทเรียนมีการชี้แนะเนื้อหาอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น และการนำหลักการทางด้านจิตวิทยาการศึกษา

มาใช้ โดยการสร้างแรงจูงใจ เช่น มีการนำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้ภาพ เสียง ข้อความที่เร้าความสนใจ การให้การเสริมแรง เช่น เสียงปรบมือในการทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ เป็นต้น เพื่อให้บทเรียนมีความเหมาะสมกับลักษณะของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีพระนครพนิชัยการและสามารถแก้ไขสภาพปัญหาการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมได้

3.1.2.3 ออกแบบการดำเนินเรื่องเป็นแบบผสม คือ เป็นการเรียนแบบเส้นตรง (Linear Progression) และการเรียนแบบอิสระ (Freeform , Hyper Jumping) และออกแบบการสร้างปฏิสัมพันธ์ของบทเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและลักษณะของผู้เรียน

3.1.2.4 ออกแบบโครงร่าง Story board และออกแบบหน้าจอให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน

3.1.3 ขั้นตอนการสร้างบทเรียน

3.1.3.1 กำหนดการดำเนินเรื่องของบทเรียน (Flowchart) เป็นแบบผสม

3.1.3.2 เขียน Story board และจัดทำ Script บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ซึ่งประกอบไปด้วยภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพกราฟิก ข้อความ และเสียง

3.1.3.3 เลือกโปรแกรมที่ใช้ในการผลิต และโปรแกรมที่ใช้ในการตกแต่ง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3.1.3.4 ดำเนินการสร้างภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพกราฟิก ข้อความ และเสียงเก็บไว้

3.1.3.5 ดำเนินการสร้างบทเรียนตาม Script และมีการเชื่อมโยงบทเรียนตาม Flowchart ที่เขียนไว้

3.1.4 ขั้นตอนการตรวจสอบประเมินผล

3.1.4.1 นำบทเรียนที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาตรวจสอบ

3.1.4.2 ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วเก็บไว้ทดลองต่อไป

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภาวะโลกร้อน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเนื้อหาในแต่ละบท และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนท้ายบทเรียนภายหลังจากเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งดำเนินการดังนี้

3.2.1 ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบ และการเขียนข้อสอบ วิเคราะห์เนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.2.2 สร้างแบบทดสอบชนิดปรนัย โดยสร้างให้มีความสอดคล้องเนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้

3.2.3 นำข้อสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษาและการครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.2.4 นำข้อสอบที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปใช้ทดสอบกับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีพระนครพนิชัยการ จำนวน 30 คน เพื่อนำผลการทดสอบมาหาค่าสถิติ

3.3 แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยแยกออกเป็น 2 ชุด สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 1 ชุด และสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา 1 ชุด มีระดับความคิดเห็นตามระดับมาตราส่วนประมาณค่าคุณภาพสื่อและเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา ตรวจสอบ ซึ่งแบ่งมาตราส่วนประมาณค่าออกเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพดีมาก
4	คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพดี
3	คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
1	คะแนน	หมายถึง	ไม่มีคุณภาพ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

4.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) คือ ความสามารถในการวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา ร่วมกับการพิจารณาและใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจว่าจะคงข้อความหรือคำถามไว้หรือไม่ ค่าดัชนีจะต้องไม่ต่ำกว่า 0.5 (สมนึก ภัททิยธนี , 2544 หน้า 219-221) พิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.00

4.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ใช้สูตรครุเดอร์ – ริชาร์ดสัน (ยุทธ ไกยวรรณ, 2552, หน้า 79) โดยใช้สูตรของ KR20

4.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination power) เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 210-211)

4.4 การตรวจสอบความยาก (difficulty) ตามสัดส่วนผู้ตอบถูก (บุญชม ศรีสะอาด , 2543 หน้า 81)

4.5 การหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 (เผชญิ กิจระการ , 2544 หน้า 49)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ คือ

1. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏว่าคุณภาพของบทเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.67 แสดงว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 บทเรียนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.07/81.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80/80 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และวิธีการสอนแบบปกติ ปรากฏผลว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และวิธีการสอนแบบปกติ สามารถนำไปสู่การอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและเทคโนโลยีการออกแบบ อยู่ในระดับ 4.67 ถือว่าอยู่ในระดับดีมาก ส่วนผลการประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ประเมินโดยผู้เรียนในชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 พบว่า ระดับคุณภาพของบทเรียนอยู่ในระดับ 4.89 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดีมาก นั่นคือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถเปลี่ยนบรรยากาศในการเรียนการสอน เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ตัวหนังสืออ่านง่าย มีความชัดเจน และถูกต้อง ผู้เรียนสามารถทำแบบทดสอบได้ด้วยตนเอง และนอกจากนี้ยังสามารถประเมินผลได้ทันที ซึ่งช่วยให้แก่การเรียนได้ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ฌอนอมพร เลาหจรัสแสง (2547, หน้า 7) วารินทร์ รัศมีพรหม (2531, หน้า 3-7) และฮอลล์ (Hall, 1982, p.362) ที่กล่าวว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ช่วยให้การเรียนการสอนมีบรรยากาศที่ดี บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความสามารถของตนเอง เป็นการสนองตอบการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละคนที่มีความแตกต่างกันได้เป็นอย่างดี ซึ่งบทเรียนคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งแปลกใหม่ที่จะช่วยเพิ่มความสนใจ และความตั้งใจของผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น ทำให้การออกแบบบทเรียนสนองตอบผู้เรียนแต่ละคนได้ และสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว สามารถให้ผลย้อนกลับในทันทีช่วยให้การสอนมีคุณภาพสูง ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอน และแบบทดสอบและนอกจากนี้ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถเรียนได้โดยที่ไม่มีข้อจำกัดในด้านเวลา และสถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลดาวัลย์ เขียวหวาน (2550, หน้า 90-91) ที่ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และวิธีสอนแบบปกติ ซึ่งความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ผู้เรียนสามารถทำแบบทดสอบได้ด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถสรุปเนื้อหาได้ด้วยตนเอง ทำให้รู้สึกกระตือรือร้น และติดตามเนื้อหาอยู่เสมอ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ สาธิต ยันตรีสิงห์ (2550, หน้า 139) ที่ศึกษาผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ในจังหวัดนครปฐม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางพระ ปรากฏว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ที่ 3.81 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน บทเรียนส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เนื้อหา มีความยากง่ายเหมาะสมสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

2. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ประเมิน ซึ่งประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญทั้งสองด้านอยู่ที่ 4.67 ซึ่งถือว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องดังกล่าวมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับที่ดีมาก สำหรับการทดสอบของกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประสิทธิภาพของบทเรียนอยู่ที่ 81.07/81.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 ทั้งนี้เนื่องมาจาก ก่อนการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนผู้วิจัยได้มีการหาประสิทธิภาพของบทเรียนก่อนจำนวน 2 ครั้ง คือ ในการทดลองแบบกลุ่มเดียว หรือรายบุคคล และการทดลองกลุ่มย่อย เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข จึงทำให้ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาธิต ยันตรีสิงห์ (2550, หน้า 146) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ในจังหวัดนครปฐม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางพระ พบว่าบทเรียนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.62/84.33 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 และยังสอดคล้องกับเบญจมาศ ไชยเกตุ (2554, หน้า 90) ได้สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.11/84.22

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และวิธีการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐานงานวิจัย โดยนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าการเรียนแบบปกติ ซึ่งอาจเนื่องมาจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้หาประสิทธิภาพ และแก้ไขบทเรียนให้มีคุณภาพ รวมทั้งบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังช่วยให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น สามารถประเมินผลได้ด้วยตนเอง ซึ่งช่วยให้แก้ไขการเรียนได้ดี โดยสามารถทราบผลการประเมินได้ทันที จึงทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลดาวัลย์ เขียวหวาน (2550, หน้า 91) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และวิธีการสอนแบบปกติ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าปกติ และจากงานวิจัยของสาธิต ยันตรีสิงห์ (2550, หน้า 146) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ในจังหวัดนครปฐม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางพระ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ วิไลลักษณ์ ยัง (2549, หน้า 101) ซึ่งได้ทำการวิจัยการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Why-Question Words เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์สูงกว่านักเรียนที่สอนโดยวิธีสอนแบบปกติ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ หัตยา เข้มเพชร (2548, หน้า 69) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนควรคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละบุคคล และสภาพของคอมพิวเตอร์ในแต่ละโรงเรียนด้วย
2. การเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้เรียน ดังนั้นครูควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน โดยให้ศึกษาคำชี้แจง และคำแนะนำวิธีการศึกษาบทเรียนให้เข้าใจชัดเจนก่อนลงมือศึกษาบทเรียน
3. ครูผู้สอนควรใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสลับกับการสอนปกติ เพราะจะทำให้นักเรียนได้เปลี่ยนวิธีเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้สูงขึ้น
4. ควรจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมระหว่างการเรียน ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น
5. ครูผู้สอนควรมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ให้พร้อม เพื่อให้สามารถดำเนินไปได้ด้วยดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภาวะโลกร้อน เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการพัฒนาของรายวิชาเดียวเท่านั้น ดังนั้น ควรมีการพัฒนาเพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในเรื่องอื่น ๆ เพื่อเป็นการต่อยอดความรู้ให้กับนักเรียนและปรับใช้ให้เหมาะสมต่อไป
2. ควรมีการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้หลากหลายรูปแบบในการที่ช่วยให้นักเรียนติดต่อกับครูผู้สอนเพื่อที่นักเรียนจะได้ไม่เบื่อรูปแบบการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
3. ควรมีการวิจัยถึงปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา และปรับใช้ให้เหมาะสมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ยุทธ ไถยวรรณ์. (2522). **ออกแบบเครื่องมือวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อกรุงเทพ.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2541). **คอมพิวเตอร์ช่วยสอน**. กรุงเทพมหานคร: วงกลมโปรดักชั่น.
- อรุณการพิมพ์.
- บัณฑิต คงอินทร์. (2550). **รุก-รับ “โลกร้อน” ก่อนโลกหายหน้า**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2531). **รูปแบบการสอนวิธีทางสถิติสำหรับการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ**. มหาสารคาม: บริดาการพิมพ์.
- เผชญิ กิจระการ. (2544). **ดัชนีประสิทธิภาพ**. มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ลดาวลย์ เขียวหวาน. (2550). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้อินเทอร์เน็ต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และวิธีการสอนแบบปกติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). **เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- วารินทร์ รัชมีพรหม. (2531). **สื่อการสอนเทคโนโลยีทางการศึกษาและการสอนร่วมสมัย**. กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์.
- วิไลลักษณ์ ยัง. (2549). **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง why-question words เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพระนครศรีอยุธยา.

- สาธิต ยันตรีสิงห์. (2550). ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การอนุรักษ์โบราณสถาน
โบราณวัตถุ ในจังหวัดนครปฐม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางพระ.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). การวัดผลการศึกษา. กอสนธิ : ประสานการพิมพ์.
- หัตยา เข้มเพชร. (2548). บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Hall, K.A. (1982). Computer-based education. *Encyclopedia of Education Research*, 1, 353-367

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 The Development of a Computer Assisted Instruction Program Rocks and Minerals For Grade 8 Students.

ปรารณา สืบคำ^{1*}

¹โครงการบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

*E-mail: beeinghappy@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก 2) พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการเรียนรู้ปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนศึกษานารีวิทยา เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 74 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หิน แร่ แบบประเมินทางด้านเนื้อหา แบบประเมินทางด้านเทคโนโลยี แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแตกต่างการหาค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคุณภาพในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย 4.54) 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.60/85.33 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 3) ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าการเรียนรู้ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หิน แร่

ABSTRACT

The purposes of this research was to: 1) develop an excellent quality computer-assisted instruction program on Rocks and Minerals for grade 8 students, 2) develop the computer assisted instruction program to meet the efficiency criterion of 80/80, and 3) compare students' learning achievements, of those who utilized the computer-assisted instruction program and those who used the standard lesson plan. The sample group was 74 students in 2 classes of grade 8, Suksanareewittaya School, Bangbon district, Bangkok, during the academic year of 2013. Selected by random sampling. The research instruments were the computer-assisted instruction program, content assesment, technology assesment, and a learning achievement test. Data were analyzed by mean, standard deviation, and t-test.

The results of this research showed that: 1) the developed computer-assisted instruction program was of an excellent level at S.D.= 4.54 2) the efficiency of the developed computer-assisted instruction program was at the level of 85.60/85.33, which was higher than the required criterion of 80/80, and 3) the students' learning achievements using the computer-assisted instruction program was higher than those who studied using the regular lesson plan, at the statistical significant level of .05.

บทนำ

วิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมโลกปัจจุบันและในอนาคตเพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับชีวิตของทุกคน ทั้งในการดำรงชีวิตประจำวันและในงานอาชีพต่างๆ เครื่องมือเครื่องใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตและการงาน ล้วนเป็นผลของความรู้วิทยาศาสตร์ ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และศาสตร์อื่นๆ ความรู้วิทยาศาสตร์ช่วยให้เกิดองค์ความรู้และความเข้าใจในปรากฏการณ์ธรรมชาติมากมาย ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยีอย่างมาก ในทางกลับกันเทคโนโลยีก็มีส่วนสำคัญมาก ที่จะทำให้มีการศึกษาค้นคว้าความรู้ทางวิทยาศาสตร์ต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง วิทยาศาสตร์ทำให้คนได้พัฒนาวิธีคิดทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ วิจัยค้นคว้า มีความสำคัญ ในการค้นคว้าหาความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบสามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลหลากหลายและประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้ (กรมวิชาการ, 2546: 1-2) การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ได้กล่าวไว้ส่วนหนึ่งว่า “รัฐต้องเร่งรัดและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ” นับได้ว่าเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่กล่าวถึงบทบาทของวิทยาศาสตร์อย่างชัดเจนในรัฐธรรมนูญการที่จะไปสู่เป้าหมายดังกล่าวได้ จึงจำเป็นต้องพัฒนาการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์อย่างจริงจัง (กรมวิชาการ, 2545: 4) การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ฉบับที่ 3 ปรับปรุงแก้ไข พ.ศ.2553 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 และ มาตรา 24 การจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพโดยใช้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ทั้งหมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ฉบับที่ 3 ปรับปรุงแก้ไข พ.ศ.2553: 127) วิวัฒนาการของคอมพิวเตอร์ส่งผลให้มีสมรรถนะและศักยภาพการทำงานสูงขึ้นและครอบคลุมการใช้งานทุกด้านในลักษณะเอนกประสงค์ ทั้งการประมวลผล จัดเก็บ ค้นคืน สื่อสาร และเป็นอุปกรณ์เพื่อความบันเทิงพร้อมในตัว รวมถึงมีรูปทรงและขนาดให้เลือกอย่างหลากหลาย คอมพิวเตอร์จึงเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญในปัจจุบันและอนาคตที่จำเป็นต้องมีไว้ในห้องเรียน และสถาบันการศึกษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอน หรือแม้แต่ตามบ้านเรือนเพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมและในการศึกษาทางไกล เพื่อใช้ในการบริการข้อมูลสารสนเทศ (กิดานันท์ มลิทอง, 2548: 337)

การจัดการเรียนในชั้นเรียนมีการจัดการเรียนได้หลายแบบกิดานันท์ มลิทอง (2548: 276) กล่าวว่า การสอนในชั้นเรียนปกติเป็นการสอนแบบดั้งเดิมที่ทำการสอนกันในห้องเรียนโดยการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียนโดยที่ผู้สอนจะควบคุมเนื้อหาการเรียนและเวลาในการเรียนการสอนการสอนในชั้นปกติแบ่ง

การดำเนินงานเป็น 2 ลักษณะที่ตรงข้ามกัน 1) ผู้สอนเป็นศูนย์กลางการสอนลักษณะนี้ผู้สอนจะเป็นหลักในการควบคุมชั้นเรียนทั้งหมด โดยการบรรยายเนื้อหาบทเรียน กำหนดเวลาสอนและการทำกิจกรรม ใช้หนังสือเป็นหลักของเนื้อหาบทเรียนและผู้เรียนนั่งเรียงแถวกันหันหน้าเข้าหาผู้สอน 2) ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการสอนซึ่งเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อนเนื้อหาตามหลักสูตรด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถกำหนดความครอบคลุมของเนื้อหาบทเรียนรวมถึงการจัดลักษณะห้องเรียนด้วย โดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนเท่านั้น การสอนในชั้นเรียนปกติจะเปลืองเวลาและสถานที่มากเนื่องจากผู้สอนและผู้เรียนต้องมาอยู่พร้อมในเวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้ แต่ถึงกระนั้นก็ยังไม่มีการโต้ตอบระหว่างกันมากเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ไม่น่าสนใจและผู้เรียนอาจยึดติดการเรียนแบบเก่าที่ผู้สอนเป็นจุดศูนย์กลางของการเรียนการสอนจึงทำให้ผู้เรียนไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียนเท่าที่ควร

การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์สามารถนำเสนอสื่อประสมอันได้แก่ข้อความ ภาพนิ่ง กราฟิก แผนภูมิ ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์และเสียง มาถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนหรือองค์ความรู้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องเรียนมากที่สุด (ถนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลขาจรสสส, 2541: 7) เป็นสื่อที่ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นวิธีการที่ทำให้มีการโต้ตอบระหว่างนักเรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์โดยปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในลักษณะสื่อสาร 2 ทาง มีการตอบสนองตัวข้อมูลที่นักเรียนป้อนเข้าไปทันที เป็นการเสริมแรงให้แก่เด็กนักเรียนที่รวดเร็วด้วย นักเรียนสามารถควบคุมอัตราเร่งการเรียนได้ตามความสามารถของตนเองได้ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2537: 237)

นอกจากนี้การเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นด้วยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา แก้วคุณ (2550: 98) พบว่านักเรียนที่เรียนโดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ นางเยาว์ วรรณเลิศ (2549: 79) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.00 คิดเป็นร้อยละ 90.00 ซึ่งนักเรียนได้คะแนนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนที่กำหนดไว้ร้อยละ 70

โรงเรียนศึกษานารีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผู้วิจัยได้รับผิดชอบในการสอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551-2555 ในสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งนักเรียนไทยทำคะแนนได้ไม่ถึงร้อยละ 50 อีกทั้งคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษานารีวิทยามีคะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ซึ่งโรงเรียนควรเร่งพัฒนา ในสาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพบว่าเทคโนโลยี ทางคอมพิวเตอร์ถือเป็นเทคโนโลยีที่มีบทบาทโดยตรงกับระบบการศึกษานักเรียนได้รับประสบการณ์เรียนรู้วิทยาศาสตร์ ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ เจตคติโดยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์สามารถนำเสนอและการแสดงผลด้วยระบบสื่อต่างๆ ทั้งในด้านข้อมูล รูปภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอและสามารถสร้างระบบ การมีปฏิสัมพันธ์แบบโต้ตอบทำให้ การเรียนรู้ยุคใหม่ประสบความสำเร็จด้วยดี ยืน ภู่วรรณ, (2531: 47-48)

จากการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงได้นำแนวคิดเห็นว่าการนำบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาเป็นสื่อการสอนจะทำให้เกิดการเรียนรู้ตามความสามารถของนักเรียน หากผู้เรียนไม่เข้าใจในส่วนใด

ของบทเรียน ก็สามารถกลับไปเรียนซ้ำ ซึ่งไม่ได้จำกัดเวลาและสถานที่ อีกทั้งโรงเรียนและที่บ้านยังมีคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ศึกษาอย่างเต็มที่ให้ผู้เรียนเกิดมโนภาพที่ถูกต้องชัดเจนในเนื้อหาที่เรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าผลการทดสอบหลังเรียน เรื่อง หิน แร่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในสาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก มีคะแนนต่ำกว่าหน่วยการเรียนรู้อื่น เพราะเป็นเนื้อหาที่เข้าใจยาก ไม่มีสื่อของจริงอย่างครบถ้วนและเพียงพอที่จะนำมาให้นักเรียนได้เรียนรู้และสัมผัส ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้จัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หิน แร่ ขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน เพราะผู้วิจัยคิดว่าเป็นสื่อที่จะกระตุ้นความสนใจให้กับผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. พัฒนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีคุณภาพในระดับดีมาก
2. พัฒนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนศึกษานารีวิทยา จำนวน 11 ห้องเรียน ทั้งหมด 518 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 37 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 จำนวน 37 คน ซึ่งมีการคละนักเรียนกลุ่มอ่อน ปานกลาง และเก่ง ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 2. แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
 3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
 4. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและวิธีสอนแบบปกติ
- ทำการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแล้วดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การหาคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.1 ศึกษาหลักสูตร เอกสาร ตำรา ขอบข่ายเนื้อหาและคำอธิบายรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลาง ปีพุทธศักราช 2551

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยกำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กำหนดวิธีการวัด และประเมิน ในการทดสอบให้มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้

1.3 สร้างสตอรี่บอร์ดแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อนำไปสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.4 สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ และนำบทเรียนที่สร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของบทเรียน โดยใช้รูปแบบการประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีลักษณะของแบบการประเมิน เป็นแบบมาตรฐานส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

2.1 หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรายบุคคล โดยทดลองใช้กับ นักเรียนจำนวน 3 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มทดลองโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลากผลการเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนอย่างละ 1 คน เพื่อตรวจสอบสำนวนภาษาและลำดับของเนื้อหาให้เหมาะสมเช่น คำบางคำ หรือประโยคที่ไม่ชัดเจน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์

2.2 หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มย่อย โดยนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 6 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มทดลอง โดยสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลากจากผลการเรียนผลการเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนอย่างละ 2 คน เพื่อตรวจสอบในด้านระยะเวลา เช่น เวลาในการนำเข้าสู่บทเรียนนานเกินไปเวลาเข้าสู่ช่วงเมนูต่าง ๆ นานเกินไปและเวลาในการทำแบบทดสอบน้อยเกินไป แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.3 หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มตัวอย่าง โดยนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 30 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและทดลอง โดยสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลากจากผลการเรียนผลการเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนอย่างละ 10 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามเกณฑ์ $80 / 80$ (E_1 / E_2)

80 ตัวแรก (E_1) หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ผู้เรียนทำแบบทดสอบระหว่างเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ได้คะแนนถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ได้คะแนนถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและวิธีการสอนแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ การให้คะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน ขั้นตอนในการสร้างมีดังนี้

3.1 ศึกษาแนวทางการสร้างแบบทดสอบ ตามแนวการประเมินผล จากหลักสูตรแกนกลางปี 2551 และเอกสารการสร้างแบบทดสอบอื่นๆ

3.2 ศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เพื่อนำไปใช้สร้างแบบทดสอบ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาเชิงพฤติกรรม

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ให้ครอบคลุมจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจำนวน 40 ข้อ

3.4 สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ

3.5 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา ความชัดเจน ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้และความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้วยตรรกะความสอดคล้อง Index Item Objective Congruence : IOC

3.6 นำแบบทดสอบที่ผ่านการหาค่า IOC แล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง เพื่อหาความยากง่าย (p) และ ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ โดยวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยใช้เกณฑ์ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.2 - 0.8 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป

3.7 นำแบบทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ โดยการหาค่าความคงตัวภายใน ด้วยวิธีการหาคูแอดอร์-ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536, หน้า 168)

3.8 นำแบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์แล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำไปเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิเคราะห์คุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

คุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ย 4.50 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีค่าเฉลี่ย 4.52 ส่วนของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ย 4.59 ซึ่งอยู่ในระดับดีมากในทุกระดับที่ประเมินค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมดเท่ากับ 4.54 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ตารางที่ 1: ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

รูปแบบการหาประสิทธิภาพ ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	ค่าประสิทธิภาพ		การแปลผล
	E ₁	E ₂	
1.ประสิทธิภาพแบบรายบุคคล จำนวน 3 คน	69.33	79.17	ยังไม่ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2.ประสิทธิภาพแบบกลุ่มย่อย จำนวน 6 คน	80.00	80.42	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
3.ประสิทธิภาพแบบกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน	85.60	85.33	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

การหาประสิทธิภาพแบบเป็นรายบุคคล จำนวน 3 คน จากบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพที่ 69.33/79.17 ถือได้ว่ายังไม่ได้ ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มย่อย จำนวน 6 คน มีประสิทธิภาพที่ 80/80.42 ถือได้ว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พบว่าประสิทธิภาพที่ 85.60/85.33 ถือได้ว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและวิธีการสอนแบบปกติ

ตารางที่ 2 : ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

วิธีการ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t-test		
				t	df	Sig
การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	37	34.68	1.97	1.37	36	.001*
การจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบปกติ	37	30.67	1.91	1.37	36	

ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหลังเรียน (posttest) เท่ากับ 34.68 ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ หลังเรียน (posttest) เท่ากับ 30.67 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (df = 36.00 ค่า Sig = .001) โดยที่นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักเรียนที่เรียน ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและวิธีการสอนปกติ สามารถนำไปสู่การอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและเทคโนโลยี อยู่ในระดับ 4.51 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดีมากส่วนผลการประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ประเมินโดยผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ระดับคุณภาพของบทเรียนอยู่ในระดับ 4.59 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดีมาก นั่นคือ การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์สามารถนำสื่อประสมอันได้แก่ข้อความ ภาพนิ่ง กราฟิก แผนภูมิ ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์และเสียง มาถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนหรือองค์ความรู้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องเรียนมากที่สุด สอดคล้องกับแนวความคิดของ ธนอมพร (ตันติพัฒน์) เลหาจรัสแสง (2541: 7) และสอดคล้องกับสุรางค์ ไคว์ตระกูล (2537: 237) ที่พบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อที่ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นวิธีการที่ทำให้มีการโต้ตอบระหว่างนักเรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์โดยปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในลักษณะสื่อสาร 2 ทาง มีการตอบสนองตัวข้อมูลที่นักเรียนป้อนเข้าไปทันที เป็นการเสริมแรงให้แก่แก่นักเรียนที่รวดเร็วด้วย นักเรียนสามารถควบคุมอัตราเร่งการเรียนรู้ได้ตามความสามารถของตนเองได้ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

2. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยีได้ประเมิน ซึ่งประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยทั้งสองด้านอยู่ที่ 4.54 ซึ่งถือว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีมาก สำหรับแบบทดสอบของกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพของบทเรียนอยู่ที่ 85.60/85.33 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80/80 ทั้งนี้เนื่องมาจากก่อนการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้มีการหาประสิทธิภาพของบทเรียนก่อนจำนวน 2 ครั้ง คือ ในการทดลองแบบกลุ่มเดียวหรือรายบุคคลและการทดลองกลุ่มย่อย เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา แก้วคุณ (2550: 107) ได้วิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.32/79.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ตาม
สมมติฐาน นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่สอน
โดยการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่เรียนโดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย
สอนมีเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและวิธีการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 ยอมรับสมมติฐานงานวิจัย โดยนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
สูงกว่าการเรียนแบบปกติ ซึ่งอาจเนื่องมาจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้หาประสิทธิภาพและแก้ไข
บทเรียนให้มีคุณภาพ รวมทั้งบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังช่วยให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น สามารถ
ประเมินผลได้ด้วยตนเอง ซึ่งช่วยให้แก้ไขการเรียนได้ดี โดยสามารถทราบผลการประเมินได้ทันที จึงทำให้มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของลดาวัลย์ เขียวหวาน (2550: 91) ได้ทำการวิจัยเรื่อง
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่
สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและวิธีสอนปกติพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 โดยนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าปกติ

ข้อเสนอแนะ

จากการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผู้วิจัยได้พบกับปัญหาบางประการดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.1 รูปภาพที่นำเสนอในสาระการเรียนรู้ควรเป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้

ไม่ควรมีภาพมากเกินไปเกินความจำเป็นนักเรียนอาจเกิดความสับสนในบทเรียนสาระการเรียนรู้ควรมีความ
กระชับหรือสรุปสาระสำคัญหากสาระซับซ้อนมากเกินไปจะทำให้บทเรียนไม่น่าสนใจ

1.2 การกำหนดเวลาในแต่ละสาระไม่ควรใช้เวลานานเกินไปควรเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนถ้า

กำหนดเวลามากเกินไปอาจจะทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายในการที่จะเรียน

1.3 แบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนควรมีผลย้อนกลับทั้งตอบ

ถูกและตอบผิดและควรบอกเหตุผลในการตอบถูกและการตอบผิดทุกครั้งเพื่อเป็นการเพิ่มความรู้ให้กับนักเรียน
อีกครั้งหนึ่ง

1.4 ควรนำภาพเคลื่อนไหวที่ผลิตจากวิดีโอในแต่ละสาระเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนได้เห็นภาพที่ชัดเจน
พร้อมทั้งทำให้บทเรียนน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปใช้

2.1 การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนักเรียนเป็นผู้ควบคุมด้วยตนเองครูผู้สอนต้องชี้แจงให้

นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถนำไปเป็นสื่อต้นแบบและประยุกต์ใช้กับสาระการเรียนรู้
อื่นๆได้

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2546). **การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์.**

กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.

กิดานันท์ มลิทอง. (2543). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 2).** กรุงเทพมหานคร:

อรุณการพิมพ์.

จินตนา แก้วคุณ. (2550). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการ**

สอนโดยคู่มือครู.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ถนอมพร (ต้นพิพัฒน์) เลหาจรัสแสง. (2541). **คอมพิวเตอร์ช่วยสอน.**กรุงเทพมหานคร: โปรดักชั่น.

ทองอินทร์ จาระงับ. (2552). **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องระบบสุริยะ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุบลราชธานี.**

ยี่น ภู่วรรณ. (2531). **การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยในการเรียนการสอน.**กรุงเทพมหานคร:ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ลดาวัลย์ เขียวหวาน. (2550). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและ**

วิธีสอนปกติ.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2537). **จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3).** กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา
The Development of A Computer Assisted Instruction program Titled
“Frequently used Basic Vocabulary” for Primary 1 students of
Pieamsuvanvittaya School

ฐิติรัตน์ แก่นนคร^{1*}

¹โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา โครงการบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

* E-mail: P_0122@windowslive.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก 2) พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการเรียนรู้ปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน รวม 60 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน แบบประเมินทางด้านเนื้อหา แบบประเมินทางด้านเทคโนโลยี แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแตกต่างการหาค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีคุณภาพในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย 4.70) 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.68/85.35 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 3) ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าการเรียนรู้ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) develop an excellent quality computer-assisted instruction program “Frequently used Basic Vocabulary for Primary 1 students” 2) develop the computer-assisted instruction program “Frequently used Basic Vocabulary for Primary 1 students” to meet the efficiency criterion of 80/80, and 3) compare learning achievements of those who utilized the computer-assisted instruction program “Frequently used Basic Vocabulary for Primary 1 students” and those who used the standard lesson plan. The sample group was 60 Primary 1 students of Pieamsuvanvittaya

School, selected by random sampling. The research instruments were the computer-assisted instruction program “Frequently used Basic Vocabulary for Primary 1 students”, content assesment, technology assesment, and a learning achievement test. Data were analyzed by mean, standard deviation, and t-test.

The results of this research showed that: 1) the developed computer-assisted instruction program “Frequently used Basic Vocabulary for Primary 1 students” was of an excellent level at S.D.= 4.70, 2) the efficiency of the developed computer-assisted instruction program was at the level of 82.68/85.35, higher than the required criterion of 80/80; and 3) students’ learning achievements using the computer-assisted instruction program was higher than those who studied the regular lesson plan, at the of statistical significant level of .05.

Keywords: A computer assisted instruction program, frequently used Basic Vocabulary.

บทนำ

ในสังคมโลกปัจจุบัน คงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลของโลกที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย และเข้ามามีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตของผู้คนจำนวนไม่น้อย จากอิทธิพลของความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ส่งผลให้ภาษาอังกฤษยิ่งทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพราะถือเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงการประกอบอาชีพ อีกทั้งในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยจะก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) ซึ่งกฎบัตรอาเซียนข้อ 34 ได้บัญญัติว่า “The working language of ASEAN shall be English” ที่กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการทำงาน ของอาเซียน นั้นหมายความว่าภาษาอังกฤษยิ่งทวีความสำคัญและความจำเป็นมากขึ้น คงถึงเวลาแล้วที่จะต้องมีการวางแผนและเตรียมพร้อมพัฒนาเด็ก เยาวชน และคนไทยให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคมคาดหวัง

ซึ่งหลักสูตรการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ไม่ได้มองข้ามความสำคัญและความจำเป็นของภาษาอังกฤษ มีการกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งบรรจุในหลักสูตรประถมศึกษา และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อ พ.ศ. 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อ พ.ศ. 2554 โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ติดตามผลและดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรตลอดมา ผลการศึกษาพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาอังกฤษไม่น่าพอใจ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศยังไม่สามารถทำให้ผู้เรียนใช้ในการติดต่อสื่อสาร และค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลายในยุคนวัตกรรม

สาเหตุสำคัญที่มีผลโดยตรงต่อการเรียนภาษาอังกฤษ คือ รู้คำศัพท์น้อย เนื่องจากโครงสร้างการเรียนรู้ทางภาษาต้องเริ่มต้นจากหน่วยย่อย นั่นคือ คำ วลี และประโยค จึงเป็นที่ยอมรับว่า “คำศัพท์” เป็นหัวใจสำคัญในการศึกษาภาษาอย่างหนึ่ง สรุปได้ว่า คำศัพท์เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนภาษาต่างประเทศ ซึ่งจำเป็นจะต้องเรียนและทำความเข้าใจคำศัพท์เป็นอันดับแรก เพื่อพัฒนาไปสู่ความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการใช้ภาษา ทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนในหน่วยที่ใหญ่ขึ้น ในขณะเดียวกันผู้สอนซึ่งเป็นบุคลากรสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ต้องมีการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนฝึกศึกษาเรียนรู้ตลอดเวลา แสวงหาเทคนิควิธีสอนใหม่ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่

หลากหลาย ซึ่งการนำความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology หรือ ICT) เพื่อการศึกษาเป็นอีกหนึ่งทางเลือก เพื่อนำไปสู่การผลิต การเข้าถึง การแพร่กระจายความรู้ให้แก่เด็ก และเยาวชนได้เรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและเป็นไปตามนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยหรือ ไอ ที 2010 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์สำคัญสำหรับการเรียนรู้การจัดเก็บข้อมูลในยุคสารสนเทศ ยิ่งในปัจจุบันเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ได้ก้าวหน้ามากขึ้น ยิ่งทำให้คอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนั้นผลของเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีต่อการเรียนการสอนจึงมีมากตามไปด้วย การนำคอมพิวเตอร์มาเป็นเครื่องมือประกอบช่วยในการเรียนรู้ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน คอมพิวเตอร์ช่วยจัดการศึกษา จัดตารางสอน คำนวณระดับคะแนน จัดชั้นเรียน ทำรายงานเพื่อให้ผู้บริหารได้ทราบถึงปัญหาและการแก้ปัญหาในโรงเรียน เป็นต้น

นอกจากนี้การเรียนการสอนผ่านคอมพิวเตอร์ยังมีระบบที่เรียกว่า LMS (Learning Management System) เป็นตัวช่วยให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนทำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งระบบดังกล่าวจะใช้เว็บเป็นฐานในการจัดการเรียน และเป็นระบบที่ใช้บริหารจัดการการเรียนรู้ที่อำนวยความสะดวกในการจัดกลุ่มเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกลุ่มอาจารย์หรือผู้สร้างเนื้อหาการเรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานเพื่อเพิ่มเนื้อหาบทเรียนต่างๆเข้าระบบ อาทิ ข้อมูลรายวิชา ใบงาน เนื้อหา เอกสารประกอบการสอน แบบฝึกหัด ข้อสอบ ตอบคำถาม และสนทนากับนักเรียน สำหรับกลุ่มผู้เรียนก็สามารถเข้าถึงหัวข้อต่างๆตามวัตถุประสงค์ของผู้สอนได้ง่ายขึ้น

จากสภาพปัญหาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้คำศัพท์กับคอมพิวเตอร์ โดยสร้างสื่อการสอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาใช้ในการเรียนการสอนและบริหารจัดการ และทำให้กลุ่มผู้เรียนเข้าถึงวัตถุประสงค์กลุ่มอาจารย์ได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีคุณภาพในระดับดีมาก
2. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนด้วยวิธีการสอนปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา กรุงเทพมหานคร จำนวนนักเรียน 3 ห้อง จำนวน 90 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 30 คน ใช้วิธีการเลือกแบบสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) วิธีการจับฉลาก จากจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 3 ห้อง

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 30 คน ใช้วิธีการเลือกแบบสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) วิธีการจับฉลาก จากจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 2 ห้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง หิน แร่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
4. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและวิธีสอนแบบปกติ

ขั้นที่ 1 การหาคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีขั้นตอนในการออกแบบ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตร เอกสาร ตำราเรียน และผลงานวิจัย เพื่อกำหนดขอบข่ายเนื้อหาและคำอธิบายรายวิชา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3. กำหนดเค้าโครงเรื่องของเนื้อหาวิชา ทำการแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อย ๆ จัดลำดับก่อนหลังเมื่อได้เนื้อหาเรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาตรวจสอบความถูกต้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนกิจกรรมของเนื้อหา และนำเสนอเนื้อหา

4. เขียนผังงานของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แสดงการดำเนินการของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งวางโครงเรื่องตามเนื้อหาของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแล้วเขียนตามผังงาน

5. สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 3 คน และด้านคอมพิวเตอร์ จำนวน 2 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไข เสนอแนะ โดยใช้แบบประเมินบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ มีลักษณะการประเมินค่า 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีคุณภาพดีมาก
ระดับ 4	หมายถึง	มีคุณภาพดี
ระดับ 3	หมายถึง	มีคุณภาพปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีคุณภาพปรับปรุง
ระดับ 1	หมายถึง	มีคุณภาพปรับปรุงอย่างยิ่ง

สำหรับการให้ความหมายของค่าที่ได้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการให้ความหมายโดยได้จากแนวความคิดของเบสต์และคาน (Best and Kahn, 1986, P. 195) ได้ให้ความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีคุณภาพปรับปรุงอย่างยิ่ง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีคุณภาพปรับปรุง
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีคุณภาพปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีคุณภาพดี
คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีคุณภาพดีมาก

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1. หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยนำบทเรียนที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน โดยการจับฉลากผลการเรียน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน อย่างละ 10 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์โดยนำผลจากแบบทดสอบระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน ตรวจสอบหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามเกณฑ์ 80/80 (E_1/E_2) เฉลียว กิจะการ, (2544, หน้า 49)

80 ตัวแรก (E_1) หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ การจัดการเรียนการสอนระหว่างเรียนทั้งหมด ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

ขั้นที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและวิธีการสอนแบบปกติ

แบบทดสอบที่ใช้สำหรับการทดลองก่อนเรียน และหลังเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีลักษณะเป็นข้อสอบแบบเหมือนกัน โดยใช้โปรแกรมสุ่มคำถาม แบบปรนัย ชนิด 3 ตัวเลือก การให้คะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน มีขั้นตอนตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จากหลักสูตรแกนกลางปี 2551 เพื่อนำมาออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. วิเคราะห์เนื้อหา และกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อนำไปใช้สร้างแบบทดสอบ เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา

3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แบบปรนัย ชนิด 3 ตัวเลือก การให้คะแนนคือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จำนวน 30 ข้อ

4. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบดูความถูกต้องของเนื้อหา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ด้วยดัชนีความสอดคล้องหาค่า IOC ซึ่งในแต่ละด้านได้ค่าIOC ไม่น้อยกว่า 4.50 ในระดับคุณภาพดีมาก

5. นำแบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์แล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำไปเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6. หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ โดยการหาค่าของแบบทดสอบด้วยวิธีการของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน อ้างถึงใน ล้วนและอังคณา สายยศ , (2536, หน้า 168-169) โดยใช้สูตร KR20

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและเทคโนโลยี

การประเมินบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและเทคโนโลยี มีคุณภาพในระดับดีมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ = 4.70) เมื่อพิจารณาแต่ละเล่ม โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือเล่มที่ 5 เรื่อง My Body (ร่างกายของฉัน) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ = 4.75) รองลงมาคือ เล่มที่ 4 เรื่อง Color (สี) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ = 4.71) เล่มที่ 1 เรื่อง Numbers (1-50) และเล่มที่ 2 เรื่อง Days of the week (วันในสัปดาห์) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ = 4.68) และลำดับสุดท้ายคือ เล่มที่ 3 เรื่อง Months of the year (เดือนใน 1 ปี) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ = 4.66)

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 1: แสดงประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

รูปแบบการหาประสิทธิภาพ ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	ค่า ประสิทธิภาพ		การแปลผล
	E ₁	E ₂	
1.ประสิทธิภาพแบบรายบุคคล จำนวน 3 คน	46.6 8	66.6 5	ยังไม่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2.ประสิทธิภาพแบบกลุ่มย่อย จำนวน 6 คน	62.0 0	74.1 5	ยังไม่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
3.ประสิทธิภาพแบบภาคสนาม จำนวน 30 คน	82.1 2	84.3 5	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

จากตาราง พบว่าการหาประสิทธิภาพแบบรายบุคคล จำนวน 3 คน จากบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพที่ 46.68/66.65 ถือได้ว่ายังไม่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มย่อย จำนวน 6 คน มีประสิทธิภาพที่ 62.00/74.15 ถือได้ว่ายังไม่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 การหาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม จำนวน 30 คน พบว่ามีประสิทธิภาพที่ 82.12/84.35 ถือได้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และวิธีการสอนแบบปกติ

ตารางที่ 2 : แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

วิธีการ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t-test		
				t	df	Sig
การจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนปกติ	30	11.97	2.05	8.43	29	.000*
การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	30	17.07	1.60			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนปกติ เท่ากับ 11.97 ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เท่ากับ 17.07 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (df = 29 ค่า sig = .000) โดยที่นักเรียนเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

จากการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ผลการศึกษาพบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการหาคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าระดับคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ทั้งด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยี ซึ่งคะแนนเฉลี่ยในการประเมินสูงกว่าระดับ 4.50 เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

2. จากผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าการหาประสิทธิภาพกับกลุ่มทดลองที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มทดลองที่ 1 รวมทั้งหมด 5 เล่ม เท่ากับ 82.68/85.35 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

3. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าการจัดการเรียนรู้ปกติ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เนื่องจาก บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องทั้งด้านเนื้อหา เทคโนโลยีและการผลิตสื่อที่ประกอบด้วยภาพ สี เสียง คลิปวิดีโอซึ่งเป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ อัครเดช

ศรีมณีนันท์ (2547) พบว่า การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์รูปแบบสื่อประสม มีประสิทธิภาพ 81.78 / 82.17 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าผลการทดสอบก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

1. คอมพิวเตอร์ที่ต่างคุณสมบัติกัน ซึ่งอาจทำให้การแสดงผลแตกต่างกันด้วยโดยเฉพาะการแสดงผลด้านสี ความคมชัด และระบบมัลติมีเดีย ดังนั้น ผู้สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์จึงควรตรวจสอบการแสดงผลของบทเรียนที่สร้างขึ้นกับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันก่อนนำไปใช้จริง

2. เนื่องจากโปรแกรม I love library มีข้อจำกัดในเรื่องขนาดความจุของคลิปีวิดีโอ ควรใช้โปรแกรมปรับขนาดของคลิปีวิดีโอก่อนบรรจุลงในโปรแกรม ข้อความ ตัวอักษรที่ปรากฏจะผิดเพี้ยนจากเดิม ดังนั้นผู้วิจัยจึงแก้ไขโดยใช้รูปแบบตัวอักษรที่เป็นมาตรฐานเท่านั้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์อย่างหลากหลาย เพื่อสร้างทางเลือกในการผลิตสื่อการเรียนการสอนให้สามารถค้นคว้าได้ทุกที่ทุกเวลา

2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้คำศัพท์อย่างต่อเนื่องและติดตามผลเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

กนก จันทร์ทอง. (2544). บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน. วารสารวิทยบริการ, 12(1), 73.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กรมวิชาการ. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (2536). เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยี

พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนิษฐา ชานนท์. (2532). เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับการเรียนการสอน. วารสารเทคโนโลยีการศึกษา, (ฉบับปฐมฤกษ์), 8.

จริยา ต๊ะโพธิ์. (2545). การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จารุวรรณ อำพันกาญจน์. (2541). ผลการเรียนรู้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์วิชา

**ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**

- ฉลองชัย สุรวัฒนบูรณ์. (2528). **การเลือกใช้สื่อการสอน**. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชาตรี จำปาศรี. (2540). **บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาทฤษฎีอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น**
เรื่อง การใช้มัลติมีเดีย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2534). **คำบรรยายวิชาบทเรียนสำเร็จรูป**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2543). **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน**. เอกสารประกอบการ
บรรยายรายวิชา 0503860 ภาควิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ถนอม (ต้นติพิพัฒน์) เลหาจรัสแสง. (2541). **คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (พิมพ์ครั้งที่ 3)**
กรุงเทพมหานคร: ดวงกมลโปรดักชัน.
- ทักษิณา สวมานนท์. (2530). **คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.
- ทิตินา แคมมณี. (2545). **รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย**. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัช รัตนมนตรี. (2533). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา ทฤษฎีดนตรีสากล 1
ของนักศึกษาเอกดนตรี ระหว่างการสอนเสริมด้วยบทเรียนไมโครคอมพิวเตอร์กับการสอนปกติ.**
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธวัชชัย งามสันติวงศ์. (2540). **มัลติมีเดีย ToolBook หลักการพัฒนางานคอมพิวเตอร์ระบบ
มัลติมีเดีย**. กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- เผชิญ กิจระการ. (2544). **การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E₁/E₂)
การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประนอม สุรัสวดี. (2534). **กิจกรรมและสื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา**.
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประมนตรี ภู่งิงพลอย. (2545). **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยการเรียน วิชาหม้อแปลงไฟฟ้า
เรื่อง การออกแบบและการหาข้อหม้อแปลงไฟฟ้าหนึ่งเฟส สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**.
- ปิยธิดา คุณดิลก. (2542). **การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย วิชาศิลปะ
กับชีวิต เรื่อง การฟ้อนรำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). **การวัดผลการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ภัทรา นิคมนานนท์. (2534). **การประเมินผลการสร้างแบบทดสอบ**. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ.
- รุ่งนภา พองดาวิวัฒน์. (2532). **การเปรียบเทียบผลของแบบการให้ผลป้อนกลับในคอมพิวเตอร์
ช่วยสอนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.**
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลักษณะพร โรจน์พิทักษ์กุล. (2540). **การพัฒนาและการหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์
ช่วยสอนระบบมัลติมีเดียวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ**.

- วชิระ อินทร์อุดม. (2538). ผลการสรุปเนื้อหาในคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและวิธีการจัดการเรียน
ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณพร ศิลาขาว. (2538). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์
ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดที่มีเกมและไม่มีเกม
ประกอบการสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิภา อุดมฉันท. (2544). การผลิตสื่อโทรทัศน์และสื่อคอมพิวเตอร์. กรุงเทพมหานคร: บุคพอยท์.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2528). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศึกษาพร.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (2552). คู่มือการจัดการเรียนรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษ New Express
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. สำนักพิมพ์บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.
- सानนท์ เจริญฉาย. (2533). คณิตศาสตร์สถิติเบสิก (ภาษาคอมพิวเตอร์) กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สมบุญ ภู่นวล. (2525). การประเมินการสร้างแบบทดสอบ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สุกรี รอดโพธิ์ทอง. (2530, ตุลาคม). เทคนิคการออกแบบ Tutorial. ในเอกสารประกอบการอบรม
CAI. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ ภาควิชาโสตทัศนศึกษา.
- สุรัชย์ ขวัญเมือง. (2540). วิธีสอนและการวัดผลวิชาคณิตศาสตร์ในชั้นประถมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- สุรสีห์ มณีวรรณ. (2534). ปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับรูปแบบการให้ผล
ป้อนกลับที่เป็นการตุนในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. (2528). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อัครเดช ศรีณพันธ์. (2547). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบสื่อประสม เรื่อง การใช้สื่อ
การสอนสำหรับบุคลากรกรมมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรรณพ อรุณวิภาส. (2533). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาภาษาไทยเรื่อง หลักภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- อินทรา อินชุศรี. (2541). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดียวิชาคณิตศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
Result of Learning Management by Applying Skill Practice of Reading
Pronunciation of Diphthongs ร ล ว in Group of Thai
Language Learning for Grade 4 Students.

โสภัทรา คงทวี¹, ผศ.ดร.วาสนา เพ็ญพูล², ผศ.ดร.นงเยาว์ อุทุมพร³
SopathraKongtawe¹, Asst. Prof. Dr. WasanaPermpool², Asst. Prof. Dr. NongyaoUtoomporn³

¹นักศึกษาปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
^{2,3}อาจารย์ที่ปรึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 ห้อง 35 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ แบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาพบว่า 1) แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.94/92.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.54) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop skill practice of reading pronunciation of ร ล ว diphthongs for Grade 4 students to have 80/80 efficiency 2) to compare the skill of reading pronunciation of ร ล ว diphthongs of Grade 4 students before and after learning by applying the skill practice exercise of reading pronunciation of ร ล ว

diphthongs 3) to compare the learning achievement of Grade 4 student before and after learning by applying the skill practice exercise of ร ล ว diphthongs reading pronunciation 4) to study the satisfaction of Grade 4 students towards learning by applying the skill practice exercise of reading pronunciation of ร ล ว diphthongs. The sample group of this research was Grade 4 students of semester 1 of 2013 of Thanombutr School at KhetBangkapi, Bangkok, one classroom of 35 students which cluster random sampling group was applied by using classroom as unit of sampling .the tools used in the research were the skill practice exercise of reading pronunciation of ร ล ว diphthongs, the learning achievement test, and the learner's satisfaction measurement test. The data was analyzed by average, standard deviation, and statistical values.

As results of the research, it was found that 1) the development of skill practice exercise for reading pronunciation of ร ล ว diphthongs had high efficiency than the standard 80/80 and the efficiency was 86.94/92.22. 2) The learning achievement after applying the skill practice exercise of reading pronunciation of

ร ล ว diphthongs was higher than before applying the skill practice set of reading pronunciation of ร ล ว diphthongs statistical significantly at 0.53) The learning achievement by applying the skill practice exercise of reading pronunciation of ร ล ว diphthongs was higher than regular learning management statistical significantly at 0.5 4) When evaluating the satisfaction of the learners who applied the skill practice exercise of reading pronunciation of ร ล ว diphthongs, it was high in overview and when considered each factor, all was in high level.

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมทำให้สามารถประกอบกิจธุระการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขนอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ต่างๆเพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์วิจารณ์และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ ดังนั้นภาษาไทยจึงเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรมประเพณี ชีวทัศน์ โลกทัศน์และสุนทรียภาพโดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่าภาษาไทยจึงเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 1)

ปัจจุบันมีคนไทยจำนวนมากไม่เห็นความสำคัญของภาษาไทย เพราะขาดจิตสำนึกในการใช้ภาษาไทย และขาดความระมัดระวังในการออกเสียง ทำให้การออกเสียงภาษาไทยผิดเพี้ยนไป โดยเฉพาะสื่อบุคคลที่มีผลต่อการใช้ภาษาไทยเป็นอย่างมาก ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยในหนังสือแทนคุณแผ่นดินเกิดเทิดคุณค่าภาษาไทยของกรมวิชาการ (2544, หน้า 6)แก่พสกนิกรที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาปีพุทธศักราช 2535 ณ ศาลาดุสิดา

ลี่ยพระราชวังดุสิต และได้มีพระราชดำรัสกับ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย ตอนหนึ่งเกี่ยวกับภาษาไทย ความเป็นภาษาไทยเปลี่ยนแปลงไปมาก เสียงพูดก็เปลี่ยนแปลงไป ผู้ประกาศข่าวทางโทรทัศน์ก็ออกเสียงเพี้ยนไปจากเดิม มีการเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ เสียงจะสูงขึ้นไปเรื่อยๆ เสียงโทกลายเป็นเสียงตรี และมีพระราชวินิจฉัยว่าปัญหาการใช้ภาษาไทยเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไข ดังมีพระราชดำรัสว่า “ปัญหาเฉพาะในด้านภาษานี้ก็มีหลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในทางออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีใช้ หมายความว่าวิธีใช้คำมาประกอบเป็นประโยคนับเป็นปัญหาที่สำคัญ”

นอกจากนี้ปัญหาการเรียนการสอนการอ่าน ประสบปัญหาอย่างมากเนื่องจากนักเรียนอ่านออกเสียง ร ล ว และคำควบกล้ำไม่ชัดเจน จึงเกิดปัญหาในการสื่อความหมาย ซึ่งนอกจากทำให้ผู้พูดเสียบุคลิกภาพแล้ว ยังมีผลทำให้ภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติต้องพลอยวิบัติไปด้วย ทำให้ไม่ได้ประโยชน์จากการอ่านอีกทั้งไม่สามารถออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี แสดงให้เห็นว่าขาดทักษะในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ เนื่องจากเด็กไทยยังขาดการปลูกฝังการเรียนรู้ตั้งแต่เริ่มแรกจึงยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรที่จะกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นอย่างต่อเนื่อง เป็นผลให้ขาดการเสริมสร้างจินตนาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำให้เกิดปัญหาทางการศึกษาของเด็กไทย เช่น ปัญหาไม่รักการอ่าน ไม่สนใจเรียน ไม่รู้จักค้นคว้าด้วยตัวเอง เป็นต้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อปลูกฝังความถูกต้อง และทัศนคติที่ดี เนื่องจากนักเรียนระดับนี้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของเรื่องนี้ และเป็นแนวทางให้ครูอาจารย์ได้ใช้ฝึกนักเรียน และผู้สนใจในภาษาไทยทั่วไปจะได้นำไปฝึกฝนตนเองและลูกหลานให้ออกเสียง ร ล ว ให้ถูกต้อง เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ ให้คงอยู่เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ดำเนินการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนถนนอมบุตรสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวน 140 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนถนนอมบุตร เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปีการศึกษา 2556 จำนวนนักเรียน 35 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถพื้นฐานด้านการเรียนภาษาไทยในระดับที่ใกล้เคียงกัน

แบบแผนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งดำเนินการทดลองตามแบบวิจัยแบบ One Group Pre- test Post- test Design (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538 , หน้า 240) ซึ่งมีรูปแบบการทดลองดังนี้

กลุ่มทดลอง	Pre- test	Treatment	Post- test
	T1	X	T2

ภาพที่ 1.1 : แบบแผนในการการวิจัย

เมื่อ X หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษา

T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน

T₂ หมายถึง การทดสอบหลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการทดลองสรุปได้ ดังนี้

1. ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างชัดเจน

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างชัดเจน

4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว มีความพึงพอใจในการเรียน อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านสามารถนำไปสู่การอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. จากผลการหาประสิทธิภาพ ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าในการหาประสิทธิภาพภาคสนามมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ที่เป็นเช่นนี้เพราะในขั้นตอนการสร้างชุดแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร วารสาร ตำรา และรายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว หลักในการสร้างชุดแบบฝึก หลักจิตวิทยาในการสร้างความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนศึกษาหาความรู้จากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ที่ปรึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หัวหน้าหมวดภาษาไทยของโรงเรียนที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษา และได้ผ่านการตรวจเพื่อปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพของเครื่องมือ จากนั้นจึงนำไปทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพตามขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถาวร เทียงแก้ว (2548, หน้า 80) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว โดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.33 / 93.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรารวงศ์จิระกิจ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลบ้านกรวด อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 34 คน ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 84.79/ 83.53 สอดคล้องกับงานวิจัยของลำพูน เรืองแสน (2548, หน้า 49) ที่ได้พัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัย พบว่าแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.43/ 91.55 สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี สุขเสวี (2548, หน้า 78) ที่ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกพัฒนาการอ่านคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกพัฒนาการอ่านคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชุดที่ 1 และชุดที่ 2 มีประสิทธิภาพที่ 93.33/ 93.33 และชุดที่ 3 มีประสิทธิภาพที่ 86.67/ 83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 และจากผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทั้ง 3 ชุด พบว่า คะแนนก่อนและหลังการฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. จากผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว พบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื่องจาก แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุ

2.1 แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ยึดหลักการสร้างแบบฝึกตามที่ พรณิภา อ่อนแสง (2532, หน้า 44) ที่กล่าวว่า แบบฝึกนั้นควรมีคำสั่งและตัวอย่างของแบบฝึกที่ไม่ยาวเกินไป มีหลายรูปแบบ ใช้จิตวิทยาและกระบวนการเรียนรู้ของคำพูดที่ใช้ควรเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กสนใจอยากฝึก

2.2 แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้จัดเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก มีกิจกรรมที่หลากหลายและเน้นการปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้นอกจากนี้ในแต่ละแบบฝึกยังมีรูปภาพเพื่อดึงดูดความสนใจนักเรียน ทำให้นักเรียนสนใจในแบบฝึกมากยิ่งขึ้น

2.3 การสอนโดยใช้ทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

จากการที่ได้จัดทำชุดทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว โดยนำชุดทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ที่มีขั้นตอนในการฝึกเป็นอย่างดี และชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน จึงทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

3. จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว พบว่า นักเรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากนักเรียนมีความรู้มีทักษะด้านการอ่านเพิ่มขึ้นหลังจากที่เรียนจบแล้วส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจมาศ พลกำแพง (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา วงศ์จิระกิจ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลบ้านกรวด อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 34 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการที่ได้จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว โดยนำชุดทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ที่มีการดำเนินการจัดทำตามขั้นตอนในการสร้างชุดทักษะที่ดี และมีการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ที่คาดหวังมีการประเมินผลการเรียนรู้ ที่ตรงตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว อยู่ในระดับมาก แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจและเห็นด้วยกับการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ที่สร้างขึ้น เนื่องจาก ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกสนานกับกิจกรรมที่ปฏิบัติได้และภาคภูมิใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถาวร เทียงแก้ว (2548, หน้า

80) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านคำควบกล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา วงศ์จิระกิจ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลบ้านกรวด อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 34 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว มีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ และการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการทำแบบฝึกทักษะ การอ่านและการเขียนคำควบกล้ำที่มีตัว ร ล ว ไปใช้แต่ละครั้งไม่ควรมากเกินไป ควรให้เหมาะสมกับวัย และความสนใจของผู้เรียน เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย อาจให้นักเรียนนำไปเป็นการบ้านเพราะต้องระบายสีตกแต่งภาพให้สวยงามด้วย

1.2 แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำที่มีตัว ร ล ว สามารถใช้เป็นสื่อในการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่เรียนช้า และมีปัญหาในการอ่านและการเขียน ครูควรเลือกแบบฝึกที่ถูกต้องในแผนการเรียนรู้ทันทีหลังจากนักเรียนทำแบบฝึกสิ้นสุด เพื่อให้นักเรียนได้แก้ไข และจดจำคำศัพท์ที่ถูกต้องจะได้พัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนของตนเองได้ดียิ่งขึ้น

1.3 ครูควรตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตสื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การสร้างแบบฝึกทักษะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน และที่สำคัญที่สุด คือ ผู้สร้างแบบฝึกทักษะควรเป็นผู้ฝึกนักเรียนด้วยตนเอง เพราะจะแก้ปัญหาได้ตามวัตถุประสงค์

1.4 ครูผู้สอนไม่ควรปิดกั้นความคิดของนักเรียน ควรให้นักเรียนได้แสดงออกถึงวิธีคิดที่แปลกใหม่พร้อมแสดงเหตุผลในความคิด ส่งเสริมและให้กำลังใจแก่นักเรียนที่กล้าแสดงออก มีการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และควรดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำเพิ่มเติมและแก้ไขข้อบกพร่องรวมถึงเสริมแรงให้กับนักเรียนที่เรียนรู้อย่างดี

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอน และนักเรียนที่ทดลองที่ได้ทดลองโดยใช้แบบฝึกทักษะในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การเขียนเรียงความ การเขียนสรุปความ

2.3 ควรมีการจัดทำแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ ด้วยเพื่อส่งเสริมการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ หรือคำศัพท์ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2546).**การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุ

สภาลาดพร้าว.

กรมวิชาการ.(2546). **การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.**กรุงเทพฯ : องค์การรับ
สินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กรมวิชาการ. (2545).**พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม**

กรมวิชาการ.(2540). **หลักสูตรการประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2533).**

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมวิชาการ. (2544). **การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.**กรมวิชาการ : กระทรวงศึกษาธิการ.

กรมวิชาการ. (2548). **การประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน.**กรุงเทพมหานคร :
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กตিকা สุวรรณพงศ์. (2541).**การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้เจตคติต่อ
วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเวลาและการเงิน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยได้รับ
การสอนแบบวรรณคดีที่ใช้แบบฝึกหัดในหนังสือเรียน.** ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กิตติธนิกุล. (2543). **การสะกดและผสมคำอักษรนำอักษรควบ.** กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาสน์.

กรรณิการ์กิมาลย์. (2547). **การพัฒนาทักษะการอ่านคำควบกล้ำโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือกันเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

คมขำแสนกล้า. (2547). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำ
ควบกล้ำวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่เรียนรู้แบบร่วมมือ และแบบเน้นปฏิบัติ

English Pronunciation Skills of Grade 3 Students at Pieamsuwanvittaya School
Instructed by Cooperative Learning Method and Action Learning Method

เจษฎา วารี^{1*}, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก สุขสุนัย², ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนวรรณ กำคำ³

¹กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

¹Department of Social Development and Welfare

^{2,3}อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

*E-mail: waree_joe@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่เรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เปรียบเทียบทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่เรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ ก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เปรียบเทียบทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 20 คน รวม 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบการออกเสียงภาษาอังกฤษ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือ มีทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่ได้รับการสอนแบบเน้นปฏิบัติ มีทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่ได้รับการสอนแบบเน้นปฏิบัติ มีทักษะการออกเสียงสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ

Abstract

The purposes of this research were to: 1) compare English pronunciation skills of grade 3 students at Pieamsuwanvittaya School before and after being instructed by cooperative learning method, 2) compare English pronunciation skills of grade 3 students, Pieamsuwanvittaya School before and after being instructed by action learning method, and 3) compare English pronunciation skills between those who were instructed by cooperative learning method, and action learning method. The samples consisted of 40 students which were divided into 2 groups of 20 students. The samples were selected by simple random sampling. The research instruments were lesson plan, and English pronunciation skills test. Data were analyzed by t-test.

The results of the research revealed that: 1) the post-test scores of the grade 3 students instructed by the cooperative learning method were higher than that of the pretest, 2) the post-test scores of the grade 3 students instructed by the action learning method were higher than that of the pretest, and 3) students' English pronunciation skills of grade 3 students, instructed by action learning method were higher than those who were instructed by cooperative learning method at the level of statistical significance 0.05

Keyword: English pronunciation skills, cooperative learning method, action learning method

บทนำ

ปัจจุบันการออกเสียงภาษาอังกฤษเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในโลกยุคโลกาภิวัตน์ การออกเสียงภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในยุคของข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดนนั้นจำเป็นจะต้องมีการออกเสียงภาษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจและติดต่อสื่อสารระหว่างกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Finocchiaro (1974, p.41 – 46 อ้างถึงใน ปิยวรรณศิริรัตน์, 2543, หน้า 13) การออกเสียงเป็นทักษะของการแสวงหาองค์ความรู้ที่สำคัญของมนุษย์ เพราะการออกเสียงเปรียบประดุจกุญแจไขไขเข้าสู่ศาสตร์ต่างๆ ตามความสนใจและต้องการเพื่อนมนุษย์จะได้นำความรู้มาใช้ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง สังคมอย่างมีความสุขรวมถึงการออกเสียงเป็นสิ่งที่มีการลงทุนที่น้อยที่สุด และเป็นการขยายความรู้ไปสู่กว้างที่สุดเช่นเดียวกัน

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น การออกเสียงมีความสำคัญมาก เพราะเป็นทักษะที่จะสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ต้องการพูดภาษาอังกฤษสื่อสารออกไปให้เกิดประสิทธิภาพ สำหรับปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดกับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศคือการออกเสียง ที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ Andrew Biggs (2550 อ้างถึงในฉัตรพร ทวีวัฒนวงศ์, 2554, หน้า 2) และChristopher Wright (2553 อ้างถึงใน ฉัตรพร ทวีวัฒนวงศ์, 2554, หน้า 2) ได้ให้ข้อสังเกตว่านักเรียนไทยส่วนใหญ่ยังมีข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาอังกฤษโดยเฉพาะด้านการออกเสียงซึ่งถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การสื่อสารโดยการพูดนั้นไม่สามารถประสบผลสำเร็จได้คนไทยหลายคนอาจคิดว่าการออกเสียงภาษาอังกฤษไม่ชัดไม่ใช่ปัญหาที่สำคัญเท่าไรนักหลายคนกล่าวว่าเพียงสื่อสารได้ก็เพียงพอแล้วคนฟังก็พยายามที่จะเข้าใจและพยายามคาดเดาให้ถูกว่าคนพูดต้องการสื่ออะไรแต่ในความเป็นจริงแล้วการออกเสียงภาษาอังกฤษที่ไม่ชัดกลับเป็นปัจจัยเสี่ยงตัวหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาในการสนทนาอย่างไม่รู้ตัวทั้งที่การออกเสียงถือว่าเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญในการพูดและเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การพูดประสบความสำเร็จได้ซึ่งสอดคล้องกับ ชุมศักดิ์ มัชฌมจันทร์ (2547 อ้างถึงใน ฉัตรพร ทวีวัฒนวงศ์, 2554, หน้า 2) ได้ระบุไว้เหมือนกันว่านักเรียนที่เรียนการออกเสียงภาษาอังกฤษจะมีปัญหาเสมอเนื่องจากการฝึกฝนของภาษาแม้กล่าวคือความแตกต่างของระบบเสียงระหว่างภาษาไทยกับระบบเสียงภาษาอังกฤษเมื่อได้ยินภาษาอังกฤษก็จะจับเสียงนั้นเป็นเสียงในภาษาของตัวเองทันทีจากเหตุผลดังกล่าวทำให้เชื่อได้ว่าการที่นักเรียนมีความจำในเรื่องของการออกเสียงอย่างหนึ่ง ในขณะที่การออกเสียงที่ถูกต้องเป็นอีกอย่างหนึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการฟังอีกด้วย

วีรวลย์ โพธิ์หนองไฮ (2549, หน้า 23) ได้กล่าวว่า การออกเสียงภาษาอังกฤษ สามารถฝึกฝนได้ด้วยตนเอง และฝึกฝนจากการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ และการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ เป็นต้น ในส่วนของการเรียนรู้แบบร่วมมือซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนใช้ความสามารถเฉพาะตัวและศักยภาพในตัวเองร่วมมือกันแก้ปัญหาต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้โดยที่สมาชิกในกลุ่มตระหนักว่าแต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสมาชิกในกลุ่มต้องรับผิดชอบร่วมกัน สมาชิกจะมีการพูดคุยกันช่วยเหลือซึ่งกัน

และกัน ได้พัฒนาการออกเสียงภาษาอังกฤษ ผู้เรียนจะได้ความรู้จากเพื่อน และสิ่งที่เป็นผลพลอยได้จากการใช้ชีวิตกับการพัฒนาการออกเสียงภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ อีกประการหนึ่งคือ การที่ผู้เรียนรู้สึกถึงคุณค่าของตนเองในการพัฒนาการออกเสียงภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น และส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาการออกเสียงภาษาอังกฤษอย่างยั่งยืนต่อไป

วนิตยา ประเสริฐสุนทร (2548, หน้า 9) ได้กล่าวว่า ในการฝึกทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถฝึกฝน พัฒนาทักษะ และศักยภาพในการแสดงออกทางด้านการออกเสียงภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศ และทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น มีความกล้าแสดงออก มีความมั่นใจในการออกเสียงมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนอีกด้วย

นอกจากการเรียนรู้แบบร่วมมือแล้ว ยังมีการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ลงมือกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในครั้งนั้น ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ตลอดจนศักยภาพ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่มีมือปฏิบัติ นอกจากนี้ ยังเป็นการกระตุ้นกระบวนการทางความคิดของผู้เรียนให้มีการวางแผนก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้ผลจากการลงมือปฏิบัติประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

วีรวัลย์ โพธิ์หนองไฮ (2549, หน้า 23) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ เป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจและ ศิลปศาสตรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาควิชาฯ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2553 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้เน้นการปฏิบัติการออกเสียงภาษาอังกฤษและสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสนทนาติดต่อสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับงานอื่น ๆ รวมทั้งงานด้านธุรกิจเบื้องต้นและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตหรือธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยวิธีการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินปฏิบัติงานจริงให้สอดคล้องกับวิชาชีพในอนาคตของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ไชยยันต์ โตเทศ (2551 อ้างถึงใน อัจฉรินทร์ จิตต์ปรารพ, 2554, หน้า 2) จะเห็นได้ว่านักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาเป็นกลุ่มผู้เรียนอีกกลุ่มหนึ่งที่ยังไม่สามารถพูดออกเสียงและเขียนภาษาอังกฤษในการสื่อสารเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพด้านธุรกิจในระดับที่พึงพอใจ

นอกจากนี้ การฝึกทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ ก็มีความสำคัญในการที่จะช่วยพัฒนาขีดความสามารถของนักเรียนในการพัฒนาการออกเสียงภาษาอังกฤษ ในชั้นเรียน มีการฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง หากนักเรียนเกิดปัญหาในการออกเสียงหรือการสื่อสาร ก็สามารถปรับแก้ได้ และสามารถรู้ได้ทันทีว่า นักเรียนมีปัญหาก่อเกิดจากอะไร ทั้งครูและนักเรียนได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ได้แก้ไขปัญหาละหว่างทางออกที่ดีที่สุดร่วมกัน ซึ่งวิธีการในการพัฒนาการออกเสียงภาษาอังกฤษที่ดีของนักเรียน ให้มีคุณภาพที่ดี และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

จากการศึกษาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนมีความรู้สึกลัวไม่ชอบออกเสียงภาษาอังกฤษ ออกเสียงค่อนข้างยาก ไม่เข้าใจเกิดความรู้สึกกลัวและเขินอาย ในเวลาที่จะต้องอ่านออกเสียงและพูดคุยภาษาอังกฤษ ทำให้เกิดปัญหาและไม่อยากเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อีกทั้งไม่ค่อยมีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ทำให้ไม่เห็นความสำคัญ ผู้วิจัยจึงคิดว่า ควรมีการศึกษาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ และนำมาพัฒนาศักยภาพ ปรับปรุงวิธีการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจภาษาอังกฤษได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เป็นการช่วยพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติอีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนเข้าใจและเรียนรู้

ทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ และพร้อมปรับปรุงแก้ไขการออกเสียงภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง เพื่อจุดประสงค์สูงสุดของการศึกษา นั่นคือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการฝึกทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่เรียนรู้แบบร่วมมือ และแบบเน้นปฏิบัติ ในด้านต่อไปนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่เรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่เรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 40 คนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งได้จากการใช้วิธีสุ่มแบบอย่างง่าย (sample random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวนนักเรียน 2 ห้อง จำนวนนักเรียน 40 คนกลุ่มทดลองที่ 1 เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 20 คนกลุ่มทดลองที่ 2 เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

- (1) แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ที่เรียนรู้แบบร่วมมือ และแบบเน้นปฏิบัติ ของวิชาภาษาอังกฤษ ประกอบไปด้วย พุดแนะนำตัวเองเป็นภาษาอังกฤษ, ออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ, พุดทักทายเบื้องต้นเป็นภาษาอังกฤษกับเพื่อนร่วมห้องเรียน, การนำเสนอผลิตภัณฑ์และบทเพลงเข้ามาช่วยด้านทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่เรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 8 แผน แผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ จำนวน 8 แผน รวมทั้งหมด 16 แผน 16 ชั่วโมง
- (2) แบบทดสอบ Pretest - Posttest 2 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ที่เรียนรู้แบบร่วมมือ

ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา และแบบทดสอบ Pretest - Posttest ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ดำเนินการติดต่อครูของโรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย
2. ดำเนินการทดลอง มีขั้นตอนดังนี้

(2.1) ทำการทดสอบก่อนเรียน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบนักศึกษากลุ่มทดลองที่ 1 โดยการนำแบบทดสอบ Pretest ซึ่งเป็นข้อความหรือบทอ่าน จำนวน 4 เรื่อง โดยนักเรียนไม่เคยอ่านข้อความหรือบทอ่านนั้นมาก่อน แล้วทดสอบนักเรียนทีละคน เก็บคะแนนการอ่าน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนการออกเสียง

ภาษาอังกฤษ ประกอบไปด้วย ความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว น้ำเสียงและท่าทางประกอบโดยมีผู้วิจัย และครูประจำชั้น คอยสังเกตและร่วมให้คะแนนด้วย

(2.2) ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแผนการสอนตามคู่มือการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการสอนด้วยตัวเองกับกลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา วันละ 2 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวม 4 สัปดาห์ ทั้งนี้ รวมเวลาทดสอบก่อนและหลังเรียนอีก 2 ชั่วโมง รวมจำนวน 18 ชั่วโมง ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 : Friends	จำนวน 4 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 : My meals	จำนวน 4 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 : Whose purse is it ?	จำนวน 4 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 : What are you doing ?	จำนวน 4 ชั่วโมง
รวม	จำนวน 16 ชั่วโมง

ทั้งนี้ รวมเวลาทดสอบ Pretest - Posttest อีก 2 ชั่วโมง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ที่เรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ

ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา และแบบทดสอบ Pretest - Posttest ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ดำเนินการติดต่อครูของโรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย
2. ดำเนินการทดลอง มีขั้นตอนดังนี้

(2.1) ทำการทดสอบก่อนเรียน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบนักศึกษากลุ่มทดลองที่ 2 โดยการนำแบบทดสอบ Pretest ซึ่งเป็นข้อความหรือบทอ่าน จำนวน 4 เรื่อง โดยนักเรียนไม่เคยอ่านข้อความหรือบทอ่านนั้นมาก่อน แล้วทดสอบนักเรียนทีละคน เก็บคะแนนการอ่าน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนการออกเสียงภาษาอังกฤษ ประกอบไปด้วย ความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว น้ำเสียงและท่าทางประกอบ โดยมีผู้วิจัย และครูประจำชั้น คอยสังเกตและร่วมให้คะแนนด้วย

(2.2) ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ และแผนการสอนตามคู่มือการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการสอนด้วยตัวเองกับกลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา วันละ 2 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวม 4 สัปดาห์ ทั้งนี้ รวมเวลาทดสอบก่อนและหลังเรียนอีก 2 ชั่วโมง รวมจำนวน 18 ชั่วโมง ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 : Friends	จำนวน 4 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 : My meals	จำนวน 4 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 : Whose purse is it ?	จำนวน 4 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 : What are you doing ?	จำนวน 4 ชั่วโมง
รวม	จำนวน 16 ชั่วโมง

ทั้งนี้ รวมเวลาทดสอบ Pretest - Posttest อีก 2 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่เรียนรู้แบบร่วมมือ และแบบเน้นปฏิบัติ โดยการใช้การทดสอบค่าทีที่เป็นอิสระต่อกัน

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่เรียนรู้แบบร่วมมือ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยการใช้การทดสอบค่าทีที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยการใช้การทดสอบค่าทีที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 : ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการเรียนรู้แบบร่วมมือ ก่อนเรียนและหลังเรียน

คะแนน	N	$\bar{X}$	S.D.	t – test		
				t	df	sig
ก่อนเรียน	20	18.80	1.56	9.457	38	.000*
หลังเรียน	20	31.00	1.49			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 จากตารางที่ 4.1 พบว่า คะแนนทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนรู้แบบร่วมมือก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการออกเสียงภาษาอังกฤษตามแบบทดสอบแสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการเรียนรู้แบบร่วมมือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 18.80 (S.D.=1.56) และค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 31.00 (S.D.=1.49)

ตารางที่ 2: ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ ก่อนเรียนและหลังเรียน

คะแนน	N	$\bar{X}$	S.D.	t – test		
				t	df	sig
ก่อนเรียน	20	20.20	1.51	8.134	41	.000*
หลังเรียน	20	34.00	1.43			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการออกเสียงภาษาอังกฤษตามแบบทดสอบแสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 20.20 (S.D.=1.51) และค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 34.00 (S.D.=1.43)

ตารางที่ 3 : ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ

วิธีการสอน	N	$\bar{X}$	S.D.	t – test		
				t	df	sig
แบบร่วมมือ	20	13.55	1.234	5.232	64	.000*
แบบเน้นปฏิบัติ	20	14.05	1.190			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนรู้แบบร่วมมือและแบบเน้นปฏิบัติหลังเรียน โดยการออกเสียงภาษาอังกฤษตามแบบทดสอบแสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแบบเน้นปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองที่เรียนรู้แบบร่วมมือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.55 (S.D.=1.234) และกลุ่มทดลองที่เรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.05 (S.D.=1.190) โดยนักเรียนที่เรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษสูงกว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่เรียนรู้แบบร่วมมือและแบบเน้นปฏิบัติ จากผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา ที่เรียนรู้แบบร่วมมือ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยการพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียน ก่อนเรียนมีการพัฒนาและเรียนรู้ได้ค่อนข้างช้า และเป็นเรื่องที่ยากสำหรับการที่จะให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ออกเสียงภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน มีความกล้าที่จะออกเสียงภาษาอังกฤษ ดังนั้น จึงต้องใช้เวลาในการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษพอสมควร การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นวิธีการเรียนรู้หนึ่งที่สามารถฝึกฝนและพัฒนาทักษะการออกเสียงของนักเรียนได้ดี โดยนักเรียนได้ฝึกฝนและเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับเพื่อน ๆ ร่วมชั้นเรียนเดียวกัน ทำให้การเรียนรู้ในครั้งนั้น ๆ เกิดความสนุกสนาน เป็นกันเอง ไม่รู้สึกน่าเบื่อ ทุกคนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ และได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีครูคอยแนะนำ และช่วยเหลือในขณะที่มีการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด จึงช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ดังนั้น การพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังเรียนจึงสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีขั้นตอนและวิธีการสอนที่ทำให้ให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียนเป็นการเริ่มต้นบทเรียนด้วยบทสนทนาที่ผู้เรียนจะสามารถนำไปใช้สื่อสารในสถานการณ์จริงได้หรืออาจเป็นข้อความสั้นๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในสิ่งที่กำลังจะเรียนในหน่วยการเรียนรู้ นั้นๆ ทั้งนี้ผู้เรียนจะได้ฟังบทสนทนาจากซีดีเสียงที่ผู้สนทนาเป็นเจ้าของภาษา (native speaker) ได้ฝึกทักษะการฟัง การทำความเข้าใจกับเรื่องที่ฟัง จากนั้นก็จะได้ฝึกพูดเป็นคู่รวมทั้งเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการสอน กิจกรรมการเรียนรู้นำเสนอรูปภาษาที่มีคำศัพท์ (lexicon) และไวยากรณ์ (grammar) ซึ่งสัมพันธ์กับรูปภาษาที่ผู้เรียนได้พบแล้วในการนำเข้าสู่บทเรียนโดยอาจมีการนำเสนอคำศัพท์และไวยากรณ์เพิ่มเติมหรือซับซ้อนขึ้นจากที่ผู้เรียนพบแล้วในการนำเข้าสู่บทเรียนทั้งนี้ผู้เรียนจะได้มีโอกาสในการฝึกพูดเป็นคู่รวมทั้งเป็นกลุ่มเช่นเดียวกับในช่วงการนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นการฝึก โดยเนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการสรุปคำศัพท์และไวยากรณ์ในส่วนการนำเข้าสู่บทเรียนและกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปของแผนภูมิและคำอธิบายเพื่อให้ง่ายแก่การทบทวนของผู้เรียนและเอื้อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สื่อสารในสถานการณ์จริงในขั้นต่อ ๆ ไป

ขั้นที่ 4 ขั้นการนำไปใช้ เพื่อให้อ่านคล่อง ในส่วนนี้ ผู้เขียนได้นำคำศัพท์และไวยากรณ์จากส่วนการนำเข้าสู่บทเรียน และ กิจกรรมการเรียนรู้มานำเสนออีกครั้ง โดยให้ผู้เรียนฝึกอ่านบทสนทนา หรือข้อความสั้น ๆ เป็นการเสริมความรู้ให้กับผู้เรียน และฝึกให้เคยชินกับการนำทักษะภาษาอังกฤษไปแสวงหาความรู้ในบางหน่วยการเรียนรู้มีการนำเสนาคำศัพท์เพิ่มเติมให้อีก ภายใต้กรอบ NEW WORDS ทั้งนี้ผู้เรียนจะได้รับ ความสนุกสนานจากการอ่านเรื่องสนุก ๆ และได้พัฒนาทักษะการอ่านไปพร้อม ๆ กันด้วย

ขั้นที่ 5 ขั้นวัดผล ประเมินผล แบบทดสอบพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษในการทำข้อสอบปรนัยซึ่งเป็นแบบทดสอบท้ายหน่วย เพื่อช่วยให้รู้ว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใดในแต่ละหน่วย โดยแสดงผลออกมาเป็นคะแนน ทั้งยังเป็นการเตรียมตัวผู้เรียนสำหรับการทำข้อสอบด้วย

2. ทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยาที่เรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยการพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนเรียนมีการพัฒนาและเรียนรู้ได้ค่อนข้างช้าเช่นเดียวกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ นั้น เป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีความคล้ายคลึงและใกล้เคียงกับการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างมาก แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ก็มีบางสิ่งบางอย่างที่มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน กล่าวคือ การเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติเป็นการฝึกฝนและลงมือปฏิบัติจริง ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบเดี่ยว แบบคู่ หรือแบบกลุ่ม โดยแต่ละคนก็มีประสบการณ์และความรู้ที่แตกต่างกันแล้วมาเรียนรู้และลงมือปฏิบัติร่วมกันอย่างจริงจัง โดยมีครูเป็นผู้ดูแลอยู่ห่าง ๆ ในกรณีที่นักเรียนเกิดปัญหาจึงเข้ามาช่วยสอนและคอยให้คำแนะนำการออกเสียงภาษาอังกฤษที่ถูกต้องให้กับนักเรียน ในการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัตินี้ สิ่งสำคัญที่ทำให้เห็นถึงความแตกต่างกับการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างชัดเจน นั่นคือ การได้ฝึกฝน ลงมือกระทำหรือปฏิบัติ ในการออกเสียงภาษาอังกฤษแบบซ้ำ ๆ นักเรียนอาจจะฝึกตามตัวอย่าง หรือสิ่งที่ครูได้สอนหรือแนะนำ จนกระทั่งนักเรียนได้จดจำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เกิดความเคยชิน กล้าแสดงออกมากขึ้น การเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติจึงเป็นวิธีการเรียนรู้หนึ่งที่สามารถเพิ่มพูนประสบการณ์และทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษที่ดีให้กับนักเรียน ดังนั้น การพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติหลังเรียนจึงสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ มีขั้นตอนและวิธีการสอนที่ทำให้ให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการนำเข้าสู่เนื้อหา ครูเสนอบริบทหรือสถานการณ์แก่ผู้เรียนก่อนโดยอาจใช้ภาพ การเล่าเรื่องให้ฟัง ฯลฯ จากนั้นนำเสนอเนื้อหาแก่นักเรียน โดยให้ผู้เรียนฟังหรืออ่าน ควรเป็นเนื้อหาที่มีบริบทหรือสถานการณ์กำกับอยู่ด้วย อาจเป็นเรื่องราว หรือบทสนทนาและเนื้อหานอกจากจะมีคำศัพท์และรูปแบบภาษาที่ต้องการนำมาสอนแล้ว ควรมีคำศัพท์ หรือรูปแบบภาษาที่นักเรียนเคยเรียนมาบ้างแล้ว เพื่อช่วยให้เข้าใจเรื่องราวที่ฟังหรือออกเสียงได้บ้าง จากนั้นครูกระตุ้นการเรียนรู้ โดยตรวจสอบดูว่านักเรียนเข้าใจเรื่องที่ฟังหรือที่ออกเสียงเพียงใด เช่น ถามคำถามให้ตอบหรือกระตุ้นให้นักเรียนพูด ถ้านักเรียนตอบได้หรือสามารถใช้ภาษาได้ก็ไม่ต้องเสียเวลากับการนำเสนอเนื้อหามากนัก แต่ถ้านักเรียนตอบได้บ้างหรือไม่ได้เลยครูต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นการฝึก เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งเรียนรู้ใหม่ในลักษณะการฝึกแบบควบคุม (controlled practice) โดยมีครูเป็นผู้นำในการฝึกโดยทั่วไปการฝึกในขั้นตอนนี้มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้ จึงเน้นความถูกต้องของภาษาเป็นหลัก แต่ก็มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนเข้าใจความหมายและออกเสียงได้อย่างถูกต้อง การฝึกแบบควบคุมนี้ ในขั้นเริ่มแรกมักใช้วิธีการฝึกแบบกลไก (mechanical drill) หรือบางครั้งเรียกว่าวิธีการฝึกซ้ำ ๆ (repetition drill) เป็นการให้นักเรียนฝึกซ้ำ ๆ ตาม

ตัวอย่าง จนกระทั่งจดจำและใช้รูปแบบของภาษาแต่ยังไม่เน้นในด้านความหมาย ดังนั้นการเน้นแบบนี้นักเรียนอาจจะเข้าใจความหมายหรือไม่เข้าใจความหมายของรูปแบบการฝึกภาษาก็ได้ สำหรับการฝึกนี้นักเรียนจะเป็นการให้นักเรียนฟังตัวอย่างภาษาการฟังอาจให้นักเรียนฟังจากเทปหรือซีดี หรือจากครูประมาณ 1-3 ครั้ง ในกรณีที่ครูเป็นให้ฟัง จะต้องพูดอย่างเป็นธรรมชาติด้วยความเร็วปกติ จากนั้นนักเรียนฝึกพูดออกเสียงพร้อมกันตามตัวอย่างอาจเป็นรายเดี่ยว แบบคู่หรือกลุ่ม ทีละครั้งห้องหรือทั้งห้องก็ได้ นอกจากนี้ครูต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนแต่ละคนด้วย เพื่อให้นักเรียนรู้ว่าตนเองใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่ และครูอาจประเมินตรวจสอบและย้อนกลับหรือประเมินผลความเข้าใจของนักเรียนภายหลังการทำกิจกรรม

ขั้นที่ 3 ขั้นการนำไปใช้ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งของการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะการฝึกใช้ภาษาในการสื่อสารเปรียบเสมือนตัวกลางตัวกลางที่เชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียนกับการนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียน โดยทั่วไปจึงมีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้ลงใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยครูเป็นเพียงผู้แนะแนวทางเท่านั้น การฝึกใช้ภาษาในลักษณะนี้มีประโยชน์ในการช่วยให้ทั้งครูและนักเรียนได้รู้ว่า นักเรียนเข้าใจและเรียนรู้ภาษาได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งการถือว่านักเรียนได้เรียนรู้อย่างแท้จริง คือการที่นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้เองอย่างอิสระ นอกจากนี้นักเรียนจะได้มีโอกาสนำความรู้ทางภาษาที่เคยเรียนมาแล้วไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่และช่วยสร้างความมั่นใจ วิธีการฝึกมักฝึกในรูปแบบของการทำกิจกรรมแบบต่าง ๆ โดยครูเป็นผู้เริ่มหรือจัดการขั้นเริ่มต้นของกิจกรรม เช่น อธิบายวิธีทำกิจกรรม จัดกลุ่มผู้เรียน หลังจากนั้นให้นักเรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมเองทั้งหมด ครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหาในการทำกิจกรรม และเป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับหรือประเมินผลการทำกิจกรรมในภายหลัง

3. ทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยาระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ โดยการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติมีทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษสูงกว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะและได้พัฒนาตนเองในการออกเสียงภาษาอังกฤษ โดยมีการฝึกออกเสียงภาษาอังกฤษซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้ง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และจดจำได้ดีและได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองพร้อมกับเพื่อน ๆ อย่างจริงจัง โดยมีครูเป็นผู้คอยดูห่าง ๆ หากกรณีเกิดปัญหาที่สามารถแนะนำนักเรียนได้อย่างถูกต้องอีกด้วย แสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ ทำให้นักเรียนได้ฝึกและพัฒนาทักษะการออกเสียงได้ดีกว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งในขณะการเรียนรู้แบบร่วมมือ ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้ฝึกและพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษได้ดีเช่นเดียวกัน แต่อาจจะมีโอกาสได้คิดและลงมือกระทำหรือปฏิบัติซ้ำไปซ้ำมา หรือได้ฝึกฝนทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษอย่างจริงจังได้น้อยกว่าการเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ นั่นเอง

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา มีทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษในการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา มีทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษในการเรียนรู้แบบปฏิบัติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. การเรียนรู้แบบเน้นปฏิบัติ มีทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษสูงกว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนควรคำนึงถึงความเหมาะสมเรื่องระยะเวลาในการทำกิจกรรม ในการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแบบเน้นปฏิบัติ อาจใช้เวลาไม่น้อยตามแต่สถานการณ์ เนื่องจากทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ในการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแบบเน้นปฏิบัติ ต้องอาศัยเวลาในการฝึกฝนจึงจะเกิดความคล่องแคล่ว ดังนั้นครูผู้สอนควรมีการปรับยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสมตามสถานการณ์ความพร้อมของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

(2.1) ควรทำการศึกษาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษที่เรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา

(2.2) ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ฉัตรพร ทวีวัฒนวงศ์. (2554). การพัฒนาทักษะการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 โดยใช้สัทอักษร. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชุมศักดิ์ มัธยมจันทร์. (2547). การออกเสียงภาษาอังกฤษ. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2556 จาก <http://www.navy.mi.th>.
- ไชยยันต์ โตเทศ. (2551). การใช้กิจกรรมมุ่งปฏิบัติงานที่เน้นประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ และความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักศึกษาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปิยวรรณ ศิริรัตน์. (2543). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและความสามารถในการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบโครงสร้างระดับยอดเยี่ยมด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วนิตยา ประเสริฐสุนทร. (2548). ผลการใช้กิจกรรมละครที่มีทักษะการฟัง-พูด ในวิชาภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ 1. เชียงใหม่: สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตภาคพายัพ..
- วีรวัลย์ โพธิ์หนองโฮ. (2549). การใช้กิจกรรมสื่อสารร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการฟัง-พูด ภาษาอังกฤษและทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2544). การทดสอบและการประเมินผลการเรียนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรินทร์ จิตต์ปรารพ. (2554). การใช้การเรียนแบบมุ่งปฏิบัติงานด้านธุรกิจเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูดและการเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Andrew Biggs. (2550). วิธีการพูดภาษาอังกฤษเหมือนฝรั่ง. พิมพ์ครั้งที่สี่สิบห้า กรุงเทพมหานคร: ดับเบิลยูเอ็น
- Christopher Wright. (2553). ภาษาอังกฤษแบบฝรั่งเข้าใจ คนไทยเกิด (สไตส์ครูเด็กแนว). กรุงเทพมหานคร: เนชั่นบุ๊คส์
- Finocchiaro. (1974). Foreign Language Testing: A Practical Approach. New York: Regent.

ความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบซิปปาโมเดลและแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ
English Reading Ability of First Year Students in Vocational Education taught by CIPPA Model Method and Cooperative Lecture Method

อนุชิต ปรมีสนาภรณ์^{1*}
Anuchit Poramesanaporn¹

¹คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี
¹Faculty of Education, Dhonburi Rajabhat University
*Email: Chitanuchit@Hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบซิปปาโมเดล ก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ ก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบซิปปาโมเดลและแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 2 กลุ่มๆละ 20 คน รวมทั้งหมด 40 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนความสามารถทางการอ่านของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบซิปปาโมเดลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) คะแนนความสามารถทางการอ่านของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) คะแนนความสามารถทางการอ่านของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบซิปปาโมเดลสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: วิธีการสอนแบบซิปปาโมเดล วิธีการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ
ความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษ

Abstract

The purposes of this research were to : 1) compare English reading ability of first year students in vocational education before and after being taught by CIPPA Model Method. 2) compare English reading ability of first year students in vocational education before and after being taught by Cooperative Lecture Method. 3) compare English reading ability between students who were taught by CIPPA Model Method and by Cooperative Lecture Method. The sample groups were 40 first year students of 2 classes in vocational education. There were 20 students in each class. The samples were selected by simple

random sampling. The research instruments were the English reading test and lesson plans of CIIPA Model Method and Cooperative Lecture Method. Data were analyzed by mean, standard deviation and t-test.

The results of this research showed that: 1) the post-test scores in English reading of students who were taught by CIPPA Model Method was significantly higher than the pre-test scores at the level of .05. 2) the post-test scores in English reading of students who were taught by Cooperative Lecture Method was significantly higher than the pre-test scores at the level of .05. 3) the post-test scores in English reading of students who were taught by CIIPA Model Method was significantly higher than that of students who were taught by Cooperative Lecture Method at the level of .05.

Keywords: CIPPA Model Method, Cooperative Lecture Method; English Reading Ability

ความนำ

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น จุดมุ่งหมายที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ มุ่งหวังให้นักศึกษาสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, หน้า 1) โดยใช้ความสามารถทางการสื่อสารทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน หากพิจารณาถึงความสามารถทางการสื่อสารทั้งสี่ด้านดังกล่าวแล้ว โอกาสที่นักศึกษาจะได้ใช้ความสามารถทางการอ่านจะมีมากที่สุด เนื่องจากส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีโอกาสพบปะพูดคุยกับผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันมากนัก ความสามารถทางการฟังและการพูดจึงเกิดขึ้นได้ยาก เช่นเดียวความสามารถทางการเขียนซึ่งถือได้ว่ามีโอกาสใช้งานในชีวิตจริงได้ค่อนข้างน้อย แต่ความสามารถทางการอ่านมีโอกาสได้ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงานมากกว่า (ศิริพร สุธรรมตะชะ 2541, หน้า 2)

ในหลายปีที่ผ่านมา หน่วยงานทางการศึกษาของประเทศไทย ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสอนอ่านมาโดยตลอด แต่ในงานวิจัยหลายต่อหลายชิ้นกลับค้นพบว่า ความสามารถทางการอ่านของนักศึกษาไทยมีพัฒนาการที่ไม่น่าพอใจ กล่าวคือ นักศึกษามีความสามารถในการทำความเข้าใจเรื่องอยู่ในระดับต่ำ อ่านเรื่องแล้วไม่สามารถลำดับเหตุการณ์และจับใจความสำคัญได้ (วิสาข์ จัติวัตร์, 2543, หน้า 1-2) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ พันธียาชาติ (2534, หน้า 2) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีปัญหาในด้านการอ่าน กล่าวคือ อ่านแล้วไม่เข้าใจ จับใจความสำคัญไม่ได้ อ่านได้ช้า และไม่สามารถอ่านได้อย่างถูกต้องชัดเจน รวมถึงไม่มีความสามารถในการถ่ายโอนและสื่อความหมายได้

จากการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการสอนอ่านในหลายๆ วิธี ผู้วิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบชิปปาโมเดล (CIPPA Model) ที่พัฒนาขึ้นโดยรองศาสตราจารย์ ทิศนา ขัมมณี สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาการขาดประสิทธิภาพในการอ่านของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ดี แม้ว่ารูปแบบการสอนแบบชิปปาโมเดลจะจัดว่าเป็นรูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างสูงก็ตาม แต่ก็ยังมีข้อจำกัดที่สำคัญอยู่ประการหนึ่ง กล่าวคือ

การจัดการเรียนรู้แบบชิปปาโมเดล มีขั้นตอนที่สำคัญอยู่ทั้งหมด 7 ขั้นตอน ในแต่ละขั้นตอนนี้หากครูผู้สอนนำมาใช้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนจริงแล้ว จะก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องของเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับปริมาณเนื้อหาในสาระการเรียนรู้ของแต่ละภาคเรียน เนื่องจากหลักสูตร

การศึกษาในระดับสูง เช่น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับอุดมศึกษา มีรูปแบบที่เน้นเนื้อหาวิชามากเป็นพิเศษ แตกต่างจากหลักสูตรในระดับประถมศึกษาหรือในระบบการศึกษานอกโรงเรียน จึงทำให้ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะเลือกใช้วิธีสอนแบบบรรยาย เพื่อให้สามารถสอนได้ครอบคลุมเนื้อหาสาระให้มากที่สุดและทันภายในเวลาในแต่ละภาคเรียน เพราะรูปแบบการสอนแบบอื่นๆ ไม่สามารถสนองตอบต่อความต้องการดังกล่าวได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาในด้านการขาดประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และปัญหาเกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (หรรษา นิลวิเชียร, 2545, หน้า 1)

เนื่องจากการสอนแบบบรรยายมีข้อจำกัดในการนำไปใช้ให้ได้ผลดีอยู่หลายประการดังกล่าว Johnson, Johnson & Holubec (1992, อ้างถึงในหรรษา นิลวิเชียร, 2545, หน้า 4) จึงได้เสนอแนะให้ใช้กลุ่มร่วมมือเข้ามาช่วยเสริมเพื่อแก้ไขจุดอ่อนต่างๆ ที่มีอยู่ แล้วเรียกวิธีการสอนแบบใหม่นี้ว่า วิธีสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ (Cooperative Lecture) วิธีสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือนี้จะใช้เทคนิคการจับคู่สนทนา (Pair Discussion) เข้ามาช่วยเสริมเป็นระยะตลอดการบรรยาย กลุ่มร่วมมือนี้เป็นกลุ่มที่จัดขึ้นชั่วคราวและเสร็จสิ้นภายในเวลาเรียนแต่ละครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และสามารถร่วมมือกันในการใช้สติปัญญาอย่างเต็มที่

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า วิธีการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือนี้ ก็สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาความสามารถทางการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ เช่นเดียวกันกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบซิปปาโมเดล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบซิปปาโมเดล ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ ก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบซิปปาโมเดล และนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ

วิธีดำเนินการวิจัย

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี แผนกเลขานุการ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษเสริมทักษะ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 ห้องเรียนๆละ 35 คน รวมทั้งหมด 70 คน
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 แผนกเลขานุการ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษเสริมทักษะ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 กลุ่มทดลองๆละ 20 คน รวมทั้งหมด 40 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเสริมทักษะ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา 6 หน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยการเรียนรู้จะใช้แผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 2 แผน รวมทั้งหมด 12 แผน แผนละ 2 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งสิ้น 24 คาบ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวนี้มีจำนวน 2 ฉบับ ฉบับแรกเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนแบบซิปปาโมเดล อีกฉบับจะเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียน ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด 6 หน่วยการเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบแบบมีตัวเลือก 4 ตัวเลือกจำนวน 40 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านความสามารถทางด้านการอ่านภาษาอังกฤษแจกให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการสอนแบบซิปปาโมเดลและกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ โดยเป็นแบบทดสอบก่อนเรียน (pre-test) และหลังเรียน (post-test)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปาโมเดล เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่าสถิติ t-test

2. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่าสถิติ t-test

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปาโมเดล และกลุ่มที่สอนด้วยวิธีการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ โดยใช้ค่าสถิติ pooled t-t เนื่องจากค่าความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มมีค่าเท่ากัน

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถทางด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบซิปปาโมเดลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถทางด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบซิปปาโมเดลมีความสามารถทางด้านการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งผลการวิจัยทั้งหมดสามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบความสามารถทางด้านการอ่านภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม

วิธี การสอน	N	สอบก่อนเรียน (40 คะแนน)		สอบหลังเรียน (40 คะแนน)		ค่า t
		ค่า $\bar{X}$	ค่า S.D.	ค่า $\bar{X}$	ค่า S.D.	
แบบ ชีปปา	20	20.11	2.78	30.33	2.74	25.20*
แบบบรรยาย	20	20.04	3.69	28.22	3.54	22.63*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

N แทน จำนวนผู้เรียนในกลุ่มทดลอง
 $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
 S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 t แทน ค่าทดสอบสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าว มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. กลุ่มผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบชีปปาโมเดล มีความสามารถทางด้านการอ่านภาษาอังกฤษหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง สอดคล้องกับงานวิจัยของกวีกันต์ ททรัพย์เจริญ (2554) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ CIPPA Model เพื่อเพิ่มความสามารถในการอ่านจับใจความในสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 6 (วัดตันติยาภิรมย์) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยหลังการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียน

ซึ่งการที่กลุ่มผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบชีปปาโมเดล มีความสามารถทางด้านการอ่านภาษาอังกฤษหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ ดังนี้

ประการแรก รูปแบบการสอนแบบชีปปาโมเดล เป็นรูปแบบการสอนโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการค้นคว้าหาความรู้ ผู้เรียนมีโอกาสดูฝึกคิด ฝึกปฏิบัติ และฝึกการแก้ปัญหาอย่างเป็นกระบวนการ

ประการที่สอง การจัดการเรียนรู้แบบชีปปาโมเดล เป็นวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมโดยตรงในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเรียนรู้ด้วยความตื่นตัว มีความจดจ่อและผูกพันกับสิ่งที่ตนกำลังทำ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักวางแผนการเรียนรู้ สามารถทำงานอย่างเป็นระบบ และรู้วิธีการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องด้วยตนเอง

ประการที่สาม การเรียนรู้แบบชีปปาโมเดลเน้นหลักการสำคัญในเรื่องกระบวนการกลุ่มว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากกลุ่มได้มากที่สุด กล่าวคือ การทำงานโดยกระบวนการกลุ่มทำให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน

และทำให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้จัดให้กลุ่มผู้เรียนได้ร่วมกันค้นหาวิธีการและแนวคิดในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2. กลุ่มผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ มีความสามารถทางด้านการอ่านภาษาอังกฤษหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nichols (1994) ที่ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ กับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในรายวิชาเรขาคณิต จำนวน 81 คน โดยแบ่งผู้เรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ และกลุ่มที่สอนด้วยวิธีการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่สอนวิธีการสอนปกติ

ซึ่งการที่กลุ่มผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ มีความสามารถทางด้านการอ่านภาษาอังกฤษหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ กล่าวคือ

ประการแรก วิธีการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ เป็นวิธีการสอนที่ทำให้สามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้เป็นจำนวนมาก ครูผู้สอนสามารถนำเอาความรู้ที่เป็นจุดเด่นจากตำราหลายๆ เล่ม มาทำการประมวลและบูรณาการเข้าไว้ด้วยกันในการบรรยายเพียงครั้งเดียว

ประการที่สอง ในกรณีที่เนื้อหาที่มีความยุ่งยากและซับซ้อน ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ โดยครูผู้สอนที่มีความรู้และประสบการณ์ในระดับสูง จะสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายกว่าการไปดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งจะต้องใช้เวลาที่นานมากกว่า และเมื่อเกิดความไม่เข้าใจแล้วก็ไม่สามารถจะไปซักถามใครได้

ประการที่สาม การใช้กลุ่มร่วมมือประกอบการสอนแบบบรรยายนี้ สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ได้ดีพอสมควร เพราะถือได้ว่าเป็นรูปแบบการสอนที่ยังมีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกัน ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้ในระดับหนึ่ง แม้จะไม่มากเท่ากับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางก็ตาม

3. กลุ่มผู้เรียนที่ใช้รูปแบบการสอนแบบชิปปาโมเดล มีความสามารถทางด้านการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียน สูงขึ้นกว่ากลุ่มผู้เรียนที่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรพันธ์ บุญเรือน (2544) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบชิปปาโมเดล (CIPPA Model) กับการสอนตามแบบปกติที่เน้นการบรรยาย ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาไทยของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบชิปปาโมเดล (CIPPA Model) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยในด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนสูงกว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามแบบปกติที่เน้นการบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งการที่กลุ่มผู้เรียนที่ใช้รูปแบบการสอนแบบชิปปาโมเดล มีความสามารถทางด้านการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียน สูงขึ้นกว่ากลุ่มผู้เรียนที่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ อาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ กล่าวคือ

ประการแรก การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบชิปปาโมเดล เป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดและสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านการทำกิจกรรมกลุ่ม โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะและสนับสนุนให้กระบวนการต่างๆดำเนินไปอย่างราบรื่น ขณะที่การเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ แม้จะมีการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง แต่ก็จัดเป็นวิธีที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมได้ค่อนข้างน้อย ผู้เรียนเป็นได้

แต่เพียงผู้ฟังเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งถ้าครูผู้สอนไม่มีกลวิธีการบรรยายที่ดีพอก็อาจทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ซึ่งจะส่งผลทำให้สมรรถภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนต่ำลง

ประการที่สอง การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปาโมเดล เป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ที่หลากหลายในการใช้ความคิดจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ความรู้ที่เกิดจากการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มผู้เรียนอื่น ๆ ในการทำกิจกรรมกลุ่ม ความรู้จากตำราและเอกสารประกอบการเรียนการสอน ความรู้จากห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต และความรู้ที่ได้รับโดยตรงมาจากครูผู้สอน ถือได้ว่าเป็นวิธีการสอนที่สนองต่อความต้องการที่หลากหลายและความแตกต่างในด้านบุคลิกของผู้เรียน ขณะที่การเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ เป็นวิธีการสอนที่ผู้เรียนสามารถรับรู้ข้อมูลโดยผ่านการฟังการบรรยายเพียงอย่างเดียว ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิธีการที่ไม่สนองต่อความต้องการที่หลากหลายและความแตกต่างในด้านบุคลิกของกลุ่มผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กวีกันต์ ทรัพย์เจริญ. (2554). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล. รายงานการวิจัย. ตรัง: โรงเรียนเทศบาล 6 (วัดตันติยาภิรมย์).
- จิรนนท์ บุญเรือน. (2544). ผลของการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ พันธโยชาติ. (2534). ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจคำศัพท์กับการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทศนา แคมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิสาข์ จิตวิตร. การสอนอ่านภาษาอังกฤษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543.
- ศิริพร สุธรรมเดชะ. (2541). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- हररषषष ढललवलषषष. (2551). การสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ. ข่าวสารวิชาการ ฉบับที่ 1/2551 หน่วยส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ งานบริการการศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- Johnson, D., Johnson, R. & Holubec, E. 1992. Advanced cooperative learning. Minnesota: Interaction Book Company.
- Nichols, J. D. (1994). The effect of cooperative learning on student achievement and motivation in a high school geometry class. Dissertation Abstract International.

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3
ที่เรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat
Analytical Thinking Ability in English Reading of Grade 9 Students Instructed
by Constructivism Model and 4 Mat Model

ไกรทอง กล้าแข็ง^{1*}
Kraithong Klakhang¹

¹โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร
*E-mail: Kraithong_Klakhang@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism 2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat 3) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ สำนักงานเขต สวนหลวง กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มที่เรียนรู้แบบ Constructivism จำนวน 30 คนกับกลุ่มที่เรียนรู้แบบ 4 Mat จำนวน 30 คน รวม 60 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษ แผนการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism และแบบ 4 Mat วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและ 3) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ:ความสามารถในการคิดวิเคราะห์, การอ่านภาษาอังกฤษ, การเรียนรู้แบบ Constructivism, การเรียนรู้แบบ 4 Mat

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) compare students' analytical thinking ability in English reading before and after being instructed by the Constructivism Model, 2) compare students' analytical thinking ability in English reading before and after being instructed by 4 Mat Model, 3) compare students' analytical thinking ability in English reading

between Constructivism Model and 4 Mat Model. The sample group was 60 9th grade students of 2 classes at Mathayomnaknawa-upathum School, Suanluang District, Bangkok selected by simple random sampling. A class of 30 students was instructed by Constructivism Model and the other was instructed by 4 Mat Model. The research instruments were the analytical thinking ability test in English reading, and lesson plans of the Constructivism Model and 4 Mat Model. Data were analyzed by t-test.

The results of this research showed that: 1) students' posttest scores in analytical thinking ability in English reading after being instructed by the Constructivism Model was higher than pretest; 2) students' posttest scores in analytical thinking ability in English reading after being instructed by 4 Mat Model was higher than pretest; 3) students' scores in analytical thinking ability in English reading by the Constructivism Model and 4 Mat Model was not significantly different at the level of 0.05.

Keyword: Analytical Thinking Ability, English Reading, Constructivism Model, 4 Mat Model

บทนำ

สังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้และการประกอบอาชีพ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะที่จำเป็นพื้นฐาน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) แต่ตรงกันข้ามคุณภาพด้านการศึกษาของเด็กไทยน่าเป็นห่วง ความรู้ความสามารถของเด็กไทยเฉลี่ยอ่อนลง ทั้งในด้านกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างมีเหตุผล และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540) อ้างถึงใน สมบัติ การจนารักพงศ์, กัญญา สุภศิริรักษ์ และกมลรัตน์ อนันตปัญญสุทธิ, 2549: 3) ซึ่งจากการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบแรก พ.ศ. 2544 -2548 พบว่าวิชาที่ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสังคมศึกษา ตามลำดับ (วรณัน ขุนศรี, 2550: 73-76)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ศ.ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ ผู้อำนวยการ สมศ. เผยผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ประจำปีงบประมาณ 2554 ว่า สมศ.ได้ทำการประเมินสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยจากการประเมินสรุปได้ว่า สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7,985 แห่ง ได้รับการรับรอง 5,690 แห่ง และไม่ได้รับการรับรอง 2,295 แห่ง ซึ่งเหตุผลที่ทำให้สถานศึกษาเหล่านี้ไม่ได้รับการรับรอง เนื่องจากไม่ผ่านการประเมินในตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ 5 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน คือ มีคะแนนการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) อยู่ในระดับต่ำ (ครูไทย, 2556)

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศนั้น ให้ความสำคัญต่อทักษะการอ่านค่อนข้างมาก ไม่ว่าจะเป็นในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน เพราะการอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ความเพลิดเพลินในสิ่งที่อ่านทำให้ผู้อ่านมีประสบการณ์ในอันที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหา การปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและความเป็นอยู่ใน

ชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุธิดา ศิริพงษ์, 2542 อ้างถึงใน ชนิตา พงศ์นารักษ์, 2550: 1) การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ แยกแยะความคิดแยกประเด็นของสิ่งที่อ่านนำมาจัดลำดับความสำคัญ นำไปสู่การสรุปของเรื่องที่อ่าน การฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ต้องฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด และตอบคำถามตามชนิดของการวิเคราะห์มี 3 ชนิด คือ วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ (ชวาล แพรัตกุล, 2520 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2549: 39-40)

จากการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มุ่งวัดความรู้และความคิดของนักเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นคุณภาพผู้เรียนด้านการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งทั้งสองส่วนนี้มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ขึ้นอยู่กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน ให้ผู้เรียนได้รู้จักการคิดวิเคราะห์

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบ Constructivism เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ การคิดวิเคราะห์ ทักษะและประสบการณ์ที่มีความหมายหลากหลาย สัมพันธ์กันเป็นองค์รวม (สุรศักดิ์ รักษาสุข, 2556: 4)

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบ 4 Mat เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างจินตนาการจากประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่ฝึกฝนให้ผู้เรียนสามารถที่จะสร้างความคิดรวบยอด และสามารถสรุปองค์ความรู้ อีกทั้งกิจกรรมการเรียนรู้ยังส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการในการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น (ศุภวรรณ เพชรอำไพ, 2556: 2)

การจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งแบบ Constructivism และแบบ 4 Mat เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษที่เรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อประโยชน์ในการนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนให้สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ก่อนและหลังการได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ก่อนและหลังการได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 178คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 ห้องเรียน

ห้องละ 30 คน ทั้งหมด 60 คน จาก 5 ห้องเรียน จำนวน 178คนซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากแบบแทนที่ ที่ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม และสุ่มเข้ากลุ่มทั้งสองกลุ่มโดยวิธีจับฉลากโดยได้

กลุ่มทดลอง 1 ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism

กลุ่มทดลอง 2 ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat

2. เครื่องมือในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลอง 1 โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลอง2 โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat

2.3 แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษ แจกให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 1 ได้รับการสอนแบบ Constructivism และกลุ่มทดลอง 2 ได้รับการสอนแบบ 4 Mat โดยเป็นแบบทดสอบก่อนเรียน (pre-test) และหลังเรียน (post-test) ซึ่งมีเนื้อหาเดียวกันทั้งหมด และทำการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ก่อนและหลังการได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism โดยใช้ paired-samples t-test

4.2เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ก่อนและหลังการได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat โดยใช้ paired-samples t-test

4.3เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat โดยใช้ independent-samples t-test

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้อยู่แบบ Constructivismกับแบบ 4 Mat สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. นักเรียนโรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ก่อนและหลังการได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism

ตารางที่ 1 : ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ก่อนและหลังการได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism ($N = 30$)

กลุ่มทดลองที่ 1	ค่าเฉลี่ย (mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	df	Sig.
ทดสอบก่อนเรียน	23.77	4.39	-12.79	29	.00*
ทดสอบหลังเรียน	34.43	1.50			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่า $t = -12.79$ sig. = .00*) โดยหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้น

2. นักเรียนโรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ก่อนและหลังการได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat

ตารางที่ 2 : ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ก่อนและหลังการได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat ($N = 30$)

กลุ่มทดลองที่ 1	ค่าเฉลี่ย (mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	df	Sig.
ทดสอบก่อนเรียน	23.68	4.25	-15.77	29	.00*
ทดสอบหลังเรียน	34.80	1.79			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่า $t = -15.77$ sig. = .00*) โดยหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้น

3. นักเรียนโรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4Mat

ตารางที่ 3 : ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมขนาดนาอูปลัภูมิที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism คือกลุ่มทดลอง 1 กับแบบ 4 Mat คือกลุ่มทดลอง 2 ($N = 30$)

กลุ่มทดลอง	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t-test		
				t	df	Sig.
กลุ่มทดลองที่ 1	30	34.43	1.50	-0.86	58.00	0.39
กลุ่มทดลองที่ 2	30	34.80	1.79			
Levene's test: F=0.80, Sig= 0.39						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่า $t = -0.86$ sig. = .39) โดยค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนที่เรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat ไม่มีความแตกต่างกัน

การวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 เนื่องจาก

1.1 การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ Constructivism เป็นการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยมุ่งทักษะในการคิด ซึ่งจะสังเกตได้ว่ากิจกรรมและขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ได้ให้ผู้เรียนได้รับความรู้และให้ผู้เรียนได้คิดหาคำตอบ มีการลงมือกระทำฝึกปฏิบัติ อภิปรายต่าง ๆ แล้วสรุปและประเมินความรู้ ความคิดสอดคล้องกับนักการศึกษาทั่วไป นักวิทยาศาสตร์ไทย และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เห็นด้วยกับทฤษฎี Constructivism ว่าเป็นทฤษฎีที่ส่งเสริมกระบวนการคิด(สมบัติ การจรรโลง พงศ์, กัญญา สุภศิริรักษ์ และกมลรัตน์ อนันตปัญญสุทธิ, 2549: 4) กระบวนการเรียนรู้ที่มีรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการคิดจะสามารถทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดเพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับทศพล ดีกระจำ (2555: 137-141) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการสอนตามแนว Constructivism กับการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนทั้งสองแบบมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง

ดังนั้น จากคำกล่าวและงานวิจัยข้างต้น จึงเป็นข้อสนับสนุนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้แบบ Constructivism หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 เนื่องจาก

2.1 การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ 4 Mat มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดในการคิดวิเคราะห์ลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ และแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กับบุคคลอื่น ซึ่งต้องผ่านกิจกรรมการคิดและ

กระบวนการคิดทั้งสี่ สอดคล้องกับประเทือง วิบูลศักดิ์ (2552) และศิลปชัย บุรณพานิช (ม.ป.ป.) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat เป็นการเน้นกระบวนการคิดและส่งเสริมพัฒนาการคิด สอดคล้องกับปิ่นประภา โล่ห์จินดา (2550: 69) ศึกษาการใช้ 4 Mat เพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดและการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ พบว่า คะแนนความคิดรวบยอดของนักเรียนหลังการเรียนรู้โดยใช้ 4 Mat สูงขึ้นและอยู่ในระดับดี และคะแนนความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังการเรียนรู้โดยใช้ 4 Mat ผ่านเกณฑ์และอยู่ในระดับดี

ดังนั้น จากคำกล่าวและงานวิจัยข้างต้น จึงเป็นข้อสนับสนุนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้แบบ 4 Mat หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจาก

3.1 กระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งแบบ Constructivism และแบบ 4 Mat เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีการฝึกทักษะกระบวนการคิดทั้งสองรูปแบบ จะสังเกตได้ว่าขั้นตอนต่าง ๆ ของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ทั้งสองรูปแบบนั้น ได้ให้ผู้เรียนใช้ความคิด อธิบาย อภิปรายและนำเสนอ และแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดกับบุคคลอื่น ซึ่งทำให้มีความรู้ความคิดที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้มีการสำรวจตรวจสอบความคิด มีการสรุปความคิด ประเมินความคิด และนำความคิดไปใช้ จึงทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ได้เป็นอย่างดี โดยยกระดับการคิดผ่านกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับนักการศึกษาทั่วไป นักวิทยาศาสตร์ไทย และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเห็นด้วยกับทฤษฎี Constructivism ว่าเป็นทฤษฎีที่ส่งเสริมกระบวนการคิด(สมบัติ การจรรยาภรณ์, กัญญา สุภศิริรักษ์ และกมลรัตน์ อนันตปัญญสุทธิ, 2549: 4) และสอดคล้องกับประเทือง วิบูลศักดิ์ (2552) และศิลปชัย บุรณพานิช (ม.ป.ป.) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat เป็นการเน้นกระบวนการคิดและส่งเสริมพัฒนาการคิด

3.2 รูปแบบการเรียนรู้ทั้งแบบ Constructivism และแบบ 4 Mat ทำให้ผู้เรียนที่ได้เรียนรู้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นรูปแบบการเรียนรู้ทั้งสองรูปแบบเป็นการเน้นกระบวนการคิดตามข้อที่ 3.1 ข้างต้น และเมื่อเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ทั้งสองรูปแบบแล้วพบว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษไม่มีความแตกต่างกัน เป็นไปตามข้อที่ 3.1 ก็คือรูปแบบการเรียนรู้นี้ ช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษเพิ่มสูงขึ้นด้วยกันทั้งสองรูปแบบ สอดคล้องกับสุทธิชา เพชรวีระ (2550: 112) ศึกษาการเปรียบเทียบความคิดรวบยอดทางภาษา ความคงทนในการเรียนรู้ และความสนใจในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีสรณนิยม (Constructivism) กับการสอนแบบเดิมพบว่าความคิดรวบยอดทางภาษาที่ได้รับการสอนทั้งสองแบบแตกต่างกัน และการสอนแบบ Constructivism ทำให้นักเรียนมีความคิดรวบยอดทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเดิม และเป็นไปตามที่ McCarthy (1997: 46-51) ได้นำระบบ 4 Mat มาใช้เพื่อศึกษานักเรียนใน 4 แบบซึ่ง 4 Mat มีลักษณะพิเศษที่นักเรียนจะนำไปใช้ชั้นเรียนได้ และพบว่านักเรียนมีการพัฒนาความรู้ได้ครบตามวัฏจักรธรรมชาติการเรียนรู้ โดยนักเรียนสะท้อนความรู้สึกรออกมา และ 4 Mat มีผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมที่เป็นการคิดวิเคราะห์ และผลการศึกษาชี้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นการคิดวิเคราะห์

เพราะฉะนั้น การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนทั้งสองรูปแบบจึงเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการคิด จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน

จากข้อเสนอดังกล่าว จึงเป็นเหตุผลว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism กับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาต่อไปนี้

1. ในขั้นตอนกระบวนการหาคำตอบของผู้เรียน ครูควรคำนึงถึงการให้ผู้เรียนได้แสวงหาคำตอบของตนเองให้ได้มาก ต้องมุ่งให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองในกิจกรรมที่เป็นการให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ และต้องให้ผู้เรียนได้อธิบาย อภิปรายความรู้ให้เต็มที่และเต็มความสามารถ โดยบทบาทของครูคือผู้อำนวยความสะดวก แล้วค่อยมาสรุปและประเมินความรู้ความคิดร่วมกัน
2. ในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมความสามารถในการคิด ครูควรเตรียมพร้อมในบทเรียนแต่นั้น ๆ เพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วมากยิ่งขึ้นในการจัดกระบวนการเรียนรู้และเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของกิจกรรม ซึ่งจะเป็นการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat กับผู้เรียนระดับชั้นอื่น ๆ
2. ควรศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat ในด้านตัวแปรตามอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการคิดรวบยอด ความสามารถในการคิดสังเคราะห์

สรุป

สรุปผลการวิจัยได้ว่า

1. นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแนวอาณานิคม ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแนวอาณานิคม ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแนวอาณานิคม ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง/ References

- ครูไทย. (2556). ผลประเมินรอบ 3 สมศ.ชี้สถานศึกษาพื้นฐาน 2 พันแห่ง ไม่ได้รับรอง. สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2556, จากเว็บไซต์:http://www.kruthai.info/view.php?article_id=1613.
- ชนิดา พงษ์นารักษ์. (2550).การใช้กลวิธีอภิปัญญาผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ การเขียนสรุปความและการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนระดับก้าวหน้า.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทศพล ดีกระจ่าง. (2555).การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการสอนตามแนว Constructivism กับการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์.ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2549). การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน.กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประเทือง วิบูลศักดิ์. (2552). สื่อการเรียนการสอน: กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ว่าด้วยการคิด การคิดคืออะไร องค์ประกอบของการคิดและแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะการคิด. สืบค้นเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2556, จากเว็บไซต์: <http://www.sahavicha.com/?name=media&file=readmedia&id=1409>.
- วรรณ ขุนศรี. (2550). เส้นทางสู่การปฏิรูปการเรียนการสอน: มุมมองการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในวิชาหลัก. วารสารวิชาการ,10(3), 73-76.
- ศุภวรรณ เพชรอำไพ. (2556). การศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานคอมพิวเตอร์) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมบัติ การจนารักษ์, กัญญา สุภศิริรักษ์ และกมลรัตน์ อนันตปัญญสุทธิ. (2549). เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5 E ที่เน้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง: กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ.กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- สุทธิชา เพชรวิระ. (2550). การเปรียบเทียบความคิดรวบยอดทางภาษา ความคงทนในการเรียนรู้และความสนใจในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีสรคินิยม (constructivism) กับการสอนแบบเดิม. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรศักดิ์ รักษาสุข. (2556). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมเรื่อง ผลิตภัณฑ์แกะสลักหินอ่างศิลา.ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- McCarthy, Bernice. (1997). A Tale of Four Learner : 4 MAT' s Learning Styles. Dissertation Abstracts International,54(6), 46-51.

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

The Learning Achievement and Analytical Thinking Ability of Grade 2 Students Learning Science by Applying the Activities of Group Investigation Model and Problem Based Approach

ประสพโชค อเนกพิพัฒน์^{1*}

¹โครงการบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
* Corresponding author, E-mail: mu.pakma@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ และ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียน (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณวิทยา กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 2 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ แผนจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

คำสำคัญ: วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ABSTRACT

The objectives of this research were to : (1) compare learning achievement and analytical thinking ability of the Grade 2 students who are instructed by group investigation model and problem-based approach, (2) compare the learning achievement analytical thinking ability of the grade 2 students before and after instructed by group investigation model, (3) compare the learning achievement and the analytical thinking ability of grade 2

students before and after being the instructed by problem-based approach. The 40 samples were 2 classes of the grade 2 students, Piamsuwanwittaya School Bangkok who are divided into 2 experimental groups, selected random sampling. The research instruments were lesson plans, tests for learning achievement and ability in analytical thinking ability.

The results of the research revealed that 1) the students who instructed by group investigation model got learning achievement and analytical thinking ability higher than those instructed by problem-based approach 2) the students who instructed by group investigation model got learning achievement and the analytical thinking ability higher than before instructed 3) the student who instructed by problem-based approach got learning achievement and analytical thinking ability higher than before instructed, at the level of statistical significant .05

Keywords: Group Investigation Model, Problem Based Approach, Analytical Thinking Ability

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในทุกๆด้านก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมของคนในสังคมไทยการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่มนุษย์ต้องเรียนรู้เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเองพัฒนาชีวิตและครอบครัวรวมทั้งพัฒนาประเทศอันเป็นหัวใจหลักเพื่อความอยู่รอดของมวลชนในชาติการพัฒนาประเทศต้องอาศัยกำลังคนที่มีสมรรถภาพทางการคิดวิเคราะห์ซึ่งในการพัฒนาคนต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่างแต่องค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาคนคือ การศึกษา เป้าหมายของศักยภาพเด็กไทย ต้องมีความรู้ ความคิด ความเข้าใจในแขนงวิชานั้น ในการที่จะบรรลุเป้าหมายการศึกษานั้นต้องอาศัยการจัดการเรียนรู้เพราะการจัดการเรียนรู้เป็นการจัดประสบการณ์เพื่อให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ครูผู้สอนจึงต้องเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุดการศึกษาทุกวิชาทุกแขนงที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นั้นต้องอาศัยเทคนิควิธีการที่ดี (วรลักษณ์ อินตะวงศ์, 2539 : 1) การศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์

ก็เช่นกัน จะเห็นได้ว่า การศึกษาวิทยาศาสตร์ในประเทศไทยไม่เพียงแต่ปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาให้ทันสมัยเท่านั้น แต่พยายามปรับปรุงคุณภาพวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาถึงธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ ปรัชญาวิทยาศาสตร์ พัฒนาการของวิทยาศาสตร์เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนให้นักเรียนใฝ่รู้ในการเรียนและเกิดการคิดวิเคราะห์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548 ก : 5)

การคิดวิเคราะห์มีความสำคัญและจำเป็นต่อมนุษย์ในการดำรงชีวิตประจำวันเพราะสภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านสังคมเศรษฐกิจการเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งเหล่านี้มีผลกระทบโดยตรงต่อคนไทยทำให้ต้องเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงอันหลากหลายกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้คนไทยได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างมากมายและรวดเร็วทั้งที่มีคุณค่าและไม่มีคุณค่า เป็นต้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนต้องมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐานอันเพียงพอต่อการดำรงชีวิตที่ดี มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เลือกใช้ข้อมูลข่าวสารในการตัดสินใจอย่างถูกต้องในการแก้ปัญหาและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวคือคุณภาพของคน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง และต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ ที่สามารถพัฒนาให้เด็กเป็นคนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรมวิชาการ, 2550ก : 4) ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ คือ การเข้าใจในเรื่องต่างๆ รู้ความสัมพันธ์ หาเหตุผล เข้าใจสาเหตุของผลกระทบ และสิ่งที่เกิดในอนาคต เพื่อเตรียมการวางแผนป้องกันรู้

เบื้องหน้า เบื้องหลังของข่าวสารต่างๆที่ได้รับมา (ชนาธิป พรกุล, 2549 : 15) ผู้ที่คิดวิเคราะห์ไม่เป็นย่อมไม่ทราบว่าจะอะไรพอเป็นไปได้ในสภาพแวดล้อมของตน จึงต้องคอยฟังคำสั่งและการชี้แนะตลอดเวลา และอาจถูกคนอื่นชักจูงให้คล้อยตามได้ง่าย เนื่องจากมีความคิดอยู่ในวงจำกัด คิดไม่ออกว่าจะอะไรควรไม่ควร และจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้สิ่งที่นักเรียนเรียนในวันนี้ กลายเป็นสิ่งที่ล้าสมัยในเวลาต่อมา ด้วยเหตุนี้ นักเรียนจึงต้องเรียนรู้วิธีหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ เลือกรสรความรู้ เข้าถึงแหล่งความรู้ ซึ่งการได้รับความรู้อย่างถูกต้องและเข้าถึงสาระของความรู้ นั้น สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ มีความสามารถในการคิดและคิดเป็น (พระธรรมปิฎก, 2549: 5)

จากผลการศึกษาศักยภาพของเด็กไทยของกองวิจัยการศึกษารมววิชาการ (2551: 23) พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษา มีศักยภาพต่ำในทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ การประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบที่ 2 พบว่าในมาตรฐานที่ 4 นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ซึ่งส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ นอกจากนี้ปีการศึกษา 2551 ทางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีการทดสอบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 43.07 (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2551: 2)

ผลการประเมินการทดสอบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนดังกล่าว มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาในเอกสารการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์สู่ความก้าวหน้าและความมั่นคงของชาติในศตวรรษหน้า ที่กล่าวว่าความสามารถของนักเรียนไทยที่ต้องแก้ไขโดยด่วน คือ พื้นฐานในการเรียนรู้การคิดวิเคราะห์ของนักเรียน การเรียนการสอนของไทยในปัจจุบันยังใช้วิธีการที่ครูเป็นผู้อธิบายเป็นส่วนใหญ่ มุ่งเน้นให้นักเรียนท่องจำไม่ส่งเสริมการคิด (ปรารธนา เกษน้อย, 2549 :21) ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้ไม่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาในการคิดวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนขาดคุณลักษณะช่างสังเกต ช่างสงสัยและใฝ่หาคำตอบ เมื่อนักเรียนถูกจำกัดความคิดทำให้คิดไม่เป็น ทำให้นักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ขาดการคิดวิเคราะห์ ขาดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล (ภัทราภรณ์ พิทักษ์ธรรม, 2548: 2)

การสอนโดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Approach) เป็นวิธีการสอนที่เน้นความสำคัญที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างแท้จริง โดยให้ผู้เรียนค้นคว้า ใช้ความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ พยายามหาข้อสรุปจนเกิดความคิดรวบยอดในเรื่องที่ศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครูผู้สอนต้องสนับสนุน ชี้แนะ ช่วยเหลือ ตลอดจนแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของภพ เล่าไพบุลย์ (2540 : 119) ที่กล่าวว่า การสืบเสาะหาความรู้เป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่มีความสำคัญในการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความจริงต่างๆ ด้วยตนเอง นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการแสวงหาความรู้ต่างๆ อย่างเชื่อมโยงกัน ช่วงแรกมี 3 ขั้น (สวัณณ์ นิยมคำ. 2531 ก ; 514-515) ได้แก่ (1) ขั้นสำรวจและรวบรวมข้อมูล (2) ขั้นสร้างความรู้จากข้อมูล (3) ขั้นขยายความรู้จากที่ได้ค้นพบ ต่อมาพัฒนาเป็น 4 ขั้น (สวัณณ์ นิยมคำ. 2531 ก ; 560-562) (1) ขั้นสำรวจ (Exploration Phase) (2) ขั้นอธิบาย (Explanation Phase) (3) ขั้นขยายมโนทัศน์ (Expansion Phase) (4) ขั้นประเมินผล (Evaluation Phase) และ ต่อมาได้ปรับเป็น 5 ขั้น เรียกว่า 5E (นันทิยา บุญเคลือบ. 2540 ; 13-14) คือ (1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Engagement Phase) (2) ขั้นสำรวจและค้นพบ (Exploration Phase) (3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation Phase) (4) ขั้นขยายความรู้ (Expansion Phase) (5) ขั้นประเมินผล (Evaluation Phase) การสอนวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา ที่เหมาะสมที่

สามารถนำนักเรียนไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ของการเรียนวิทยาศาสตร์ คือ วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method) จากผลการศึกษางานวิจัยเรื่องผลการใช้เทคนิคการตั้งคำถามของครู ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และพฤติกรรมของกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่มที่พึงประสงค์สูงกว่าก่อนเรียนและกลุ่มควบคุม (กิตติชัย สุธาสิโนบล. 2543 ; 60-65) นักเรียนที่เรียนโดยใช้วัฏจักรการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (นัชศนัย ศรีวงษ์ชัย. 2547 : บทคัดย่อ) นักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้มีความพึงพอใจในระดับมาก (ยุพเยาว์ เมธายะกุล. 2547 : บทคัดย่อ) นักเรียนที่เรียนโดยใช้วัฏจักรการเรียนรู้มีคะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานสูงกว่าก่อนเรียน (พงศธร แก้วอร่าม. 2547 ; บทคัดย่อ) นักเรียนที่เรียนโดยใช้วัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้นตามแนวทฤษฎี มีเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ การคิดวิพากษ์วิจารณ์ และคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ไม่แตกต่างกันกับนักเรียนที่เรียนโดยใช้วัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น (อรุณรัตน์ มูลโพธิ์. 2548 : บทคัดย่อ) นักเรียนที่เรียนโดยใช้วัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น มีคะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบ สสวท. (ศรสุดา ชูพันธ์. 2548 : บทคัดย่อ) นักเรียนมีคะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบ สสวท. (นภัทร ทรัพย์ชม. 2548 ; บทคัดย่อ) พบว่าครูที่มีความชำนาญใช้ทฤษฎีพัฒนาการด้านการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ การมีปฏิริยาตอบสนองกับนักเรียน การใช้คำถามผลการวิเคราะห์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าเป็นวิธีการสอนที่สามารถเตรียมความพร้อมให้ครูที่กำลังจะไปเป็นครูเต็มตัว (Reap. 2000 ; 484-A)

การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based-Learning / PBL) เป็นวิธีหนึ่งที่ได้รับการกล่าวถึงอย่างมาก ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างไปจากวิธีดั้งเดิมที่เน้นตัวสาระความรู้และมุ่งเน้นที่ผู้สอนเป็นสำคัญ ที่แตกต่างออกไปคือ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางหรือนักเรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริงเป็นบริบท (context) ของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ และคิดแก้ปัญหา รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ตนศึกษามาด้วย

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มาทดลองสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ให้สูงขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องของเล่นของใช้ไฟฟ้า และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ และ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องของเล่นของใช้ไฟฟ้า และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียน

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องของเล่นของใช้ไฟฟ้า และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ก่อนเรียนและหลังเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ผู้วิจัยใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 120 คน

1.2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเปี่ยมสุวรรณ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 2 ห้องๆละ 40 คน รวมทั้งสิ้น 80 คน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ผู้วิจัยใช้ดำเนินการในครั้งนี้ คือภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ใช้เวลาในการทดลอง จำนวน 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้งๆ ละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 28 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ทั้งสองกลุ่มด้วยตนเอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
- แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1) วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.ศึกษารายละเอียดของสาระการเรียนรู้แกนกลางที่จะนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

3. วิเคราะห์ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง กิจกรรมการเรียนรู้ จากคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

4. ศึกษางานเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

5. จัดทำแผนการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หน่วย “พลังงาน” ซึ่งประกอบไปด้วย เนื้อหา ตัวชี้วัด ดังนี้

มาตรฐาน ว 5.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิต การเปลี่ยนรูปพลังงาน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารและพลังงาน ผลของการใช้พลังงานต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการ การสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ ไปใช้ประโยชน์
ตัวชี้วัด

มฐ ว 5.1 ป.2/1 ทดลองและอธิบายได้ว่าไฟฟ้าเป็นพลังงาน

มฐ ว 5.1 ป.2/2 สำรวจและยกตัวอย่างเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้านที่เปลี่ยนพลังงานไฟฟ้าเป็นพลังงานอื่น

6. นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วนำผลการเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปใช้ทำการสอน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาจุดประสงค์ และเนื้อหาจากแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

2. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์แบบเลือกตอบชนิด 3

ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ

3. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางการสอนวิทยาศาสตร์พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง นำแบบทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

4. วิเคราะห์ข้อมูลดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยใช้สูตร IOC (สมนึก ภัททิยานี, 2541, หน้า 221) เลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.00 ถือว่าเป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ทั้งความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ ปรากฏว่าได้ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.75 ถึง 1.00

5. นำแบบทดสอบที่ได้รับการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองจำนวน 30 คน นำกระดาษคำตอบที่นักเรียนทำแล้วตรวจนำผลคะแนนมาเพื่อวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบแต่ละข้อ โดยให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน ข้อผิดให้ 0 คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27 เปอร์เซ็นต์จากตารางของจุงต์เตฟาน (Chung The Fan) โดยแบ่งกลุ่มสูง 27 เปอร์เซ็นต์ กลุ่มต่ำ 27 เปอร์เซ็นต์ นำข้อมูลที่ได้มาคำนวณเพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพจำนวน 40 ข้อ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อนำไปใช้ในการทดลองโดยเลือกข้อที่มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งคัดเลือกจากข้อทดสอบไว้ 40 ข้อ

6. นำข้อทดสอบที่เข้าเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 40 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR20 คูลดอร์ ริชาร์ดสัน (พร้อมพรรณ อุดมสิน 2544, หน้า 139)

7. นำข้อสอบที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการทดลองใช้จริงกับกลุ่มทดลอง

แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาจุดประสงค์ และเนื้อหาจากแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

2. สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์แบบเลือกตอบชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ

3. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางการสอนวิทยาศาสตร์พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง นำแบบทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

4. วิเคราะห์ข้อมูลดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยใช้สูตร IOC (สมนึก ภัททิยานี, 2541, หน้า 221) เลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.00 ถือว่าเป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ทั้งความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ ปรากฏว่าได้ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.75 ถึง 1.00

5. นำแบบทดสอบที่ได้รับการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองจำนวน 30 คน นำกระดาษคำตอบที่นักเรียนทำแล้วตรวจนำผลคะแนนมาเพื่อวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบแต่ละข้อ โดยให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน ข้อผิดให้ 0 คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27 เปอร์เซ็นต์จากตารางของจุงต์เตฟาน (Chung The Fan) โดยแบ่งกลุ่มสูง 27 เปอร์เซ็นต์ กลุ่มต่ำ 27 เปอร์เซ็นต์ นำข้อมูลที่ได้มาคำนวณเพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพจำนวน 40 ข้อ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อนำไปใช้ในการทดลองโดยเลือกข้อที่มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งคัดเลือกจากข้อทดสอบไว้ 40 ข้อ

6. นำแบบทดสอบที่เข้าเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 40 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR20 คูลเดอร์ ริชาร์ดสัน (พร้อมพรรณ อุดมสิน 2544, หน้า 139)

7. นำแบบสอบที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการทดลองใช้จริงกับกับกลุ่มทดลอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

2. ทำการทดลอง โดยการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งสองกลุ่ม ใช้เวลาในการสอนกลุ่มละ 14 ชั่วโมง ดังนี้

2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ จำนวน 40 คน

2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 40 คน

3. เมื่อสิ้นสุดการสอนตามกำหนด ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ทั้งสองกลุ่มด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

4. ตรวจผลการทดสอบ แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผลการศึกษามีสรุปได้ดังนี้

1. จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่า นักเรียนที่ได้รับ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ มีการนำกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เช่น การอภิปรายโดยมีการตั้งสถานการณ์ให้นักเรียนได้ค้นพบปัญหาด้วยตนเองนักเรียนจะต้องไปค้นคว้าหาข้อมูล แล้วกลั่นกรอง บันทึกหรือเรียบเรียงไว้เพื่อใช้ในการอภิปรายเป็นการเตรียมความพร้อมในการฝึกความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งขั้นตอนการฝึกความสามารถในการคิดวิเคราะห์มีดังนี้คือ ขั้นระบุปัญหา ขั้นสมมติฐาน ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นสรุปผล จนทำให้นักเรียนรู้จักใช้ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์กับประสบการณ์ใหม่ในการตอบคำถามต่างๆได้ ซึ่งแตกต่างจากวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งเริ่มจาก ขั้นนำ ขั้นสอนและขั้นสรุป ที่ยังขาดการให้นักเรียนกลับไปค้นคว้าหาข้อมูลมาก่อนการอภิปรายทำให้นักเรียนไม่สามารถหยิบยกข้อมูลนำมาเสนอในช่วงระหว่างการอภิปรายได้อย่างหลากหลาย ดังนั้นวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่าวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

2. จากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่เป็นเช่นนี้เพราะวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่งที่มีจุดเน้นให้นักเรียนได้เกิดสร้างความสนใจในการสำรวจและค้นหาในการทำกิจกรรม ซึ่งทำให้เกิดความท้าทายทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอภิปรายและลงข้อสรุปร่วมกัน นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มโอกาสในการค้นหาข้อบกพร่องต่างๆด้วย สิ่งเหล่านี้จะเป็นการช่วยเพิ่มสมรรถภาพ ในการสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้ สำหรับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้มีขั้นตอนดังนี้คือ ขั้นการสร้าง ความสนใจ ขั้นการสำรวจและค้นหา ขั้นการอภิปรายและลงข้อสรุป ขั้นการขยายความรู้และขั้นการประเมิน การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดและความสามารถโดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้ได้ศึกษา สืบค้น สำรวจตรวจสอบ ค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อให้ได้คำตอบโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และยังเป็นการสอนที่เน้นกระบวนการแสวงหาความรู้ที่ช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบความจริงต่างๆด้วยตนเอง เริ่มต้นจากการที่นักเรียนมีข้อสงสัยในสิ่งใดสิ่งหนึ่งและพยายามที่จะหาคำตอบหรือแก้ข้อสงสัยเหล่านั้นเพื่อเป็นการจดจำอย่างยั่งยืนและยังเป็นการฝึกให้นักเรียนได้สัมผัสกับประสบการณ์ตรง โดยมีผู้สอนเป็นผู้ผลักดันเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน จนสามารถใช้องค์ความรู้ที่สั่งสมมานำเสนอในรูปแบบของโครงงานวิทยาศาสตร์ที่มีคุณภาพ สามารถแก้ปัญหา และส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมสุข ธีระพิจิตร (2547 : 41-58), ภพ เล่าไทพบูลย์. 2534 : 127, พิมพันธ์ เตชะคุปต์ (2544 ; 56-57), พันธุ์ ทองชุมนุช (2547 ; 54-55) และ Mizrap. 2008 : unpagged ที่ได้นำเอาการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ไปออกแบบการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น จากเหตุผลดังกล่าว จึงสนับสนุนว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนที่จะได้รับการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่เป็นเช่นนี้เพราะวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นรูปแบบหรือวิธีการเรียนรู้แบบหนึ่งที่ใช้การตั้งคำถามหรือปัญหาเป็นตัวกระตุ้นหรือนำทางผู้เรียนให้เกิดความสนใจอยากรู้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และนำความรู้จากประสบการณ์เดิมมาใช้แก้ปัญหา โดย

เน้นให้ผู้เรียนรู้จักทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม รู้จักตัดสินใจ และสามารถนำเสนอผลงานได้ ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก และคอยชี้แนะ

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนที่เริ่มต้นจากปัญหา เพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ ตัวปัญหาจะเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้และเป็นตัวกระตุ้นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะและกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รังสรรค์ ทองสุกนอก (2547: 13) ,วัลลี สัตยาศัย (2547: 16-17) ,มณฑรา ธรรมบุศย์ (2549: 42-43) และ (Gallagher.1997: 332-362) ที่ได้นำเอาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไปออกแบบการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าว จึงสนับสนุนว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สูงกว่าก่อนที่จะได้รับการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ของเล่นของใช้ไฟฟ้า และความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ของเล่นของใช้ไฟฟ้า และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ของเล่นของใช้ไฟฟ้า และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งอาจจะนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ก่อนนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกลับไปให้ผู้สอนควรวางแผนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเองมากที่สุดและควรกำหนดสถานการณ์หรือเหตุการณ์ให้นักเรียนได้เผชิญความจริงมากที่สุดเพื่อให้การเรียนรู้มีความหมายและประโยชน์สูงสุด
2. ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานควรคำนึงถึงความพร้อมของนักเรียน เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียน
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรอื่น เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในทุกๆด้าน
4. ครูผู้สอนควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในขณะร่วมทำกิจกรรมหรือตอบคำถาม โดยครูควรมีการชี้แนะแนวทางในการหาคำตอบให้แก่ผู้เรียน

5. ครูควรสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้มีความเป็นกันเองกับนักเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอนและควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก ตลอดจนคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรนำรูปแบบการวิจัยนี้ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่นๆ เช่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาในระดับอื่น
2. ควรนำรูปแบบการวิจัยนี้ไปทดลองใช้เพื่อการพัฒนาทักษะความสามารถในด้านอื่นๆ เช่น ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับเนื้อหาวิทยาศาสตร์เรื่องอื่นที่มีลักษณะเนื้อหาเป็นข้อเท็จจริงไม่เน้นการปฏิบัติการทดลอง เพราะกิจกรรมการสอนแบบดีเป็นวิธีที่ดีวิธีหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ.(2550). *การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กระทรวงศึกษาธิการ. *การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน* พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2548). *การเรียนรู้แบบเน้นปัญหาเป็นฐาน*. สารานุกรมศึกษาศาสตร์มกราคม 2548, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ฉบับที่ 34: 77-84.
- บุญนำ เทียงดี. *การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์และสัตว์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างนักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้กลุ่มร่วมมือแบบ STAD กับการใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้*.วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.
- มนสภรณ์ วิฑูรเมธา. (2544,มกราคม-มิถุนายน). *การเรียนรู้การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก(Problem-Based Learning / PBL)*. วารสารรังสิตสารสนเทศ. 7(1): 57-69.
- ยุพเยาว์ เมธยะกุล. *การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เรื่อง หินและการเปลี่ยนแปลง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.
- รังสรรค์ ทองสุกนอก. (2547). *ชุดการเรียนรู้การสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ (Problem-Based Learning) เรื่องทฤษฎีจำนวนเบื้องต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. ปรินญาณินพนธ์กศ.ม. (คณิตศาสตร์) . กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. *ความเป็นมาของการศึกษาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบ Inquiry Cycle (5 Es)*. กรุงเทพฯ, : สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2546.
- สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนการเรียนรู้. (2550). *การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน*.กรุงเทพฯ: ชุมชนุสภรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สมนึก ภัททิยธนี. *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กาลสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2546.
- สุวัฒน์ นิยมคำ. *ทฤษฎีและทางปฏิบัติในการสอนวิทยาศาสตร์ แบบสืบเสาะหาความรู้ เล่ม 2*.
- อารมณ เพชรชื่น. *เทคนิคการวัดผลประเมินผลการศึกษาในระดับประถมศึกษา*. ชลบุรี :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2527.

อรุณรัตน์ มูลโพธิ์. การเปรียบเทียบผลการเรียนวิทยาศาสตร์แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา กับแนววัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น ที่มีผลต่อเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ การคิดวิพากษ์วิจารณ์ และการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.

การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี เพื่อเตรียมความพร้อม
ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

The desired characteristics for graduate students of Vocational Certificate
Curriculum in Retailing Business at Thanyaburi Technical College to prepare
for entry into ASEAN Economic Community

จิรัชญา ชุมบุญ^{1*} และดร.อรุณเพ็ญ ยัมประเสริฐ²

¹ คณะบริหารธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

² Faculty of Business Administration, Panyapiwat Institute of Management

*Corresponding author, E-mail: jirat_chum@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคม
อาเซียน เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง
กับผู้เรียน ได้แก่ ผู้แทนสถานประกอบการ ผู้บริหารและครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ซึ่งมีผลต่อ
การกำหนดคุณสมบัติผู้สำเร็จการศึกษา ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4 ด้านคือ ด้านความรู้ความสามารถ
ทางวิชาการ ด้านทักษะในการประกอบอาชีพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านบุคลิกภาพ การศึกษาวิจัยครั้งนี้
เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาความเหมาะสมและ
สอดคล้องกับการวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ นำข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วย
โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและ
ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจ
ของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.50 -4.49) ในทุกด้าน โดยเรียงลำดับความพึงพอใจจากมากไป
หาน้อยดังนี้ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่าเฉลี่ย 4.16 (S.D.=0.22) 2. ด้านบุคลิกภาพค่าเฉลี่ย 3.85 (S.D.=
0.32) 3. ด้านทักษะในการประกอบอาชีพค่าเฉลี่ย 3.69 (S.D.=0.59) และ 4. ด้านความรู้ความสามารถทาง
วิชาการค่าเฉลี่ย 3.59 (S.D.= 0.41)

คำสำคัญ : คุณลักษณะอันพึงประสงค์/ผู้สำเร็จการศึกษา/ธุรกิจค้าปลีก/ประชาคมอาเซียน

Abstract

This research studied characteristics of graduates by certificate level of retailing
business of Thanyaburi Technical College to prepare for entry into ASEAN is a quantitative
approach. The purpose of the study to survey sample, which is related to the students;
including representatives from various establishments, parents, administrators or retailing
business instructors and students, who affect to configuration graduates for the third year
Vocational Certificate students majored in retailing business of Thanyaburi Technical College.
The desirable features include four aspects namely academic ability, skills in an occupation,

moral values and personality. This study is a survey research. It employs collecting data through a questionnaire that is considered appropriate and consistent with research by experts. The data obtained from the tools were analyzed with the software package SPSS. The statistics used in the analysis were percentage, mean, standard deviation between the query and the index which corresponds to the desired characteristics. The results showed that the satisfaction of the subjects had an average level (3:50 to 4:49) in the order of descending preference: 1. Moral average of 4.16 (SD = 0.22) 2. Inner personality average of 3.85 (SD = 0.32) 3. Further skills in the occupational average 3.69 (SD = 0.59), and 4. Competent academic average 3.59 (SD = 0.41).

Keywords: desired characteristic, graduate, retail business management, ASEAN economic community (AEC)

บทนำ

การจัดการอาชีวศึกษาของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมายความว่าด้วยการอาชีวศึกษา รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแล้วแต่เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และให้คนไทยได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและมีความยั่งยืน อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based Economy) พึ่งพาตนเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) จึงได้ดำเนินการปฏิรูปการอาชีวศึกษาโดยการจัดทำมาตรฐานการอาชีวศึกษาเพื่อประเมินผล กำกับดูแล และตรวจสอบให้การจัดการอาชีวศึกษาเป็นไปตามอุดมการณ์และหลักการจัดการอาชีวศึกษา เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงการพัฒนาลัทธิฐานที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนให้มีสมรรถนะในการประกอบอาชีพ รวมถึงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อเร่งผลิตคนให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานในด้านความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถประกอบอาชีพในสถานประกอบการ หรือประกอบอาชีพอิสระได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการอาชีวศึกษาพบว่าปัจจุบันการจัดการอาชีวศึกษาควรจะมีการพัฒนาลัทธิฐานให้สอดคล้องตามความต้องการของตลาดแรงงานตลอดจนสถานะเศรษฐกิจและสังคมให้มากยิ่งขึ้น รวมถึงยังพบว่าการเรียนการสอนเป็นอุปสรรคให้ไม่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างแท้จริง บรรจง ชูสกุลชาติ (2550) ให้ข้อสังเกตว่าผู้สำเร็จการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ยังขาดทักษะฝีมือ ความรู้ และความชำนาญในการปฏิบัติการ ทั้งยังขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และคิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาและขาดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจเนื่องจากความอ่อนด้อยเรื่องการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างเพียงพอ รวมถึงด้านคุณธรรม จริยธรรม และการทะเลาะวิวาท

ระบบอาชีวศึกษาประสบปัญหาในด้านการบริหารจัดการให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามความต้องการของสถานประกอบการ เนื่องจากสถานประกอบการต้องเสียเวลาจัดฝึกอบรมผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อที่จะให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามความต้องการของสถานประกอบการ การเพิ่มปริมาณผู้เรียนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นนโยบายสำคัญในการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษา การปรับภาพลักษณ์องค์กร ไม่

สามารถทำได้ในระยะเวลาอันสั้น แต่ถ้าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษามุ่งที่จะผลิตกำลังคนให้เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยมีความเชื่อมั่นว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว สามารถประกอบอาชีพเป็นที่ยอมรับ หรือสามารถที่จะประกอบอาชีพอิสระได้ รวมถึงการที่มีศักยภาพจะพัฒนาตนเองในอนาคต จะทำให้การอาชีวศึกษาของประเทศไทยประสบผลสำเร็จได้อย่างมีรูปธรรมและสามารถแข่งขันในระดับนานาชาติได้ ดังนั้นสถานศึกษาที่ผลิตนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาต้องกำหนดนโยบาย วางแผน ดำเนินการด้านกระบวนการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การวัดประเมินผล และเทียบเคียงกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพิจารณาข้อมูล ความคิดเห็นต่างๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เพื่อใช้สำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานที่หลากหลาย ในการบริหารจัดการให้ผู้สำเร็จการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิต
2. เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายการผลิตบัณฑิตของวิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี ในลักษณะของสถาบันการศึกษาที่เชื่อมโยงกับธุรกิจ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่ผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยการสุ่มแบบเจาะจงจำนวน 48 คน ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี จำนวน 17 คน ผู้แทนจากสถานประกอบการที่ทำความร่วมมือกับสถานศึกษาจำนวน 4 คน ผู้ปกครองนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัย เทคนิคธัญบุรี จำนวน 17 คน และผู้บริหารและครูผู้สอนสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก จำนวน 10 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ข้อมูลส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ สถานะที่เกี่ยวข้องกับผู้สำเร็จการศึกษา และระดับการศึกษา
ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ด้านทักษะในการประกอบอาชีพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านบุคลิกภาพ
ช่วงเวลาที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลคือเดือนมกราคม พ.ศ. 2556 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2556

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน นำมาหาค่าเฉลี่ยซึ่งมีคะแนนในแต่ละระดับขึ้น แบ่งออกเป็นช่วงๆ แบบสอบถามของการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ทักษะในการประกอบอาชีพ คุณธรรม จริยธรรม บุคลิกภาพ โดยใช้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 48 ชุดและตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนที่จะนำมาประมวลผล หากมีฉบับใดไม่สมบูรณ์จะคัดออกและทำการเก็บเพิ่มให้ครบตามจำนวน

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

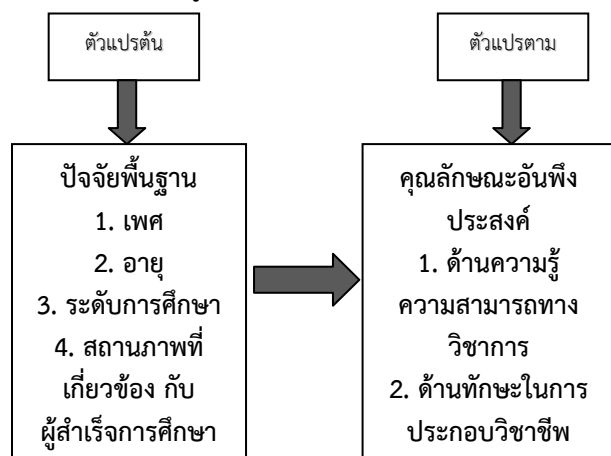
นำแบบประมาณค่าที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนแล้ว นำมาลงรหัสเลข(Code) บันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ Statistical package Of Social Science (SPSS) for Windows เพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บ คำนวณค่าทางสถิติแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ซึ่งสถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation) และค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกำหนดหัวข้อโดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1. การจัดการการศึกษาอาชีวศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) 2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3. องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4. วิธีประเมินผลการปฏิบัติงานตามองค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึง 5. ประชาคมอาเซียน

กรอบแนวคิด

จากข้อมูล เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษาวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยเทคนิคัญบุรี เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพเป็นนักเรียนนักศึกษาจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 35.42 ($\bar{X}=35.42$) ผู้ปกครอง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 35.42 ($\bar{X}=35.42$) ผู้บริหารหรือครูผู้สอน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 20.83 ($\bar{X}=20.83$) และผู้แทนจากสถานประกอบการ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ($\bar{X}=8.33$) โดยเป็นเพศชายจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ

33.33 ($\bar{X}=33.33$) และเพศหญิงจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ($\bar{X}=66.67$) โดยมีอายุน้อยกว่า 20 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 35.42 ($\bar{X}=35.42$) อายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 ($\bar{X}=4.17$) อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 ($\bar{X}=18.75$) อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 ($\bar{X}=31.25$) และอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.42 ($\bar{X}=10.42$) โดยมีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า ม.3 หรือ ม.ศ.3 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 ($\bar{X}=6.25$) ระดับ ม.3 หรือ ม.ศ.3 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.42 ($\bar{X}=10.42$) ระดับ ม.ศ.5 หรือ ม.6 หรือ ปวช. จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 ($\bar{X}=41.67$) ระดับอนุปริญญาหรือ ปวส. จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 ($\bar{X}=6.25$) ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ($\bar{X}=25.00$) และระดับปริญญาโท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.42 ($\bar{X}=10.42$)

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชา ธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยเทคนิคชัยบุรี เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ด้านทักษะในการประกอบอาชีพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าดังนี้

2.1 ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยรวม 3.59 ($\bar{X}=3.59$ S.D.= 0.41) แสดงว่ามีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านทักษะในการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ยรวม 3.69 ($\bar{X}=3.69$ S.D.=0.59) แสดงว่าความพึงพอใจอยู่ใน ระดับมาก

2.3 ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยรวม 4.16 ($\bar{X}=4.16$ S.D.=0.22) แสดงว่ามีความพึงพอใจอยู่ ระดับมาก

2.4 ด้านบุคลิกภาพ มีค่าเฉลี่ยรวม 3.85 ($\bar{X}=3.85$ S.D.=0.32) แสดงว่ามีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก คุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวม 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวม 3.87 ($\bar{X}=3.87$ S.D.=0.57) แสดงว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับความพึงพอใจจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านทักษะในการประกอบอาชีพ และด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ

3. การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพึงพอใจของสถานประกอบ การที่มีต่อสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษา สถานประกอบการยังเห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษายังขาดจิตสำนึกในหลายๆ ด้าน เช่น ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ส่วนรวม ความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ความอดทน มีวินัย ซื่อสัตย์ มีน้ำใจ ยอมรับสภาพงาน ความรอบคอบ สุจริต มีเจตคติที่ดีถูกต้องต่องาน ด้านความสามารถในการปรับตัวเองเข้ากับผู้อื่น บุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ การพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้เป็นคนที่มีคุณภาพ สนใจในวิชาชีพอย่างจริงจัง มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ ช่างสังเกตและยอมรับการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะว่าสถานศึกษาควรจัดการศึกษาที่เน้น การทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อเป็นการฝึกทักษะในการทำงานร่วมกัน และควรสอดแทรกการเรียนการสอนเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมให้มากกว่านี้

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับผู้สำเร็จการศึกษาลักษณะ ประภาศนียัตริวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคม อาเซียน ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 4 ด้านพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับมากทุก ด้าน เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการประกอบอาชีพ และเป็นคุณลักษณะสำคัญในการทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จ และเป็นที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ ซึ่งสามารถจัดลำดับ ตามความคิดเห็นเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นใน ระดับมากเป็นอันดับแรก ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าคุณลักษณะในข้อนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ช่วยในการปลูกจิตสำนึกใน การอยู่ร่วมกันของคนในองค์กร ผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมจะต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริตในการทำงาน มี ความตรงต่อเวลา มีความ เอาใจใส่ และรับ ผิดชอบในงานที่ทำ มีวินัยและปฏิบัติตามระเบียบของสถาน ประกอบการ มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีสัมมาคารวะ รู้จักกาลเทศะ มีความ پاکเพียร ขยันอดทนต่อการ ทำงานที่ยากลำบากซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวเป็นที่ต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด

2. ด้านบุคลิกภาพเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับมาก และให้ความสำคัญเป็นอันดับสอง แสดงให้เห็นว่าบุคลิกภาพนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญและเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งผู้ตอบ แบบสอบถามเห็นว่าหากสถานประกอบการ จะพิจารณาเลือกบุคคลเข้าปฏิบัติงานในองค์กรในทัศนคติของ ผู้วิจัยเห็นว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติเรียบร้อย สุภาพ อ่อนโยน มีความมั่นคงทาง อารมณ์ ร่าเริงแจ่มใส เบิกบาน มีจิตสำนึกการให้บริการที่ดี มีสติรอบคอบในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการ ควบคุมอารมณ์ได้ดี หนักแน่น การแต่งกายสะอาด สุภาพ เรียบร้อย ถูกกาลเทศะ คุณลักษณะเหล่านี้เป็น ปัจจัยสำคัญในการสร้างเสริมบุคลิกภาพ และเป็นที่ประทับใจแก่ผู้พบเห็น ทำให้อยากร่วมงานด้วย

3. ด้านทักษะในการประกอบอาชีพเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความ คิดเห็นมากเป็นอันดับสาม แต่เป็นที่น่าสังเกตคือแม้คุณลักษณะด้านทักษะในการประกอบอาชีพจะเป็น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญผ่านความคิดเห็นในระดับมากแต่เมื่อ เปรียบเทียบกับคุณลักษณะในด้านอื่นๆ ยังถูกจัดอยู่ลำดับปานกลาง ด้านที่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาด้านบุคลิกภาพต่อการ ประกอบอาชีพ และมีความต้องการระดับ ปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาการ รองลงมาด้าน ทักษะในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ ว่าสถานประกอบการเห็นว่าทักษะในการประกอบอาชีพนั้นเป็น สิ่งที่สามารถพัฒนาได้เมื่อได้เข้าทำงานแล้ว

4. ด้านความสามารถทางวิชาการแม้จะพบว่ามีความเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากแต่เมื่อ เปรียบเทียบกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอื่นๆแล้ว ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญผ่านการ แสดงความคิดเห็นอยู่ในลำดับสุดท้าย

ในปัจจุบันสถาบันการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจที่มีลักษณะคล้ายกันในประเทศไทยนั้นมี หลากหลายรูปแบบ การศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจของงานวิจัยนี้จะมีความแตกต่างกับของเดิมที่มีอยู่ใน ปัจจุบัน การจัดระบบให้มีหลักการและเป้าหมายของทุกฝ่ายร่วมกันสร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่ การเป็นสถาบันของมหาชน ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของสถาบันการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจที่ประสบ ความสำเร็จระดับโลก โดยมีเป้าหมายและหลักการ คือ

1. การเตรียมโอกาสการเรียนรู้การปฏิบัติ การจากการทำงานจริง เพื่อส่งเสริมเป้าหมายของสถาบัน ที่มี บทบาทสำคัญในการสร้างความสามารถพื้นฐานและเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปสู่ความต้องการที่มีความหลากหลายใน สังคม รูปแบบของสถาบัน การศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจจะเป็นกระบวนการ การการเรียนรู้ในทางปฏิบัติเพื่อ

สร้างผลงานในภาค สนามากกว่าการเรียนทางวิชาการที่ส่วนมากมีความปรารถนาที่จะเป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้ เบื้องต้น ดังนั้นจึงมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความถนัดในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนด้วยการทำให้มีความรู้และทักษะ ต่างๆ อย่างต่อเนื่องค่อยเป็นค่อยไปตลอดระยะเวลาการทำงานซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. การออกแบบหลักสูตรซึ่งลักษณะหนึ่งที่สำคัญของสถาบันการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจ ได้แก่ การมุ่งเน้นการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนทุกระดับ สร้างค่านิยม ความเชื่อและวัฒนธรรมของ สถาบันการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจซึ่งถือว่าค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรมนี้เปรียบเสมือนชีวิตและ วิญญาณของสถาบัน ดังนั้นหากสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนยึดถือค่านิยมร่วมกันหรือมีความสำนึกแล้ว จะ ทำให้สถาบัน การศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจประสบความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียน ทำให้เกิดความ ภาคภูมิใจและเป็นส่วนเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสถาบัน การศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจและผู้เรียน เข้าด้วยกัน จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนในลักษณะนี้มีความหมายมากกว่าการพัฒนาด้านวิชาชีพเพียง อย่างเดียว แต่เป็นไปเพื่อให้ผู้เรียนค้นพบวัตถุ ประสงค์ของสถาบันการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจซึ่ง เป้าหมายดังกล่าวนี้ได้นำไปสร้างเป็นหลักสูตรที่สามารถเตรียมผู้เรียนให้มีความเข้าใจในบริบทและวิสัยทัศน์ ของสถาบันการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจตลอดจนรู้ถึงบทบาทของตนที่ทำให้วัตถุประประสงค์และ เป้าหมายของสถาบันการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจบรรลุความสำเร็จ

3. เปลี่ยนรูปแบบจากการเรียนการสอนอย่างเดียว มาเป็นการสอนในรูปแบบการเรียนรู้ซึ่งมีความหลากหลาย จุดมุ่งเน้นสำคัญของสถาบัน การศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจได้แก่ ความต้องการให้เป็นห้องปฏิบัติการทางการ เรียนรู้หรือเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสถาบันการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจจะส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งแบบ ทางการ คือการเรียนการสอนในชั้นเรียนและการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ และการเรียนรู้จากงานจริง

4. ส่งเสริมผู้นำองค์กรให้เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องในกระบวนการเรียนรู้ หลักการนี้เป็นแนวที่ สถาบันการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจหลายแห่งในโลกได้นำมาใช้ โดยการเปลี่ยนจากผู้สอนจาก ภายนอกมาเป็นผู้สอนภายใน ซึ่งก็คือตัวผู้บริหารเอง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัจจุบันบทบาทของผู้บริหารนอกจาก จะเป็นผู้นำในการบริหารแล้ว ยังต้องเป็นผู้นำในการเรียนรู้ด้วย การที่บุคลากรหรือผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยตรงจากตัวผู้บริหารเอง ทำให้เขาได้รับความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์จริงของผู้สอนนอกจากนั้นการที่ ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในการสอนทำให้เขาต้องการศึกษาอยู่เสมอ จึงนับเป็นส่วนหนึ่งซึ่งส่งเสริมให้ สถาบันการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจและเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องขึ้นภายในด้วย

5. มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ไปสู่ระดับโลก ปัจจุบันสถาบันการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจมี บทบาทหนึ่งที่สำคัญคือการนำพาสถาบันไปสู่ระดับโลก ด้วยการให้ความรู้แก่ผู้เรียนให้มีความ สามารถเท่า เทียมกันหรือใกล้เคียงกันกับสถาบัน การศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจในต่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้ สถาบันการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจเติบโตและมีประสิทธิภาพในระดับโลก

6. สร้างระบบการวัดเพื่อประเมินผลงานที่ดีและได้รับการยอมรับซึ่งจุดมุ่งหมายสำคัญของ สถาบันการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจในการประเมินผลทำให้การศึกษาหรือการเรียนการสอนหรือ ประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่ได้รับการศึกษาแล้วสามารถนำความรู้ไปใช้กับชีวิตจริงได้เพียงใด ดังนั้นการ ประเมินผลนี้จึงต้องปฏิบัติต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนานกว่า

7. ใช้ประโยชน์จากการเป็นสถาบันการ ศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจในด้านการแข่งขันและนำไปสู่ ตลาดแห่งใหม่ สิ่งนี้เป็นหลักการประเด็นสุดท้ายของสถาบันการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจที่จะต้อง สร้างสรรค์และดำเนินการให้เกิดขึ้น บทบาทของสถาบันการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจในการให้การศึกษาแก่ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไปซึ่งถือเป็นการเปิดตลาดแห่งใหม่เพื่อสร้างอนาคตมีหลักการและเป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การเป็นสถาบันการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับธุรกิจที่เป็นของมหาชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการขยายขอบเขตการศึกษาความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดอื่นๆ ที่มีเป้าหมายการเปิดเสรีการค้าและวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาสถาบันอาชีวศึกษาให้ครอบคลุม ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานประกอบการ
2. ควรศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการพัฒนานักศึกษาในหลักสูตรอาชีวศึกษาทุกประเภทให้ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศไทยและประเทศอื่นๆ ที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการสร้างเครือข่ายในสถานศึกษากับสถานประกอบการเพื่อให้ได้ ผู้สำเร็จการศึกษาตามความต้องการของสถานประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2546). การประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในประเภท วิชาบริหารธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- บรรจง ชูสกุลชาติ. (2551). ทิศทางการอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์: หลักสูตรการเรียนการสอนสิ่งอำนวยความสะดวกทางการอาชีวศึกษาและการสร้างความสัมพันธ์ภายนอก. ในการสัมมนาวิชาการการอาชีวศึกษา ภายใต้กระแสธุรกิจและอุตสาหกรรม หน้า 80-83 กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- มังกร หริรักษ์. (2548). คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาระดับ ปวส. ในประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมที่สถานประกอบการจังหวัดสมุทรปราการต้องการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เมธี ปิณฑนนท์. (2543). การบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- วิจิตรา มาตานุสรณ์. (2547). การศึกษาความต้องการผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในตลาดแรงงานกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานพื้นที่เขตการศึกษา 12. (2552). สำนักงาน. ความต้องการคุณลักษณะแรงงานภาคอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. รายงานการวิจัย. สำนักงานพื้นที่เขต เขตการศึกษา 12
- Books Bandura, The Dishonesty of Honest People : A Theory of Self-Concept Maintenance. Toronto : University of Toronto, 2007.
- Lawrence Kohlberg, Development of Moral Character and Moral Ideology Review of Child Development Research. New York : Russell Sage Foundation, 2000.
- Peak and Havighurst, The Role of the Secondary School Principle in New Jersey. 2004.
- Piaget, Changing Roles and Responsibilities of the Elementary School Principals, Dissertation Abstracts Internationnal, 5 (4) : October. 1974.
- Shackelford, Self – Instruction in Language Learning. Cambridge : Camgridge University Press, 1998.

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ระหว่างเรียนของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี The risk behaviours of the Higher Education student's pregnancy In Nonthaburi province

ศิรินทร์ ถวิลประวัตติ, คทาเทพ พงศ์ทอง
จิรวุฒิ หลอมประโคน และวิชา กังสวัสดิ

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นผลจากการศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงในการตั้งครรภ์ของนักศึกษา เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงการตั้งครรภ์ของนักศึกษา และเพื่อเสนอแนวทางป้องกันการตั้งครรภ์ระหว่างเรียนของนักศึกษา วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยมีแบบแผนวิจัย (Research Designs) เป็นเชิงสำรวจบุกเบิก (Exploratory Design) คือใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อสร้างแบบสอบถามและใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อค้นหาปัจจัยเสี่ยงของการตั้งครรภ์ระหว่างเรียนของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 10 คน สำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และสำหรับการสำรวจเชิงปริมาณอีก 400 คน ในเขตจังหวัดนนทบุรี

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยดังต่อไปนี้มีอิทธิพลมากต่อการเกิดการตั้งครรภ์ของนักศึกษาในจังหวัดนนทบุรี 1.ปัจจัยต้นเหตุที่ก่อให้เกิดเพศสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า ปัจจัยต้นเหตุที่ก่อให้เกิดเพศสัมพันธ์ที่สำคัญที่สุด คือ สถานที่และบรรยากาศ ที่จะนำไปสู่การเริ่มต้นของการมีเพศสัมพันธ์ 2.สาเหตุที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ คือ การไม่มีการป้องกันเวลามีเพศสัมพันธ์ 3.บุคคลที่ควรรับผิดชอบในเหตุการณ์ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า บุคคลที่ควรรับผิดชอบในเหตุการณ์ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรคือ คนรักหรือแฟนมากที่สุด 4. แนวทางการแก้ไขเชิงพฤติกรรม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขเชิงพฤติกรรมในเรื่อง การทานยาคุมกำเนิดแบบถูกต้อง 5. แนวทางการแก้ไขเชิงนโยบาย กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขเชิงนโยบายในเรื่องครอบครัวควรดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้แล้วจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมพบว่า มีปัญหาเลิกราหลังจากที่มีบุตรแล้ว ด้วยเหตุผลเชิงลึก อาทิ การไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางเพศของฝ่ายชายได้ และทำให้เกิดการนอกใจในที่สุด อันจะนำไปสู่ปัญหาความแตกแยกในครอบครัว, วุฒิภาวะและความรับผิดชอบของกลุ่มเป้าหมาย ที่ยังไม่สมบูรณ์ก็เป็นอีกปัจจัยที่น่าสนใจในการศึกษาในครั้งนี้

Abstract

The purpose of this research article was to show the result from the study of the risk behaviours of the higher education students' pregnancy, the factors that influence the risk behaviours of the higher education students' pregnancy and to propose solutions to prevent pregnancy during study. The research design was mixed methods and exploratory which used qualitative research to design questionnaire and used quantitative research to find the risk

behaviours of the higher education students' pregnancy from 10 sample students for an in-depth interview and 400 sample students for a Quantitative Research in Nonthaburi province.

The result showed that the following factors had more influence to pregnancy in Nonthaburi's higher education students. 1. Cause factor which led to sexual intercourse. The sample group commented that certain places and atmosphere could lead to sexual intercourse. 2. The cause of pregnancy. The sample group stated that not using birth control methods when having sex was the cause of pregnancy. 3. The person that should be responsible for premature pregnancy. The sample group viewed that the person who should be responsible for premature pregnancy was boyfriend or partner. 4. Behavioral solution. The sample group mentioned that the behavioral solution was to understand how to use birth control pills. 5. Policy solution. The sample group commented that in term of policy solution families should take care of their children closely. Besides, the result from the interview found that there were break-ups after the women giving birth. The reasons were the women could not satisfy their partners'/boyfriends' sexual desire which caused unfaithful that led to family separation. Amateurism and the sample group's lack of responsibility were also other interesting factors in this research.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ทำการวิจัย

ปัจจุบันปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของวัยรุ่นมีหลายด้านด้วยกัน แต่ปัญหาที่พบบ่อยครั้ง และเป็นปัญหาที่แก้ไม่ได้ คือ ปัญหาการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นไทยในช่วงเวลาที่ยังไม่พร้อม เช่น วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ ได้แก่ ระดับมัธยม และระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นวัยที่ยังไม่สามารถดูแลตัวเองได้ จำเป็นต้องพึ่งพาครอบครัว ในการดำรงชีวิต ตลอดจนยังไม่มีความพร้อมที่จะสร้างครอบครัวของตนเอง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมา มากมายในยุคปัจจุบัน ซึ่งพฤติกรรมการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นนั้น นับเป็นหนึ่งในปรากฏการณ์ทาง สังคม อันมีปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน เช่น ปัจจัยที่มาจากตัวนักเรียน นักศึกษาเอง ปัญหาจากครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ การขาดบุคคลให้ปรึกษาเมื่อเดินทางมาศึกษาต่อต่างจังหวัดหรือครอบครัว ไม่มีเวลาให้บุตรหลาน การคบเพื่อน การลอกเลียนแบบสื่อหรือหนังสือพิมพ์พิเศษ ภาวะอารมณ์ในวัยรุ่นที่ขาดการ ยับยั้งชั่งใจ การมีคนรัก การดื่มสิ่งของมีเมาหรือยาเสพติดทำให้ขาดสติ สิ่งแวดล้อมที่ใกล้ตัว ตลอดจนค่านิยม ผิด ๆ หรือมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ อาทิเช่น การอยู่กับคนรักสองต่อสองในที่รโหฐาน หรือการเปิด โอกาสให้เกิดความเสี่ยงอันนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยเข้าไปอยู่ในสถานบันเทิงยามค่ำคืน ทำให้ขาดสติยังคิด หรือคิดคะนองจากการกระตุ้นจากสิ่งยั่วยุ เป็นต้น

นักศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันมีช่วงอายุตั้งแต่ 18-24 ปี ซึ่งเป็นวัยรุ่นตอนปลายพร้อมจะเป็น ผู้ใหญ่ในอนาคต ซึ่งในการดำเนินชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน ด้วยการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนจากเด็ก มัธยม มาเป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษาทำให้มีปัจจัยต่างๆ เข้ามากระตุ้นให้เกิดภาวะการณ์เสี่ยงในการ ตั้งครรภ์ระหว่างเรียนเป็นอย่างมาก เช่น การมีความรักในวัยเรียน ลักษณะการพักอาศัยที่ไม่ได้อยู่กับ ผู้ปกครอง เลียนแบบพฤติกรรมของเพื่อน การโดนสื่อกระตุ้นในแต่งกายตามแฟชั่น การคบเพื่อนชาย การ เทียวกลางคืน เป็นต้น และจากการวิจัย อภิญญา ยุทธชาววิทย์ และวีระชาติ ยุทธชาววิทย์ (2551) ได้ศึกษา ประสพการณ์การตั้งครรภ์ระหว่างเรียนของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่า เด็กวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ระหว่างเรียน มีความเห็นว่าการตั้งครรภ์ที่หญิงยังไม่มีความพร้อมที่จะเป็นมารดา และการตั้งครรภ์นี้จะเป็นอุปสรรคทำให้ไม่

สามารถทำการศึกษได้ประสบความสำเร็จ และยังเป็นเรื่องที่ยอมรับไม่ได้ในสังคมไทย และพบว่าสาเหตุของการตั้งครรรระหว่างเรียน คือ สาเหตุจากตัววัยรุ่น คือ พัฒนาการร่างกาย จิตใจ การศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม ผลการวิจัยพบอีกว่า ความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาที่ตั้งครรรระหว่างเรียน คือ ความต้องการความช่วยเหลือจากครอบครัว และความต้องการความช่วยเหลือจากสถาบันการศึกษา

ด้วยปัญหาการตั้งครรรไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันมีมากขึ้นดังจะเห็นได้จากแนวโน้มการคลอดบุตรของมารดาวัยรุ่นทั่วประเทศ พ.ศ. 2543 – 2552 ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แนวโน้มการคลอดบุตรของมารดาวัยรุ่น ทั้งประเทศ พ .ศ. 2543 –2552

พ.ศ.	มารดาทุกอายุ (คน)	อายุต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์		อายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เกณฑ์การเฝ้าระวังการตั้งครรภ์					≥ 10
2552	787,739	3,299	0.42	106,726	13.55
2551	797,356	3,043	0.38	95,747	12.01
2550	811,384	3,054	0.38	108,519	13.37
2549	802,924	2,911	0.36	104,604	13.03
2548	809,807	2,941	0.36	104,347	12.89
2547	822,575	3,014	0.37	105,199	12.79
2546	778,445	2,479	0.32	96,428	12.39
2545	771,787	2,268	0.29	92,537	11.99
2544	766,107	2,185	0.29	91,487	11.94
2543	786,018	2,031	0.26	92,706	11.79

ที่มา : ระบบรายงานสภาวะการมีบุตรของวัยรุ่น สป.พม.

ประมวลผลจากข้อมูลการจดทะเบียนเกิดของสำนักบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง ปี 2553

จากตารางที่ 1 จะพบว่า สถิติเด็กวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ตั้งครรร ในปี 2552 มีจำนวนมากกว่า 106,726 คน ทั่วประเทศ ซึ่งปัญหาเด็กตั้งครรรในวัยเรียนที่มีจำนวนมากกว่าแสนคนไม่ได้เพิ่งเกิดขึ้นไม่นาน หากแต่ปัญหานี้เกิดขึ้นมาแล้วสิบปีแล้ว โดยดูได้จากสถิติเด็กวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ตั้งครรร ในปี 2543 มีจำนวนเกือบ 92,706 คน ทั่วประเทศ ซึ่งแนวโน้มการตั้งครรรของเด็กอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์มีอัตราเพิ่มขึ้นทุกปีโดยในปี 2543 คิดเป็นร้อยละ 11.79 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 13.55 ในปี 2552

ตารางที่ 2 : จำนวนและร้อยละของมารดาวัยรุ่นไทยที่คลอดบุตร พ.ศ. 2553

ภาค	มารดาทุกอายุ (คน)	อายุต่ำกว่า 15 ปี		อายุต่ำกว่า 20 ปี	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เกณฑ์การเฝ้าระวังการตั้งครรภ์					≥10
ทั่วประเทศ	766,370	3,406	0.44	105,487	13.76
กลาง	301,601	1,470	0.49	39,613	13.13
เหนือ	112,001	668	0.60	17,469	15.60
ใต้	135,443	400	0.30	14,856	10.97
ตะวันออกเฉียงเหนือ	217,325	865	0.40	33,474	15.40

แหล่งข้อมูล : ประมวลผลจากข้อมูลการจดทะเบียนเกิดของสำนักบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง

หากพิจารณาปัญหามารดาวัยรุ่นไทยตั้งครรภ์ในวัยเรียนจะพบว่าส่วนที่น่าเป็นห่วงจะเป็นกลุ่มเด็กวัยรุ่นในส่วนภูมิภาค และมีจำนวนร้อยละของมารดาวัยรุ่นไทยคลอดบุตรทั่วประเทศจำนวน 766,370 คน ดังตารางที่ 2 ผลจากการสำรวจข้อมูล จังหวัดที่นักวิจัยให้ความสำคัญในการวิจัยครั้งนี้คือ จังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีมารดาวัยรุ่นไทยที่คลอดบุตร พ.ศ. 2553 ในส่วนของมารดาอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 15.07 จำนวน 1,708 คน โดยมีค่าสูงกว่าเกณฑ์เฝ้าระวังของสำนักบริหารงานทะเบียน กรมการปกครองที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 10 (แหล่งข้อมูล: ประมวลผลจากข้อมูลการจดทะเบียนเกิดของสำนักบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง) ดังนั้นจากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้สนใจศึกษาปัจจัยเสี่ยงของการตั้งครรภ์ระหว่างเรียนของนักศึกษาในจังหวัด นนทบุรี เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีอัตราการมารดาวัยรุ่นไทยคลอดบุตรใน พ.ศ. 2553 มีจำนวนมากกว่าเกณฑ์เฝ้าระวัง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงในการตั้งครรภ์ของนักศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงการตั้งครรภ์ของนักศึกษา
3. เพื่อเสนอแนวทางป้องกันการตั้งครรภ์ระหว่างเรียนของนักศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากจำนวนประชากรนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี มีจำนวน 82,521 คน (กระทรวงศึกษาธิการ) จึงจำเป็นต้องกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยการใช้สูตรการหาขนาดตัวอย่างจากสัดส่วนประชากรที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยประมาณค่าสัดส่วนหรือร้อยละ ขนาดตัวอย่าง

เมื่อแทนค่าโดยผู้วิจัยต้องการสุ่มตัวอย่างเป็น 50 % หรือ 0.50 นักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษาในจังหวัดนนทบุรีทั้งหมด ระดับความน่าจะเป็นของประชากรเท่ากับ 0.5 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และมีความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550:48) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ 384 ตัวอย่าง และเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนและสร้างความน่าเชื่อถือให้กับงานวิจัย ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 400 ตัวอย่าง

ดังนั้นผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำไว้เป็นจำนวน 400 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการแจกแบบสอบถามตามสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี โดยมรกรนำวิจัยเชิงคุณภาพมาใช้ในการสัมภาษณ์เจาะกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อนำไปสู่กระบวนการสร้างแบบสอบถามสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการทำวิจัยเมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง ทำการลงรหัส และวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยดังนี้

สถิติเพื่อบรรยาย (Descriptive Statistic) เป็นสถิติที่ใช้สำหรับบรรยายลักษณะต่างๆ ของกลุ่มประชากรที่จะทำการศึกษา ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาสามารถอ้างอิงกลุ่มประชากรอื่นได้ ซึ่งประกอบด้วยสถิติ ดังนี้

1. วิธีการคิดค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อการวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลโดยแสดงความสัมพันธ์และแจกแจงค่าของตัวแปรของข้อมูลตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไป

2. การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้กับการวัดมาตราตามวิธีของไลเกิร์ต (Likert Scale) โดยแบ่งเป็น 5 อันดับ

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สรุปผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มเป้าหมายจำนวน 10 คน โดยมีอายุ 20 ปี 2 คน, 23 ปี 3 คน, 24 ปี 1 คน, 25 ปี 2 คน, 26 ปี 2 คน ตามลำดับ

พื้นเพของกลุ่มเป้าหมายมีมาจากภาคกลาง 3 คน, ภาคเหนือ 3 คน, ภาคใต้ 1 คน และภาคอีสาน 3 คน กลุ่มตัวอย่าง เป็นบุตรีคนเดียว 3 คน, มีพี่สาว 1 คน, 2 คน, มีพี่ชาย 1 คน 1 คน, มีน้องชาย 1 คน 2 คน และมีพี่น้อง 3 คนโดยตนเป็นคนกลาง 2 คน

โดยกลุ่มเป้าหมาย 6 ใน 10 คนที่บ้านมีฐานะปานกลาง และอีก 4 คน เป็นกลุ่มที่มีครอบครัวที่มีรายได้น้อย

บิดามารดาและบุพการีอยู่ต่างจังหวัด โดยทั้งหมด 10 ครอบครัวมีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรมเป็นหลัก ปัจจุบันกลุ่มเป้าหมายทั้ง 10 คน เข้าห้องพักอยู่กับเพื่อนเป็นจำนวน 6 คนและอยู่คนเดียว 4 คน ราคาที่พักอาศัยอยู่ระหว่าง 2,000 – 3,200 บาท ต่อเดือน

ข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 10 คน มีกลุ่มตัวอย่างที่ทราบว่าตนเองตั้งครรภ์ในช่วงอายุครรภ์ 1-2 เดือน 4 คน และ 2 ใน 4 คนนี้ มีความสับสนว่าต้องการทำแท้งหรือไม่ เพื่อรักษาสุขภาพทางสังคมและรักษาสุขภาพนักศึกษา แต่อีก 2 คน ตั้งใจรักษาครรภ์เอาไว้ โดยที่ทั้ง 4 คนได้รับรู้ร่วมกันกับคู่ที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ กลุ่มตัวอย่างที่ทราบว่าตนเองตั้งครรภ์เมื่ออายุครรภ์ 3-4 เดือน มีจำนวน 6 คน ซึ่งทั้งหมดมีแนวคิดว่าจะรักษาครรภ์ไว้และการทำแท้งได้ผ่านเข้ามาบ้างแต่เชื่อว่าอาจส่งอันตรายต่อชีวิตและผิบบางจึงไม่คิดจะทำ ซึ่งคู่ก็เห็นด้วยที่จะให้รักษาครรภ์ไว้

หลังจากที่ได้ปรึกษารอบครีวว่าตนเองตั้งครรรค์ 2 ใน 10 ครอบครัวได้เสนอแนวทางให้เอาเด็กออก เพื่อนาคตของทั้งคู่ ทั้งคู่จึงตัดสินใจอีกครั้งว่าไม่ต้องการทำแท้งและยืนยันการรักษาครรรค์ แต่ 8 ใน 10 ครอบครัวรับได้และให้เก็บรักษาครรรค์ไว้ และพร้อมที่จะช่วยเหลือในการวางแผนอนาคตต่อไป

ทั้งหมดของกลุ่มเป้าหมายไม่ได้ตั้งใจที่จะตั้งครรรค์ โดย 4 ใน 10 คนกล่าวว่า เป็นความผิดพลาดของการคุมกำเนิดไม่ว่าจะเป็นการรับประทานยาคุมที่ผิดวิธีและความบกพร่องของอุปกรณ์คุมกำเนิด อาทิ ถุงยางอนามัย และอีก 6 คนเกิดขึ้นจากการมิได้ป้องกันในการมีเพศสัมพันธ์ ทั้งนี้ มี 2 คน จาก 6 คน เกิดจากการโดนขืนใจจากคนรักในช่วงเวลาที่ไม่พร้อม

ในช่วงแรกที่ทราบว่าจะตั้งครรรค์พบว่านอกเหนือจากความสับสนเรื่องการทำแท้ง อนาคต และครอบครัวแล้ว กลุ่มเป้าหมายจะมีความกังวลในเรื่องสถานภาพของสังคมและกลุ่มเพื่อน แต่ทั้งหมดเลือกที่จะบอกเพื่อนสนิทและคนรักเป็นอันดับแรก และกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลอย่างยิ่งในการตัดสินใจรักษาครรรค์ พร้อมทั้งเมื่อคนรักรับผิดชอบร่วมกันจึงทำให้การตัดสินใจง่ายขึ้น โดยครอบครัวก็เป็นอีกองค์ประกอบที่สำคัญในการเลือกที่จะรักษาครรรค์ไว้ นอกจากนี้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่กลุ่มเป้าหมายเลือกที่จะปรึกษา การให้กำลังใจและความรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้และเป็นเรื่องปกติธรรมดาของสังคมและการชี้ให้เห็นโอกาสในการเรียนต่อและอนาคตการทำงานที่ไม่ได้เสียหายจากการตั้งครรรค์ส่งผลให้เกิดการตัดสินใจละทิ้งการทำแท้ง เพราะทราบว่าอนาคตยังไม่ได้เสียหายอะไรและความเกรงกลัวต่อบาปด้วย ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายได้ตอบตรงกันว่า การที่ยินยอมในการตั้งครรรค์ก็เพราะตนเองมีความรักต่คู่เป็นทุนอยู่แล้วจึงคาดหวังชีวิตคู่ที่สมบูรณ์แม้จะเร็วกว่าวัยอันสมควรก็ตาม

ในระหว่างการตั้งครรรค์ กลุ่มตัวอย่างมีการเตรียมพร้อมในเรื่องการฝากครรรค์ การดูแลสุขภาพ ตลอดจนการวางแผนการกลับมาศึกษาต่อ การหาแหล่งเงินทุนและผู้เลี้ยงดูบุตร โดยส่วนใหญ่แล้ว กลุ่มเป้าหมายจะนึกถึงครอบครัวเป็นที่ตั้งและกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดจะให้บุตรในช่วงแรกและนำบุตรไปฝากไว้กับครอบครัวที่ต่างจังหวัด เพื่อที่จะศึกษาต่อและมีอาชีพเพื่อเลี้ยงดูบุตรให้ดีที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่าจะไม่มีทางยกบุตรให้กับใคร เมื่อมีโอกาสก็จะกลับไปหาบุตรทุกครั้งและถ้าเลือกได้จะเลี้ยงเอง แต่เพราะภารกิจจึงต้องให้ครอบครัวช่วยดูแล ซึ่งหากย้อนเวลากลับไปได้ก็จะไม่ทำแท้ง เพราะเมื่อตั้งท้องก็เกิดความผูกพันและเมื่อเห็นหน้าลูกก็ยิ่งมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนเติมเต็มความรักในครอบครัว

หลังจากที่มีบุตรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 คน กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า สามารถที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ใหญ่มากขึ้นและนึกถึงผลกระทบที่จะเกิดมากขึ้น มีการบริหารทางการเงินที่นึกถึงลูกมากขึ้น คมสดีได้มากขึ้นและมีความอดทนสูงขึ้น

หลังจากคลอดบุตรแล้ว กลุ่มตัวอย่าง 5 ใน 10 คน ต้องเลิกอยู่กับคู่ ภายในระยะเวลาประมาณ 1- 2 ปี โดย 4 กรณี ฝ่ายชายไปมีแฟนใหม่ ทั้งนี้ 3 ใน 4 คนของกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลว่า หลังจากมีบุตรแล้วทำให้การมีเพศสัมพันธ์กับคู่นั้นมีน้อย จนถึงไม่มีเลยเนื่องจากตนเองเจ็บบริเวณอวัยวะเพศ และไม่มีความต้องการทางเพศ สนใจเรื่องการเลี้ยงลูก การศึกษา และการทำงานมากกว่า และอีก 2 คนกล่าวว่ามีความต้องการน้อยลงมาก แต่สนใจเรื่องอื่นมากกว่า และที่ทนไม่ได้คือการเห็นฝ่ายชายไม่มีผู้หญิงอื่น จึงเลิกกันไปและเลือกที่จะเลี้ยงลูกเอง โดยมีครอบครัวเป็นผู้ช่วยเหลือ สำหรับอีก 5 คน มีปัญหาบ้างประปราย แต่ก็พยายามปรับความเข้าใจกันเพื่อประคับประคองชีวิตครอบครัว โดยมีครอบครัวเป็นตัวประสาน โดยทั้ง 10 คนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ได้เข้าพิธีกรรม หรือการพบผู้ใหญ่แล้วทั้งสิ้น แต่กลุ่มเป้าหมาย 2 คน ใน 10 คน กล่าวว่าครอบครัวของคู่ที่ไม่ยอมรับ เป็นเหตุผลที่ทำให้สถานการณ์เลวร้ายลงจนทำให้เกิดการเลิกกันในที่สุด จน 3 ใน 5 คนที่มีการเลิกรากล่าวว่า ถ้าเลือกได้ขอไม่ยุ่งเกี่ยวกับฝ่ายชายตั้งแต่ต้น จะดีกับชีวิตมากที่สุด แต่ก็ยังยินดีที่จะเป็นเพื่อนและให้เกียรติในฐานะที่เป็นพ่อของเด็ก

ซึ่งสำหรับกลุ่มเป้าหมาย 4 ใน 5 คนที่มีการเลิกรากันกล่าวว่าฝ่ายชายยังมีความรับผิดชอบไม่สูงพอที่จะเป็นผู้นำครอบครัว หรือมีสภาวะทางอารมณ์ที่ยังมีความเป็นวัยรุ่นและไม่สามารถฝากชีวิตไว้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการทางเพศ, ความต้องการสังคม อาทิ การสังสรรค์ การดื่มสุรา ที่ทำให้เกิดปัญหาครอบครัว แต่อีก 1 คน ใน 5 คนที่มีการเลิกรากกล่าวว่า จริงๆ ตนเองก็มีส่วนผิดในเรื่องของการเจ้าอารมณ์มากขึ้นกว่าตอนที่คบเป็นแฟนกัน เนื่องด้วยมีความเครียดจากการมีบุตรและต้องมีการหลายด้าน ทั้งการศึกษา ครอบครัว การทำงาน และอนาคตลูกอีกด้วย

สำหรับในอีก 5 คน ที่ยังประทับประคองครอบครัวได้กล่าวว่า จะต้องมีการพูดคุยกันในข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและต้องคอยปรับเข้าหากัน โดยมีการช่วยเหลือจากครอบครัว กลุ่มเพื่อนสนิท อาจารย์ และหัวหน้างานที่เคยฝึกงานด้วย ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่ดี ที่สามารถประทับประคองชีวิตครอบครัวได้เป็นอย่างดี และอีก 5 คนที่ถึงแม้จะเลิกรากัน ก็กล่าวว่า ครอบครัว กลุ่มเพื่อนสนิท อาจารย์ และหัวหน้างาน คือกำลังใจที่ทำให้สู้ต่อไปเพื่อลูกและอนาคตของตนเอง ถึงแม้ว่าจะต้องเจอกับเรื่องผิดหวังในชีวิตคู่ก็ตาม

จากเหตุการณ์ที่ตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจ กลุ่มตัวอย่างให้ข้อสังเกตว่า การรู้เท่าไม่ถึงการณ์ในการคุมกำเนิดเป็นปัจจัยหลักในการทำให้เกิดการตั้งครรภ์ก่อนเวลาอันควร โดยมีสาเหตุจากความบกพร่องของอุปกรณ์คุมกำเนิดเป็นปัจจัยรอง ทั้งนี้ความประมาทของตนเองที่คิดว่าฝ่ายชายป้องกันฝ่ายเดียวเพียงพอก็เป็นความเชื่อที่ผิด เพราะแท้จริงแล้วฝ่ายหญิงก็สามารถที่จะคุมกำเนิดได้ด้วย นอกจากนี้เมื่อได้ศึกษามากขึ้นทำให้พบว่ามีความเข้าใจผิดในเรื่องการคุมกำเนิดหลายประการ ซึ่งสายเสียแล้ว ซึ่งก็ยากจะฝากไปยังผู้หญิงท่านอื่นๆ ไว้เป็นบทเรียนในอีกทางหนึ่ง

2 ใน 10 คนของกลุ่มตัวอย่าง กล่าวถึงการดื่มของมึนเมาของกลุ่มเพื่อนและคนรัก ส่งผลให้เกิดความต้องการทางเพศและไร้สติในการป้องกันตนเอง โดยที่ตนเองโดนขโมยใจในท้องส่วนตัว ทั้งที่มีเพื่อนอยู่ข้างนอก ซึ่งก็มีผลมาจากการดื่มสุรา และอีก 6 คนกล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ตนเองอยู่ตามลำพังกับคนรัก นับเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ได้บ่อยครั้ง และอีก 2 คน ให้รายละเอียดว่าบางวันฝ่ายชายมักจะขอล่วงเกินโดยไม่ป้องกัน การที่กล่าวว่าเขาจะไม่รัก จึงยินยอมโดยไม่ป้องกัน ซึ่งน่าจะเป็นสาเหตุของการตั้งครรภ์ ดังนั้นสติจึงเป็นสิ่งที่พึงมีของการใช้ชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางแผนการมีครอบครัวและมีบุตร

กลุ่มเป้าหมายบอกว่าการตั้งครรภ์มีความยากลำบากหลายประการ นอกเหนือจากระหว่างตั้งครรภ์ที่ยากลำบากในการดูแลครรภ์ การประทับประคองครอบครัว การศึกษา และหางานทำเป็นไปได้อย่าง เพราะมีภาระเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้นและเมื่ออยู่ในวัยเรียนยังมีความพร้อมที่จะเลี้ยงดูบุตรได้ยากลำบาก หากย้อนเวลาได้ก็คงยังไม่มีการมีบุตรเพราะยังไม่พร้อมนั่นเอง ซึ่งทุกคนตอบตรงกัน แต่เมื่อมีแล้วก็ยินดีที่จะเลี้ยงดูให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ กลุ่มเป้าหมายกล่าวโดยสรุป

ตอนที่ 2 ผลจากการตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 20 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1 มีผลการเรียน (GPA) อยู่ในระดับ 3.00 มีสถานภาพอยู่ด้วยกันโดยไม่สมรส รายได้ส่วนตัวเฉลี่ย 5,000 บาทต่อเดือน แหล่งที่มาจากรายได้หลักคือการทำงาน และครอบครัวมีรายได้เฉลี่ย 20,000 ต่อเดือน พักอาศัยกับสามี หรือ คู่รัก

ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของผู้ปกครอง

การศึกษาของบิดาอยู่ในระดับปริญญาตรีส่วนมารดามีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย บิดาและมารดาประกอบอาชีพค้าขาย

บิดามารดาอยู่ร่วมกัน มีพี่น้องรวม 2 คน

กลุ่มตัวอย่างเป็นบุตรคนที่ 2 ของครอบครัว มากที่สุด จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมาคือ เป็นบุตรคนที่ 1 ของครอบครัว จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 และเป็นบุตรคนที่ 3 ของครอบครัว จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างปัจจุบันบิดาอายุ 49 ปี มากที่สุด จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 รองลงมาคือ อายุ 50 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.25 อายุ 48 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10 อายุ 45 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8 อายุ 47 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.75 อายุ 46 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 อายุ 52 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.25 อายุ 43 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75 อายุ 53 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75 อายุ 60 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 อายุ 51 ปี , 55 ปี และ 59 ปี เท่ากัน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2 อายุ 44 ปี และ 56 ปี เท่ากัน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75 อายุ 58 ปี , 62 ปี และ 68 ปี เท่ากัน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 อายุ 40 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25 อายุ 54 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1 อายุ 42 ปี , 57 ปี และ 72 ปี เท่ากัน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.75 อายุ 39 ปี , 61 ปี และ 65 ปี เท่ากัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 และอายุ 34 ปี , 63 ปี และ 75 ปี เท่ากัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างปัจจุบันมารดาอายุ 45 ปี มากที่สุด จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.75 รองลงมาคือ อายุ 49 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 อายุ 48 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 อายุ 47 ปี และ 50 ปี เท่ากัน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10 อายุ 46 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 อายุ 40 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5 อายุ 42 ปี และ 44 ปี เท่ากัน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.25 อายุ 43 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 อายุ 52 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75 อายุ 65 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.25 อายุ 39 ปี , 53 ปี และ 55 ปี เท่ากัน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2 อายุ 54 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75 อายุ 58 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 อายุ 51 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25 อายุ 56 ปี และ 59 ปี เท่ากัน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.75 อายุ 35 ปี , 57 ปี , 60 ปี , 61 ปี , 62 ปี และ 64 ปี เท่ากัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 และอายุ 38 ปี , 41 ปี และ 63 ปี เท่ากัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านพฤติกรรมศาสตร์

1.การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น สุรา เบียร์ ไวน์ ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา และดื่มแค่มีนๆ แต่ครองสติอยู่ โดยจะดื่มที่พักผ่อน ซึ่งเลือกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ช่วงเวลา 18.00 - 23.59 น.

2.การใช้สารเสพติด

กลุ่มตัวอย่างไม่เคยยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติดทุกชนิด

3.การถูกละเมิดทางเพศ

3.1กลุ่มตัวอย่างไม่เคยถูกละเมิดทางเพศด้วยสายตา เช่น ถูกจ้องหน้าอก ถูกแอบดูขณะอาบน้ำ ถูกผู้ชายเปิดให้ดูอวัยวะเพศ ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

3.2 กลุ่มตัวอย่างไม่เคยถูกละเมิดทางวาจา เช่น พูดจาหยาบคาย ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

3.3 กลุ่มตัวอย่างไม่เคยถูกละเมิดด้วยการสัมผัส เช่น จับหน้าอก อวัยวะเพศ ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

3.4 กลุ่มตัวอย่างไม่เคยถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่สมัครใจในอดีตที่ผ่านมา

3.5 กลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับคู่นอน กรณีที่มีเพศสัมพันธ์แบบเต็มใจกับแฟน

3.6 กลุ่มตัวอย่างมีเพศสัมพันธ์แต่ละครั้งด้วยเหตุผลเพราะ ความพึงพอใจของทั้งสองฝ่าย

- 3.7 กลุ่มตัวอย่างมีเพื่อนในวัยเดียวกันอยู่กินฉันท์สามีภรรยากับเพื่อนชายโดยไม่ได้แต่งงาน
3.8 กลุ่มตัวอย่างมีเพื่อนในวัยเดียวกันตั้งครรภ์หรือมีบุตรโดยไม่ได้แต่งงาน

ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเพื่อนในวัยเดียวกันที่อยู่กินฉันท์สามีภรรยา

คำถาม	ความคิดเห็น	เหตุผล
1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเพื่อนในวัยเดียวกันที่อยู่กินฉันท์สามีภรรยากับเพื่อนชายโดยไม่ได้แต่งงาน	เห็นด้วย 227 คน (ร้อยละ 56.75)	เกิดจากความรัก ความสมัครใจ เป็นการเรียนรู้กันและกันก่อนแต่งงาน เป็นเรื่องปกติสำหรับสมัยนี้
	ไม่เห็นด้วย 173 คน (ร้อยละ 43.25)	อาจเกิดปัญหาตามมาอีกมากมาย คนมองไม่ดี ถูกดูถูก ไม่สมควร มีผลกระทบต่อการเรียน ยังไม่ถึงวัยอันควร
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเพื่อนในวัยเดียวกันที่แต่งงานแล้ว	เห็นด้วย 286 คน (ร้อยละ 71.50)	ดีกว่าอยู่ด้วยกันโดยไม่แต่งงาน เกิดจากความมั่นใจของ คนทั้งสองแล้วตัดสินใจแต่งงาน เป็นการทำตามประเพณี ที่เหมาะสมและถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ต้องปิดบังที่บ้าน เป็นการรับผิดชอบของฝ่ายชาย เป็นสิทธิส่วนบุคคล
	ไม่เห็นด้วย 114 คน (ร้อยละ 28.50)	การตัดสินใจของเขาอาจเป็นเพียงอารมณ์ชั่ววูบ การดูแลชีวิตคนอื่นต้องดูแลชีวิตตัวเองก่อน อาจเกิดปัญหาตามมามากมาย ควรคบหาดูใจกันให้มากกว่านี้ก่อน ควรตัดสินใจให้ดีกว่าก่อนแต่งงาน ควรเรียนให้จบก่อนแล้วค่อยแต่งงาน ถ้าเจอคนที่ดีกว่าจะหมดสิทธิ์เลือกได้อีก ยังไม่ใช่ช่วงวัยที่จะมารับผิดชอบชีวิตคนอื่น
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเพื่อนในวัยเดียวกันที่ตั้งครรภ์หรือมีบุตรโดยไม่ได้แต่งงาน	เห็นด้วย 141 คน (ร้อยละ 35.25)	ถ้าเพื่อนต้องการจะมีก็ยินดีด้วย และถ้าเลี้ยงดูได้ก็ไม่ผิด เป็นสิทธิส่วนบุคคล เป็นเรื่องปกติ เพื่อนอาจจะอยากมีลูกก่อนแต่งงาน
	ไม่เห็นด้วย 259 คน (ร้อยละ 64.75)	การมีบุตรโดยไม่ได้แต่งงานมีโอกาสเลิกกันสูงและเด็กเกิดมากจะมีปัญหาถ้าพ่อแม่เลิกกันอายุน้อย โอกาสเบียดเบียนมีมาก อาจเลี้ยงดูบุตรไม่ถูกวิธี กำลังศึกษาอยู่ไม่ควรมีบุตร อาจเกิดเป็นปัญหาของสังคม ขาดอิสรภาพ ยังไม่ถึงวัยอันควร ทำให้คนที่รักเรามากที่สุดเสียใจ นั่นก็คือ พ่อกับแม่ ควรแต่งงานให้ถูกต้องตามประเพณีก่อน จะเกิดปัญหามากมายตามมาภายหลัง โดนคนอื่นมองไม่ดี จะเป็นภาระให้กับพ่อแม่
4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเพื่อนในวัยเดียวกันที่ตั้งครรภ์โดยมีการแต่งงานอย่างถูกต้อง	เห็นด้วย 355 คน (ร้อยละ 88.75)	การแต่งงานกันถูกต้องได้รับการยอมรับจากผู้ใหญ่ก็ไม่ใช่สิ่งที่ผิดที่จะมีลูก คนแต่งงานมีลูกไม่ใช่สิ่งที่ผิด ควรมีลูกไว้สืบสกุล แต่งงานกันถ้าคิดว่ารักกันจริงก็ควรมีลูก ถ้าพร้อมจะมีลูกก็มีได้ไม่ใช่เรื่องผิด เป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์
	ไม่เห็นด้วย 45 คน	การแต่งงานกันไม่ได้บอกถึงรักที่ยาวนาน แต่งงาน

คำถาม	ความคิดเห็น	เหตุผล
	(ร้อยละ 11.25)	อายุน้อยมีโอกาสเลิกสูงเด็กเกิดมาอาจมีปัญหาได้ ควรทำงานก่อนแล้วค่อยมีบุตร ควรรู้จักคำว่า “ลูก” ให้ดีพอก่อนที่จะมีลูก ควรมีฐานะที่มั่นคง ก่อนแล้วค่อยมีบุตร เรียนให้จบก่อน มีงานทำแล้ว ค่อยมีบุตร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการคุมกำเนิด

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นกับเรื่องต่างๆ แยกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่บ่งบอกว่าเด็กหญิงเข้าสู่วัยรุ่น คือ การที่มีขนที่รักแร้และที่อวัยวะเพศ เต้านมโตขึ้น รวมถึงการมีประจำเดือน เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง
2. เมื่อเด็กหญิงเริ่มมีประจำเดือน เป็นสิ่งแสดงว่า หากมีการร่วมเพศจะมีโอกาสตั้งครรภ์ได้ เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง
3. การมีเพศสัมพันธ์เพียงครั้งเดียว มีโอกาสตั้งครรภ์ได้ เป็นข้อมูลที่ถูกต้องมาก
4. การใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์ทุกครั้ง สามารถป้องกันการตั้งครรภ์ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ได้ เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง
5. การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ เพราะจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง
6. การร่วมเพศในช่วงเวลา 7 วัน นับจากมีประจำเดือนครั้งแรกมีโอกาสดังครรภ์ได้มากที่สุด เป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง
7. การเลือกวิธีการคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถวางแผนตั้งครรภ์และมีบุตรเมื่อมีความพร้อม หรือเมื่อถึงวัยที่เหมาะสม เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง
8. การกินยาคุมกำเนิดฉุกเฉินทันทีหลังมีการร่วมเพศ ป้องกันการตั้งครรภ์ได้ดีกว่า เป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้องมากที่สุด
9. อายุของสตรีที่เหมาะสมสำหรับการตั้งครรภ์และมีบุตรคือ 20-30 ปี เนื่องจากจะเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์และการคลอดบุตรน้อยที่สุด เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง
10. สิ่งที่ยืนยันได้แน่นอนว่าสตรีนั้นตั้งครรภ์ คือ ประจำเดือน มาไม่ตรงกำหนด เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง
11. การกินยาเม็ดคุมกำเนิดที่ถูกวิธี คือ กินเฉพาะเวลาที่มีเพศสัมพันธ์ เป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์

กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ในระดับ ปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า ผู้หญิงไทยควรยึดคำสอนเรื่องการรักษนวลสงวนตัว มากที่สุด ($M = 3.99$, $S.D. = 0.84$) รองลงมาคือ ผู้หญิงควรมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกหลังจากแต่งงานแล้ว ($M = 3.98$, $S.D. = 0.66$) การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสเป็นสิ่งที่ สามารถทำได้อย่างอิสระ ถ้ายังสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้ ($M = 3.66$, $S.D. = 0.69$) การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม ($M = 3.52$, $S.D. = 0.91$) ชายและหญิงถึงแม้จะเป็นคู่รักกันก็ไม่ควรมีเพศสัมพันธ์กัน ($M = 3.50$, $S.D. = 0.84$) คนที่รักกันและมีเพศสัมพันธ์กันก่อนแต่งงานไม่ถือเป็นเรื่องที่ผิด ($M = 3.48$, $S.D. = 0.88$) การที่ผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ ($M = 3.15$, $S.D. = 0.98$) ผู้หญิงที่ยอมมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสกับชาย

คู่รัก ถือว่าเป็นการแสดงความรักที่จริงใจและมั่นคง ($M = 2.91$, $S.D. = 0.92$) การผูกมัดไม่ให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเปลี่ยนใจ โดยการมีเพศสัมพันธ์ไม่ใช่เป็นเรื่องเสียหาย ($M = 2.86$, $S.D. = 0.77$) และในสังคมปัจจุบันผู้หญิงที่ไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ถือเป็นผู้หญิงที่ล้ำสมัย ($M = 2.73$, $S.D. = 0.95$) ตามลำดับ

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นต่อการมีเพศสัมพันธ์

กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความคิดเห็นต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระดับปานกลาง($M = 3.37$, $S.D. = 0.86$) เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า ผู้หญิงไทยควรรีดยึดคำสอนเรื่องการรักษาวงศ์วานตัวมากที่สุด($M = 4.00$, $S.D. = 0.82$) รองลงมาคือ ผู้หญิงควรมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกหลังจากแต่งงานแล้ว ($M = 3.96$, $S.D. = 0.69$) การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสเป็นสิ่งที่สามารถทำได้อย่างอิสระ ถ้ายังสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้($M = 3.66$, $S.D. = 0.70$) การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม ($M = 3.51$, $S.D. = 0.91$) คนที่รักกันและมีเพศสัมพันธ์กันก่อนแต่งงานไม่ถือเป็นเรื่องที่ผิด ($M = 3.47$, $S.D. = 0.88$) ชายและหญิงถึงแม้จะเป็นคู่รักกันก็ไม่ควรมีเพศสัมพันธ์กัน ($M = 3.31$, $S.D. = 1.02$) การที่ผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ ($M = 3.31$, $S.D. = 0.88$) ผู้หญิงที่ยอมมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสกับชายคู่รัก ถือว่าเป็นการแสดงความรักที่จริงใจและมั่นคง ($M = 2.93$, $S.D. = 0.93$) การผูกมัดไม่ให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเปลี่ยนใจ โดยการมีเพศสัมพันธ์ไม่ใช่เป็นเรื่องเสียหาย ($M = 2.86$, $S.D. = 0.77$) และในสังคมปัจจุบันผู้หญิงที่ไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ถือเป็นผู้หญิงที่ล้ำสมัย ($M = 2.71$, $S.D. = 0.95$) ตามลำดับ

ตอนที่ 7 ด้านพฤติกรรม (สื่อ) ที่ส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์

กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรม (สื่อ) ที่ส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระดับน้อย ($M = 1.74$, $S.D. = 0.73$) เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า ภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ที่น่าเสนอเกี่ยวกับเรื่องราวความรักและการมีเพศสัมพันธ์มากที่สุด ($M = 2.10$, $S.D. = 0.87$) รองลงมาคือ ดนตรีเนื้อหามีเรื่องราวเกี่ยวกับ ความรักและการมีเพศสัมพันธ์ ($M = 1.92$, $S.D. = 0.68$) ดนตรีฮิโตะ ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรักและการมีเพศสัมพันธ์ ($M = 1.86$, $S.D. = 0.64$) ทำนอ่านหนังสือการ์ตูนลามกหรือการ์ตูนโป๊ ($M = 1.68$, $S.D. = 0.77$) อ่านนิยายที่บ่งเกี่ยวกับการแสดง ความรักและการมีเพศสัมพันธ์ ($M = 1.68$, $S.D. = 0.74$) อ่านหนังสือ นิติสาร ที่มีเรื่องเกี่ยวกับความรักและการมีเพศสัมพันธ์ ($M = 1.66$, $S.D. = 0.72$) อ่านหนังสือ แผ่นป้ายโฆษณา แผ่นพับที่มีเรื่องราวและรูปภาพโป๊ แสดงถึงการมีพฤติกรรมทางเพศ ($M = 1.53$, $S.D. = 0.68$) และฟังวิทยุที่มีรายการนำเสนอเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรักและการมีเพศสัมพันธ์ ($M = 1.52$, $S.D. = 0.70$) ตามลำดับ

ตอนที่ 8 ด้านพฤติกรรม (การคบเพื่อน) ที่ส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์

กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรม (การคบเพื่อน) ที่ส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ในระดับน้อย ($M = 2.23$, $S.D. = 0.72$) เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มเพื่อนเข้าสถานบันเทิง เช่น ดิสโก้เธค คาราโอเกะ ผับ งานปาร์ตี้มากที่สุด ($M = 3.19$, $S.D. = 0.64$) รองลงมาคือ กลุ่มเพื่อนชอบดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่ทำให้มึนเมา ($M = 2.78$, $S.D. = 0.76$) กลุ่มเพื่อนชอบพูดกันเกี่ยวกับการมีคู่รัก การแสดงความรักกับคู่รัก และการมีเพศสัมพันธ์ ($M = 2.42$, $S.D. = 0.75$) กลุ่มเพื่อนมักยินยอมให้คู่รักจับมือถือแขน กอดจูบ ลูบไล้ตามร่างกาย ($M = 2.42$, $S.D. = 0.79$) กลุ่มเพื่อนมักชอบอยู่ตามลำพังสองต่อสองกับเพื่อนต่างเพศในที่ลับตาคน ($M = 2.36$, $S.D. = 0.79$) กลุ่มเพื่อนมักเปลี่ยนคู่รักหรือคู่ควงบ่อยๆ ($M = 2.16$, $S.D. = 0.72$) กลุ่มเพื่อนมักชอบสูบบุหรี่ ($M = 2.04$, $S.D. = 0.73$) กลุ่มเพื่อนชอบดูวิดีโอ ภาพยนตร์โทรทัศน์ที่น่าเสนอ

เกี่ยวกับเรื่องรักและการมีเพศสัมพันธ์ ($M = 1.96$, $S.D. = 0.90$) กลุ่มเพื่อนชอบดูภาพโป๊ โหลดภาพโป๊จากโทรศัพท์มือถือหรือจากอินเทอร์เน็ต ($M = 1.87$, $S.D. = 0.71$) และกลุ่มเพื่อนมักใช้สารเสพติด เช่น ยาบ้า กัญชา เฮโรอีน ($M = 1.10$, $S.D. = 0.39$) ตามลำดับ

ตอนที่ 9 สาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

- 1.ปัจจัยต้นเหตุที่ก่อให้เกิดเพศสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า ปัจจัยต้นเหตุที่ก่อให้เกิดเพศสัมพันธ์คือ สถานที่ และบรรยากาศเป็นใจให้มีเพศสัมพันธ์
- 2.สาเหตุที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์คือ การไม่มีการป้องกัน เวลามีเพศสัมพันธ์
- 3.บุคคลที่ควรรับผิดชอบในเหตุการณ์ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า บุคคลที่ควรรับผิดชอบในเหตุการณ์ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรคือ แฟนมากที่สุด
4. แนวทางการแก้ไขเชิงพฤติกรรม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขเชิงพฤติกรรมในเรื่องการทานยาคุมกำเนิดแบบถาวรวิธี
5. แนวทางการแก้ไขเชิงนโยบาย กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขเชิงนโยบายในเรื่องครอบครัวควรดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด

ตอนที่ 10 การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ระหว่างเรียน

เมื่อนำความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ ความคิดเห็นต่อการมีเพศสัมพันธ์ พฤติกรรม (สื่อ) ที่ส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ และ พฤติกรรม (การคบเพื่อน) ที่ส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ มาทดสอบและวิเคราะห์ความเหมาะสมของตัวแปร ซึ่งใช้เทคนิค KMO and Bartlett's test และการสกัดปัจจัยด้วยวิธี Principal Component Analysis ใช้วิธีการหมุนแกนแบบ Varimax เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและ จัดกลุ่ม ผู้วิจัยพบว่า สามารถจัดกลุ่มได้ทั้งสิ้น 8 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1

การผูกมัดไม่ให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเปลี่ยนใจโดยการมีเพศสัมพันธ์ไม่ใช่เป็นเรื่องเสียหาย ผู้หญิงที่ยอมมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสกับชายคู่รัก ถือว่าเป็นการแสดงความรักที่จริงจังและมั่นคง ชอบดูภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ที่น่าเสนอเกี่ยวกับเรื่องราวความรักและการมีเพศสัมพันธ์ ในสังคมปัจจุบันผู้หญิงที่ไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสถือเป็นผู้หญิงที่ล้าสมัย ชอบอ่านหนังสือการ์ตูนลามกหรือการ์ตูนโป๊ กลุ่มเพื่อนชอบดูวิดีโอภาพยนตร์โทรทัศน์ที่น่าเสนอเกี่ยวกับเรื่องรักและการมีเพศสัมพันธ์

(ค่า Eigenvalues = 34.120 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ 12.97%)

กลุ่มที่ 2

คนที่รักกันและมีเพศสัมพันธ์กันก่อนแต่งงานไม่ถือเป็นเรื่องที่ผิด การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม

(ค่า Eigenvalues = 13.983 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ 5.31%)

กลุ่มที่ 3

กลุ่มเพื่อนชอบพูดกันเกี่ยวกับการมีคู่รัก การแสดงความรักกับคู่รัก การมีเพศสัมพันธ์ มักยินยอมให้คู่รักจับมือถือแขน กอดจูบ ลูบไล้ตามร่างกาย ชอบอยู่ตามลำพังสองต่อสองกับเพื่อนต่างเพศในที่ลับตาคน ชอบดูภาพโป๊ โหลดภาพโป๊จากโทรศัพท์มือถือหรือจากอินเทอร์เน็ต ชอบเปลี่ยนคู่รักหรือคู่ควบบ่อยๆ

(ค่า Eigenvalues = 11.298 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ 4.29%)

กลุ่มที่ 4

ชอบอ่านหนังสือ นิตยสาร ที่มีเรื่องเกี่ยวกับความรักและการมีเพศสัมพันธ์ ชอบดูวีดีโอ ซีดี ที่เป็น เรื่องเกี่ยวกับความรักและการมีเพศสัมพันธ์ ชอบฟังวิทยุที่มีรายการนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับความรักและการมี เพศสัมพันธ์ ชอบอ่านนิยายที่บทรเกี่ยวกับการแสดง ความรักและการมีเพศสัมพันธ์ ชอบอ่านหนังสือ แผ่น ป้ายโฆษณา แผ่นพับที่มีเรื่องราวและรูปภาพโป๊ แสดงถึงการมีพฤติกรรมทางเพศ

(ค่า Eigenvalues = 5.332 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ 2.03%)

กลุ่มที่ 5

การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสเป็นสิ่งที่สามารถทำได้อย่างอิสระ ถ้ายังสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้

(ค่า Eigenvalues = 5.000 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ 1.90%)

กลุ่มที่ 6

ผู้หญิงควรมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกหลังจากแต่งงานแล้ว

(ค่า Eigenvalues = 3.401 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ 1.29%)

กลุ่มที่ 7

ผู้หญิงไทยควรรีดยึดคำสอนเรื่องการรักษานวลสงวนตัว

(ค่า Eigenvalues = 3.189 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ 1.21%)

กลุ่มที่ 8

กลุ่มเพื่อนชอบเข้าสถานบันเทิง เช่น ดิสโก้เธค คาราโอเกะ ผับ งานปาร์ตี้ ชอบดื่มสุราหรือเครื่องดื่ม ที่ทำให้มึนเมา

(ค่า Eigenvalues = 2.682 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ 1.03%)

อภิปรายผลการวิจัย

1.ปัจจัยต้นเหตุที่ก่อให้เกิดเพศสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า ปัจจัยต้นเหตุที่ก่อให้เกิด เพศสัมพันธ์คือ สถานที่ และบรรยากาศเป็นใจให้มีเพศสัมพันธ์

2.สาเหตุที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์คือ การไม่มีการป้องกัน เวลาที่มีเพศสัมพันธ์

3.บุคคลที่ควรรับผิดชอบในเหตุการณ์ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า บุคคลที่ ควรรับผิดชอบในเหตุการณ์ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรคือ คนรักหรือแฟนมากที่สุด

4. แนวทางการแก้ไขเชิงพฤติกรรม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขเชิง พฤติกรรมในเรื่อง การทานยาคุมกำเนิดแบบถาวรวิธี

5. แนวทางการแก้ไขเชิงนโยบาย กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขเชิงนโยบายใน เรื่อง ครอบครัวยุคใหม่ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด

นอกเหนือจากนี้ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรนั้น ควรจะได้รับการแก้ไขด้วยการให้ข้อมูลที่ เป็น ประโยชน์แก่วัยรุ่นที่เข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ในวงกว้าง ชัดเจน ตรงไปตรงมาและทั่วถึง ไม่ว่าจะเป็นแนวทางการ ป้องกันตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยต่อการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ตลอดจนค่านิยมที่ดีๆ อาทิ การแสดงความรักด้วยการยินยอมไม่ป้องกันโดยการคุมกำเนิดหรือการใช้อุปกรณ์ และยาคุมกำเนิด การนิยมนอกหมอนอกแทนการใส่ถุงยาง หรือการคะนองจนไม่คาดว่าจะเป็นอะไร โดยเชื่อ ว่าไม่ทานยาคุมบ้างก็ไม่น่าจะเป็นอะไร เป็นต้น

ทั้งนี้ เมื่อเกิดปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรแล้วจะนำมาซึ่งปัญหาตามมามากมายทั้งกับพ่อ แม่ วัยรุ่นเอง ที่ยังขาดวุฒิภาวะและความพร้อมในการมีครอบครัว อันจะนำมาซึ่งปัญหาสังคมอื่นๆ ได้ อาทิ ปัญหาการทำแท้งเถื่อน ปัญหาการหย่าร้าง ปัญหาครอบครัว และอื่นๆ ซึ่งควรได้รับการป้องกันจากความร่วมมือและประสานพลัง สร้างเครือข่ายทั้งจากหน่วยที่เล็กที่สุดทางสังคม อันได้แก่ สถาบันครอบครัว, สถาบันการศึกษา, สถาบันศาสนา และการวางนโยบายของภาครัฐ ทั้งสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับภาคเอกชนที่มีความพยายามในการลดจำนวนการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร แต่ยังไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่พอเพียง และสามารถลดอัตราการเกิดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากนัก การศึกษานี้จึงเป็นส่วนหนึ่งในการเริ่มต้นที่จะเปิดมุมมองบางมุมที่น่าสนใจ อาทิเช่น ปัญหาการหย่าร้าง หรือเลิกราของพ่อ แม่ วัยรุ่นหลังจากการคลอดบุตร อันมีปัจจัยที่สำคัญจากความเจ็บปวดหลังการคลอดบุตร หรือการขาดวุฒิภาวะในการรักษาสถานภาพครอบครัว ตลอดจนการขาดความรอบคอบในการวางแผนครอบครัวและการมีบุตร รวมไปถึงทัศนคติและแนวคิดที่อาจมีผลต่อการขยายตัวของปัญหาสังคม เช่น การทำแท้งเถื่อน และอื่นๆ ได้อีกด้วย เพื่อการดำเนินการศึกษาต่อเนื่องของผู้เกี่ยวข้องและหวังผลถึงการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนสืบไป

เอกสารอ้างอิง

- คณิงชัย วิริยะสุนทร. (2541) . การศึกษาทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อร้าน 7-Eleven ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. สืบค้น 20 กรกฎาคม 2554, จากเว็บไซต์
- กัญญารัตน์ คำจูน ดวงทิพย์ ธีระวิทย์ และพัชรภา ล้วนโค (2549) ได้ศึกษาค้นคว้าประสบการณ์การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่น
- เรณู เจริญศรี (2525, หน้า 41) ศึกษาความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การคบหาสมาคมกับเพื่อนต่างเพศสืบค้น 20 กรกฎาคม 2554, จากเว็บไซต์
- พิมลมาศ แสงศักดิ์ (2545) แนวโน้มพฤติกรรมทางเพศ และแสดงความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ สืบค้น 20 กรกฎาคม 2554, จากเว็บไซต์:
- กมลวรรณ ศรีเจริญจิตร (2547) ได้ศึกษาการปรึกษาปัญหาทางเพศของวัยรุ่นในเขตเมืองเชียงใหม่
- จตุพล อภิวงค์งาม (2547) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นสืบค้น 20 กรกฎาคม 2554, จากเว็บไซต์:
- จิราภรณ์ ตามประวัติ (2548) ได้ศึกษาการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร สืบค้น 20 กรกฎาคม 2554, จากเว็บไซต์:
- สุภาชัย สาระจรัส (2553) ศึกษาเรื่องการตั้งครรภ์ของเด็กหญิงวัยเยาว์
- เฉลิมศรี อานำป๋อง (2552) ศึกษาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงในตำบลแห่งหนึ่งของจังหวัดนครราชสีมา
- วิจิตา สุขทัญญาติ (2551) ศึกษาเรื่องบทเรียนการสะท้อนคิดของนักเรียนหญิงที่ออกกลางคันเนื่องจากการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
- อภิญา ยุทธชาวิทย์ (2551) ศึกษาเรื่องประสบการณ์การตั้งครรภ์ระหว่างเรียนของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ฐิติพร อิงคถาวรวงศ์ (2550) ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษา
- ปิยะอนันต์ และคณะ (2545) ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนโดยให้นักเรียนในโรงเรียนสหกิจ
- พัชรลักษณ์ สุวรรณ (2549) ได้ศึกษาปัจจัยเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นเขตเมืองจังหวัดเชียงใหม่
- โสพิณ หมูแก้ว (2544) ได้ศึกษาเรื่องการอยู่ก่อนแต่ง การอยู่ร่วมกันของนักศึกษามหาวิทยาลัย
- สุนารี เลิศทำนองธรรม (2546) ได้ศึกษาเหตุผล ความรู้สึกนึกคิด และเหตุผลทางสังคมวัฒนธรรมที่ทำให้หญิงตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ตัดสินใจทำแท้ง